



# ANSVAR FÖR MORGONDAGEN MED EN BÄTTRE MILJÖ I DAG



# Innehållsförteckning

<b>TA ANSVAR FÖR KLIMATUTMANINGEN .....</b>	<b>3</b>
UG1 Utlåtande klimatpolitik.....	3
<b>KLARA MILJÖMÅLEN.....</b>	<b>33</b>
UG2 Utlåtande farliga ämnen .....	33
UG3 Utlåtande återvinning.....	43
UG4 Utlåtande hållbar utveckling.....	56
UG5 Utlåtande biologisk mångfald.....	70
UG6 Utlåtande miljörätt.....	91
UG7 Utlåtande varg .....	104
<b>TRYGGA EN HÅLLBAR ENERGIFÖRSÖRJNING .....</b>	<b>108</b>
UG8 Utlåtande energipolitik .....	109
<b>BRA MAT FÖR VÄLFÄRD OCH JOBB .....</b>	<b>173</b>
UG9 Utlåtande mat .....	173
UG10 Utlåtande djurskydd.....	183

# TA ANSVAR FÖR KLIMATUTMANINGEN

Partistyrelsens utlåtande över motionerna G1:1, G1:2, G2:1, G3:1, G4:1, G5:1, G6:1, G7:1, G8:1, G9:1, G10:1, G11:1, G12:1, G13:1, G13:2, G13:3, G14:1, G14:2, G14:3, G15:1, G16:1, G16:2, G16:3, G17:1, G18:1, G18:2, G19:1, G19:2, G19:3, G19:4, G20:1, G20:2, G20:3, G21:1, G21:3, G22:1, G23:1, G23:2, G24:1, G24:2, G85:1, G92:1, G92:3

## UG1 Utlåtande klimatpolitik

Utmaningen att hejda planetens klimatförändringar är enorm. Uppgiften är att klara en omställning från ett samhälle helt beroende av fossila bränslen till ett samhälle med förnybara energikällor. En omställning av den omfattningen har vi socialdemokrater drivit igenom tidigare. Den från ett fattigsverige till en välfärdsstat, från ett land där utbildning var förunnat ett fåtal till att bygga ett kunskapsamhälle. Nu vill vi göra det igen. Det är ett stort politiskt ansvar. Det kräver investeringar, beteendeförändringar och utbildning.

Sverige ska vara med och leda utvecklingen för ett mer aktivt klimatarbete – inte ställa sig vid sidan av. Regeringens sänkta ambitioner och ovilja att ta ledningen, både nationellt och internationellt, har inneburit försuttna chanser på klimatområdet. Sverige och socialdemokratin ska vara en drivande kraft, inte minst inom EU, för en ambitiös klimatpolitik.

Idag är andra länder snabbare än Sverige på att anpassa sin ekonomi och sitt näringsliv, en grön kapplöpning har det kallats. De länder som minskar sitt beroende av fossila bränslen och använder energin mer effektivt får på sikt lägre kostnader och blir därmed konkurrenskraftigare. All verksamhet är idag beroende av fossila bränslen. Därför påverkar klimatomställningen alla jobb. Det handlar om hela vår välfärd, hela vår samhällsutveckling.

Vi socialdemokrater vill att svenska företag ska ligga i framkant med att utveckla den fossilfria och energieffektiva teknik som hela världen efterfrågar. Många framtidsjobb finns där lösningarna på klimatkrisen utvecklas. Med investeringar i ny miljövänlig teknik skapas nya gröna jobb. Genom att minska vår förbrukning eller återvinna det vi förbrukar kan vi minska belastningen på jordens gemensamma resurser och ta vårt ansvar för den jord vi ska lämna över till kommande generationer.

Utmaningen är att göra ny teknik konkurrenskraftig genom att göra den gamla tekniken dyrare, till exempel genom att sätta ett pris på utsläppen. Om vi sedan använder intäkten till investeringar så får vi dubbel effekt av politiken. Klimatmålen ska gå parallellt med mål för sysselsättning och välfärd, inte vara underordnade dessa. Vi ska ta risken för så kallat klimatläckage, det vill säga att industri flyttar till andra länder med lägre utsläppskrav, på allvar. Men vi ska göra det med ett långsiktigt synsätt.

Sverige behöver också ta ansvar för de effekter som en tuff klimatpolitik innebär. Först då är det möjligt att samla hela landet i en gemensam uppgift: en klimatpolitik som håller ihop. Partistyrelsen anser inte att Sverige ska ha ett mål satt efter halten växthusgaser i atmosfären, 350 ppm har nämnts. Målen bör sättas efter effekten, det vill säga temperaturförändringen. Anledningen är att det finns en osäkerhet kring klimatkänsligheten, det vill säga hur mycket temperaturen stiger vid en viss halt av växthusgaser. 350 ppm kan innebära mellan 0,6 och 1,4 graders förändring.

De internationella klimatförhandlingarna har hittills gett ett helt otillräckligt resultat för att skydda människor och minska utsläppen, varken så mycket som vetenskapen och planeten kräver eller som länderna tidigare lovat. Istället riskerar förhandlingsresultatet att låsa utsläppen på höga nivåer under många år framåt.

Partistyrelsen anser att Sverige i de internationella förhandlingarna ska söka lösningar som stödjer ansträngningar för att världens länder kan enas om att nå minst 2 gradersmålet med stöd i vetenskaplig grund.

Det är vi i de rika industrialiserade länderna som historiskt stått för de största utsläppen av växthusgaser och de fattiga länderna som drabbas hårdast av klimatförändringarna. Därför menar vi socialdemokrater att grundprincipen är att Sverige och den industrialiserade världen har ett historiskt ansvar för klimatförändringarna. Klimatpolitiken måste vara globalt rättvist utformad.

Världens länder har i klimatförhandlingarna slagit fast att nya pengar måste fram för att utvecklingsländerna ska kunna möta klimatomställningen. Partistyrelsen anser att Sverige ska vara pådrivande för att skapa nya internationella finansieringskällor för klimatomställningsåtgärder i utvecklingsländer. Det stöd som Sverige ger inom ramen för internationella överenskommelser ska ligga utöver vad som krävs för att nå FN:s mål om ordinarie bistånd. Sverige är ett av världens absolut mest ambitiösa länder inom bistånd och utvecklingssamarbete. Sverige är ett av endast fem länder som når upp till en procent av BNI i bistånd. Partistyrelsen menar att det är mycket angeläget att Sverige verkar för att fler länder lever upp till – åtminstone – de 0,7 procent som FN menar bör vara målsättningen.

Beslut har fattats om att upprätta en grön klimatfond (Green Climate Fund) som ska finansiera klimatåtgärder i utvecklingsländerna. Industriländerna ska sätta in 100 miljarder US dollar per år senast från 2020. Pengarna kan enligt beslutet komma till exempel från utsläppshandel eller en internationell skatt på utsläpp från flyg och sjöfart.

Hur mycket EU ska bidra och hur mycket Sverige ska betala av EU:s bidrag till den gröna klimatfonden är inte klart. Partistyrelsen anser att Sverige ska vara drivande för att EU ska stå för en generös andel av fonden. Intäkterna från EU:s utsläppshandel bör bidra till finansieringen.

Effekterna av internationella insatser som FN:s CDM och JI projekt, det vill säga när industriländer bekostar klimatinsatser i utvecklingsländer, bör ständigt utvärderas. Partistyrelsen anser inte att utsläppsminskningarna i dessa projekt som görs i andra länder ska räknas in i det svenska klimatmålet. Det bromsar den svenska omställningen och drabbar på sikt svensk industris konkurrenskraft eftersom kostnaden att ställa om ökar ju längre vi väntar med att göra hemläxan.

Partistyrelsen anser att klimatmålet för år 2050 som det nu är formulerat i riksdagens beslut är för oklart och kan innebära olika tolkningar. Riksdagen bör besluta om ett nytt klimatmål för 2050 som innebär: ”År 2050 är Sverige fritt från fossila bränslen. Utsläppen av växthusgaser har minskat med minst 90 procent jämfört med 1990.”

Partistyrelsen föreslår att Sverige utarbetar en sammanhängande och långsiktig plan och ett ramverk för klimatpolitiken att följa. Följande viktiga delar bör finnas med:

- Sektorvisa klimatmål för jordbruk, bostäder, energiintensiv industri (inom ETS), övriga industri och transporter
- Att tiden fram till måläret delas in i budgetperioder om fem år med tydliga utsläppstak och regler för hur målen ska nås, samt en långsiktig plan för hur olika styrmedel, till exempel skatt på fossila bränslen, ska användas. Delmål bör finnas för år 2030 och år 2040
- Årlig återrapportering om måluppfyllelse till riksdagen i samband med budgetpropositionen som underlag till beslut om styrmedel

I och med att partistyrelsen föreslår detta klimatpolitiska ramverk som metod är den inte beredd att föreslå koldioxidransonering.

Investeringar är avgörande för att Sverige ska lyckas driva en klimatpolitik som ger jobb och tryggar välfärden. Ökade investeringar kan stimuleras genom att regering och riksdag förändrar regelverk och styrmedel vilket gör investeringarna lönsamma men också genom att staten eller EU är med och delfinansierar projekt.

Lokala klimatinvesteringsprogram är effektiva och framtidsinriktade. De stödjer det lokala klimatarbetet och driver det stora klimatengagemang som hittills varit Sveriges framgång. Den insats som Sveriges kommuner, inte minst de socialdemokratiskt styrda, gjorde under slutet av 1990-talet och början av 2000-talet för Sveriges klimatarbete kan inte underskattas. Investeringarna gjorda med hjälp av statliga stöd minskade utsläppen med 2 miljoner ton CO<sub>2</sub> om året.

Partistyrelsen vill fortsätta med denna metod för att stödja det lokala klimatengagemanget i de svenska kommunerna. Stödet ska även kunna sökas av företag, ideella organisationer eller andra i samarbete.

Partistyrelsen menar dock att kongressen inte ska ge direktiv om vilka klimatmål som partiet ska driva i kommunerna, utan det är upp till socialdemokrater i våra kommuner att avgöra. Samma sak gäller frågan

om vilka åtgärder kommunerna ska införa för att minska utsläppen, till exempel inrätta bilpooler, cykelutlåning eller kommunala utlåningscentrum.

En viktig del i klimatpolitiken är att arbeta för fossilfria transporter. Socialdemokraterna har föreslagit ett system med en miljöbilsbonus som är olika stor beroende på bilens utsläpp, finansierat av en registreringskatt. Partistyrelsen anser inte att staten ska rikta statliga subventioner för en särskild teknik, till exempel 100 procent eldrivna bilar eller för ombyggnad till elbilar, utan är öppen för att vi inte vet vilka tekniker som blir framtidens.

Efterfrågan på biogas är stor i Sverige. Det som saknas är en sammanhållen biogaspolitik med stabila och långsiktiga incitament som underlättar investeringar. Även kommunerna har en nyckelroll i att öka biogasproduktion och användning.

Den största potentialen för biogas finns inom lantbruket. Att stimulera till biogasproduktion är ett kraftfullt redskap i klimatpolitiken eftersom biogasen både minskar utsläppen av metangas från jordbruket och minskar beroendet av fossila bränslen. Men det är också en åtgärd för att hejda övergödningen eftersom rötat naturgödsel har samma gödslande effekt som naturgödsel men med väsentligt mindre läckage av kväve och fosfor.

Partistyrelsen föreslår att ett metanreduceringsstöd för producerad energi från stallgödsel införs. Biogasstödet innebär att en lantbrukare som producerar biogas och återvinner energin, eller producerar fordonsgas från företagets naturgödselproduktion, får en ersättning för den metangasavgång som förhindrats. Stödet ska vara tidsbegränsat eftersom biogasen har alla möjligheter att bli konkurrenskraftig av egen kraft.

#### **Partikongressen föreslås besluta:**

att bifalla motionerna G2:1, G3:1, G4:1, G5:1, G6:1, G7:1, G8:1, G9:1, G10:1, G11:1, G15:1, G16:3, G18:1, G19:3, G19:4, G24:1, G24:2

G2:1 (Helsingborgs arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för en bred, blocköverskridande energipolitisk överenskommelse som borgar för att Sveriges elproduktion långsiktigt kan fortsätta att ha låga koldioxidutsläpp

G3:1 (Stenungsunds arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för en bred, blocköverskridande energipolitisk överenskommelse, som borgar för att Sveriges elproduktion långsiktigt kan fortsätta att ha låga koldioxidutsläpp

G4:1 (Ulricehamns arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för en bred, blocköverskridande energipolitisk överenskommelse som borgar för att Sveriges elproduktion långsiktigt kan fortsätta att ha låga koldioxidutsläpp

G5:1 (Hudiksvalls arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för en bred, blocköverskridande energipolitisk överenskommelse, som borgar för att Sveriges elproduktion långsiktigt kan fortsätta att ha låga koldioxidutsläpp

G6:1 (Smedjebackens arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för en bred, blocköverskridande energipolitisk överenskommelse, som borgar för att Sveriges elproduktion långsiktigt kan fortsätta att ha låga koldioxidutsläpp

G7:1 (Piteå arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för en bred, blocköverskridande energipolitisk överenskommelse, som borgar för att Sveriges elproduktion långsiktigt kan fortsätta att ha låga koldioxidutsläpp

G8:1 (Södertälje arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för en bred, blocköverskridande energipolitisk överenskommelse, som borgar för att Sveriges elproduktion långsiktigt kan fortsätta att ha låga koldioxidutsläpp

G9:1 (Landskrona arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för en bred, blocköverskridande energipolitisk överenskommelse som borgar för att Sveriges elproduktion långsiktigt kan fortsätta att ha låga koldioxidutsläpp

G10:1 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för en bred, blocköverskridande energipolitisk överenskommelse, som borgar för att Sveriges elproduktion långsiktigt kan fortsätta att ha låga koldioxidutsläpp

G11:1 (Luleå arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för en bred, blocköverskridande energipolitisk överenskommelse, som borgar för att Sveriges elproduktion långsiktigt kan fortsätta att ha låga koldioxidutsläpp

G15:1 (Örebro arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska driva frågan om ett metanreduceringsstöd för biogasproduktion från gödsel

G16:3 (Uppsala arbetarekommun - enskild) att socialdemokratiskt styrda kommuner ska uppmanas föregå med gott exempel i omställningen till att uppnå klimatneutralitet

G18:1 (Stockholms partidistrikt) att riksdagen fattar ett principbeslut om att användningen av fossila bränslen i Sverige senast 2050 i princip helt ha upphört

G19:3 (Uppsala läns partidistrikt) att Sverige arbetar för en internationell skatt på utsläpp från internationell sjöfart och flyg vars intäkter ska används till Green Climate Fund

G19:4 (Uppsala läns partidistrikt) att Sverige slutar räkna in projekt, som CDM och JI, i andra länder för att nå riksdagens klimatmål

G24:1 (Lunds arbetarekommun) att Sverige skall ta ett större internationellt ansvar inom miljö och klimatpolitiken

G24:2 (Lunds arbetarekommun) att Sverige skall verka för att EU skall ta ett större ansvar för den internationella miljö och klimatpolitiken

#### **Partikongressen föreslås besluta:**

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: G12:1, G13:1, G13:2, G13:3, G14:1, G14:2, G14:3, G17:1, G18:2, G19:1, G19:2, G20:2, G20:3, G21:1, G21:3, G22:1, G23:1, G23:2, G85:1, G92:1, G92:3

G12:1 (Lunds arbetarekommun) att verka för att nya stimulansmedel avsätts för fortsatta projekt inom det offentliga miljöarbetet, lik tidigare LIP/Klimp-projekt

G13:1 (Umeå arbetarekommun) att kommunala bilpooler införs

G13:2 (Umeå arbetarekommun) att kommunal cykelutlåning införs  
G13:3 (Umeå arbetarekommun) att kommunala utlåningscentrum införs  
G14:1 (Västerbottens partidistrikt) att kommunala bilpooler införs  
G14:2 (Västerbottens partidistrikt) att kommunal cykelutlåning införs  
G14:3 (Västerbottens partidistrikt) att kommunala utlåningscentrum införs  
G17:1 (Örebro arbetarekommun) att partiet upprättar en intern klimatplan för kongressperioden  
G18:2 (Stockholms partidistrikt) att riksdagen med lång framförhållning (t ex minst 15 år) löpande beslutar om betydande och successiva höjningar av skatten på fossila bränslen  
G19:1 (Uppsala läns partidistrikt) att Sverige inte använder biståndsmedel inom 1 %-målet till klimatinsatser utan bara nya pengar  
G19:2 (Uppsala läns partidistrikt) att Sverige använder hela intäkten från auktioneringen av EU:s utsläppsrätter till stöd i Green Climate Fund  
G20:2 (Luleå arbetarekommun) att Socialdemokraterna ställer sig bakom Greenhouse development rights som grund för ett globalt klimatavtal  
G20:3 (Luleå arbetarekommun) att Socialdemokraterna uttalar målet att minska koldioxidhalten i atmosfären till 350 ppm  
G21:1 (Umeå arbetarekommun - enskild) att konkurrenskraften för svensk industri är en viktig faktor i utformandet av klimat- och miljöåtgärder  
G21:3 (Umeå arbetarekommun - enskild) att risken för koldioxidläckage ska väga tungt när framtida förslag till klimatåtgärder övervägs  
G22:1 (Örebro arbetarekommun) att partiet skall verka för att det blir än mer attraktivt för bilköpare att inhandla en miljövänlig bil som inte drivs av fossila bränslen  
G23:1 (Örebro arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för att införa en modell för statlig finansiering av klimatinvesteringar där avtal sluts mellan stat och respektive kommun eller landsting  
G23:2 (Örebro arbetarekommun) att verka för att även företag, ideella organisationer eller andra i samarbete kan få stöd och ingå i modellen  
G85:1 (Hallsbergs arbetarekommun) att partiet tar initiativ till en folkbildningsinsats såväl inom partiet som riktad till allmänheten för att öka kunskapen kring behovet av en minskad konsumtion av energi inom resandet, ätandet och boendet  
G92:1 (Norrhälje arbetarekommun) att konkurrenskraften för svensk industri är en viktig faktor i utformandet av klimat- och miljöåtgärder  
G92:3 (Norrhälje arbetarekommun) att risken för koldioxidläckage ska väga tungt när framtida förslag till klimatåtgärder övervägs

**Partikongressen föreslås besluta:**

att avslå motionerna G1:1, G1:2, G16:1, G16:2, G20:1

G1:1 (Huddinge arbetarekommun - enskild) att det ska utgå statlig subvention för ombyggnad till 100 % eldrift av existerande begagnade eller nya fossildrivna bilar eller helt amatörbyggda bilar som till 100 % drivs med el

G1:2 (Huddinge arbetarekommun - enskild) att subventionen är ämnad för bilar avsedda för dagligt bruk



G16:1 (Uppsala arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna utarbetar ett miljöpolitiskt genomförandeprogram som kommuner kan anpassa efter egna förutsättningar för att uppnå klimatneutralitet före år 2025

G16:2 (Uppsala arbetarekommun - enskild) att statligt legalt, tekniskt och ekonomiskt stöd tillförsäkras de kommuner som åtar sig utmaningen

G20:1 (Luleå arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att det tillsätts en utredning med syfte att undersöka möjligheterna att införa ett system med koldioxidransoner i Sverige

## MOTION G1

### HUDDINGE ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

#### Efterkonvertering av bilar till elbilar

Det bör vara möjligt att med statlig subvention bygga om existerande fossilbränsle drivna fordon till 100 % eldrift. Eller amatörbyggda fordon som drivs till 100 % av el. Vi känner alla till miljöproblematiken som fossilbränsle drivna fordon orsakar.

Fabrikstillverkade nya 100 % eldrivna personbilar finns i ett fåtal modeller och extremt dyra, från ca 350 000 kronor.

Motionens syfte och mål är ett nationellt beslut som möjliggör fordonsombyggnad till 100 % eldrift med statlig subvention. Varför ska endast nya elbilar åtnjuta subvention? Jag tänker främst på mindre begagnade familjebilkar som tack vare relativt låg vikt är lämpligast för ombyggnad till 100 % eldrift.

Jag antar att man i en motion inte ska gå in i detaljer. Jag vill bara göra alla uppmärksamma på den utbredda tradition av ”hembyggare” som Sverige kan uppvisa sedan 1982 då det åter blev möjligt att registreringsbesiktiga ombyggda eller helt amatörbyggda fordon. SFRO (Sveriges Fordonsbyggares Riksorganisation) har alltid kopplats in redan på planeringsstadiet för hållfasthetsbedömningar etc. SFRO\* granskar och bedömer bygget innan den slutliga registreringsbesiktningen hos Bilprovningen. Det principiella tillvägagångssättet finns alltså redan sedan 1982.

Subventionen skall självklart inte utgå för utpräglade hobbyfordon utan för bilar som är ämnade att användas dagligen.

#### Partikongressen föreslås besluta:

G1:1 att det ska utgå statlig subvention för ombyggnad till 100 % eldrift av existerande begagnade eller nya fossildrivna bilar eller helt amatörbyggda bilar som till 100 % drivs med el

G1:2 att subventionen är ämnad för bilar avsedda för dagligt bruk

Hans Nömm

Huddinge arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

# MOTION G2

## HELSINGBORGS ARBETAREKOMMUN

### Fortsatt låga koldioxidutsläpp

Tack vare en framsynt politik under Tage Erlanders tid som statsminister har Sveriges elproduktionssystem idag unikt låga utsläpp till luft och vatten. Den kol- och oljebaserade baskraften i elproduktionen kunde under ett par decennier ersättas av vatten- och kärnkraftsbaserad el.

För ett land som Sverige med ett kallt klimat och en hög andel elintensiv industri och därmed stor elanvändning är en elproduktion som ger stabil tillgång på el till konkurrenskraftiga priser oerhört viktig. Oenighet om energipolitiken innebär osäkerhet i de företag där beslut om långsiktiga investeringar ska göras. Investeringar som ska utnyttjas under kanske 30-40 år. Om investeringarna inte görs i Sverige kommer det med all sannolikhet leda till större utsläpp. Den borgerliga regeringens energiöverenskommelse har två stora nackdelar. Den är inte blocköverskridande och därmed inte långsiktigt trovärdig. Den ger också de tre stora kraftbolagen en oligopolställning som leder till orimligt höga elpriser.

I en långsiktigt hållbar energipolitik måste följande frågor få ett svar:

1. Vilket behov av el har vi vårt land? Hur kan hushållen få den el de behöver för att klara nya användningsområden för el, exempelvis eldrivna fordon? Och hur mycket el behövs för att basindustrin skall ges utrymme att utvecklas?
2. Vilka är alternativen när de nuvarande kärnkraftverken ska ersättas av ny kraftproduktion. Hur mycket kan biokraften ge och hur mycket kan vi bygga ut vindkraften utan att behöva komplettera denna med gas- eller kolkraft?

Gemensamma blocköverskridande svar på dessa frågor kan ge en stabil grund för en framtida energipolitik. Det är socialdemokraterna som skapat förutsättningarna för att vårt land har unikt låga koldioxidutsläpp i sin elproduktion samtidigt som vi kunnat utveckla en elintensiv industri med låga utsläpp jämfört med andra länder. Det är en viktig uppgift för vårt parti att på bästa sätt förvalta detta arv.

### Partikongressen föreslår besluta:

G2:1 att Socialdemokraterna ska verka för en bred, blocköverskridande energipolitisk överenskommelse som borgar för att Sveriges elproduktion långsiktigt kan fortsätta att ha låga koldioxidutsläpp

IF Metall Nordvästra Skåne S-förening

Helsingborgs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G3

## STENUNGSUNDS ARBETAREKOMMUN

### Fortsatt låga koldioxidutsläpp

Tack vare en framsynt politik under Tage Erlanders tid som statsminister har Sveriges elproduktionssystem idag unikt låga utsläpp till luft och vatten. Den kol- och oljebaserade baskraften i elproduktionen kunde under ett par decennier ersättas av vatten- och kärnkraftsbaserad el.

För ett land som Sverige, med ett kallt klimat och en hög andel elintensiv industri och därmed stor elanvändning är en elproduktion, som ger stabil tillgång på el till konkurrenskraftiga priser oerhört viktig. Oenighet om energipolitiken innebär osäkerhet i de företag där beslut om långsiktiga investeringar ska göras, som ska utnyttjas under kanske 30–40 år. Om investeringarna inte görs i Sverige kommer det med all sannolikhet leda till större utsläpp. Den borgerliga regeringens energiöverenskommelse har två stora nackdelar. Den är inte blocköverskridande och därmed inte långsiktigt trovärdig. Den ger också de tre stora kraftbolagen en oligopolställning som leder till orimligt höga elpriser.

I en långsiktig hållbar energipolitik måste följande frågor få ett svar:

1. Vilket behov av el har vi i vårt land? Hur kan hushållen få den el de behöver för att klara nya användningsområden för el, exempelvis eldrivna fordon? Hur mycket el behövs för att basindustrin ska ges utrymme att utvecklas?
2. Vilka är alternativen när de nuvarande kärnkraftverken ska ersättas av ny kraftproduktion? Hur mycket kan biokraften ge och hur mycket kan vi bygga ut vindkraften utan att behöva komplettera denna med gas- eller kolkraft?

Gemensamma blocköverskridande svar på dessa frågor kan ge en stabil grund för en framtida energipolitik. Det är socialdemokraterna som skapat förutsättningarna för att vårt land har unikt låga koldioxidutsläpp i sin elproduktion, samtidigt som vi kunnat utveckla en elintensiv industri med låga utsläpp jämfört med andra länder. Det är en viktig uppgift för vårt parti att på bästa sätt förvalta detta arv.

### Partikongressen föreslås besluta:

G3:1 att Socialdemokraterna ska verka för en bred, blocköverskridande energipolitisk överenskommelse, som borgar för att Sveriges elproduktion långsiktigt kan fortsätta att ha låga koldioxidutsläpp

Marie Nilsson

Stenungsunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G4

## ULRICEHAMNS ARBETAREKOMMUN

### Fortsatt låga koldioxidutsläpp

Tack vare en framsynt politik under Tage Erlanders tid som statsminister har Sveriges elproduktionssystem idag unikt låga utsläpp till luft och vatten. Den kol - och oljebaserade baskraften i elproduktionen kunde under ett par decennier ersättas av vatten - och kärnkraftsbaserad el.

För ett land som Sverige med ett kallt klimat och en hög andel elintensiv industri och därmed stor elanvändning är en elproduktion som ger stabil tillgång på el till konkurrenskraftiga priser oerhört viktig. Oenighet om energipolitiken innebär osäkerhet i de företag där beslut om långsiktiga investeringar ska göras. Investeringar som ska utnyttjas under kanske 30 - 40 år. Om investeringarna inte görs i Sverige kommer det med all sannolikhet leda till större utsläpp. Den borgerliga regeringens energiöverenskommelse har två stora nackdelar. Den är inte blocköverskridande och därmed inte långsiktigt trovärdig. Den ger också de tre stora kraftbolagen en oligopolställning som leder till orimligt höga elpriser.

I en långsiktigt hållbar energipolitik måste följande frågor få ett svar:

1. Vilket behov av el har vi i vårt land? Hur kan hushållen få den el de behöver för att klara nya användningsområden för el, exempelvis eldrivna fordon? Och hur mycket el behövs för att basindustrin skall ges utrymme att utvecklas?
2. Vilka är alternativen när de nuvarande kärnkraftverken ska ersättas av ny kraftproduktion. Hur mycket kan biokraften ge och hur mycket kan vi bygga ut vindkraften utan att behöva komplettera denna med gas - eller kolkraft?

Gemensamma blocköverskridande svar på dessa frågor kan ge en stabil grund för en framtida energipolitik. Det är socialdemokraterna som skapat förutsättningarna för att vårt land har unikt låga koldioxidutsläpp i sin elproduktion samtidigt som vi kunnat utveckla en elintensiv industri med låga utsläpp jämfört med andra länder. Det är en viktig uppgift för vårt parti att på bästa sätt förvalta detta arv.

### Partikongressen föreslår besluta:

G4:1 att Socialdemokraterna ska verka för en bred, blocköverskridande energipolitisk överenskommelse som borgar för att Sveriges elproduktion långsiktigt kan fortsätta att ha låga koldioxidutsläpp

Mattias Josefsson

Ulricehamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G5

## HUDIKSVALLS ARBETAREKOMMUN

### Fortsatt låga koldioxidutsläpp

Tack vare en framsynt politik under Tage Erlanders tid som statsminister har Sveriges elproduktionssystem idag unikt låga utsläpp till luft och vatten. Den kol- och oljebaserade baskraften i elproduktionen kunde under ett par decennier ersättas av vatten- och kärnkraftsbaserad el.

För ett land som Sverige, med ett kallt klimat och en hög andel elintensiv industri och därmed stor elanvändning är en elproduktion, som ger stabil tillgång på el till konkurrenskraftiga priser oerhört viktig. Oenighet om energipolitiken innebär osäkerhet i de företag där beslut om långsiktiga investeringar ska göras, som ska utnyttjas under kanske 30–40 år. Om investeringarna inte görs i Sverige kommer det med all sannolikhet leda till större utsläpp. Den borgerliga regeringens energiöverenskommelse har två stora nackdelar. Den är inte blocköverskridande och därmed inte långsiktigt trovärdig. Den ger också de tre stora kraftbolagen en oligopolställning som leder till orimligt höga elpriser.

I en långsiktig hållbar energipolitik måste följande frågor få ett svar:

1. Vilket behov av el har vi i vårt land? Hur kan hushållen få den el de behöver för att klara nya användningsområden för el, exempelvis eldrivna fordon? Hur mycket el behövs för att basindustrin ska ges utrymme att utvecklas?
2. Vilka är alternativen när de nuvarande kärnkraftverken ska ersättas av ny kraftproduktion? Hur mycket kan biokraften ge och hur mycket kan vi bygga ut vindkraften utan att behöva komplettera denna med gas- eller kolkraft?

Gemensamma blocköverskridande svar på dessa frågor kan ge en stabil grund för en framtida energipolitik. Det är socialdemokraterna som skapat förutsättningarna för att vårt land har unikt låga koldioxidutsläpp i sin elproduktion, samtidigt som vi kunnat utveckla en elintensiv industri med låga utsläpp jämfört med andra länder. Det är en viktig uppgift för vårt parti att på bästa sätt förvalta detta arv.

### Partikongressen föreslår besluta:

G5:1 att Socialdemokraterna ska verka för en bred, blocköverskridande energipolitisk överenskommelse, som borgar för att Sveriges elproduktion långsiktigt kan fortsätta att ha låga koldioxidutsläpp

Metall fkl

Hudiksvalls arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G6

## SMEDJEBACKENS ARBETAREKOMMUN

### Fortsatt låga koldioxidutsläpp

Tack vare en framsynt politik under Tage Erlanders tid som statsminister har Sveriges elproduktionssystem idag unikt låga utsläpp till luft och vatten. Den kol- och oljebaserade baskraften i elproduktionen kunde under ett par decennier ersättas av vatten- och kärnkraftsbaserad el.

För ett land som Sverige, med ett kallt klimat och en hög andel elintensiv industri och därmed stor elanvändning är en elproduktion, som ger stabil tillgång på el till konkurrenskraftiga priser oerhört viktig. Oenighet om energipolitiken innebär osäkerhet i de företag där beslut om långsiktiga investeringar ska göras, som ska utnyttjas under kanske 30–40 år. Om investeringarna inte görs i Sverige kommer det med all sannolikhet leda till större utsläpp. Den borgerliga regeringens energiöverenskommelse har två stora nackdelar. Den är inte blocköverskridande och därmed inte långsiktigt trovärdig. Den ger också de tre stora kraftbolagen en oligopolställning som leder till orimligt höga elpriser.

I en långsiktig hållbar energipolitik måste följande frågor få ett svar:

1. Vilket behov av el har vi i vårt land? Hur kan hushållen få den el de behöver för att klara nya användningsområden för el, exempelvis eldrivna fordon? Hur mycket el behövs för att basindustrin ska ges utrymme att utvecklas?
2. Vilka är alternativen när de nuvarande kärnkraftverken ska ersättas av ny kraftproduktion? Hur mycket kan biokraften ge och hur mycket kan vi bygga ut vindkraften utan att behöva komplettera denna med gas- eller kolkraft?

Gemensamma blocköverskridande svar på dessa frågor kan ge en stabil grund för en framtida energipolitik. Det är socialdemokraterna som skapat förutsättningarna för att vårt land har unikt låga koldioxidutsläpp i sin elproduktion, samtidigt som vi kunnat utveckla en elintensiv industri med låga utsläpp jämfört med andra länder. Det är en viktig uppgift för vårt parti att på bästa sätt förvalta detta arv.

### Partikongressen föreslås besluta:

G6:1 att Socialdemokraterna ska verka för en bred, blocköverskridande energipolitisk överenskommelse, som borgar för att Sveriges elproduktion långsiktigt kan fortsätta att ha låga koldioxidutsläpp

Olof Långberg

Smedjebackens arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G7

## RITEÅ ARBETAREKOMMUN

### Fortsatt låga koldioxidutsläpp

Tack vare en framsynt politik under Tage Erlanders tid som statsminister har Sveriges elproduktionssystem idag unikt låga utsläpp till luft och vatten. Den kol- och oljebaserade baskraften i elproduktionen kunde under ett par decennier ersättas av vatten- och kärnkraftsbaserad el.

För ett land som Sverige, med ett kallt klimat och en hög andel elintensiv industri och därmed stor elanvändning är en elproduktion, som ger stabil tillgång på el till konkurrenskraftiga priser oerhört viktig. Oenighet om energipolitiken innebär osäkerhet i de företag där beslut om långsiktiga investeringar ska göras, som ska utnyttjas under kanske 30–40 år. Om investeringarna inte görs i Sverige kommer det med all sannolikhet leda till större utsläpp. Den borgerliga regeringens energiöverenskommelse har två stora nackdelar. Den är inte blocköverskridande och därmed inte långsiktigt trovärdig. Den ger också de tre stora kraftbolagen en oligopolställning som leder till orimligt höga elpriser.

I en långsiktigt hållbar energipolitik måste följande frågor få ett svar:

1. Vilket behov av el har vi i vårt land? Hur kan hushållen få den el de behöver för att klara nya användningsområden för el, exempelvis eldrivna fordon? Hur mycket el behövs för att basindustrin ska ges utrymme att utvecklas?
2. Vilka är alternativen när de nuvarande kärnkraftverken ska ersättas av ny kraftproduktion? Hur mycket kan biokraften ge och hur mycket kan vi bygga ut vindkraften utan att behöva komplettera denna med gas- eller kolkraft?

Gemensamma blocköverskridande svar på dessa frågor kan ge en stabil grund för en framtida energipolitik. Det är socialdemokraterna som skapat förutsättningarna för att vårt land har unikt låga koldioxidutsläpp i sin elproduktion, samtidigt som vi kunnat utveckla en elintensiv industri med låga utsläpp jämfört med andra länder. Det är en viktig uppgift för vårt parti att på bästa sätt förvalta detta arv.

### Partikongressen föreslås besluta:

G7:1 att Socialdemokraterna ska verka för en bred, blocköverskridande energipolitisk överenskommelse, som borgar för att Sveriges elproduktion långsiktigt kan fortsätta att ha låga koldioxidutsläpp

Anders Nyström

Piteå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G8

## SÖDERTÄLJE ARBETAREKOMMUN

### Fortsatt låga koldioxidutsläpp

Tack vare en framsynt politik under Tage Erlanders tid som statsminister har Sveriges elproduktionssystem idag unikt låga utsläpp till luft och vatten. Den kol- och oljebaserade baskraften i elproduktionen kunde under ett par decennier ersättas av vatten- och kärnkraftsbaserad el.

För ett land som Sverige, med ett kallt klimat och en hög andel elintensiv industri och därmed stor elanvändning är en elproduktion, som ger stabil tillgång på el till konkurrenskraftiga priser oerhört viktig. Oenighet om energipolitiken innebär osäkerhet i de företag där beslut om långsiktiga investeringar ska göras, som ska utnyttjas under kanske 30–40 år. Om investeringarna inte görs i Sverige kommer det med all sannolikhet leda till större utsläpp. Den borgerliga regeringens energiöverenskommelse har två stora nackdelar. Den är inte blocköverskridande och därmed inte långsiktigt trovärdig. Den ger också de tre stora kraftbolagen en oligopolställning som leder till orimligt höga elpriser.

I en långsiktigt hållbar energipolitik måste följande frågor få ett svar:

1. Vilket behov av el har vi i vårt land? Hur kan hushållen få den el de behöver för att klara nya användningsområden för el, exempelvis eldrivna fordon? Hur mycket el behövs för att basindustrin ska ges utrymme att utvecklas?
2. Vilka är alternativen när de nuvarande kärnkraftverken ska ersättas av ny kraftproduktion? Hur mycket kan biokraften ge och hur mycket kan vi bygga ut vindkraften utan att behöva komplettera denna med gas- eller kolkraft?

Gemensamma blocköverskridande svar på dessa frågor kan ge en stabil grund för en framtida energipolitik. Det är socialdemokraterna som skapat förutsättningarna för att vårt land har unikt låga koldioxidutsläpp i sin elproduktion, samtidigt som vi kunnat utveckla en elintensiv industri med låga utsläpp jämfört med andra länder. Det är en viktig uppgift för vårt parti att på bästa sätt förvalta detta arv.

### Partikongressen föreslås besluta:

G8:1 att Socialdemokraterna ska verka för en bred, blocköverskridande energipolitisk överenskommelse, som borgar för att Sveriges elproduktion långsiktigt kan fortsätta att ha låga koldioxidutsläpp

Alexander Lindholm för Fackliga utskottet i Södertälje

Södertälje arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.



# MOTION G9

## LANDSKRONA ARBETAREKOMMUN

### Fortsatt låga koldioxidutsläpp

Tack vare en framsynt politik under Tage Erlanders tid som statsminister har Sveriges elproduktionssystem idag unikt låga utsläpp till luft och vatten. Den kol- och oljebaserade baskraften i elproduktionen kunde under ett par decennier ersättas av vatten- och kärnkraftsbaserad el.

För ett land som Sverige med ett kallt klimat och en hög andel elintensiv industri och därmed stor elanvändning är en elproduktion som ger stabil tillgång på el till konkurrenskraftiga priser oerhört viktig. Oenighet om energipolitiken innebär osäkerhet i de företag där beslut om långsiktiga investeringar ska göras. Investeringar som ska utnyttjas under kanske 30-40 år. Om investeringarna inte görs i Sverige kommer det med all sannolikhet leda till större utsläpp. Den borgerliga regeringens energiöverenskommelse har två stora nackdelar. Den är inte blocköverskridande och därmed inte långsiktigt trovärdig. Den ger också de tre stora kraftbolagen en oligopolställning som leder till orimligt höga elpriser.

I en långsiktigt hållbar energipolitik måste följande frågor få ett svar:

1. Vilket behov av el har vi i vårt land? Hur kan hushållen få den el de behöver för att klara nya användningsområden för el, exempelvis eldrivna fordon? Och hur mycket el behövs för att basindustrin skall ges utrymme att utvecklas?
2. Vilka är alternativen när de nuvarande kärnkraftverken ska ersättas av ny kraftproduktion. Hur mycket kan biokraften ge och hur mycket kan vi bygga ut vindkraften utan att behöva komplettera denna med gas- eller kolkraft?

Gemensamma blocköverskridande svar på dessa frågor kan ge en stabil grund för en framtida energipolitik. Det är socialdemokraterna som skapat förutsättningarna för att vårt land har unikt låga koldioxidutsläpp i sin elproduktion samtidigt som vi kunnat utveckla en elintensiv industri med låga utsläpp jämfört med andra länder. Det är en viktig uppgift för vårt parti att på bästa sätt förvalta detta arv.

### Partikongressen föreslår besluta:

G9:1 att Socialdemokraterna ska verka för en bred, blocköverskridande energipolitisk överenskommelse som borgar för att Sveriges elproduktion långsiktigt kan fortsätta att ha låga koldioxidutsläpp

Mikael Andersson, Anna Fernebro och Jessica Olofsson

Landskrona arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G10

## STOCKHOLMS PARTIDISTRIKT

### Fortsatt låga koldioxidutsläpp

Tack vare en framsynt politik under Tage Erlanders tid som statsminister har Sveriges elproduktionssystem idag unikt låga utsläpp till luft och vatten. Den kol- och oljebaserade baskraften i elproduktionen kunde under ett par decennier ersättas av vatten- och kärnkraftsbaserad el.

För ett land som Sverige, med ett kallt klimat och en hög andel elintensiv industri och därmed stor elanvändning är en elproduktion, som ger stabil tillgång på el till konkurrenskraftiga priser oerhört viktig. Oenighet om energipolitiken innebär osäkerhet i de företag där beslut om långsiktiga investeringar ska göras, som ska utnyttjas under kanske 30–40 år. Om investeringarna inte görs i Sverige kommer det med all sannolikhet leda till större utsläpp. Den borgerliga regeringens energiöverenskommelse har två stora nackdelar. Den är inte blocköverskridande och därmed inte långsiktigt trovärdig. Den ger också de tre stora kraftbolagen en oligopolställning som leder till orimligt höga elpriser.

I en långsiktig hållbar energipolitik måste följande frågor få ett svar:

1. Vilket behov av el har vi i vårt land? Hur kan hushållen få den el de behöver för att klara nya användningsområden för el, exempelvis eldrivna fordon? Hur mycket el behövs för att basindustrin ska ges utrymme att utvecklas?
2. Vilka är alternativen när de nuvarande kärnkraftverken ska ersättas av ny kraftproduktion? Hur mycket kan biokraften ge och hur mycket kan vi bygga ut vindkraften utan att behöva komplettera denna med gas- eller kolkraft?

Gemensamma blocköverskridande svar på dessa frågor kan ge en stabil grund för en framtida energipolitik. Det är socialdemokraterna som skapat förutsättningarna för att vårt land har unikt låga koldioxidutsläpp i sin elproduktion, samtidigt som vi kunnat utveckla en elintensiv industri med låga utsläpp jämfört med andra länder. Det är en viktig uppgift för vårt parti att på bästa sätt förvalta detta arv.

### Partikongressen föreslås besluta:

G10:1 att Socialdemokraterna ska verka för en bred, blocköverskridande energipolitisk överenskommelse, som borgar för att Sveriges elproduktion långsiktigt kan fortsätta att ha låga koldioxidutsläpp

Socialdemokratiska fackklubben Löftet

Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G11

## LULEÅ ARBETAREKOMMUN

### Fortsatt låga koldioxidutsläpp

Tack vare en framsynt politik under Tage Erlanders tid som statsminister har Sveriges elproduktionssystem idag unikt låga utsläpp till luft och vatten. Den kol- och oljebaserade baskraften i elproduktionen kunde under ett par decennier ersättas av vatten- och kärnkraftsbaserad el.

För ett land som Sverige, med ett kallt klimat och en hög andel elintensiv industri och därmed stor elanvändning är en elproduktion, som ger stabil tillgång på el till konkurrenskraftiga priser oerhört viktig. Oenighet om energipolitiken innebär osäkerhet i de företag där beslut om långsiktiga investeringar ska göras, som ska utnyttjas under kanske 30–40 år. Om investeringarna inte görs i Sverige kommer det med all sannolikhet leda till större utsläpp. Den borgerliga regeringens energiöverenskommelse har två stora nackdelar. Den är inte blocköverskridande och därmed inte långsiktigt trovärdig. Den ger också de tre stora kraftbolagen en oligopolställning som leder till orimligt höga elpriser.

I en långsiktig hållbar energipolitik måste följande frågor få ett svar:

1. Vilket behov av el har vi i vårt land? Hur kan hushållen få den el de behöver för att klara nya användningsområden för el, exempelvis eldrivna fordon? Hur mycket el behövs för att basindustrin ska ges utrymme att utvecklas?
2. Vilka är alternativen när de nuvarande kärnkraftverken ska ersättas av ny kraftproduktion? Hur mycket kan biokraften ge och hur mycket kan vi bygga ut vindkraften utan att behöva komplettera denna med gas- eller kolkraft?

Gemensamma blocköverskridande svar på dessa frågor kan ge en stabil grund för en framtida energipolitik. Det är socialdemokraterna som skapat förutsättningarna för att vårt land har unikt låga koldioxidutsläpp i sin elproduktion, samtidigt som vi kunnat utveckla en elintensiv industri med låga utsläpp jämfört med andra länder. Det är en viktig uppgift för vårt parti att på bästa sätt förvalta detta arv.

### Partikongressen föreslås besluta:

G11:1 att Socialdemokraterna ska verka för en bred, blocköverskridande energipolitisk överenskommelse, som borgar för att Sveriges elproduktion långsiktigt kan fortsätta att ha låga koldioxidutsläpp

Metalls S-fackklubbar i Luleå

Luleå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G12

## LUNDS ARBETAREKOMMUN

### Fortsättning av LIP/Klimp-projekt – stöd till offentligt miljöarbete

Under ett antal år har kommuner kunnat söka bidrag till projekt som ska förbättra det offentliga miljöarbetet. Nu börjar allt fler av dessa projekt slutföras och redovisas. För att på ett framgångsrikt sätt kunna fortsätta ett miljöarbete i samma anda är det av stor vikt att nya medel tillsätts för dessa ändamål.

#### Partikongressen föreslås besluta:

G12:1 att verka för att nya stimulansmedel avsätts för fortsatta projekt inom det offentliga miljöarbetet, lik tidigare LIP/Klimp-projekt

Lena Fällström

Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G13

## UMEÅ ARBETAREKOMMUN

### Gemensamt ägande för ett hållbart resursanvändande

Det finns få saker i samhället vilket är så självklart och oifrågasatt som äganderätten. Att saker som en köper och använder ska vara ens egendom. Detta är dock ett beteende som är dikterat av marknaden och företagen för att kunna sälja så mycket produkter som möjligt utan någon som helst hänsyn till ekologisk hållbarhet eller rättvis resursfördelning. Mycket saker som vi äger ligger också oftast och samlar damm samtidigt som någon annan skulle kunna ha nytta av dem istället. Detta gäller allt ifrån den minsta digitalkameran till den största fyrhjulsdrivna bilen.

Äganderätten är ett begrepp som måste få en ny innebörd, gemensam äganderätt. Alltså att det ska möjliggöras till att låna/hyra saker som en behöver för en viss tid och sedan lämna tillbaka det för att någon annan ska kunna låna det. Detta ska gälla både för saker såsom foto/filmkameror, datorer och så vidare. Detta är inget nytt då vi har haft biblioteken väldigt länge och varför kan inte biblioteken få möjlighet att låna ut saker också? När det gäller bilarna borde kommunalt styrda bilpooler införas. Även om målet ska vara att få alla att åka kollektivt är det många som fortfarande är beroende eller invanda av att använda bilen så bilpooler är nödvändigt i en övergångsperiod. När det gäller cyklar bör gratis kommunal cykelutlåning införas. När det gäller möjlighet att låna saker för tillfällig användning kan den verksamheten antingen införlivas i biblioteken alternativt startas upp som en egen verksamhet.

**Partikongressen föreslås besluta:**

- G13:1 att kommunala bilpooler införs
- G13:2 att kommunal cykelutlåning införs
- G13:3 att kommunala utlåningscentrum införs

Oskar Vesterberg

Umeå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## MOTION G14

### VÄSTERBOTTENS PARTIDISTRIKT

#### Gemensamt ägande för ett hållbart resursanvändande

Det finns få saker i samhället vilket är så självklart och oifrågasatt som äganderätten. Att saker som en köper och använder ska vara ens egendom. Detta är dock ett beteende som är dikterat av marknaden och företagen för att kunna sälja så mycket produkter som möjligt utan någon som helst hänsyn till ekologisk hållbarhet eller rättvis resursfördelning. Mycket saker som vi äger ligger också oftast och samlar damm samtidigt som någon annan skulle kunna ha nytta av dem istället. Detta gäller allt ifrån den minsta digitalkameran till den största fyrhjulsdrivna bilen.

Äganderätten är ett begrepp som måste få en ny innebörd, gemensam äganderätt. Alltså att det ska möjliggöras till att låna/hyra saker som en behöver för en viss tid och sedan lämna tillbaka det för att någon annan ska kunna låna det. Detta ska gälla både för saker såsom foto/filmkameror, datorer och så vidare. Detta är inget nytt då vi har haft biblioteken väldigt länge och varför kan inte biblioteken få möjlighet att låna ut saker också? När det gäller bilarna borde kommunalt styrda bilpooler införas. Även om målet ska vara att få alla att åka kollektivt är det många som fortfarande är beroende eller invanda av att använda bilen så bilpooler är nödvändigt i en övergångsperiod. När det gäller cyklar bör gratis kommunal cykelutlåning införas. När det gäller möjlighet att låna saker för tillfällig användning kan den verksamheten antingen införlivas i biblioteken alternativt startas upp som en egen verksamhet.

**Partikongressen föreslås besluta:**

- G14:1 att kommunala bilpooler införs
- G14:2 att kommunal cykelutlåning införs
- G14:3 att kommunala utlåningscentrum införs

Oskar Vesterberg

Västerbottens partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G15

## ÖREBRO ARBETAREKOMMUN

### Gödsel = klimatnytta

Biogas är en viktig källa till energi redan idag. Vi skulle kunna producera mer biogas, och vi skulle kunna göra det lokalt. Vi socialdemokrater ska fortsätta uppmuntra och stödja biogasutvecklingen i Sverige. Sverige behöver ett stöd för att använda gödsel för att producera biogas. Att använda gödsel är klimatsmart och har dubbel klimatnytta. Dels för att metanutsläppen minskar, dels för att gasen ersätter fossil energi.

I Energimyndighetens förslag till nationell biogasstrategi ingick att regeringen skulle införa ett metanreduceringsstöd på 20 öre/kWh för biogasproduktion från gödsel. Det är ett viktigt stöd som skulle kunna få fler bönder att våga investera i en biogasanläggning och fördubbla dagens biogasproduktion. Här kan en framsynt Socialdemokrati göra skillnad!

### Partikongressen föreslås besluta:

G15:1 att Socialdemokraterna ska driva frågan om ett metanreduceringsstöd för biogasproduktion från gödsel

Peter Dahlgren

Örebro arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G16

## UPPSALA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

### Klimatneutrala städer

Vi vet att framtidens städer kommer att vara klimatneutrala eftersom de fossila bränslena är ändliga, men frågan är när och hur detta uppnås. Forskningens tydliga budskap är dock att vi inte har tid att vänta. Historien ger många exempel på att det är en fördel att vara först med ny teknik. Genom att gå före skapas fundament för en stark grön sektor då det är lättare att konkurrera genom att vara med från början än att etablera sig i en redan tuff sektor. Sveriges stora yta och lilla befolkning gör att vi har bättre förutsättningar än de flesta andra länder för att kombinera klimatneutralitet och hög levnadsstandard.

Till år 2025 siktar Köpenhamn på att bli världens första klimatneutrala stad. Målet ska nås genom resurseffektiviseringar och att styra energikällorna från kol till biobränsle, vindkraft och solenergi. Från 2009 när visionen sattes ska utsläppen minska från 2,5 miljoner ton till 1,1 miljoner ton CO<sub>2</sub> 2025. De kvarvarande utsläppen ska kompenseras genom internationella miljöansatser. Redan har utsläppen i Köpenhamn minskat med 21 procent mellan 2005 och 2011. Kommunen investerar omkring 2,7 miljarder

danska kronor och den privata sektorn omkring tio gånger så mycket för att nå detta mål. Fram till 2025 väntas det skapa ungefär 35 000 jobbår och en hälsosammare stad med bättre livskvalitet för medborgarna.

För att nå de högt uppsatta målen krävs ett omfattande åtgärdsprogram som omfattar många discipliner; alltifrån tekniska och naturvetenskapliga som miljövänlig el- och värmeproduktion till samhällsvetenskapliga, sociologiska, pedagogiska och psykologiska som minskat matsvinn och miljövänligare resvanor. Att hantera alla de områden som är relevanta kan vara svårt för mindre kommuner med begränsade personal. Det är därför viktigt att dessa kan få stöd så att alla kommuner oavsett storlek och demografisk sammansättning ska kunna bli klimatneutrala.

**Partikongressen föreslås besluta:**

- G16:1 att Socialdemokraterna utarbetar ett miljöpolitiskt genomförandeprogram som kommuner kan anpassa efter egna förutsättningar för att uppnå klimatneutralitet före år 2025
- G16:2 att statligt legalt, tekniskt och ekonomiskt stöd tillförsäkras de kommuner som åtar sig utmaningen
- G16:3 att socialdemokratiskt styrda kommuner ska uppmanas föregå med gott exempel i omställningen till att uppnå klimatneutralitet

Mikael Olsson, Gunnar Larsson, Rafael Waters, Polat Akgul, Per Olof Widell och Klas-Herman Lundgren Uppsala arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

## MOTION G17

### ÖREBRO ARBETAREKOMMUN

#### Klimatplan för partiet

Klimatutmaningarna är många, såväl för privatpersoner som för företag och organisationer. Vi måste alla dra vårt ”strå till stacken” för att vi skall kunna lämna över en dräglig värld att leva i till våra barn och barnbarn, de kommande generationerna. Vi saknar en vision för hur partiet skall jobba med klimatfrågorna som organisation. Vi anser att varje organisation med självaktning skall ha egna interna klimatmål utifrån en klimatplan. Klimatplanen kan innehålla strukturer kring vår egen energianvändning, alltifrån att använda ”rätt” belysning till hur vi reser och sopsorterar. En klimatplan beskriver också hur koldioxidutsläppen skall minska till följd av vidtagna åtgärder.

**Partikongressen föreslås besluta:**

- G17:1 att partiet upprättar en intern klimatplan för kongressperioden

Handels s-förening Örebro

Örebro arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G18

## STOCKHOLMS PARTIDISTRIKT

### Klimatpolitiken

”Det finns inget så praktiskt som en god teori”, lär Gunnar Sträng ha sagt. Men inte ens den bästa teori är särskilt praktisk om man inte bygger sin praktik på moraliska ställningstaganden. Vi vill med den här motionen ge ett bidrag till den socialdemokratiska klimatpolitiken. Bristen på hållbarhet i dagens ensidigt och kortsiktigt tillväxtorienterade ekonomi ställer i stället frågor som högern är så livrädd för; frågor om behov, samhällets roll och vad välfärd egentligen är. Vi vet att Socialdemokratin är det enda partiet som kan lösa klimatkrisen genom vårt klimattänkande och jämlikhetssträvande i förening.

Förbränningen av fossila bränslen är den viktigaste faktorn bakom de pågående klimatförändringarna. Utöver ett förändrat klimat leder den även till andra allvarliga ekologiska förändringar som t ex att havsvattnet blir allt surare, med potentiellt mycket dramatiska effekter för allt liv i havet.

De globala tillgångarna på fossila bränslen är mycket stora. Stigande priser och en alltmera avancerad teknik för utvinning betyder att förutsättningarna för utvinning av fossila bränslen sammantaget stadigt förbättras bl a genom att det blir tekniskt möjligt och ekonomiskt attraktivt att ta i bruk nya källor till fossilbränsleutvinning t ex oljesand, skiffergas och oljeskiffer. En konsekvens är att USAs importberoende sedan 2005 har minskat från 60 till 45 procent.

Det finns mot denna bakgrund ingen anledning att tro att marknadskrafter och en autonom teknisk utveckling av energihushållning kommer att ge den utveckling bort från fossilbränslesamhället som krävs. Nationalekonomer brukar beskriva klimatproblemet som historiens kanske största marknadsmisslyckande. Med andra ord: Bara en beslutsam politik – delvis i konflikt med den kortsiktiga ekonomin – kan hantera frågan.

Den svenska klimatpolitiken bör, enligt regeringen, styras av utvecklingen i omvärlden. Konsekvensen blir att företag och hushåll i Sverige får otydliga signaler. Man vet inte hur man ska satsa och i frånvaro av tydliga signaler blir det logiskt att tänka kortsiktigt och inte agera.

Ca en tredjedel av de koldioxidutsläpp som sker i Sverige omfattas av EUs system för utsläppshandel, ETS (Emission Trading Scheme). För dessa verksamheter gäller EUs direktiv om utsläppshandel som i sin nya form börjar gälla från 2013. Det innebär bl a att en allt större del av utsläppsrätterna kommer att fördelas genom öppna auktioner där vem som helst kan delta. Svensk lagstiftning har därmed inte längre någon möjlighet att direkt påverka utsläppen från dessa verksamheter. EU-lagstiftningen innehåller samtidigt en tydlig plan för hur utsläppen från dessa verksamheter helt ska upphöra. Från och med 2013 kommer varje år den totala utsläppsbulkan inom ETS att minska med ca 37 miljoner ton (motsvarar 70 procent av de svenska utsläppen 2010). Successivt krymper därför ”bulkan” för att 2068 vara nere i noll. Från detta år är koldioxidutsläpp från de handlande sektorerna i princip förbjudna – endast genom att minska utsläppen i andra delar av världen kan de ingående verksamheterna få rätt att släppa ut koldioxid.

Beträffande de sektorer som inte ingår i utsläppshandeln är alliansregeringens mål att utsläppen ”för Sverige” 1990-2020 ska minska med 40 procent. Av den minskning som återstår för att nå detta mål ska



dock huvuddelen (enligt Klimatpropositionen 2009) ske genom att finansiera åtgärder i andra länder. Bara en mindre del ska ske inom vårt land.

Till 2050 ska Sverige, enligt alliansregeringen, dessutom vara ”klimatneutralt”. Innebörden av detta mål är att de utsläpp som sker i Sverige ska kompenseras med utsläppsminskningar någon annanstans.

När klimatrealiteten väl erkänns i fler länder, kommer välstånd inte bara att behöva omfördelas inom de rika länderna, utan också från de rika länderna, (vars utsläpp skapat klimatkrisen), till de fattiga, som får ta största smällen av klimatkrisen. I Sverige måste vi därför lägga till perspektivet miljö rättvisa där vi inte bara analyserar vårt missbruk av resurser utan också hur vi kan lösa dem. En del i att konkretisera vår miljö- och klimatpolitik utifrån miljö rättviseperspektivet måste vår påverkan av miljön analyseras. Därför måste begreppet och hur vi räknar BNP förändras. Idag mäter BNP endast ekonomisk aktivitet utan att ta hänsyn till de negativa sociala och miljömässiga konsekvenserna som kommer av ökad produktion och konsumtion. Därför måste fler faktorer än enbart ekonomisk aktivitet mätas, exempelvis måste konsumtionen räknas in i de nationella räkenskaperna. Vi vill att Sverige ska vara ledande i klimatomställningen.

Den huvudinriktning för klimatpolitiken alliansregeringen har valt, dvs att så långt möjligt låta utvecklingen i andra länder styra den svenska politiken, inte bara är orättfärdig utan att den dessutom är ekonomiskt oförnuftig eftersom den leder till att den nödvändiga omställningen på hemmaplan försenas och blir onödigt svår och dyrbar. Alliansens har valt en klimatpolitisk strategi som i onödan förstärker motsättningen mellan klimatpolitik och långsiktig ekonomisk välfärd och utveckling.

Ett avgörande skäl till att den nödvändiga omställningen för närvarande inte sker i det tempo som krävs för att minimera den långsiktiga omställningskostnaden, är att de ekonomiska incitamenten för företag och enskilda är för svaga och otydliga. Klimatpolitiken måste bestå av en mångfald av åtgärder som väljs och kombineras på sådant sätt att omställningen blir snabb och kostnadseffektiv. Den måste samtidigt utformas så att kostnaderna fördelas på ett rättvist sätt både över tid och mellan olika samhällsgrupper. Helt avgörande för att hålla nere omställningskostnaderna är att det pris konsumenterna betalar för att använda fossila bränslen successivt stiger.

Om reglerna för utsläppshandeln ligger fast kan man räkna med att det kommer att bli allt dyrare för företag inom EU att elda kol och olja, särskilt om även övriga världen börjar bedriva en seriös klimatpolitik. Under senare år har priserna på utsläppsrätter snarast sjunkit, men denna utveckling förklaras av den ekonomiska nedgången inom EU, att tilldelningen av utsläppsrätter varit onödigt generös och att det i många fall visat sig enklare än väntat att minska fossilbränsleanvändningen. På sikt – när ekonomin stabiliserats och utsläppsutrymmet successivt krymper mot noll – måste man räkna med dramatiskt högre priser.

Utanför utsläppshandeln kan vi fortfarande nationellt påverka vad hushåll och företag måste betala för den fossila energin, främst genom energi- och koldioxidskatterna. Med högre skatt på fossila bränslen får alla i samhället ekonomiska motiv att minska användningen av fossila bränslen, antingen genom att minska energianvändningen eller att ersätta fossil energi med förnybar energi - eller en kombination.

Rikare hushåll använder mera energi än fattigare, men totalt sett är fattigare hushåll mera känsliga för höjda energipriser. Dramatiskt höjda priser på fossil energi riskerar därför att slå orättvist både regionalpolitiskt och fördelningsmässigt. Ett viktigt sätt att hantera denna problematik är faktiskt att genom skattehöjningar stimulera till en sänkt energianvändning, men lika viktigt är att investera i nya

strukturer (t ex spårtrafik och energisnåla bostäder) som minskar energianvändningen och därmed känsligheten för högre energipriser. De ökade inkomsterna från högre skatter på fossil energi är förhoppningsvis tillfälliga och bör därför inte hanteras som traditionella skatteinkomster utan fonderas och investeras i forskning och i de nya, energisnåla strukturerna.

Om allt fler länder får en fungerande klimatpolitik blir följden en sjunkande efterfrågan på fossila bränslen och fallande världsmarknadspris på bl a olja. En sådan utveckling kommer delvis att dämpa utfasningen av de fossila bränslena. Samtidigt är det angeläget att världsmarknadspriserna på fossil energi snabbt sjunker så att investeringarna i ny utvinningsteknik och nya fyndigheter hejdas.

När fossilbränsleanvändningen om några decennier förhoppningsvis sjunkit radikalt förlorar prismetanismen sannolikt i kraft. På sikt blir det därför sannolikt rimligt att helt enkelt förbjuda användning av fossila bränslen.

#### **Partikongressen föreslås besluta:**

- G18:1 att riksdagen fattar ett principbeslut om att användningen av fossila bränslen i Sverige senast 2050 i princip helt ha upphört
- G18:2 att riksdagen med lång framförhållning (t ex minst 15 år) löpande beslutar om betydande och successiva höjningar av skatten på fossila bränslen
- G18:3 att BNP bör kompletteras med ett mått som tar hänsyn till de negativa miljömässiga konsekvenser som kan komma av ökad produktion och konsumtion
- G18:4 att ekologiska faktorer, och ekonomiska kostnader av miljömässig påverkan av produktion och konsumtion, redovisas och vägs in i de nationella räkenskaperna
- G18:5 att metoder utvecklas för beräkning av de fullständiga ekonomiska kostnaderna för den miljömässiga och ekologiska påverkan av produktion och konsumtion

Stockholms partidistrikt

## **MOTION G19**

### **UPPSALA LÄNS PARTIDISTRIKT**

#### **Klimatstöd till utvecklingsländer**

Världens länder är överens om att industriländerna har ett särskilt ansvar för att lösa klimatkrisen. Det slås fast i den internationella klimatkonventionen som senast stadsfästes i Durban, Sydafrika när konventionen höll sitt 17:e partsmöte.

Anledningen är att det är vi här i västvärlden som har släppt ut mest koldioxid historiskt och som står bakom den största delen av de klimatförändringar som redan skett. Men det är länderna i tredje världen som drabbas hårdast.

Nu står vi inför en situation där dessa länder som befinner sig i en stark utveckling för att minska fattigdom och öka välfärden, ska ställa om samhället och inte hamna i samma fossilfälla som industriländerna.

Självklart är det viktigaste vi ska göra för att stötta deras utveckling att själva stimulera vår egen omställning. Det gör att utvecklingen av ny teknik går snabbare, att den blir billigare för dem att köpa. Men vi måste också ekonomiskt hjälpa de fattigaste länderna för att de ska komma in på rätt spår.

För att göras det har FN:s klimatomöte beslutade dels om en kortsiktig finansiering och dels om en långsiktig.

För den kortsiktiga satsningen har utvecklingsländerna krävt att pengarna inte ska tas från det befintliga biståndet utan att det ska vara nya pengar. De flesta länderna inklusive Sverige har kringgått detta genom att definiera ”befintligt bistånd” med den minimigräns som FN satt för bistånd 0,7 % av BNP. Sverige som har satt 1 % som mål för sitt bistånd, kan således använda mellanskillnaden som ”klimatbistånd”. Resultatet är att inga nya pengar skickas till utvecklingsländerna utan gammalt bistånd kodas om till klimatbistånd.

För många utvecklingsländer är detta en stor anledning till den misstro som nu finns i klimatförhandlingarna. De känner sig lurade. Pengar som tidigare gick till malariabekämpning och fattigdomsbekämpning går nu till klimatinvesteringar.

Den långsiktiga finansieringen ska ske via en ny stor fond: The Green Climate Fund. Men var pengarna till fonden ska komma ifrån ännu oklar. Det har talats om tre möjliga källor: en internationell koldioxidskatt (eller utsläppsrätter) för internationell sjöfart och flyg, en skatt på finansiella transaktioner och intäkterna från handel med utsläppsrätter. Klart är att det är stora pengar som behövs och att alla länder behöver ta sitt ansvar.

Från 2013 kommer Sverige att få intäkterna från handeln med utsläppsrätter i det europeiska systemet för utsläppsrätter för den energiintensiva industrin. Den EU-förordning som finns säger att minst 50 procent ska gå till klimatinvesteringar.

Idag använder Sverige ett annat stödsystem (än Green Climate Fund). Nämligen CDM, (Clean development mechanism). CDM består av projekt för att minska utsläpp som genomförs i utvecklingsländer. Regeringen menar att eftersom det är billigare per ton att minska utsläpp genom att satsa pengar på sådana projekt, är det bättre än att minska utsläppen här hemma. Problemet är att vi måste göra hemläxan ändå, vi kan inte smita undan den. När industriländerna ska minska sina utsläpp med 80-90 procent 2050 blir det svårt att hitta projekt i utvecklingsländerna för att täcka upp detta. Så stora utsläpp finns helt enkelt inte där så regeringens logik haltar kraftigt. Regeringen skjuter alltså på utsläppsminskningar som vi måste göra här hemma på framtiden vilket kommer att bli mycket dyrt för Sverige och det kommer att drabba jobb och välfärd.

#### **Partikongressen föreslås besluta:**

G19:1 att Sverige inte använder biståndsmedel inom 1 %-målet till klimatinsatser utan bara nya pengar

G19:2 att Sverige använder hela intäkten från auktioneringen av EU:s utsläppsrätter till stöd i Green Climate Fund

- G19:3 att Sverige arbetar för en internationell skatt på utsläpp från internationell sjöfart och flyg vars intäkter ska används till Green Climate Fund
- G19:4 att Sverige slutar räkna in projekt, som CDM och JI, i andra länder för att nå riksdagens klimatmål

Knivsta Arbetarekommun

Uppsala läns partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

## MOTION G20

### LULEÅ ARBETAREKOMMUN

#### Koldioxidransoner

98% av världens klimatforskare är överens om att det pågår en global uppvärmning och att den är orsakad av människan. Den globala uppvärmningen tycks värre för varje nyhetssändning. Likväl tas inte krafttag för att komma tillrätta med problemet. Som att inte det vore nog värkar varje klimattoppmöte endast komma överens om att inte göra något annat än att bestämma att man ska bli överens på nästa möte.

Det rimliga vore att se utsläpp av koldioxid som en sinande resurs. Vi har i stort släppt ut det vi kan. Det finns då i grunden två sätt att fördela det sista. Det ena sättet är att använda sig av marknadslösningar. Det andra är att helt enkelt ransonera koldioxiden. Det enda mänskliga av dessa alternativ är det senare.

#### Partikongressen föreslås besluta:

- G20:1 att Socialdemokraterna verkar för att det tillsätts en utredning med syfte att undersöka möjligheterna att införa ett system med koldioxidransoner i Sverige
- G20:2 att Socialdemokraterna ställer sig bakom Greenhouse development rights som grund för ett globalt klimatavtal
- G20:3 att Socialdemokraterna uttalar målet att minska koldioxidhalten i atmosfären till 350 ppm

Johan Lennartsson

Luleå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## MOTION G21

### UMEÅ ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

#### Lägre svavelgränser skjuts till 2020

Skogsindustrin är viktig ur flera aspekter för Sverige. Den förädlar en inhemsk råvara och bidrar till importinkomster netto på över 100 miljarder årligen. Den sysselsätter direkt ett stort antal människor, ofta

i sysselsättningsvaga regioner och är samtidigt basen för ett lokalt näringsliv på de orter verksamheten finns.

Framtiden för massa och pappersindustrins produkter är delad. Det kommer att finnas ett behov av olika former av tryckpapper, men det är en efterfrågan som gradvis minskar till följd av en ökad användning av andra media. Vilka länder och företag som ska förse den krympande marknaden med produkter är en fråga om konkurrenskraft. Den här situationen är något som våra företag inom den delbranschen har att hantera. Det gäller för dem att anpassa strukturen, att satsa på helt nya produkter och att öka förädlingsgraden. Högre förädlingsvärde gör det möjligt att bära högre kostnader. Svensk massa och pappersindustri måste också höra till de mest effektiva om den ska ha en framtid. Situationen för förpackningspapper, kartong och hygienprodukter är bättre med stabil och till viss del ökande efterfrågan. Även om det inom detta segment finns en global konkurrens.

Allt ligger däremot inte inom kontroll för företagen utan politiska beslut sätter ramarna för hur företagets konkurrenskraft utvecklas. Näringspolitiken är för massa och pappersindustrin i stort liktydigt med klimat och miljöpolitik. Beslut som framför allt syftar till att minska koldioxidutsläpp får direkt genomslag på kostnader för el, annan energi och transportkostnader. Det får också en indirekt effekt på massavedspriser genom att subventionerna i form elcertifikat ökar kraftvärmeverkens betalningsförmåga för biobränslet.

För att vidta miljöåtgärder som får effekt måste politiken ha som ledstjärna att inte bidra till koldioxidläckage. Åtgärder som minskar utsläppen i Sverige men samtidigt flyttar och/eller ökar utsläppen i andra länder mer än de minskar i Sverige ska inte vidtas. Utan att överdriva ligger svensk massa och pappersproduktion i frontlinjen när det gäller låga utsläpp av koldioxid. Ensidiga åtgärder i Sverige eller inom EU riskerar att vår produktion minskar och ökar i länder med lägre krav på utsläpp. Konkurrensen är ju inte främst mellan länder i Europa utan global. Svensk produktion konkurrerar med Ryssland, Kina, Sydostasien och Latinamerika.

Svensk elproduktion är i huvudsak koldioxidfri genom att den främst baserar sig på vatten- och kärnkraft. I systemet ingår också en ökande andel förnybar energi i form av vindkraft, men framför allt biobaserad kraftvärme. De förnybara energislagen har sin plats, men räcker inte till för att ersätta kärnkraften. Kostnaden för att producera exempelvis havsbaserad vindkraft är samtidigt så hög att elpriser baserade på dessa kostnader skulle innebära att man slog ut elintensiv industri i Sverige. Det är därför orealistiskt att under överskådlig tid räkna bort kärnkraften som ett av de energislagen vi kommer att behöva. En bättre väg är att utifrån en långsiktig prognos om energibehovet bedöma behovet av olika energislagen. En blocköverskrivande uppgörelse bör utgå ifrån en sådan bedömning och innehålla en möjlighet till investering i ny säker kärnkraft om nödvändigt. Vägledande bör vara att en uppgörelse ska klara ett regeringsskifte.

En annan fråga av stor betydelse för tung industri är transportkostnaderna. Svensk produktion har en nackdel i vårt geografiska läge med långa avstånd till våra huvudsakliga marknader. Vi är beroende av transporter till sjöss, på väg och på järnväg. Ofta är de olika transportslagen kompletterande och bara ibland konkurrerande. Högre kostnader för lastbil innebär inte automatiskt övergång till järnväg, utan effekten kan bli att vi inte längre kan konkurrera utan marknaden tas om hand av Ryssland eller Latinamerika. Förslaget om införande av slitageavgift/kilometerskatt med syfte att beskatta slitaget och skapa resurser för investeringar är feltänkt från början till slut. Skatten kan bara tas ut på statliga vägnätet

och slitaget kommer inte bara från lastbilstrafik utan från all trafik. Är klimatskäl det avgörande är det utsläppen som ska beskattas och inte slitaget. Till sist finns inga garantier för att skatten kommer att användas till underhåll eftersom vi inte har, och ska inte ha, öronmärkta skatter. Ett införande av en slitageavgift/kilometerskatt, oavsett hur den motiveras, skulle bli ett hårt slag mot den transporttunga industrin i Sverige.

EU har nu beslutat införa FN:s krav om lägre svavelhalt i fartygsbränsle för båtar i Nordeuropa. Beslutet gäller från 2015 och kommer kraftigt öka kostnaderna för svensk export med fartyg eftersom det inte finns någon fungerande teknik för rening och brist på bränsle med låg svavelhalt. Det är ett FN-beslut och Sverige borde tillsammans med EU driva att beslutet skjuts upp tills det finns teknik att klara reningen av utsläppen eller tillräcklig tillgång till lågsvavligt bränsle. Det handlar i dagsläget inte om en ovilja att följa beslut som fattats utan det blir omöjligt att klara utan betydande kostnadsökningar. Sänkta gränsvärden för svavelutsläpp från fartygsbränsle kommer att flytta över transporter till främst lastbil och inte järnväg. Anledningen är att standarden på järnvägsnätet är för dåligt för att kunna garantera leveranser med bara hjälp av järnväg. Fartygstrafik är effektivt och att skjuta på genomförandet av sänkningen av svavelhalten i fartygsbränsle är en liten eftergift för att på sikt få ett bättre transportssystem.

#### **Partikongressen föreslår besluta:**

- G21:1 att konkurrenskraften för svensk industri är en viktig faktor i utformandet av klimat- och miljöåtgärder
- G21:2 att frågan om framtida energislag underordnas behovet av elektrisk kraft till konkurrenskraftiga priser för att klara sysselsättning och välfärd
- G21:3 att risken för koldioxidläckage ska väga tungt när framtida förslag till klimatåtgärder övervägs
- G21:4 att säga nej till en slitageavgift/kilometerskatt
- G21:5 att Sverige verkar för att beslutet om lägre svavelgränser skjuts till 2020

Leif Berglund och Gunnar Viklund

Umeå arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

## **MOTION G22**

### **ÖREBRO ARBETAREKOMMUN**

#### **Miljöbilar**

Klimatutmaningarna är många, såväl för privatpersoner som för företag och organisationer. Vi måste alla dra vårt ”strå till stacken” för att vi skall kunna lämna över en dräglig värld att leva i till våra barn och barnbarn, de kommande generationerna.

Det behövs tydligare incitament för de som skall köpa en ny bil att välja en miljöbil värd namnet. De i dag mest miljövänliga bilarna är de som inte drivs av fossila bränslen. Exempel på sådana bilar är de som drivs på el eller biogas. För att öka andelen sålda bilar av dessa slag kan man göra så att de nybilar som

säljs som har högst koldioxidutsläpp beskattas hårdast/högst och de som är miljöbilar (el och biogas) beskattas lägst. Ett alternativ till detta är att lägga en extra skatt på alla nya bilar som säljs som drivs av fossila bränslen och använda dessa pengar till att subventionera miljöbilarna med ett miljöbidrag värt namnet.

#### **Partikongressen föreslår besluta:**

G22:1 att partiet skall verka för att det blir än mer attraktivt för bilköpare att inhandla en miljövänlig bil som inte drivs av fossila bränslen

Handels s-förening och Stora Mellösa s-förening  
Örebro arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## **MOTION G23**

### **ÖREBRO ARBETAREKOMMUN**

#### **Satsa på klimatinvesteringar**

Vi socialdemokrater ska leda omställningen till ett hållbart samhälle. Det handlar om våra grundläggande värderingar. Solidaritet med människor och vår natur, både för oss som lever nu och för kommande generationer. Rättvisa livsvillkor också i frågan om miljö och klimat. En jämlikare hälsa genom rent vatten, ren luft och en miljö utan farliga gifter.

Med alliansregeringen har den aktiva klimatpolitiken monterats ned. Sverige behöver en aktiv och framsynt klimatpolitik. Huvudprincipen bör vara att skruva på styrmedlen som vi förfogar över gemensamt, men i klimatarbetet behövs en riktad satsning till kommuner och landsting. Vi behöver gemensamma lösningar på gemensamma problem.

Klimatinvesteringsprogrammen (KLIMP) hade stora fördelar och gav effekt. Visst fanns där baksidor som att KLIMP inte kunde finansiera lönsamma åtgärder, men att avskaffa dem är ett stort misstag av alliansregeringen. Sverige behöver framtidsinriktade klimatinvesteringar som vi tillsammans tar ansvar för.

Vi är en rörelse som förstår betydelsen av att alla hjälps åt för att nå ett mål. Med rätt klimatinvesteringar skulle vi både kunna skapa jobb, öka konkurrenskraften och bidra till att minska våra utsläpp.

Vi borde nu snegla på andra goda exempel. Både i övriga världen och i Europa sker nu en kraftsamling för att ställa om vårt samhälle. Ett intressant exempel är Norge där det finns en modell för avtal mellan stat och kommuner. Kommunerna kan genom avtal få särskilda klimatmedel och kan då finansiera klimatåtgärder och göra stora förändringar. Om vi avsätter resurser för detta kommer vi premiera goda resultat, klimatfrågan skulle få ett ökat fokus och med ett ekonomiskt incitament kan fler kommuner göra klimatvinster. Sveriges kommuner och landsting har också fört fram liknande idéer runt sin klimatmiljard. Kommunerna och landsting är viktiga nav i arbetet för en minskad klimatbelastning och därför bör dessa medel riktas dit.

### **Partikongressen föreslår besluta:**

- G23:1 att Socialdemokraterna ska verka för att införa en modell för statlig finansiering av klimatinvesteringar där avtal sluts mellan stat och respektive kommun eller landsting
- G23:2 att verka för att även företag, ideella organisationer eller andra i samarbete kan få stöd och ingå i modellen

Peter Dahlgren, Lena Baastad och Björn Sundin  
Örebro arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## **MOTION G24**

### **LUNDS ARBETAREKOMMUN**

#### **Sverige bör ta ett större internationellt ansvar för miljö- och klimatpolitiken**

Sverige har under många år setts som ett förgrundsland inom miljö och klimatområdet. FN:s miljökonferens om mänsklig miljö i Stockholm 1972 var på många sätt ett startskott för det svenska miljöarbetet, men också för Sveriges roll som initiativtagare och föregångsland på miljöområdet.

Sverige hamnar i dag på efterkälken i miljöarbetet jämfört med andra länder, det hävdar forskare ifrån Yale och Columbia University som släppte sin rapport environmental policy ranking, där de rankar miljöarbetet i 132 av världens länder (<http://epi.yale.edu/epi2012/rankings>).

Sverige faller i mätningen från fjärde plats 2010 till nionde plats 2012, och ligger nu långt ifrån vår rekordplacering på andra plats från 2006. Mätningen, som är den förmodligen mest omfattande i sitt slag, tar in en lång rad faktorer, allt ifrån fiske, skogsbruk, biologisk mångfald, vatten och luftkvalitet, till klimatförändringar.

Detta är naturligtvis ett underbetyg för den borgerliga miljöpolitiken i allmänhet, men det är också en bild av att med borgerligt styre så har miljö och klimatfrågorna prioriterats ner. Flera års borgerligt regeringsinnehav verkar ha lett till att Sverige nu agerar för hålla tillbaka initiativ på miljö och klimatområdet. Sverige har traditionellt drivit på för att få nya internationella åtaganden på miljöområdet, vilket verkar ha ersatts av en mer passiv roll där kortsiktiga vinstintressen går före.

Vad borde Sverige göra? Ja, svaret kan göras mycket enkelt – föra en mer aktiv miljö och klimatpolitik. Våra utsläpp är ur internationell synpunkt små, men vår roll som föregångsland och om vi så önskar som initiativtagare och påtryckare för en aktivare agenda på miljö och klimatområdet internationellt har periodvis varit stort och kan få stort genomslag i framtiden. Sternrapporten togs fram 2006 i Storbritannien på uppdrag av den brittiska Labourregeringen under Tony Blair och beskriver ekonomin kring klimatförändringarna, att de åtgärder vi genomför idag för att minska och förhindra omfattande klimatförändringar de kommer att betalas igen med råga i förbättrade ekonomiska förutsättningar och minskade klimatskador i framtiden.



Den brittiska labourregeringen valde att ta initiativet, att bistå omvärlden med bättre underlag för sitt beslutsfattande, rapporten kom också att påverka många länders beslut om miljö och klimatåtgärder för framtiden. Det är ett strålande exempel på vad ett enskilt land kan bidra med om viljan finns. Sverige skulle genom att satsa på forskning, forskningssamverkan, biståndsprojekt med miljöinriktning, förkonferenser inför FN konferenser och en nationellt bra miljö och klimatpolitik kunna öka vår påverkan på det internationella miljö och klimatarbetet.

En viktig del är naturligtvis att använda sig av den Europeiska Unionen så väl för att få en lite bättre europeisk miljöpolitik, men också för att få EU att mer än i dag bli en pådrivande kraft i det internationella miljö och klimatarbetet. Vi har inte råd med fler misslyckade FN konferenser på miljö och klimatområdet, Sverige måste på olika sätt ta de initiativ vi kan för att få ny kraft i den internationella miljö och klimatprocessen.

#### **Partikongressen föreslås besluta:**

G24:1 att Sverige skall ta ett större internationellt ansvar inom miljö och klimatpolitiken

G24:2 att Sverige skall verka för att EU skall ta ett större ansvar för den internationella miljö och klimatpolitiken

Björn Abelson

Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## **KLARA MILJÖMÅLEN**

**Partistyrelsens utlåtande över motionerna G25:1, G26:1, G26:2, G26:3, G27:1, G27:2, G27:3, G28:1, G29:1, G29:2, G29:3, G30:1, G30:2, G30:3, G31:1, G31:2**

### **UG2 Utlåtande farliga ämnen**

Antalet hälsofarliga ämnen i konsumentvaror måste begränsas. Partistyrelsen vill prioritera arbetet med att minska riskerna med de hormonstörande kemikalierna, de nya nanomaterialen och kemikaliernas kombinationseffekter. Därutöver vill partistyrelsen fortsätta de senaste årens arbete med perfluorerade ämnen, tungmetaller och kvicksilver.

Partistyrelsen anser att Sverige ska driva ett mer aktivt arbete för att skärpa och stärka EU:s kemikalielagstiftning, Reach. Den räcker inte till för att hjälpa oss att nå riksdagens miljömål Giftfri miljö. Sverige behöver en mer aktiv kemikaliepolitik.

Fler ämnen med farliga egenskaper ska föras upp på EU:s lista över särskilt farliga ämnen (kandidatlistan), tillstånd ska krävas för fler ämnen och kontrollen av att reglerna följs ska utvecklas. Substitutionsprincipen

och försiktighetsprincipen bör skärpas och lågvolyämnen inkluderas i Reach. Även nanopartiklar bör djupare granskas för att se om de uppfyller kraven för att införas på kandidatlistan.

Idag är kriterierna för att ett ämne ska föras upp på kandidatlistan att det ska vara cancerogent, reproduktionstoxiskt, mutagent eller persistent (långlivat) och bioackumulerande. Partistyrelsen menar att även definitionerna hormonstörande och kraftigt allergiframkallande borde leda till att ett ämne förs upp på listan. De hormonstörande ämnena bör klassas med större försiktighet än tidigare och få tuffare gränsvärden. Mer forskning behövs om de hormonstörande ämnenas effekter.

Farliga ämnen i textilier måste stoppas. Vi ska kunna känna oss trygga med det vi har närmast kroppen.

Sverige kan påverka EU genom att fatta egna nationella förbud av kemikalier. Partistyrelsen anser att ämnet bisfenol-A ska förbjudas i Sverige i alla förpackningar som kommer i kontakt med livsmedel.

Arbetet med farliga ämnen måste också drivas mer internationellt. I dag importerar vi många gifter och vi kan genom offentlig upphandling faktiskt påverka miljön och arbetsmiljön i andra länder. Vi måste också arbeta med EU:s handelsregler för att göra handeln mer hållbar och påverka internationella handelsavtal för att prioritera hälsoaspekter i produktion och konsumtion. Partistyrelsen menar att Sverige ska arbeta för att en internationell forskarpanel i FN:s regi, av samma modell som finns för klimatfrågan, utvecklas inom kemikalieområdet. Det behövs för att ge beslutsfattare världen över ett bättre kunskapsunderlag.

Läkemedelsrester sprids idag i miljön och effekterna på vår hälsa och på den biologiska mångfalden vet vi lite om. Drygt 150 olika läkemedelsrester hittas i ytvatten och i orenat kommunalt avloppsvatten. Främst är det läkemedelsrester som har utsöndrats från våra kroppar och en mindre del är överblivna läkemedel som spolats ner. Utsläpp från läkemedelsproduktion är liten i Sverige men större i lågkostnadsländer.

Partistyrelsen menar att det måste bli möjligt att föra in miljöaspekterna i samband med godkännande av läkemedel och i EU:s miljöregler. Frågor om läkemedlens påverkan på miljön måste drivas tydligare i EU. Mer information till läkemedelskonsumenterna om effekterna av att spola ner överblivna läkemedel i avloppet, ett ökat producentansvar för överblivna läkemedel samt högre reningskrav för att minska utsläppen av läkemedelsrester vill partistyrelsen också verka för.

Rening av dricksvatten med UV-ljus kan ta bort oönskade bakterier ur vattnet. Partistyrelsen menar att ökade krav på kommunerna om obligatorisk UV-rening måste analyseras vidare.

Enligt EU:s definition är nanomaterial ämnen som består av partiklar mellan 1 och 100 nm av varierat material. De nya nanomaterialen kan innebära stora medicinska, ekonomiska och tekniska möjligheter, och ett hållbarare utnyttjande av jordens resurser. Men samtidigt finns det oroande misstankar om ämnens toxiska egenskaper och att de kan innebära hälsorisker och negativa miljökonsekvenser. Partistyrelsen vill se utökad forskning kring nanopartiklarnas påverkan på människor och miljö och arbeta för ett regelverk

som gör att nanopartiklar införs på innehållsförteckningarna på ett sätt som blir begripligt för konsumenterna.

Partistyrelsen anser att det bör vara förbjudet med blyammunition i de fall där det är miljömässigt motiverat och där det finns alternativ. Idag är det förbjudet att använda ammunition med blyhagel vid jakt på våtmark, över grunt vatten och vid skytte. Förbudet bör utökas steg för steg när alternativen finns och är djuretiskt försvarbara.

**Partikongressen föreslås besluta:**

att bifalla motionerna G27:3, G30:1

G27:3 (Luleå arbetarekommun) att Sverige arbetar för att även EU ska uppmärksammas på farorna  
G30:1 (Örebro arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna tar initiativ till en lagstiftning inom EU och Sverige som också hanterar grupper av kemikalier

**Partikongressen föreslås besluta:**

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: G25:1, G26:1, G26:2, G26:3, G27:1, G27:2, G28:1, G29:1, G29:2, G29:3, G30:2, G30:3, G31:1, G31:2

G25:1 (Kristianstads arbetarekommun) att Sverige likt många andra länder förbjuder användningen av bly i ammunition

G26:1 (Härjedalens arbetarekommun) att ge partistyrelsen i uppdrag att ta fram ett politiskt handlingsprogram för att påverka lagstiftning på detta område på nationell nivå t.ex. genom en tydligare hälsoklausul i konsumenträtten för att begränsa antalet hälsofarliga ämnen i konsumentvaror. Eller att det ska vara möjligt att kräva att ILO:s 8 kärnkonventioner följs av de som levererar produkter och tjänster vid offentlig upphandling

G26:2 (Härjedalens arbetarekommun) att socialdemokrater verkar för en tydligare hälsoklausul bland Europas socialister och påverka EU:s regelverk kring handel samt regelverk om kemikalier för en hållbar handel

G26:3 (Härjedalens arbetarekommun) att socialdemokrater påverkar internationella handelsavtal för att prioritera hälsoaspekter i produktion och konsumtion

G27:1 (Luleå arbetarekommun) att forskning inleds kring nanopartiklars påverkan på människor och miljö

G27:2 (Luleå arbetarekommun) att obligatorisk uppgift ska införas i innehållsförteckningen om nanopartiklar ingår i produkten

G28:1 (Mölnåls arbetarekommun) att kongressen uttalar sig för att läkemedelstillverkarna åläggs ett ansvar för vad som händer med inte förbrukat läkemedel efter konsumtion

G29:1 (Hörby arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för en lagändring med krav på reningsteknik/process som gör det möjligt att komma till rätta med ”läkemedelsmissbruk” i våra vatten- och utsläppssystem

G29:2 (Hörby arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för en lagändring med krav på UV rening av vårt dricksvatten och på våra utsläppsplatser

G29:3 (Hörby arbetarekommun) att Socialdemokraterna genomför en nationell informationskampanj om miljöfaran med överkonsumtion av läkemedel och hanteringen av gammalt och överblivet läkemedel

G30:2 (Örebro arbetarekommun - enskild) att okända ämnen bör bedömas som de farligaste i samma grupp, såvida inte motsatsen bevisas

G30:3 (Örebro arbetarekommun - enskild) att enskilda ämnen som ger likartade skador behöver fasas ut samlat på grund av riskerna med en långsam process. Att hantera en kemikalie i taget tar alldeles för lång tid när det finns tusentals ämnen på marknaden

G31:1 (Lunds arbetarekommun) att partikongressen verkar för en lagändring med krav på UV rening av vårt dricksvatten

G31:2 (Lunds arbetarekommun) att information ges och riktade åtgärder vidtas för att få bort läkemedelsutsläppen i våra vattensystem

## MOTION G25

### KRISTIANSTADS ARBETAREKOMMUN

#### Blyfritt? – självklart

Blyförgiftning är en av de vanligaste dödsorsakerna för havsörnar i Sverige. När Naturhistoriska riksmuséet och Stockholms Universitet undersökte 118 havsörnar som hittats döda hade 14 % dödliga halter av bly i kroppen medan ytterligare 22 % hade mycket högre koncentrationer än rekommenderat. Detta orsakas ofta av att de ätit av påskjutna jaktbyten eftersom en alltför stor del av dessa djur lever vidare med blyhagel i kroppen (miljöforskning 6/2009). Blyförgiftning påverkar nervsystemet och leder till en plågsam död genom slöhet, muskelsvaghet, grönfärgad avföring, avmagring och svält.

Ett annat skäl till att många fåglar får bly i sig är att de pickar i sig hagel i tron att det är småstenar, något som de behöver för sin matspjälkning. I den sura miljön i magen blidas blysalter och den ständiga nötningen frigör blyfragment efter hand. En stor mängd olika fåglar drabbas av detta. Men allra värst drabbas våra olika rovfåglar, eftersom de står högst i näringskedjan. (Jägareförbundet, 2009; Bly från ammunition som förgiftningsrisk hos rovfåglar – en kunskapsöversikt)

Tyvärre finns det också en mängd andra metaller, bekämpningsmedel och industrikemikalier som påverkar ekosystemen negativt. Deras påverkan är allvarlig var för sig och tillsammans kan de förstärka varandra vilket i slutändan givetvis också drabbar oss människor. Därför att det viktigt att vi alltid aktivt försöker välja så miljövänliga alternativ som möjligt.

”Signifikanta skillnader har uppmätts i halten av bly i blodet hos människor som konsumerar viltkött jämfört med de som inte konsumerar viltkött” skriver Livsmedelverket, 2012 (Bly i viltkött-riskhanteringsrapport). Mer än hälften av alla prover som togs ifrån jägares frysboxar innehöll bly och allra värst drabbas foster/barns nervcellsutveckling och immunförsvar.

I Sverige hävdar en del jägare att dessa har sämre träffsäkerhet. Vissa alternativ är dyrare och en del sägs slita mer på vapnen. I Norge har det sedan 1 januari 1995 varit förbjudet att importera, exportera, sälja och använda blyhagel. I Danmark finns ett totalförbud mot att använda blyhagel vid jakt sedan 1 april

1996. I Kalifornien (där skjutvapen definitivt har en annan status än här) infördes från 1 juli 2008 ett förbud att använda bly (kula och hagel) vid jakt. En lång rad andra delstater och länder har motsvarande regleringar och det har i efterhand visat sig att jägarnas befarade problem uteblivit. Det finns alltså alldeles utmärkta alternativ. En kombination av funktion och miljöhänsyn bör avgöra vilken sorts ammunition som används.

#### **Partikongressen föreslår besluta:**

G25:1 att Sverige likt många andra länder förbjuder användningen av bly i ammunition

Oppmanna-Vånga s-förening

Kristianstads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## **MOTION G26**

### **HÄRJEDALENS ARBETAREKOMMUN**

#### **Människors hälsa måste gå före kortsiktiga vinster**

Globaliseringen har inneburit arbetstillfällen i många utvecklingsländer som tidigare varit drabbade av djup fattigdom eller orättvis fördelning av landets resurser. Om dessa arbeten innebar en anständig inkomst och möjlighet att organisera sig för sina arbetsvillkor och rättigheter vore allt frid och fröjd.

Men i allt för många fall innebär dessa arbeten inte bara en hälsorisk för arbetarna utan även för deras familjer som tvingas leva i en hårt förgiftad miljö. Utvecklingsländernas brist på lagstiftning om miljön och arbetsvillkor utnyttjas av företagen som inte skyr några medel för att öka sin vinst.

I solidaritet med arbetare och miljö i utvecklingsländer kan vi kräva att de som arbetar med att framställa de produkter vi köper har anständiga arbetsvillkor utan att utsättas för giftiga kemikalier. Kemikalierna som finns i olika varor överförs även till oss och vår livsmiljö.

De av oss som råkar ha otur och vara extra känsliga mot dessa kemikalier blir allt flera. Tyvärr räcker det inte att köpa enbart ekologiskt framställda kläder då allt fler av våra föremål och ”nya” förbrukningsprodukter innehåller kemikalier som påverkar vår hälsa på kort eller lång sikt.

Borgarna tog en handlingsplan för en giftfri vardagsmiljö 2010 och tilldelade kemikalieinspektionen 100 miljoner för 2011-2014 men de förslag som kommit fram räcker inte för att försäkra arbetare och konsumenter ett tillräckligt bra skydd mot de krafter som endast vill öka sina vinster oavsett konsekvenser.

För att ändra på förhållanden i dessa länder krävs det ett tydligt ställningstagande mot krafter som inte vill se några inskränkningar i frihandelsavtalen. Det behövs tydligare internationella avtal då varken ILO-konventionerna eller konventionen om mänskliga rättigheter verkar respekteras.

För att säkra en bra livskvalité och hållbar samhällsutveckling där vi försöker verkställa intentionerna i de konventioner Sverige ratificerat föreslår jag att den socialdemokratiska partikongressen tar ställning i denna fråga.

**Partikongressen föreslås besluta:**

- G26:1 att ge partistyrelsen i uppdrag att ta fram ett politiskt handlingsprogram för att påverka lagstiftning på detta område på nationell nivå t.ex. genom en tydligare hälsoklausul i konsumenträtten för att begränsar antalet hälsofarliga ämnen i konsumentvaror. Eller att det ska vara möjligt att kräva att ILO:s 8 kärnkonventioner följs av de som levererar produkter och tjänster vid offentlig upphandling
- G26:2 att socialdemokrater verkar för en tydligare hälsoklausul bland Europas socialister och påverka EU:s regelverk kring handel samt regelverk om kemikalier för en hållbar handel
- G26:3 att socialdemokrater påverkar internationella handelsavtal för att prioritera hälsoaspekter i produktion och konsumtion

Jonny Springe

Härjedalens arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## MOTION G27

### LULEÅ ARBETAREKOMMUN

**Nanoteknik en vetenskaplig revolution på gott och ont?**

- Målsökande cancerläkemedel
- Nanofibrer läker hjärtat efter infarkt
- Sjukdomsmarkörer

Mer än 400 nanoteknologiska produkter finns redan på marknaden. Tyger kan göras smutsavvisande och kan enkelt ändra färg, olika kosmetiska produkter såsom solkrämer, hårschampo och hudvårdsprodukter innehåller nanopartiklar som försetts med olika egenskaper. Inom den medicinska forskningen hoppas man kunna bekämpa olika sjukdomar med målsökande nanopartiklar. Nanoteknik tillämpas och expanderar snabbt inom teknisk industri, elektronik och biomedicin.

Parallellt med denna entusiasm för nanoteknologisk utveckling växer en medvetenhet fram internationellt att vår kunskap är starkt bristfällig om eventuellt oönskade bieffekter på vår hälsa och miljö.

Nanopartiklar är mindre än 100 nm i diameter de kan därför lätt spridas via luft och vatten. Därmed kan de också tas upp i kroppen via luftvägarna, mag-tarmkanalen eller huden. Det har redan konstaterats att reproduktionsförmågan hos fiskar har påverkats. Hur kan vi skydda oss mot nanopartiklar i miljön? Idag finns inget krav på att redovisa förekomsten av nanopartiklar i produkternas innehållsförteckning.

**Partikongressen föreslås besluta:**

- G27:1 att forskning inleds kring nanopartiklars påverkan på människor och miljö

G27:2 att obligatorisk uppgift ska införas i innehållsförteckningen om nanopartiklar ingår i produkten

G27:3 att Sverige arbetar för att även EU ska uppmärksammas på farorna

Marianne Viita

Luleå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## MOTION G28

### MÖLNDALS ARBETAREKOMMUN

#### Producentansvar för läkemedel

Mänsklighetens behov av läkemedel har ökat under åren, fler och fler är beroende av att använda olika kemiska preparat för sin hälsa. Konsekvenserna av en sådan konsumtion är att många kemiska ämnen kommer ut i kretsloppet med stor osäkerhet av konsekvenserna, mest beroende på att man inte vet hur olika kemiska preparat fungerar ihop.

Något direkt ansvar för sådana konsekvenser finns inte i dag. Producenten begränsar sig till intaget i kroppen men vad som händer efter förbrukningen finns inte beskrivet. Eventuell överkonsumtion, alltså det läkemedel som kroppen inte kan tillgodogöra sig, tar man inget ansvar för. Det betyder att kretsloppet belastas med kemikalier som man inte alltid kan se konsekvenserna av.

Av människan ej förbrukade läkemedel hamnar alltså i kretsloppet där det inte finns möjlighet att sortera ut. Konsekvenserna i avloppen t ex. en påverkan på havsmiljön och det biologiska livet där är ganska omfattande. Vissa ämnen lagrar sig i organismen och blir svåra att få ur kretsloppet och vissa ämnen påverkar övriga växt- och djurlivet i stor omfattning.

Den som bäst kan redogöra för innehåll och konsekvenser av använda medel och kemikalier är naturligtvis producenterna. Det borde därför vara relativt lätt för dem att beskriva konsekvenser efter förbrukning och då ta ansvar för vad som kan inträffa i det övriga kretsloppet. Kanske ska man forska fram nya produkter som inte får de farliga konsekvenserna efter användning.

#### Partikongressen föreslås besluta:

G28:1 att kongressen uttalar sig för att läkemedelstillverkarna åläggs ett ansvar för vad som händer med inte förbrukat läkemedel efter konsumtion

Kaj Johansson

Mölnåls arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G29

## HÖRBY ARBETAREKOMMUN

### Rent vatten

Klimatförändringen är vår tids största utmaning och ett allvarligt hot mot vårt viktigaste livsmedel – vattnet.

Ökade vattennivåer och temperaturökningar leder till ökad mängd av parasiter i framförallt våra ytvattentäkter. Utan \*\*\*UV rening kan detta orsaka utbrott av bl.a. \*Giardia och \*\*Cryptosporidium, som oftast leder till en stor mängd sjukskrivna, drar med sig både mänskligt lidande och stora samhällskostnader.

Läkemedelsresterna i vårt vatten är ett annat hot. Höga mängder av läkemedelsrester från bland annat p-piller (östrogen) gör att våra fiskar bli sterila och även tvåköniga, medan läkemedelsrester från smärtstillande och hjärtmedicin kan komma att orsaka fosterskador. Detta kan förhindras genom ”extra” vattenrening och en nationell informationskampanj.

Bästa lösningen är ”extra” vattenrening på våra VA anläggningar men även med ”extra” vattenreningsverk på sjukhusen. Detta med anledning av den stora läkemedelsanvändningen där.

\* En parasit, som kan orsaka infektioner och lever då i människans tarmar. Infektionen kan leda till diarré, magkramp, uppstötningar och liknande.

\*\* En parasit som kan ge besvärlig magsjuka. Sprids framför allt via förorenat vatten eller hantering av mat.

\*\*\* UV rening tar inte bort näringsämnen som kväve och fosfor, endast bakterier.

### Partikongressen föreslås besluta:

- G29:1 att Socialdemokraterna verkar för en lagändring med krav på reningsteknik/process som gör det möjligt att komma till rätta med ”läkemedelsmissbruk” i våra vatten- och utsläppssystem
- G29:2 att Socialdemokraterna verkar för en lagändring med krav på UV rening av vårt dricksvatten och på våra utsläppsplatser
- G29:3 att Socialdemokraterna genomför en nationell informationskampanj om miljöfaran med överkonsumtion av läkemedel och hanteringen av gammalt och överblivet läkemedel

Anita Ullmann Kradjian & Milan Obradovic´

Hörby arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.



# MOTION G30

## ÖREBRO ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

### Se upp för giftcocktails

Människan exponeras dagligen för hundratals, kanske tusentals, kemikalier varje dag. Effekten av denna kemikaliecocktail är i många delar okänd. Vår användning av kemikalier går fortare och är större än vår kunskap om dem.

Den årliga kemikalieanvändningen i världen har ökat från 10 miljoner ton till drygt 400 miljoner ton de senaste 50 åren. År 2011 fanns det drygt 60 miljoner substanser registrerade i det s.k. CAS-registret.

Kemikalier är en viktig del av vårt samhälle. Kemikalier är viktiga både inom IT, sjukvården, industrin och andra delar av vårt samhälle.

En kemikalie behöver inte vara farlig särskilt inte om den hanteras rätt eller bara används i rätt sammanhang och där inga bättre alternativ för människa och miljö finns.

Men idag ökar användningen av kemikalier inte bara i industrin utan också i vår vardag. I den mat vi äter. I de förpackningar vi köper mat. I den tvål och de rengöringsämnen vi använder hemma. I de möbler och kläder vi använder.

Fler av de ämnen som idag används är farliga både vid produktion, förädling, tillverkning, användning och vid avfallshantering. Giftiga, allergiframkallande eller på annat sätt miljö- eller hälsofarliga kemikalier förekommer idag överallt. Den cocktail av ämnen som du och jag får i oss påverkar vår hälsa och fortplantning. Det påverkar vår omgivande miljö. Men vår kunskap är mycket begränsad och våra åtgärder för att minska riskerna är än mer begränsade.

Miljömålsberedningen har under 2012 enats om nya etappmål för bland annat en mer innovationsdrivande starkare kemikalielagstiftning i EU, effektivare kemikalietillsyn, stärkta miljökrav på läkemedelslagstiftningen, samt ett mål om att skydda barnen bättre mot miljögifter. Det är bra.

Vi borde ta till oss de larmsignaler som finns runt kemikalier, vi borde få fram mer kunskap i ämnet och vi borde minska spridningen och exponeringen från kemikalier. Det kommer både våra barn, vår hälsa och vår miljö må bättre av.

Frågan om kemikalier är i många stycken en gemensam fråga för EU. Redan i slutet av 2009 sa EU:s miljöministrar att hanteringen av cocktaileffekter av kemikalier inte var tillräcklig. EU-kommissionen fick ministerrådets uppdrag att granska belysa frågan, analysera lagstiftningen och föreslå åtgärder. Rapporten från kommissionen heter ”Communication on the combination effects of chemicals; chemicals mixtures”<sup>\*</sup> visar att reglerna nästan aldrig bedömer cocktaileffekter. Ett allvarligt problem. Men lika allvarligt är att EU-kommissionen inte föreslår någon ny lagstiftning för att komma till rätta med problemet.

<sup>\*</sup>Källa: [http://ec.europa.eu/environment/chemicals/pdf/chem\\_mixtures\\_en.pdf](http://ec.europa.eu/environment/chemicals/pdf/chem_mixtures_en.pdf)

### Partikongressen föreslår besluta:

G30:1 att Socialdemokraterna tar initiativ till en lagstiftning inom EU och Sverige som också hanterar grupper av kemikalier

- G30:2 att okända ämnen bör bedömas som de farligaste i samma grupp, såvida inte motsatsen bevisas
- G30:3 att enskilda ämnen som ger likartade skador behöver fasas ut samlat på grund av riskerna med en långsam process. Att hantera en kemikalie i taget tar alldeles för lång tid när det finns tusentals ämnen på marknaden

Peter Dahlgren

Örebro arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

## MOTION G31

### LUNDS ARBETAREKOMMUN

#### Vatten - vårt viktigaste livsmedel – bevara det friskt för framtiden

Miljöhot och klimatförändringar innebär stora faror mot vårt dricksvatten. Dels så höjs medeltemperaturen, vilket innebär att polarisarna smälter och dels höjs vattennivån i våra hav, vilket innebär att kustnära områden kommer att hamna under vatten. Detta påverkar vårt grundvatten på olika sätt. Men det är inte nog med det, människor betar sig på ett sådant sätt så de medvetet eller omedvetet förstör vattnet genom att släppa ut gifter i naturen eller låter sina djur, i synnerhet kor, beta nära dricksvattenbrunnar där de (korna) släpper ut både urin och fekalier som kan påverka vattnet.

Sedan har vi de personer som i krigszoner kan tänkas medvetet vilja slå ut fienden genom att förgifta vattnet med olika gifter. Eftersom tillgången på rent vatten är så olika för olika delar av världen och även inom Europa blir det allt viktigare att vi i Sverige skyddar vårt vatten för framtiden, även om vi fortfarande både har tillgång till mycket och rent vatten.

Det innebär att man måste bygga upp ett skalskydd för våra vattentorn, så att människor inte kan komma nära dem, även om det inkräktar på personernas normala rörelsemönster. Murar och övervakningskameror är inte alltid så trevliga, men välbehövliga i vissa fall.

Man måste också se till så att vattenreningen förbättras. Dels så att Cryptosporidier och andra bakterier inte kommer till vattnet och dels så att läkemedelsutsläppen (vilka har ökat allt mer) i våra vattendrag minskar och helst försvinner.

#### **Partikongressen föreslås besluta:**

- G31:1 att partikongressen verkar för en lagändring med krav på UV rening av vårt dricksvatten
- G31:2 att information ges och riktade åtgärder vidtas för att få bort läkemedelsutsläppen i våra vattensystem

Lena Fällström

Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna G32:1, G33:1, G33:2, G34:1, G35:1, G36:1, G36:2, G37:1, G37:2, G38:1, G39:1, G39:2, G40:1, G41:1, G42:1, G43:1, G44:1, G45:1, G46:1, G49:2

### UG3 Utlåtande återvinning

Vi socialdemokrater vill ha ett hållbart samhälle där våra resurser utnyttjas klokt. Avfallshierarkin är ett politiskt medel för att nå det målet. Den innebär att vi i första hand ska minska avfallet, i andra hand återvinna det och först i tredje hand förbränna det för energiutvinning.

Sverige var tidigt ute med sortering och stopp för deponier. Ett producentansvar gör att förpackningar av papper, glas, plast och metall återvinns. Många kommuner samlar in kompost och rötar biogas. Vi energiåtervinner idag det avfall som inte materialåtervinns och mycket lite avfall läggs på deponi.

Men trots framgången går 30-40 procent av soppåsens innehåll fortfarande att återvinna. Nu är det dags att ta nästa steg. Det kommer att vara nödvändigt för att få ett resurseffektivare och på så sätt konkurrenskraftigare samhälle. Genom ett ökat energiuttag från biogas skapar vi minskad import av energi och vilket ger fler arbetstillfällen i Sverige. För varje procent vi minskar avfallet minskar utsläppen i Sverige med ca 60 000 ton koldioxid. En del av framgången hittills kommer av bra information till konsumenterna, som till exempel kampanjen ”Håll Sverige rent”. Det ska vi fortsätta med.

I det nuvarande systemet ansvarar producenterna genom sina egna bolag för insamling och återvinning av förpackningar. Kommunerna ansvarar för resten genom avgiftsfinansierad insamling. Syftet med systemet var att minska mängden förpackningar. Så blev det inte. Istället växer sopberget.

Många svenska kommuner menar att kostnaderna vältras över på andra parter. De anser att 1,5 miljard kronor av insamlingskostnaden för förpackningar belastar kommunerna och bostadsrättsföreningar istället för de producenter som enligt lag borde betala. För hushållen är det också ofta svårt att förstå vad som lyder under producentansvaret och vad kommunen ska samla in. Ju enklare vi gör det för hushållen desto större blir insamlingsmängden.

Avfallsutredningen har lämnat förslag på ett nytt system där kommunerna mot ekonomisk ersättning tar över ansvaret för insamlingen av hushållens förpackningar och tidningar och sedan lämnar över dem till förpackningsföretagen. Andra verksamheter blir själva ansvariga för allt sitt avfall enligt förslaget. Förslaget är en väl avvägd kompromiss mellan olika intressen och partistyrelsen är positiv till utredningens förslag. En ökad materialåtervinning är nödvändig i Sverige och utredningsförslaget öppnar för kommunerna att införa en hushållsnära insamling av material för återvinning. Partistyrelsen menar att förslaget inte hindrar producenterna från att ta ett ökat ansvar för hela kedjan från råvaruutvinning och tillverkning till återvinning. Det är viktigt att förpackningsindustrin fortsätter bära sin del av kostnaden. Eftersom partistyrelsens uppfattning är att kommunen ska bli ansvarig för insamlingen behövs inte några initiativ till nya statliga avtal om fler återvinningsstationer.

Partistyrelsen vill driva en aktiv politik för att minska plastanvändningen och återvända den plast som redan tillverkats. I takt med att världens oljereserver minskar och oljepriset stiger påverkas också förutsättningarna att utvinna plast ur olja. Plast är ett extremt flexibelt material som har stor betydelse för vårt vardagliga liv. Staten behöver vara med och stödja forskning och utveckling av alternativ till plast, återvinning av oljebaserad plast samt framställning av biologiskt nedbrytbar plast ur nya råvaror, som exempelvis skogsråvara. Partistyrelsen vill arbeta för att ersätta till exempel plastkassar med miljövänliga alternativ. Pant på fler plastprodukter än idag bör övervägas men partistyrelsen anser inte att ett förbud av till exempel plastpåsar är rätt väg att gå.

Partistyrelsen vill också inom EU-arbetet lyfta frågan om ett gemensamt pantsystem i EU för burkar och glas. Frågan om pantavgiften ska höjas för att på så sätt öka återvinningen bör övervägas kontinuerligt.

Vi måste ta hand om småelektronik bättre. Mobiler, datorer och annat innehåller flera värdefulla metaller som det är stor brist på och som ger stora miljökonsekvenser vid brytning. Vi vill se skärpta regler för produkter med ”dolda” eller inbyggda batterier. Det är helt enkelt inte hållbart att inte återvinna dessa. Partistyrelsen vill pröva ett förslag att införa en pant på mobiler för att öka återvinningen.

Skrotbilar i naturen bör omhändertas. Men eftersom endast en bråkdel av de bilar som skrotas hamnar där är en skrotningspremie en mycket dyr reform för att åstadkomma det.

**Partikongressen föreslås besluta:**

att bifalla motionerna G33:1, G35:1

G33:1 (Skara arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna för en aktiv politik för att minska plastanvändningen och återanvända den plast som redan tillverkas

G35:1 (Skövde arbetarekommun) att Socialdemokraterna aktivt verkar för att hitta miljövänliga alternativ till plast som förvarings- och förpackningsmaterial

**Partikongressen föreslås besluta:**

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: G32:1, G33:2, G36:1, G36:2, G37:1, G37:2, G38:1, G39:1, G39:2, G40:1, G41:1, G45:1, G46:1, G49:2

G32:1 (Sandvikens arbetarekommun) att ersätta plastkassen med miljövänligare alternativ

G33:2 (Skara arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna utreder införandet av ett pantsystem för plast

G36:1 (Huddinge arbetarekommun) att ge partiledning i uppdrag att arbeta för att kommunerna snarast får överta ansvaret för insamling av förpackningar och tidningar

G36:2 (Huddinge arbetarekommun) att en arbetsgrupp ges i uppdrag att undersöka förutsättningar för och analysera de miljömässiga och ekonomiska effekterna av att öka materialåtervinningen i Sverige genom hushållsnära insamling av material för återvinning

G37:1 (Hallsbergs arbetarekommun) att våra riksdagsledamöter verkar för att alternativ till plast från olja tas fram och att sådan produktion ökar. Detta kan ske genom styrmedel som kan vara i form både av nya regelverk och bidrag till både forskning och produktion

G37:2 (Hallsbergs arbetarekommun) att våra riksdagsledamöter verkar för ökad information till allmänheten om alternativ till plast från olja

G38:1 (Rättvik arbetarekommun) att ett gemensamt pantsystem som gäller för hela EU-området införs på alla burkar och glas

G39:1 (Mölndals arbetarekommun) att kongressen uttalar sig för införandet av ett pantsystem för insamling av förbrukade plastvaror införs

G39:2 (Mölndals arbetarekommun) att uttalandet skall omfatta även begränsad användning av plastprodukter på grund av dels tillverkning sker av fossila bränslen och dels bildandet av mikroplaster blir en miljöfarlig produkt

G40:1 (Ulricehamns arbetarekommun) att partistyrelsen arbetar för återanvändning av plast för att undvika att den skall komma ut i naturen och spridas direkt till musslor och fiskar och vidare i näringskedjan

G41:1 (Mölndals arbetarekommun) att kongressen uttalar sig för att kommunerna blir ansvariga för insamling av det återvinningsbara avfallet för att åstadkomma en mera effektiv insamling

G45:1 (Bjuvs arbetarekommun - enskild) att öka panten till ett betydligt högre belopp. Exempelvis i stället för 1 krona får man 5 kronor. Garanterat kommer vi ek att hitta flaskor och burkar i naturen då. Om inte ägaren orkar ta den med sig kommer andra att göra det. Det som händer är att vid köp av en ölburk blir ölen 5 kronor dyrare första gången. Vi lånar alltså naturen 5 kronor och slipper se denna form av nedskräpning. De produkter som inhandlas i andra EU-länder och saknar pantåterbäring i Sverige blir ett fortsatt naturproblem men här är det lämpligt att våra EU-representanter visar intresse och inför förslaget i Danmark och Tyskland

G46:1 (Värnamo arbetarekommun) att det startas en kampanj typ ”Håll Sverige Rent”

G49:2 (Kristianstads arbetarekommun) att producenterna tar ett ökat ansvar för hela kedjan från råvaruutvinning och tillverkning – till återvinning. Ansvaret måste gälla både ur ett miljöperspektiv men också ur arbetsmiljöperspektivet

#### **Partikongressen föreslås besluta:**

att avslå motionerna G34:1, G42:1, G43:1, G44:1

G34:1 (Askersunds arbetarekommun) att börja med ett förbud mot plastpåsar i all handel

G42:1 (Sollentuna arbetarekommun) att riksdagsgruppen får i uppdrag att verka för att större avtalsmängder kan samlas in genom att statens avtal med förpackningsindustrin förändras så att fler återvinningsstationer etableras

G43:1 (Luleå arbetarekommun) att skrotbilspremierna återinförs

G44:1 (Gävle arbetarekommun) att partiet verkar för att skrotningspremie återinförs

# MOTION G32

## SANDVIKENS ARBETAREKOMMUN

### Ajöss till plastkassen

Svenskarna använder en miljard plastkassar om året. Plastpåsen är en symbol för miljöförstöring. I många länder bromsas nu användandet av plastpåsar genom regleringar och höga böter. Det är dags att Sverige följer efter.

#### **Partikongressen föreslås besluta:**

G32:1 att ersätta plastkassen med miljövänligare alternativ

Örjan Erixon

Sandvikens arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G33

## SKARA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

### En plastfri miljö

Förr trodde man att plast var ofarligt. Ny forskning visar att så inte är fallet, utan att plast är ett större miljöhot än vad vi tidigare haft vetskap om. Människan får via kosten i sig plast och giftiga ämnen såsom ftalater, bisfenol A (hormonstörande ämne), bromerade flamskyddsmedel (kan skada lever och hjärnan) och lite PCB (kan vara cancerframkallande). Plast bryts inte ner biologiskt utan sönderdelas via soljus som sprids i naturen. Plast tillverkas av fossila bränslen. Problemet är att plast i leksaker och kläder sönderfördelas och sprids därefter i människans miljö. En syntettröja vid tvätt avger massor av plastpartiklar och dessa partiklar filtreras inte bort vid reningsverken utan hamnar i havet. Väl i havet så hamnar dessa plastpartiklar i näringskedjan som därefter via fisk och skaldjur hamnar i människans kost. Vårt samhälle bygger på att plast är en oändlig resurs men fossila bränslen är inte oändliga. Politik är att påverka och vi måste vara i framkanten och påverka människor till en bättre livsstil där plast inte har en naturlig del i vår mat och miljö. Varje år används 500-1000 miljarder plastkassar i världen. Vi använder massor av engångsmaterial och dricker vatten ur petflaskor istället för kranen. Vi ger plastsaker till våra barn som de suger på och vi har syntetkläder. Om vi menar allvar med att skapa ett hållbart Sverige så måste medvetenheten öka om beteenden som skadar människan och vår miljö.

#### **Partikongressen föreslås besluta:**

G33:1 att Socialdemokraterna för en aktiv politik för att minska plastanvändningen och återanvända den plast som redan tillverkas

G33:2 att Socialdemokraterna utreder införandet av ett pantsystem för plast

Nina Drakfors

Skara arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

## MOTION G34

### ASKERSUNDS ARBETAREKOMMUN

#### Förbud mot plastpåsar

Miljöproblemet med plastpåsar blir allt större och flera rapporter har kommit om detta.

Stora anhopningar av plast driver runt i våra hav. Plasten bryts ner till små bitar, som fiskar och fåglar äter och därefter går en plågsam död till mötes. Vartefter tiden går blir partiklarna allt mindre och fler djur skadas av att få i sig plasten. Naturen bygger på att de minsta djuren blir föda åt större, därvid sprids plastpartiklarna uppåt i näringskedjan, och i slutändan får människan äta upp sitt eget plasticskräp.

#### **Partikongressen föreslås besluta:**

G34:1 att börja med ett förbud mot plastpåsar i all handel

Johan Calais

Askersunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## MOTION G35

### SKÖVDE ARBETAREKOMMUN

#### Hitta alternativ till plast

Förr trodde man att plast var ofarligt. Ny forskning visar att så inte är fallet, utan plast är ett större miljöhot än vad vi tidigare haft vetskap om. Människan får via kosten i sig plast och giftiga ämnen så som ftalater, bisfenol A (hormonstörande ämne), bromerade flamskyddsmedel (kan skada lever och hjärnan) och lite PCB (kan vara cancerframkallande). Plast bryts inte ner biologiskt utan sönderdelas via solljus som sprids i naturen. Plast tillverkas av fossila bränslen. Problemet är att plast i leksaker och kläder sönderfördelas och sprids därefter i människans miljö. En syntettröja som tvättas avger massor av plastpartiklar och dessa partiklar filtreras inte bort vid reningsverken utan hamnar i havet. Väl i havet så hamnar dessa plastpartiklar i näringskedjan som därefter via fisk och skaldjur hamnar i människans kost. Vårt samhälle bygger på att plast är en oändlig resurs men fossila bränslen är inte oändliga. Politik är att påverka och vi måste vara i framkanten och påverka människor till en bättre livsstil där plast inte har en naturlig del i vår mat och miljö. Varje år används flera hundra miljarder plastkassar i världen. Vi använder

massor av engångsmaterial och dricker vatten ur petflaskor istället för kranen. Vi ger plastsaker till våra barn som de suger på och vi har syntetkläder. Om vi menar allvar med att skapa ett hållbart Sverige så måste medvetenheten öka om beteenden som skadar människan och vår miljö.

#### **Partikongressen föreslår besluta:**

G35:1 att Socialdemokraterna aktivt verkar för att hitta miljövänliga alternativ till plast som förvarings- och förpackningsmaterial

Anita Löfgren, Tommy Löfgren

Skövde arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## **MOTION G36**

### **HUDDINGE ARBETAREKOMMUN**

#### **Insamling av förpackningarna och material**

Som ledamot i miljönämnden i Huddinge får jag ofta frågor om den dåliga kvaliteten i förpackningsinsamlingen. Hushållen ställer frågor som t.ex. antal insamlingsstationer, städning av stationerna m.m. När man sedan tar del av insamlingsresultaten för Huddinge kommun kan jag bara konstatera att insamlingen i Huddinge ligger under genomsnittet i Sverige, i kilo räknat. Kanske beror det på få insamlingsstationer och att de är överfulla många gånger.

Regeringen har tillsatt en särskild utredare, Lars Ekecrantz för att göra en översyn av avfallsområdet. Ansvar för det avfall som uppkommer i hushållen är i dagens system delat mellan kommunen och producenter. Producenterna ansvarar för insamling av tidningar, glas och förpackningar medan kommunen ansvarar för upplåtelse av mark för insamlingsstationer och insamling av hushållens övriga avfall. Utredaren påpekar på att många medborgare upplever att insamlingen inte är tillfredsställande med dagens system, där vissa fraktioner hanteras fastighetsnära och andra utanför fastigheten.

FTI, som ombesörjer producenternas insamling, följer reglerna om mängd insamlat förpackningar men det inte alltid det stämmer med kommunens behov. Kommunen har för lite möjligheter att påverka FTI. Det enda svar vi kan ge idag är att kontakta FTI. Det medför att medborgarna inte har någon reell påverkansmöjlighet över återvinningsstationernas läge och skötseln av dem. Jag stödjer därför utredarens förslag att kommunen bör ha ansvar för insamlingarna. Medborgarna ska bara ha en kontakt och det är kommunen. Producenterna får sedan ersätta kommunerna för de kostnader som hanteringen medför.

Med en hushållsnära insamling möjliggör det även en ökad materialåtervinning. Med dagens system får hushållen inte lägga en trasig sandhink i kärlet för plast, men det går bra om hinken är en förpackning av till exempel sylt.

Systemet med materialåtervinning bör vara föremål för nästa utredning så att hushållen slipper riskera böter i framtiden om någon lägger en gjutjärnsplatta i kärlet för att samla in metall. En insamling per materialslag är en betydligt smidigare och mer lättförståelig lösning för hushållen.



### **Partikongressen föreslår besluta:**

- G36:1 att ge partiledning i uppdrag att arbeta för att kommunerna snarast får överta ansvaret för insamling av förpackningar och tidningar
- G36:2 att en arbetsgrupp ges i uppdrag att undersöka förutsättningar för och analysera de miljömässiga och ekonomiska effekterna av att öka materialåtervinningen i Sverige genom hushållsnära insamling av material för återvinning

Yossi Sigal

Huddinge arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## **MOTION G37**

### **HALLSBERGS ARBETAREKOMMUN**

#### **Minska den farliga plasten**

I Stilla havet ligger ett enormt avfallsområde av små plastpartiklar i det som kallas The Great Pacific Garbage Patch. Ett liknande sjök har man nu hittat i Atlanten – lika stort som avståndet från Malmö till Madrid. Avfallet är en fara för både djur och växtliv i havet. Stränder, natur och soptippar översvämmas av plast. I bästa fall återvinns plasten och förbränns med soporna och blir till ny energi. Men i samma stund är de då också fossila bränslen som förbränns och ytterligare belastar atmosfärens växthusgaser.

Vi har på senare tid hört allt fler larm om ämnen i plasten som är farliga. Konservburkar vars insida täckts av plast är den senaste varningen om hur innehållet av mat förgiftas av plasten. Numera är de allra flesta medvetna om att uppvärmning i microvågsugn i plastbehållare inte är bra liksom att plastnappflaskor ska undvikas.

Vi nås även om varningar för vad gifterna i plasten i vårt byggande och i våra vardagsprylar kan orsaka, inte minst i vår produktion av leksaker.

Råvaran till plast är oljan. Idag vet vi att oljan kommer att bli bristvara i framtiden. Vi har idag, med stor sannolikhet, redan nått det som kallas oljetoppen – den tid då jordens olja redan är halvslut! En oljekälla fungerar så att man inte kan öka produktionen av olja när källan är halvtom. Den sista halvan av jordens olja borde vi använda till andra saker än plastförpackningar – som till ambulanshelikoptrar och flygningar med nödhjälp till katastrofområden till exempel.

Tillverkning av plast från olja är både en fråga om resursbrist, orsak till klimatförändringar och till gifter i vår livsmiljö. Vi måste därför hitta alternativ till plasten och skapa ett regelverk som gynnar produktion och användning av dessa. Det finns alternativ, men fortsatt forskning och ökad produktion samt information till allmänheten om att göra rätt val, är nödvändigt.

**Partikongressen föreslås besluta:**

G37:1 att våra riksdagsledamöter verkar för att alternativ till plast från olja tas fram och att sådan produktion ökar. Detta kan ske genom styrmedel som kan vara i form både av nya regelverk och bidrag till både forskning och produktion

G37:2 att våra riksdagsledamöter verkar för ökad information till allmänheten om alternativ till plast från olja

Maja Stopek och Inga-Britt Ritzman

Hallsbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## MOTION G38

### RÄTTVIK ARBETAREKOMMUN

#### Pant på burkar i hela Europa

För att undvika nedskräpning i naturen men framför allt för att undvika att djur skadas och får lida av sönderklippta aluminiumburkar som vid skörd riskerar hamna i foder p g a att människor slänger icke pantburkar på odlingsbar mark och åkrar, föreslås kongressen ta ställning i denna fråga.

**Partikongressen föreslås besluta:**

G38:1 att ett gemensamt pantsystem som gäller för hela EU-området införs på alla burkar och glas

Lennart Hedberg

Rättvik arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## MOTION G39

### MÖLNDALS ARBETAREKOMMUN

#### Plast bryts inte ner biologiskt

I vårt samhälle har användningen av plast i olika former blivit en vardagsvara som vi knappast kan vara utan numera. Emellertid har forskningen kommit ikapp mänskligheten och nu vet vi att någon nedbrytning inte sker på många hundra år. I stället sönderdelas plasten av solljuset i små bitar som sedan sprids i naturen.

Plast tillverkas av fossila bränslen, ett problem i sig. Numera är det bekant att det bildas små partiklar som kallas mikroplaster, resultatet av glömda plaster i naturen, tvätt av syntetkläder och andra hanteringar av plaster. Dessa partiklar kan inte filtreras i våra reningsverk utan hamnar då i havet. Väl där tas de upp av musslor som inte kan skilja dem från plankton. Partiklarna innehåller en lång rad miljögifter, däribland

bisfenol A som har hormonstörande egenskaper och PCB som påverkar immunförsvaret och kan leda till cancer. Musslor äts av fiskar och via näringskedjan hamnar det till slut på vår mattallrik.

Vårt samhälle bygger på att plast är delvis en oändlig resurs. Vi behöver en aktiv politik för att minska plastanvändningen och återanvända den plast som redan producerats. Ett pantsystem för all plast skulle uppmärksamma problemet på samma sätt som t.ex. petflaskorna gör i dag där den största delen samlas in efter användningen. Det kan även jämföras med batterier och kvicksilvertermometrar som ingen i dag slänger i naturen på grund av den långvariga miljöförstöring som då sker. Plasten har en liknande egenskap och det måste vi förhålla oss till.

**Partikongressen föreslår besluta:**

- G39:1 att kongressen uttalar sig för införandet av ett pantsystem för insamling av förbrukade plastvaror införs
- G39:2 att uttalandet skall omfatta även begränsad användning av plastprodukter på grund av dels tillverkning sker av fossila bränslen och dels bildandet av mikroplaster blir en miljöfarlig produkt

Kaj Johansson

Mölnåls arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## MOTION G40

### ULRICEHAMNS ARBETAREKOMMUN

#### Plastens miljöhot

Förr trodde man att plast var ofarligt men nyare forskning visar tvärtom att plast är ett betydligt större miljöhot än vi vetat tidigare. Plast bryts inte ner biologiskt, istället sönderdelas den av solljus i små bitar som sedan sprid i naturen.

Varje år används exempelvis från 500 miljarder till 1000 miljarder plastkassar i världen. Problemet är att partiklarna inte filtreras bort vid reningsverken utan hamnar i havet. Väl där tas de upp av exempelvis musslor som inte kan skilja på plastpartiklar och plankton.

Partiklarna drar även till sig en lång rad miljögifter. Däribland bisfenol A som har hormonstörande egenskaper och PCB.

Plast slänger vi i stora mängder. Strömmar och vindar samlar sedan plastsen i stora sjöar ute i havet vilket förstör miljön för både människor och djur. Det som behövs är en aktiv politik för att minska plastanvändningen och återanvända plast som redan producerats.

**Partikongressen föreslår besluta:**

- G40:1 att partistyrelsen arbetar för återanvändning av plast för att undvika att den skall komma ut i naturen och spridas direkt till musslor och fiskar och vidare i näringskedjan

Gunnar Larsson

Ulricehamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## MOTION G41

### MÖLNDALS ARBETAREKOMMUN

#### Sopsortering och producentansvar

Sorteringen av våra hushålls sopor har kommit mycket långt i vårt land. En lagstiftning gör producenterna ansvariga för den insamling och den hantering som erfordras efter insamlingen för att avfallet ska få rätt värde.

Emellertid är denna verksamhet begränsat till det avfall som har en direkt anknytning till anslutna producenterna till insamlingsbolagen. Avfall därutöver har man inget ansvar för. Då blir ansvaret genast en kommunal angelägenhet. Det mest typiska fallet vi haft i denna gränsdragning är det berömda stekpannan som en äldre dam råkade deponera i containern för metallskrot. Damen i fråga blev bestraffad för tilltaget på grund av att stekpannan inte var klassad som en förpackning.

Exemplet kan tjäna som en illustration till att vad vi behöver är en huvudman för insamlingen av det återvinningsbara avfallet som vi skapar. Det underlättar för allmänheten att kunna gå till ett ställe med sitt avfall. Vi är inte i behov av administrativa och ekonomiska gränser i det viktiga insamlingsarbetet på brukarnivå.

#### **Partikongressen föreslår besluta:**

G41:1 att kongressen uttalar sig för att kommunerna blir ansvariga för insamling av det återvinningsbara avfallet för att åstadkomma en mera effektiv insamling

Kaj Johansson

Mölnadalens arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## MOTION G42

### SOLLENTUNA ARBETAREKOMMUN

#### Strategi och handlingsplan för att åstadkomma fler återvinningsstationer

Många svenskar vill leva miljövänligt. Ett flertal undersökningar visar att sortering av avfall är en viktig punkt för många när det gäller att leva miljövänligt. Det är dock svårt för många att sortera på det sätt de önskar.

Vi kan ta ett exempel från vår hemkommun Sollentuna. Sollentuna Kommun har länge legat långt framme vad gäller sopsortering och återvinning. Det gör att Sollentunaborna ställer höga krav när det gäller närhet till och mängden återvinningsstationer. I våra samtal med sollentunaborna får vi återkommande synpunkter på bristen av återvinningsstationer. Under senare år har antalet återvinningsstationer minskat i Sollentuna. (S) har försökt driva en annan utveckling i kommunpolitiken, men Sollentuna kommun eller för den delen någon annan kommun styr inte själva över tillgången på återvinningsstationer. Det är fler inblandade så som staten, FTI (Förpacknings och tidningsinsamlingen), fastighetsägare, kommuner m fl. Det kommunen kan bidra med är t ex att upplåta mark, planera in platser för återvinningsstationer redan i detaljplaneskedet, skyndsamt hantering av bygglov för dessa samt samordning mellan olika intressenter.

FTI ansvarar för omkring 5 800 återvinningsstationer runt om i landet där allmänheten kan lämna sina förbrukade förpackningar och tidningar. Insamlingssystemet finansieras bland annat med hjälp av förpackningsavgifter som producenterna, d.v.s. företag som importerar varor, fyller en förpackning och säljer en vara, betalar. Den principiella metod som riksdagen antog 1993 för detta arbete är att lägga miljöansvaret på den som producerar en vara. Producenterna ska vara skyldiga att ta hand om varorna även efter konsumenternas slutanvändning. Vi har förstått att ett av de stora problemen är att de avfallsmängder som regleras i avtalen med staten numer är för låga och inte längre relevanta. Det gör att antalet återvinningsstationer inte behöver vara så många, som behovet egentligen motsvarar, för att fylla de uppsatta målen.

Inom kort förväntas den statliga avfallsutredningen att lämna ett betänkande som berör detta område.

#### **Partikongressen föreslås besluta:**

G42:1 att riksdagsgruppen får i uppdrag att verka för att större avtalsmängder kan samlas in genom att statens avtal med förpackningsindustrin förändras så att fler återvinningsstationer etableras

Freddie Lundqvist och Roger Sjöberg

Sollentuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## **MOTION G43**

### **LULEÅ ARBETAREKOMMUN**

#### **Återinför skrotbilspremien**

De övergivna skrotbilarna blir allt fler ute i vår natur. Ägarna kan vara svåra att spåra och därför får kommunen och markägarna ofta stå för kostnaderna för bortforsling. Bilar som blir stående utomhus rostar och olje- och bensinrester hamnar ute i markerna och kan skada våra vattendrag.

Vi måste fortsätta återvinna metaller från skrotbilar för att hushålla med våra naturresurser. Avställda fordon som lämnas till bilskrotning miljösaneras på diesel, bensin och oljerester, det skonar också vår miljö.

Illegal införsel av skrotbilar som setts som ett problem kan stävjas. Genom att införa krav på ansökan om skrotning hos lämplig myndighet kan registrerad ägare efter utförd skrotning erhålla ersättning.

**Partikongressen föreslås besluta:**

G43:1 att skrotbilspremien återinförs

Bergviken Frida S-Kvinnoklubb och Luleå S-Kvinnoklubb  
Luleå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## MOTION G44

### GÄVLE ARBETAREKOMMUN

#### Återinför skrotningspremie på gamla bilar

Sedan skrotningspremien togs bort hittar man allt oftare bilar som ställs för att återgå till naturen. Dessutom är det alltför ofta bilar som man tar av nummerskyltarna på och eldar upp. Dessa bilar tillfaller markägaren att ta reda på. Om markägaren har tur har det inte blivit en skogsbrand till följd av bilbranden. Ur dessa bilar läker det olja från motor, bromsvätska, hydraulolja från stötdämparna samt bensin. I en, många gånger känslig natur, blir detta en tickande bomb. En sidoeffekt blir att gamla miljöfarliga bilar tas ur trafik om man åter inför skrotningspremie.

**Partikongressen föreslås besluta:**

G44:1 att partiet verkar för att skrotningspremie återinförs

Birgitta Öberg och Håkan Alenius  
Gävle arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## MOTION G45

### BJUVS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

#### Ökad pant på förpackningar

Idag ser vi att den hårdare lagen mot nedskräpning i naturen som väntat blev en ren pappersprodukt. Denna motion omfattar enbart nedskräpningar av förpackningsmaterial i form av burkar och flaskor tillverkat av plåt, glas och plast. Idag får man tillbaka en liten summa vid återlämnandet av förpackningen, men summan är alldeles för liten för att många ska bry sig om att lämna tillbaka tombuteljen och få pant.

**Partikongressen föreslås besluta:**

G45:1 att öka panten till ett betydligt högre belopp. Exempelvis i stället för 1 krona får man 5 kronor. Garanterat kommer vi ek att hitta flaskor och burkar i naturen då. Om inte ägaren orkar ta den med sig kommer andra att göra det. Det som händer är att vid köp av en ölburk blir ölen 5 kronor dyrare första gången. Vi lånar alltså naturen 5 kronor och slipper se denna form av nedskräpning. De produkter som inhandlas i andra EU-länder och saknar pantåterbäring i Sverige blir ett fortsatt naturproblem men här är det lämpligt att våra EU-representanter visar intresse och inför förslaget i Danmark och Tyskland

Olle Lundgren

Bjuvs arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

## MOTION G46

### VÄRNAMO ARBETAREKOMMUN

#### Är vi på tillbakagång till "Lort-Sverige"

Är man ute och åker längs vägarna ser man allt mera hur nedskräpat det är, samtidigt som sopkärlen har plockats bort vid parkeringsplatserna. I dag är inte devisen tag med dig papper och skräp med dig hem utan kasta där du står som gäller. Vi ser även en större nedskräpning i samhälle och byar där det även förekommer en del flaskor som är sönderslagna ofta där det även promeneras med hundar eller katter.

När det nu ser ut som det gör är det viktigt att vi får in ett ändrat beteende hos folk, och detta måste ändras från grunden och börja i förskolor, skolor och överallt i samhället. Med detta i åtanke vore det bra om Socialdemokraterna gick i bräschen och fick in lektionstimmar stadigvarande i skolan så att medborgarna får insikt om vilken sanitär olägenhet det är att bara "kasta där du står."

**Partikongressen föreslås besluta:**

G46:1 att det startas en kampanj typ "Håll Sverige Rent"

G46:2 att Socialdemokraterna arbetar för att det införs undervisning i förskola och skolor i ämnet var rädd om din miljö

Bor Ohs Gällaryds socialdemokratiska förening, Gun-Britt Klingberg

Värnamo arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna G18:3, G18:4, G18:5, G47:1, G47:2, G48:1, G49:1, G49:3, G49:4, G49:5, G49:6, G50:1, G50:2, G51:1, G51:2, G52:1, G52:2, G52:3, G53:1, G53:2, G53:3, G53:4, G53:5, G53:6, G53:7, G54:1, G54:3

## UG4 Utlåtande hållbar utveckling

Ett hållbart samhälle är vårt övergripande mål. Att bygga samhället ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart klarar vi bara tillsammans.

Brundtlandkommissionen betonade redan 1987 att hållbarhet handlar om hur vi använder jordens resurser. Utvecklingen är hållbar om den tillfredställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter. Vi behöver en politik som inte tär på våra begränsade resurser.

Ansvaret är globalt. Vi lever på samma jord och andas samma luft och vi har därför ett gemensamt ansvar för att skapa en hållbar framtid.

Den socialdemokratiska miljöpolitiken är något att vara stolt över. Vi utvecklade det som idag blivit en modell för många länder. En viktig del är visionen om ett grönt folkhem. Den handlar om en politik som håller ihop och som utvecklar miljöpolitiken parallellt med en politik för välfärd, utveckling och tillväxt.

Vi måste ha människor med oss i omställningen. Socialdemokraterna vill använda politik, till exempel skatter, lagstiftning, samhällsplanering och andra styrmedel, för att göra det lättare för människor att välja rätt. Utmaningen handlar om att stimulera ny teknik genom att göra den gamla tekniken dyrare, att sätta ett pris på utsläppen som gör miljövänligare teknik konkurrenskraftig. Om vi sedan använder intäkten till investeringar så får vi dubbel effekt. Gränsvärden och förbud ska gälla. Ingen ska kunna köpa sig förbi miljöregleringar. Forskning om hållbarhet och våra framtida livsbetingelser ska stimuleras.

Detta är vår framtidsinriktning som kan sammanfattas i begreppet hållbar frihet. Partistyrelsen menar att denna inriktning ska präglade vårt arbete i olika grupperingar och genomsyra hela vår politik. Den politikutveckling som pågår inom hållbarhetsområdet för att ta fram strategier och förslag ska fortsätta och partiet ska bedriva en bred debatt om ekologisk hållbarhet. En viktig källa för att stimulera till ökade kunskaper och diskussion är rådslagsmaterialet om miljö och klimat, partistyrelsen anser inte att det behövs något nytt rådslag just nu.

FN:s miljöorgan UNEP har i rapporten The Economics of Ecosystems and Biodiversity (TEEB-rapporten) visat att det är möjligt för stater att värdera ekosystemtjänster i sina räkenskaper. Och att om detta inte sker så blir avvägning mellan kostnad och nytta i människans förhållande till naturen fel. Nu pågår arbetet med att försöka omsätta dessa idéer också lokalt och de kan vara värdefulla för regioner, landsting och kommuner att använda för att beräkna sina naturresursers ekonomiska värde.



Ett verktyg som vi socialdemokrater utvecklat är systemet med de 16 miljö kvalitetsmålen. Idén med miljömålen är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta. De är ett starkt redskap för att hantera de miljöutmaningar vi står inför. Tanken är inte att något enskilt miljömål ska överordnas, utan alla måste lösas parallellt.

Tyvärr saknas fortfarande åtgärder för att nå målen och den svenska miljöpolitiken står och stampar. Det riskerar att bli ett politiskt misslyckande som kan få svåra konsekvenser för kommande generationer.

Vi socialdemokrater har en hoppfull syn på miljöpolitiken men det krävs att det svenska systemet med 16 miljömål som riksdagen slagit fast får en starkare ställning i svensk miljöpolitik och att ansträngningarna för att nå målen intensifieras.

Partistyrelsen vill att Sverige ska utveckla metoder som ska syfta till att nationalräkenskaperna också tar med värdeförändringar i naturkapital och ekosystemtjänster på grund av vår konsumtion och produktion. Ekologiska faktorer och ekonomiska kostnader av miljömässig påverkan kan vägas in i gröna nyckeltal redovisade i budgetpropositionen, vilka kan bli ett underlag för riksdagen när den fattar beslut om olika styrmedel för miljön. Redan den socialdemokratiska regeringen 1998 lanserade idéer om gröna nyckeltal. Dessa bör ses som ett komplement till BNP-måttet.

Det politiska arbetet för en hållbar utveckling ska bygga på vetenskapligt stöd. Partistyrelsen menar att det ska övervägas om en kommission med forskare och vetenskapsmän ska tillsättas som kontinuerligt kan bedöma behoven av åtgärder för ett långsiktigt hållbart samhälle. Partistyrelsen anser dock inte att kongressen ska ta ställning till hur en sådan kommission eventuellt ska arbeta med konferenser och så vidare.

#### **Partikongressen föreslår besluta:**

att bifalla motionerna G47:1, G47:2, G52:1, G52:3, G53:1, G53:3, G53:6

G47:1 (Lunds arbetarekommun) att en målsättning för vår politik är det ska vara enkelt och fördelaktigt att vara miljövänlig

G47:2 (Lunds arbetarekommun) att så långt som möjligt använda de politiska verktygen som skatter, lagstiftning, men även samhällsplaneringen för att underlätta för människor att ta miljöhänsyn

G52:1 (Göteborgs partidistrikt) att SAP-kongressen i sitt program beskriver och utarbetar strategier för en hållbar utveckling

G52:3 (Göteborgs partidistrikt) att partiet arbetar för att det forskas mer om våra framtida livsbetingelser och de hot som finns

G53:1 (Lunds arbetarekommun) att alla beslut skall bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle och att Sverige skall vara en föregångare när det gäller att utveckla ett sådant samhälle

G53:3 (Lunds arbetarekommun) att slöseri med naturresurser och miljöförstöring motverkas med skärpta lagar och regler samt ekonomiska styrmedel

G53:6 (Lunds arbetarekommun) att uppmana partidistriktet och arbetarekommunerna i Sverige att intensifiera arbetet med att utveckla ett långsiktigt hållbart samhälle

**Partikongressen föreslår besluta:**

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: G18:3, G18:4, G18:5, G48:1, G49:1, G49:3, G49:4, G49:5, G49:6, G50:1, G51:1, G52:2, G53:2, G53:4, G53:7, G54:1, G54:3

G18:3 (Stockholms partidistrikt) att BNP bör kompletteras med ett mått som tar hänsyn till de negativa miljömässiga konsekvenser som kan komma av ökad produktion och konsumtion

G18:4 (Stockholms partidistrikt) att ekologiska faktorer, och ekonomiska kostnader av miljömässig påverkan av produktion och konsumtion, redovisas och vägs in i de nationella räkenskaperna

G18:5 (Stockholms partidistrikt) att metoder utvecklas för beräkning av de fullständiga ekonomiska kostnaderna för den miljömässiga och ekologiska påverkan av produktion och konsumtion

G48:1 (Haninge arbetarekommun) att kongressen ger partistyrelsen i uppdrag att initiera en bred debatt inom och utanför partiet om ett samhälle i ekologisk balans med jorden och dess resurser

G49:1 (Kristianstads arbetarekommun) att Socialdemokraterna gör allt i sin makt för att tillväxtbegreppet ska bli värdeburet

G49:3 (Kristianstads arbetarekommun) att inte miljöpolitiken blir inriktad på ett mål som väger tyngre än de andra miljömålen. De olika miljöproblemen måste lösas parallellt och på bred front eftersom allt hänger ihop en ekologisk väv

G49:4 (Kristianstads arbetarekommun) att politiken sätter ner foten och sätter gränsvärden eller totalstopp. Den som har pengar ska inte kunna köpa sig fri från miljöansvar på övrigas bekostnad

G49:5 (Kristianstads arbetarekommun) att vi arbetar aktivt för att globalisera solidariteten. Vi lever på samma jord och andas samma luft och vårt ansvar är därför gemensamt

G49:6 (Kristianstads arbetarekommun) att Socialdemokratiska partiet lägger fram handlingsplaner för dessa utbildningar, forskning, produktion samt brukarincitament, med våra gemensamma vinster som ledstjärna

G50:1 (Västerbottens partidistrikt) att gröna folkhemmet görs till övergripande vision i partiets politik

G51:1 (Umeå arbetarekommun) att gröna folkhemmet görs till övergripande vision i partiets politik

G52:2 (Göteborgs partidistrikt) att SAP-kongressen verkar för att man i partiet tar fram ett rådslagsmaterial som kan användas i det lokala arbetet som kan stimulera till ökade kunskaper och diskussion om tillväxtens gränser

G53:2 (Lunds arbetarekommun) att BNP kompletteras med beräkningar av den belastning som den ekonomiska tillväxten innebär för såväl natur som naturresurser där även belastning i form av hushållens livsföring medräknas

G53:4 (Lunds arbetarekommun) att det tillsätts en kommission med forskare och vetenskapsmän med uppgift att kontinuerligt bedöma behoven av åtgärder i Sverige för att vi som bor och verkar här skall bidra till långsiktigt hållbart samhälle

G53:7 (Lunds arbetarekommun) att frågan även tas upp i Socialdemokraternas internationella organ och verksamheter

G54:1 (Härjedalens arbetarekommun) att partistyrelsen får i uppdrag att starta en process för att genomföra rådslag och framtidsseminarier kring en hållbar framtidsberättelse

G54:3 (Härjedalens arbetarekommun) att socialdemokrater i regioner, landsting och kommuner använder de verktyg som utvecklats för att inventera och värdera ekosystemtjänster. Genom att beräkna naturresursernas ekonomiska värde kan motivationen att skydda dem öka. T.ex. bör alla vattentillgångar uppvärderas då tillgången på oförorenat vatten minskar snabbt globalt

#### **Partikongressen föreslår besluta:**

att avslå motionerna G50:2, G51:2, G53:5

G50:2 (Västerbottens partidistrikt) att en intern arbetsgrupp tillsätts för att arbeta fram stora reformer som är i linje med det som föreslås i motionen

G51:2 (Umeå arbetarekommun) att en intern arbetsgrupp tillsätts för att arbeta fram stora reformer som är i linje med det som föreslås i motionen

G53:5 (Lunds arbetarekommun) att det utifrån kommissionens arbete anordnas en årlig konferens på temat utveckling av långsiktigt hållbart samhälle

## **MOTION G47**

### **LUNDS ARBETAREKOMMUN**

#### **Det skall vara enkelt att vara miljövänlig**

En återkommande inställning inom miljö och klimatpolitiken är att alla förväntas bidra och ta sitt ansvar för ett hållbart samhälle. Samtidigt förväntar sig nog de flesta att det offentliga samhället, kommuner, myndigheter och stat skall underlätta för de som vill ta miljöhänsyn.

Det vi vill lyfta upp med denna motion är vad som borde vara en portalparagraf inom vår miljöpolitik att det skall vara enkelt och fördelaktigt att vara miljövänlig. En kombination av morötter (att det skall vara fördelaktigt för de som gör rätt) och piska (att det skall vara dyrare eller obekvämt att välja mindre miljövänliga alternativ), krävs för att uppnå en hållbar utveckling.

Vi får inte falla i fällan att det bara är var och ens eget ansvar att ta miljöhänsyn, utan vi skall som socialdemokrater vid utformandet av skatter, lagstiftningar och i samhällsplaneringen utgå från principen att underlätta för de innevånare som tar miljöhänsyn.

Vi måste våga föra en aktiv miljöpolitik, även under tuffare ekonomiska tider. Miljöskatter och en framåtsyftande svensk miljölagstiftning har inte bara lett till Sverige uppfattas som ett föregångsland på miljöområdet utan innebär också att vi i många fall fått ett miljöteknik-försprång hos svenska företag. Svenskt miljöskunnande skall ge exportinkomster och ett försprång in i framtiden.

### **Sammanfattningsvis**

En viktig målsättning i miljö och klimatarbetet är att skall vara enkelt, fördelaktigt och lönsamt att vara miljövänlig. I utformandet av skatter, avgifter och andra regleringar så bör målsättningen att premiera miljöhänsyn vara vägledande.

### **Partikongressen föreslår besluta:**

G47:1 att en målsättning för vår politik är det ska vara enkelt och fördelaktigt att vara miljövänlig

G47:2 att så långt som möjligt använda de politiska verktygen som skatter, lagstiftning, men även samhällsplaneringen för att underlätta för människor att ta miljöhänsyn

Björn Abelson

Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## **MOTION G48**

### **HANINGE ARBETAREKOMMUN**

#### **Ett grönt folkhem**

Med de kunskap vi har idag kan vi förutse att de accelererande klimatförändringarna och överutnyttjandet av jordens resurser kommer att leda till katastrofer för om inte hela så en stor del av jordens befolkning. Inget tyder på att vi vidtagit åtgärder som stoppar uppvärmningen av jordklotet. Inget tyder på att vi är på väg mot en hushållning med de ändliga resurserna som hav, skog, olja, mineraler etc.

I Sverige har vi relativt små utsläpp av växthusgaser per person om man jämför med övriga Europa och den rika världen. Skälen är att vi producerar så mycket el med kärnkraft och vattenkraft och att våra fjärrvärmesystem till stor del använder biobränsle. Till de klimatutsläpp vi orsakar inom landet ska man dock också lägga de klimatutsläpp som alla de varor vi importerar förorsakar i den del av världen där de produceras.

Det finns ett klart samband mellan länders levnadsstandard mätt i BNP och deras tärande på jordens resurser och påverkan på klimatet. Det betyder att även om vi kan få en energi- och resursnålare produktionen så kommer en ökning av standarden, som vi mäter och beskriver den idag, att leda till ökade utsläpp av växthusgaser och fortsatt överutnyttjande av jordens resurser.

Medvetenheten om att vårt sätt att leva inte är hållbart skaver hos många människor. Allt fler försöker genom sin egen livsstil att i stort eller smått påverka utvecklingen mot ett mer hållbart samhälle. Även om den enskilda medborgarens livsstil kan ha betydelse så är det bara med gemensamma krafter vi kan åstadkomma förändringar.

Vi i den rika världen måste skapa oss visioner av ett framtida samhälle där drivkraften är en annan en ökad välfärd i form av ökad konsumtion av varor och transporter som förstör vårt jordklot.

Det måste vara en uppgift för socialdemokratin att ta sig an uppgiften att söka beskriva ett sådant samhälle och en sådan utveckling.

### **Partikongressen föreslår besluta:**

G48:1 att kongressen ger partistyrelsen i uppdrag att initiera en bred debatt inom och utanför partiet om ett samhälle i ekologisk balans med jorden och dess resurser

Göran Svensson

Haninge arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## **MOTION G49**

### **KRISTIANSTADS ARBETAREKOMMUN**

#### **Ett hållbart samhälle**

En hållbar utveckling förutsätter rättvisa, men vad gäller tillväxt måste vi formulera en modell som inte bara bygger på ökad konsumtion. Dagens tillväxt bygger på skapandet av nya behov och ju kortare tid saker håller, desto större blir tillväxten. Genomsnittssvensken förbrukar resurser som om vi hade sex, sju planeter. Det har vi inte. Vi har bara en jord och alla människor har samma rätt till värdiga levnadsvillor, liksom framtida generationer.

Sverige har inte längre någon skitig industri inom landet. I stället förgiftas barn i Kongo i jakten på mineraler till våra mobiler. Läkemedelsindustrin släpper ut hundratals aktiva substanser i indiska floder och elektronik återvinns av utbildade människor utan skydd i deras eget hem. Kapitalismen har globaliserats i jakten på ökade vinster och nu måste även solidariteten formellt globaliseras.

Vi måste överge den traditionella synen på tillväxt till förmån för en ny värdeburen tillväxt. En tillväxt som främjar kvalitet istället för kvantitet. Producenten måste ta ansvar för precis alla led, från första steget i form av råvaruutvinning till att materialen kan återvinnas. Ansvaret ska också gälla för arbetarnas villkor i alla led.

Vår miljöpolitik får inte bara vara klimat och energi. Det finns så mycket mer, till exempel alla gifter som finns runt omkring oss i plaster, mat och tyger och som gör oss sjuka, råvaruförbrukningen av mineraler men även fosfor i slam. Den odlingsbara jorden är ändlig och vi måste sluta alla kretslopp av ändliga resurser. Sverige har nationellt 16 väl avvägda miljömål med en stor mängd delmål och det går inte att offra några av dem. Allt hänger samman som en stor väv och därför fungerar det inte ifall vi bara fokuserar på några få mål. Vi måste arbeta med dem parallellt och på bred front.

Begreppet hållbar utveckling ger oss också redskapet för ekonomisk och social rättvisa om vi ska lyckas lösa problemen och ge framtida generationer samma möjligheter till goda liv. Systemet med utsläppsrätter innebär att den rike köper sig fri. Rika människors konsumtion bygger på de fattigas ickekonsumtion. Därför måste politiken nu ta makten och sätta ner foten genom att komma överens om att sätta gränser.

Kapitalistiska begrepp som utsläppsrätter och ekosystemtjänster skapar dessutom ett mentalt främlingskap mot vårt gemensamma ansvar. Detta gemensamma ansvar som är en sammansmältning av varje enskilds individs dagliga praktiska handlingar. Det som gjorde arten människa så framgångsrik var

vår solidariska känsla för gruppen, genom att hjälpas åt fick vi lite mer mat och bättre skydd. Utmaningen ligger i att globalisera denna solidariska känsla för hela mänskligheten. Det kan vi inte lyckas med genom personliga ekonomiska begrepp såsom utsläppsrätter eller ekosystemtjänster. En ny och mänskligare syn på tillväxtbegreppet är en viktig förutsättning för att vi tillsammans ska lyckas med de utmaningar som står framför oss.

För att lyckas i utvecklingen mot ett hållbart samhälle krävs mer resurser till forskning. Här krävs det handling och vi måste lyfta blicken upp ifrån kortsiktiga siffror på pappret för att uppnå gemensamma vinster på sikt. Energiutvecklingen har en stor potential i vatten/vind/sol i små enheter till byggnader och bostäder. Tanken är att ”alla små bäckar” skall bidra och detta behöver stödjas ekonomiskt i alla led ifrån forskning/produktion till brukarledet. Ett sätt att stödja utvecklingen är att införa systemet med nettodebitering som finns i t.ex. Tyskland. Med detta avses att småskalig energi kan leverera ut el på nätet och tillgodogöra sig det ekonomiskt. En sådan utveckling skapar också kunskap och nya arbetstillfällen i alla led.

#### **Partikongressen föreslås besluta:**

- G49:1 att Socialdemokraterna gör allt i sin makt för att tillväxtbegreppet ska bli värdeburet
- G49:2 att producenterna tar ett ökat ansvar för hela kedjan från råvaruutvinning och tillverkning – till återvinning. Ansvaret måste gälla både ur ett miljöperspektiv men också ur arbetsmiljöperspektivet
- G49:3 att inte miljöpolitiken blir inriktad på ett mål som väger tyngre än de andra miljömålen. De olika miljöproblemen måste lösas parallellt och på bred front eftersom allt hänger ihop en ekologisk väv
- G49:4 att politiken sätter ner foten och sätter gränsvärden eller totalstopp. Den som har pengar ska inte kunna köpa sig fri från miljöansvar på övrigas bekostnad
- G49:5 att vi arbetar aktivt för att globalisera solidariteten. Vi lever på samma jord och andas samma luft och vårt ansvar är därför gemensamt
- G49:6 att Socialdemokratiska partiet lägger fram handlingsplaner för dessa utbildningar, forskning, produktion samt brukarincitament, med våra gemensamma vinster som ledstjärna

Oppmanna-Vånga s-förening

Kristianstads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## **MOTION G50**

### **VÄSTERBOTTENS PARTIDISTRIKT**

#### **Gör gröna folkhemmet till nästa samhällsbygge**

Det är dags att ta nästa steg i att bygga det framtida samhället efter byggandet av välfärdsstaten. Eftersom borgarna redan börjat plocka ner den är det lika bra att bygga i princip en ny för enkelhetens skull när

makten återtas 2014. Visionen om det gröna folkhemmet ska slås fast som partiets övergripande för en lång tid framöver. En intern arbetsgrupp bör tillsättas för att se över denna fråga och hur politiska visioner ska kunna utformas när det gäller exempelvis att bygga hållbara och i största möjligaste mån självförsörjande städer, bygga en heltäckande kollektivtrafik för hela landet och så vidare.

**Partikongressen föreslås besluta:**

G50:1 att gröna folkhemmet görs till övergripande vision i partiets politik

G50:2 att en intern arbetsgrupp tillsätts för att arbeta fram stora reformer som är i linje med det som föreslås i motionen

Oskar Vesterberg

Västerbottens partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

## MOTION G51

### UMEÅ ARBETAREKOMMUN

#### Gör gröna folkhemmet till nästa samhällsbygge

Det är dags att ta nästa steg i att bygga det framtida samhället efter byggandet av välfärdsstaten. Eftersom borgarna redan börjat plocka ner den är det lika bra att bygga i princip en ny för enkelhetens skull när makten återtas 2014. Visionen om det gröna folkhemmet ska slås fast som partiets övergripande för en lång tid framöver. En intern arbetsgrupp bör tillsättas för att se över denna fråga och hur politiska visioner ska kunna utformas när det gäller exempelvis att bygga hållbara och i största möjligaste mån självförsörjande städer, bygga en heltäckande kollektivtrafik för hela landet och så vidare.

**Partikongressen föreslås besluta:**

G51:1 att gröna folkhemmet görs till övergripande vision i partiets politik

G51:2 att en intern arbetsgrupp tillsätts för att arbeta fram stora reformer som är i linje med det som föreslås i motionen

Oskar Vesterberg

Umeå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G52

## GÖTEBORGS PARTIDISTRIKT

### Hållbar utveckling

Sedan det förra sekelskiftet har vi i Sverige upplevt framväxten av det moderna välfärdssamhället. Trots de brister vi idag brottas med i form av ökande klyftor, arbetslöshet och utanförskap har vi ett väldigt mycket bättre samhälle än det som den tidiga arbetarrörelsen kämpade i.

Den positiva utvecklingen under 1900-talet beskrivs med rätta i termer av snabb teknisk utveckling och ekonomisk tillväxt. Det är därför helt naturligt att både vårt parti och andra med kraft värnar en stark ekonomisk utveckling. Dock, är det viktigt att inte glömma bort viktiga förutsättningar för denna omvandling som skett i vårt samhälle. Det moderna högeffektiva samhälle vi har, en värld där vi transporterar varor över hela klotet och där tungt och i många fall direkt skadligt arbete är ersatt av maskiner hade inte varit möjligt utan riklig tillgång till billig energi.

Sveriges oljeimport kommer idag från i huvudsak tre länder: Norge, Danmark och Ryssland. Av dessa har våra nordiska grannar med marginal passerat produktionstoppen (peak-oil) och har idag en kraftigt minskande oljeutvinning. Danska energimyndigheten bedömer att de slutar exportera olja inom fem år. Norge med betydligt större tillgångar ser en årlig minskning av utvinningen på 10-15 % och deras era som oljeexportör är troligen över senast år 2030. Även om Rysslands enorma oljetillgångar kan räcka något längre är det många, inte minst Kina, som är ute efter dessa.

Sveriges prekära läge är inte unikt, utan vi delar denna utsatthet med den majoritet av länder som likt oss är beroende av oljeimport. Alternativa energikällor är väsentliga, men det finns tyvärr ingen realism i att de, inom de korta tidsintervall som vi talar om, kan täcka annat än en bråkdel av bortfallet av fossil energi. Än mindre kan de återge oss 1900-talets viktiga förutsättning för en växande ekonomi: ständigt ökande tillgång till billig energi. Kärnkraften kan delvis var ett alternativ men är knappast möjlig med tanke på de risker som finns i denna energikälla, dess utom är den kostsam.

Även om den kommande bristen på billig energi är det tydligaste tecknet på att vi är nära tillväxtens gränser, finns det också andra hinder på vägen. Klimatförändringarna är långsamma och smygande, men inte desto mindre verkliga. En frisk miljö och fungerande ekosystem är grundläggande förutsättningar för våra livsbetingelser men även de är i riskzonen. Inom arbetet "Planetary Boundaries" från bland andra Stockholm Environment Institute bedöms hotet mot den biologiska mångfalden som ett av de mest alarmerande. Att arter i dag dör ut i en takt som hotar den biologiska mångfalden är också en reell fara för människan som biologisk art.

Som om inte detta var nog, är de av människan skapade finansiella systemen i obalans och ett hinder för en fortsatt växande ekonomi. När detta skrivs är Grekland det mest omtalade, men det finns även andra. De enorma skulderna hos privatpersoner, företag och stater är en bomb som kan brisera med mycket kort varsel.



Tillväxt - att något ökar i storlek eller värde - är en process som återfinns både i naturen och i ekonomiska sammanhang. Att ett företag expanderar är i sig varken onaturligt eller dåligt. I naturen är det ingen tvekan: tillväxten är en övergående fas - kort eller lång - som alltid följs av ett annat skeende.

Med denna parallell och med de tydliga hoten mot BNP-tillväxten är det ett i grunden orimligt antagande att den ekonomiska tillväxten långsiktigt skulle vara möjlig. Att i denna verklighet lägga kraft på att lösa dagens kriser med gårdagens metoder genom att stimulera BNP-tillväxten kan i bästa fall vara verkningslös, men riskerar att vara direkt kontraproduktivt och förvärra problemen. Vad vi däremot kan utveckla är tjänstesektorn, att ge ökad kvalitet i skolan vården och omsorgen är lika med en bättre livskvalitet där kultursektorn också kan räknas in.

Det finns förstås inga patentlösningar på det grundläggande dilemman, formulerat av bland andra Tim Jackson: utan tillväxt riskeras välfärd, demokrati och stabilitet, men den resursmässiga och ekologiska verkligheten säger att tillväxten är omöjlig.

Likväl finns det politiska initiativ som är fullt möjliga att ta redan idag:

- Tala klartext. Erkänn att vi har grundläggande problem: tillväxten är i längden omöjlig.
- Dagens högeffektiva livsmedelsproduktion är mycket energikrävande och vi bör planera för en övergång till ett jordbruk med lägre avkastning. Säkerställ att åkermark inte förstörs.
- Skapa beredskapsplaner inklusive eventuella lager inför brist på energi och andra förnödenheter.
- Stöd lokal energiproduktion. Tyskland är ett föredöme. Studera och kopiera.
- Stimulera energibesparingar.
- Omfördela medel från storskaliga projekt som förutsätter rikligt med energi till småskaliga energisnåla lösningar.
- Transportnäringen är till över 90 % beroende av olja. I ett lågenergisamhälle kommer resande och transporter att minska. Låt det vara en planeringsförutsättning.
- Sänk skatten på arbete och öka den på förbrukning av energi och andra naturresurser.
- Arbetsmarknaden kommer att se helt annorlunda ut i ett lågenergisamhälle. Förbered utbildningsväsendet.
- Uppmuntra lokala initiativ. Politiker och beslutsfattare kan inte ensamma lösa problemen.
- Initiera tvärvetenskaplig forskning om hur välfärden kan säkras i en krympande ekonomi.
- Även om internationella överenskommelser visat sig minst sagt svåra. Stäng inte dörren. De globala utmaningarna kräver globalt agerande.

Inom landet finns idag framstående forskning. Två exempel är Uppsala universitet inom fossila resurser och Stockholm Environment Institute om bland annat hoten mot ekosystemen. Utnyttja dessa resurser när de politiska förslagen skall formuleras

Det finns flera tecken på en ökad medvetenhet från både politiker och gräsrotter:

- Energikontoren i Jämtland och Västernorrland har tagit initiativ till en rapport med den uppfordrande titeln "Har tillväxtens nått vägs ände?".
- I Knivsta kommun ingår peak-oil i planeringsförutsättningarna och de arbetar aktivt för bland annat lokal energiproduktion.
- Omställningsrörelsen är en gräsrotsrörelse som växer snabbt. Trots en stor oro inför framtiden är den präglad av ett positivt tänkande och praktiskt handlande.

För en politisk rörelse med anspråk på att ta människors berättigade oro på allvar borde det vara A och O att ta framtidens utmaningar på stort allvar. Det må initialt vara en opinionsmässig uppförsbacke, men att inte ta initiativ och ställa sig vid sida av kan straffas ännu hårdare.

#### **Partikongressen föreslås besluta:**

- G52:1 att SAP-kongressen i sitt program beskriver och utarbetar strategier för en hållbar utveckling
- G52:2 att SAP-kongressen verkar för att man i partiet tar fram ett rådslagsmaterial som kan användas i det lokala arbetet som kan stimulera till ökade kunskaper och diskussion om tillväxtens gränser
- G52:3 att partiet arbetar för att det forskas mer om våra framtida livsbetingelser och de hot som finns

Backa sdf

Göteborgs partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

## **MOTION G53**

### **LUNDS ARBETAREKOMMUN**

#### **Långsiktig hållbarhet innebär jämlik fördelning över generationer**

Det finns idag en rad oroande tecken som tyder på att mänskligheten går mot en period av svåra påfrestningar genom globala effekter av klimatpåverkan och miljöproblem med bl. a en begynnande brist på energi, vatten och odlingsbar mark. Dessa påfrestningar kan komma att yttra sig i form av ekonomisk och social oro som t.ex. finanskriser, växande arbetslöshet och svält. Det finns också tecken på att förändringarna kan leda till påfrestningar på de demokratiska styrelseformer som vi idag för givna, något som kan leda till politisk oro och instabilitet med upplopp och till och med krig som följd.

Oroande förtecken till kommande globala kriser, främst resursbrist, blir allt tydligare samtidigt som en stor del av världsbefolkningen redan idag lever under svåra förhållanden. Inom några årtionden är det dessutom troligt att världsbefolkningen kommer att ha vuxit med ytterligare ett par miljarder.

Ytterst handlar det om att vi måste inse att västerlandets livsstil och dess enorma varukonsumtion inte kan upprätthållas i längden. Vi tär på begränsade resurser och ger därmed, vare sig vi vill eller inte, sämre förutsättningar till kommande generationer. Vi behöver finna nya globala former för samverkan som utgår från planetens naturgivna förutsättningar. En ömsesidig altruism är på sikt ett av villkoren för mänsklighetens överlevnad.

Med dagens tillväxttakt kommer världsekonomin att växa sig dubbelt så stor på mindre än 20 år, fyra gånger större år 2050 och så vidare. Detta innebär ökande volymer av allt ifrån bilar och flygplan till datorer, mobiltelefoner, kläder och livsmedel. Var och en förstår att detta är ohållbart, eftersom en sådan tillväxt är helt beroende av en ökande omsättning av energi och råvaror – det vill säga en ökad omsättning av ändliga resurser som ytterst är knutna till planetens ekosystem. Därför måste vi nu ha en seriös politisk

diskussion om tillväxten. Den rådande ekonomiska tillväxtmodellen måste problematiseras och analyseras. Det behövs en ny medvetenhet om naturkapital som en nyckelfaktor i produktionen och som ett sätt att lösa ihållande fattigdom.

Pressen på ekosystem som tropiska skogar, odlingsmark, färskvatten och fiskebestånd är redan för hög. Forskningsrapporter – som till exempel Millennium Ecosystem Assessment (MEA) – har visat att vi redan överskrider planetens hållbara gränser. Två tredjedelar av de viktigaste ekosystemen utnyttjas över sin långsiktiga förmåga. Detta är ohållbart.

Ekonomi följer en exponentiell tillväxtkurva, vilket innebär att den tänks inte bara fortsätta att växa för evigt, utan att även växa snabbare och snabbare hela tiden. Två procents tillväxt 2010 är mycket mer än två procents tillväxt 1980. Det är också större skillnad mellan den reella tillväxten i olika länder än vad som ofta framgår. BNP per capita i Kina är t.ex. endast ca 1/5 av Sveriges. Det innebär att de behöver ha 5 ggr så hög årlig tillväxt för att ha samma tillväxt i reella termer som vi. Tillväxt bör därför också uttryckas i reella termer i form av en värdeskala som underlättar jämförelser i tillväxtakten mellan olika länder. Sådana förändringar kan också bidra till att se till att de enorma resurser vi redan satsar på teknologisk utveckling inriktas på rätt områden.

Ökad konsumtion spelade en avgörande roll för den nuvarande ekonomiska krisen genom att tillväxtfrämjande avregleringar av de finansiella systemen och snabbt ökande privat skuldsättning drev på en ohållbar konsumtion. Ändå är målet för den återhämtning som nu sker densamma: Att öka den materiella konsumtionen. Men vi måste acceptera faktum. Vi lever över våra tillgångar. Den kortsiktiga notan var finanskrisen. Den långsiktiga notan kan bli katastrofala klimat- och miljökonsekvenser när planeten säger stopp.

Vi måste på allvar fundera kring vilka strategier som krävs för att vi skall nå hållbar utveckling som den definierades i rapporten, "Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future", som gjorts av Världskommissionen för miljö och utveckling (den s.k. Brundtlandkommissionen). Rapporten slår fast det önskvärda i "att utvecklingen tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov".

Vårt partiprogram inleds så här: "Socialdemokratin vill forma ett samhälle grundat på demokratins ideal och alla människors lika värde. Fria och jämlika människor i ett solidariskt samhälle är den demokratiska socialismens mål."

I övrigt kan vi läsa i partiprogrammet att:

En klok hushållning med jordens resurser är förutsättningen för mänsklighetens framtid, och miljöfrågorna får allt större vikt i både nationell och internationell politik. [...] Miljöpolitiken rymmer också en vidare fördelningspolitisk princip, den om fördelningen mellan generationerna. Dagens generationer har inte rätt att för sin egen välfärd utarma de naturtillgångar och den fysiska livsmiljö som är basen också för kommande generationers liv.

Vårt parti har således ett uppdrag att skapa förutsättningar för ett gott liv för kommande generationer. Vi skall självklart medverka till att det blir möjligt, inte bara i Sverige, utan på hela jorden. Demokratisk socialism handlar om solidaritet och omtanke människor emellan.

Nästan alla betraktar ekonomisk tillväxt som det medel varigenom de olika målen kan uppnås. Många har länge trott – eller hoppats – att den ekonomiska tillväxten skulle kunna göras grön eller hållbar. Den

senaste forskningen visar hur svårt detta är. De vinster som hittills gjorts av att effektivisera resursanvändningen har till största delen ätits upp genom att ekonomierna fortsatt att växa.

Det behöver genomföras stora förändringar om det skall vara möjligt för kommande generationer att leva ett drägligt liv. Medvetenheten bland vetenskapsmännen finns. Vi måste tänka globalt, men handla lokalt, regionalt och nationellt. Det behövs en genomgång av vad vi behöver göra och en strategi för kommande år och decennier. Frågorna som vi ställs inför är många och svåra: Vad kan vi åstadkomma? Vad är möjligt och önskvärt? Prioriteringar? Bästa möjliga lösningar? På vilka nivåer behöver besluten fattas?

#### **Partikongressen föreslås besluta:**

- G53:1 att alla beslut skall bidra till ett långsiktigt hållbart samhälle och att Sverige skall vara en föregångare när det gäller att utveckla ett sådant samhälle
- G53:2 att BNP kompletteras med beräkningar av den belastning som den ekonomiska tillväxten innebär för såväl natur som naturresurser där även belastning i form av hushållens livsföring medräknas
- G53:3 att slöseri med naturresurser och miljöförstöring motverkas med skärpta lagar och regler samt ekonomiska styrmedel
- G53:4 att det tillsätts en kommission med forskare och vetenskapsmän med uppgift att kontinuerligt bedöma behoven av åtgärder i Sverige för att vi som bor och verkar här skall bidra till långsiktigt hållbart samhälle
- G53:5 att det utifrån kommissionens arbete anordnas en årlig konferens på temat utveckling av långsiktigt hållbart samhälle
- G53:6 att uppmana partidistriktet och arbetarekommunerna i Sverige att intensifiera arbetet med att utveckla ett långsiktigt hållbart samhälle
- G53:7 att frågan även tas upp i Socialdemokraternas internationella organ och verksamheter

Gunnar Jönsson, Jon Helgason och Claes-Göran Jönsson  
Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## **MOTION G54**

### **HÄRJEDALENS ARBETAREKOMMUN**

#### **Socialdemokratisk miljö, klimatpolitik för en hållbar framtidsberättelse**

Det djupa engagemang och kunskap om lokala och global miljöförändringar och de politiska förslag som utvecklats i Sverige sedan Stockholmskonferensen 1972 som kom till på ett svenskt initiativ i FN:s Generalförsamling i december 1967, har genom Alliansens bristande vilja att driva dessa frågor hamnat i en återvändsgränd i en tid då vi behöver sätta in kraftfulla åtgärder .

Med sitt förslag ville den svenska FN-delegationen i New York, företrädd främst av Sverker Åström, att FN skulle organisera en handlingsinriktad miljöpolitisk konferens. På så sätt sökte Sverige ett brett politiskt erkännande av miljön som en central mellanstatlig fråga som krävde FN:s uppmärksamhet.

Alliansen har visserligen ändrat sin retorik sedan några år från att konsekvent röstat emot de flesta förslag för större miljöhänsyn men i praktiken så satsas det för lite och politiskt driver man inte de frågorna i internationella forum på ett övertygande sätt.

Det är därför lätt att utveckla en pessimistisk syn på människans möjligheter att ta de beslut som behövs tas när man samlar ihop mängden fakta som pekar på de stora utmaningar vår civilisation står inför. Utmaningar som behöver ett globalt engagerat, modigt och oegennyttigt ledarskap för de beslut som behöver tas.

Men den Arabiska våren har visat att frågor som verkar omöjliga att komma tillrätta med plötsligt kan bryta sina fördämningar och förändra landskapet på oerhört kort tid. Därför tror jag att även miljö och klimatfrågan med goda lokala exempel kan få en oerhörd snabb spridning. En spridning och ökad medvetenhet som påverkar globala beslut och internationella avtal.

Socialdemokratin har de frö som behövs för att utveckla en ny berättelse om hur vi kan bygga ett långsiktigt hållbart samhälle. Om Socialdemokratin samlar de kunskaper som finns inom partiet och olika forskningsområden så kan vi beskriva hur ett hållbart samhälle ska organiseras.

Hur kan socialdemokratisk politik utvecklas för att beskriva en väg till socialt, ekologiskt och ekonomiskt hållbar samhällsutveckling? Hur ska kunskap om jordens ekologiska begränsningar som vi alltför hastighet närmar oss påverka denna politik? Kan Stockholms Resilience center frontforskning om hur samhället bättre klarar plötsliga förändringar genom större anpassningsbarhet (resiliens) vara en del av den beskrivningen?

Det börjar finnas en beredskap bland befolkningen för att förändra samhällets organisation och vårt sätt att leva till större hållbarhet. Många har kunskap om att vårt sätt konsumera och förbruka råvaruresurser inte är långsiktigt hållbart. Men man väntar på ett tydligt politiskt ledarskap som kan beskriva en trovärdig väg ur den återvändsgränd Sverige och mänskligheten befinner sig i.

#### **Partikongressen föreslås besluta:**

- G54:1 att partistyrelsen får i uppdrag att starta en process för att genomföra rådslag och framtidsseminarier kring en hållbar framtidsberättelse
- G54:2 att Socialdemokraternas studieportal i samarbete med ABF tar fram studiematerial om politik för en hållbar framtid och att skapa större kunskap i partiet om dessa frågor
- G54:3 att socialdemokrater i regioner, landsting och kommuner använder de verktyg som utvecklats för att inventera och värdera ekosystemtjänster. Genom att beräkna naturresursernas ekonomiska värde kan motivationen att skydda dem öka. T.ex. bör alla vattentillgångar uppvärderas då tillgången på oförorenat vatten minskar snabbt globalt

Jonny Springe

Härjedalens arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna G55:1, G56:1, G57:1, G57:2, G57:3, G57:4, G58:1, G58:2, G59:1, G59:2, G59:3, G60:1, G60:2, G61:1, G61:2, G61:3, G62:1, G62:2, G63:1, G64:1, G122:2, G122:3

## UG5 Utlåtande biologisk mångfald

Att bevara den biologiska mångfalden på jorden handlar inte uteslutande om att bevara växt- och djurarter för deras egen skull. Självklart har vi ett etiskt ansvar att lämna efter oss planeten till våra barn så som vi tog över den. Men krisen för den biologiska mångfalden är akut och berör även vår egen överlevnad.

Den mat som vi äter, den luft vi andas och det sötvatten vi behöver, byggnadsmaterial, energi och så vidare, produceras av ekosystem som är komplexa nät av arter som agerar tillsammans och cirkulerar, bearbetar och uppgraderar grundämnen till näringsämnen. Utan en mångfald av arter fungerar de inte. När arter försvinner sluter sig ”nätet” igen, anpassar sig och fungerar tillsynes som tidigare. Men för varje gång en art försvinner blir nätet tunnare och systemets motståndskraft – resiliens – minskar. Slutligen ”kraschar” det och produktionen upphör. På så sätt är också den biologiska mångfalden nyckel till motståndskraft mot klimatförändringarna. Just nu pågår en av de största artutrotningarna i planetens historia, av samma klass som när dinosaurierna försvann.

I FN-konventionen om biologisk mångfald, som skrevs under i Rio 1992 och som utvecklades i japanska Nagoya 2010, har världens länder enats om att de miljöer som är viktiga för hotade arter ska skyddas.

Vi socialdemokrater står bakom konventionen för biologisk mångfald och överenskommelsen i Nagoya. Den biologiska mångfalden måste säkras och den svenska artrikedomen ska fortleva under naturliga betingelser och i livskraftiga bestånd. För att klara Nagoya-målen måste Sverige arbeta med nya metoder och former av skydd parallellt med att öka bevarandet på det klassiska sättet med naturreservat och nationalparker. Partistyrelsen vill också se fler marina reservat.

Ett viktigt globalt uppdrag som vi har i Sverige är att förvalta den världsunika skandinaviska taigan, alltså barrskogsbältet.

Partistyrelsen menar att det ska finnas en balans mellan det allmännas rätt att bevara värdefulla naturmiljöer och den enskildes rätt att bruka sin egen mark. För oss socialdemokrater har det alltid varit lika viktigt att bevara tillfällen till sysselsättning och inkomst från skogen, som att säkerställa att vårt naturarv bevaras till kommande generationer. Denna balans är skör och absolut nödvändig för att bevara både jobb och biologisk mångfald. Skogen ska skötas så att den långsiktigt ger god avkastning samtidigt som den biologiska mångfalden behålls och hänsyn tas till andra allmänna intressen.

En viktig fråga är hur tillväxten ska kunna öka utan att miljöhänsynen minskar. Partistyrelsen menar att delar av den produktiva skogen kan skötas med en särskild miljöhänsyn. De skogsvårdande insatserna som röjning, gallring och återplantering måste också öka, annars riskerar produktionen att minska. Det behövs

en översyn av skogsvårdslagen för att säkerställa balansen mellan miljömål och produktionsmål, tydliggöra behovet av skogsvårdande insatser och se över skogens roll i klimatpolitiken.

Naturskog/gammelskog kan sägas vara en skog med mycket lite historisk mänsklig påverkan. Denna skogstyp finns främst idag i fjällnära områden. Det är av största vikt att dessa få, kvarvarande naturskogar skyddas.

Diskussioner förs idag om så kallat kontinuitetsskogsbruk där ingen kalavverkning sker. Partistyrelsen anser att det ska vara frivilligt och tillåtet för den som vill använda andra metoder än kalhygget att göra så.

Utarmningen av den biologiska mångfalden i kulturlandskapet måste hejdas. Partistyrelsen anser att åtgärderna i EU:s landsbygdsprogram ska stödja bevarandet av den biologiska mångfalden i kulturlandskapet i dessa miljöer.

Partistyrelsen vill också sträva efter att skydda parker och grönområden eftersom dessa är viktiga lungor i tätortsmiljöer.

När haven tar emot för mycket kväve och fosfor så hotas havets ekosystemtjänster, närmiljö för friluftsliv och bad försämras och bottnarna dör på grund av övergödningen. Vi lämnar efter oss förstörda hav till nästa generation. När arter i havet försvinner och andra arter ökar onormalt så rubbas ekosystem och de kan inte producera de tjänster som vi människor behöver. Fiskare och alla de som lever på fisket indirekt, tusentals människor längs den svenska kusten, är för sin försörjning beroende av att havets ekosystem fungerar.

Sverige behöver ett program och en strategi för att heja övergödningen. Partistyrelsen vill se åtgärder för att minska näringsläckaget från jordbruket, till exempel en skatt på handelsgödsel, möjligheter till ersättning för ett minskat näringsläckage från jordbruket med fosforfällor och skydds zoner i landsbygdsprogrammet i EU, och stöd för lokala investeringar för vattenvård.

Helcom-uppgörelsen var en miljömässig framgång som kan rädda Östersjön om den fullföljs. Partistyrelsen anser att Sverige måste fortsätta det internationella arbetet för att minska näringsläckaget till sjöar och hav och bevaka att Helcom-uppgörelsen följs och partistyrelsen vill också arbeta för nya uppgörelser med regelverk och inspektioner. Sanktioner kan vi ha mellan länderna i EU-samarbetet men de är svårare att komma överens om med länder utanför EU.

Det är nödvändigt att få fram förvaltningsplaner för samtliga hotade fiskarter och på alla arter som är kommersiellt fiskade. Utfiskningen måste upphöra. EU:s fiskekvoter måste anpassas till de vetenskapliga bedömningarna, dumpning förbjudas där det är möjligt. Selektiva redskap ska minska bifångsterna och fiske där hotade arter kommer med som bifångst ska begränsas.

Ålen är en art som är starkt hotad. Krafttag krävs om det över huvudtaget ska finnas kvar ett ålbestånd i Sverige för framtiden. Åtgärder har genomförts för att halvera fisket. Men partistyrelsen anser att ålfisket i hela EU behöver stoppas tills beståndet är livskraftigt igen och arbetet med att ta bort hinder för ålens vandringar måste fortsätta.

Odlingen av jätteräkor leder till svåra konsekvenser för unika naturmiljöer på flera håll i världen. Partistyrelsen är starkt kritisk till hur dessa odlingar förstör mangroveträsk och biologisk mångfald för alltid, men vill inte förordna ett förbud av import eftersom ett aktivt arbete nu pågår med att hitta hållbara odlingsmetoder.

Svenska ytvattentäkter kan i dag inte omfattas av så kallat riksintresse. Partistyrelsen anser att våra viktigaste ytvattentäkter, till exempel Mälaren, Bolmen, Göta älv och Vättern, ska kunna skyddas som riksintresse. När riksintressen står mot varandra, som till exempel när Försvarmakten har flyg- och skjutövningar över Vättern, måste en diskussion föras i samförstånd för att väga riksintressen mot varandra.

Så kallade invasiva arter, det vill säga arter som är främmande för den svenska miljön, hotar den biologiska mångfalden. Två exempel där arbetat måste intensifieras för att lösa problemet är mårhundens och den spanska skogssnigeln.

Arktis står inför stora förändringar. Klimatförändringarna skapar nya utmaningar som vi måste förhålla oss till och lösa. Partistyrelsen anser att ansträngningar bör göras för att långsiktigt skydda den känsliga arktiska miljön och stödja den lokala befolkningens ekonomi, hälsa och kultur. De delar av Arktis som historiskt har varit skyddade, på grund av ett permanent havsistäcke, måste skyddas med ett starkt bindande regelverk och fredas från olje- och naturgasexploatering samt fiske med destruktiva redskap och på hotade bestånd.

Sverige bör, med utgångspunkt från både konventionen om biologisk mångfald och klimatkonventionen, ifrågasätta framtida olje- och naturgasexploatering i området i övriga Arktis. Det gäller även fiske med destruktiva redskap och på hotade bestånd. Med respekt för varje lands rätt att själv besluta om sina naturtillgångar och med respekt för FN:s havsrättskonvention ska Sverige verka för ett långsiktigt skydd för de känsliga miljöerna i Arktis i internationella sammanhang.

**Partikongressen föreslås besluta:**

att bifalla motionerna G57:3, G58:1, G58:2, G62:1

G57:3 (Karlskrona arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska arbeta för ett införande av ett totalt ålfiskestopp som gäller samtliga EU-länder till dess att ålen som art har återhämtat sig

G58:1 (Uppsala arbetarekommun) att Socialdemokraterna utarbetar en strategi i syfte att minska näringsläckaget från jordbruket, till exempel genom införandet av fosforfällor, skyddszoner, miljöavgifter och avgifter på gödningsmedel



G58:2 (Uppsala arbetarekommun) att Socialdemokraterna i sitt internationella arbete engagerar sig för ett minskat näringsläckage till sjöar och hav, bland annat i Östersjöregionen

G62:1 (Jönköpings arbetarekommun) att Vättern skall bli ett riksintresse för vattenförsörjning

#### **Partikongressen föreslås besluta:**

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: G55:1, G56:1, G57:1, G57:2, G57:4, G59:1, G59:2, G60:1, G60:2, G62:2, G63:1, G64:1, G122:2

G55:1 (Lunds arbetarekommun - enskild) att uppdrag ges till partistyrelsen att verka för att det på tillämpligt sätt ges ett bättre skydd av parker och grönområden

G56:1 (Lunds arbetarekommun) att skogsvårdslagen ses över i syfte att på ett bättre sätt klara miljömålen, hänsynen till friluftslivet samt att också pröva vad som behöver göras m h t det förändrade klimatet

G57:1 (Karlskrona arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska arbeta för att Sverige inför ett totalt ålfiskestopp till dess att ålen som art har återhämtat sig

G57:2 (Karlskrona arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska arbeta för att det blir obligatoriskt för vattenkraftverk i Sverige att konstruera fiskvandningsleder eller genomföra andra åtgärder som möjliggör ålens vandring

G57:4 (Karlskrona arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska arbeta för att det blir obligatoriskt för vattenkraftverk i samtliga EU-länder att konstruera fiskvandningsleder eller genomföra andra åtgärder som möjliggör ålens vandring

G59:1 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna aktivt verkar för ett direkt förbud mot prospektering för olje- och naturgasutvinning i de delar av Arktis som historiskt varit skyddade av ett permanent istäcke

G59:2 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna aktivt verkar för ett förbud mot ny utvinning av olja och gas i övriga Arktis

G60:1 (Stockholms partidistrikt) att den biologiska mångfalden och den genetiska variationen ska säkerställas. Växt- och djursamhällen bevaras så att i landet förekommande växt- och djurarter ges förutsättningar att fortleva under naturliga betingelser och i livskraftiga bestånd

G60:2 (Stockholms partidistrikt) att en översyn av regelverket görs i enlighet med motionens intentioner så att skogsägarna ges tydliga incitament att medverka till att detta politiska mål förverkligas på ett från övergripande samhällssynpunkt så kostnadseffektivt sätt som möjligt

G62:2 (Jönköpings arbetarekommun) att därmed begränsa Försvarsmaktens tillstånd att hålla sin flyg- och skjutverksamhet i och över Vättern

G63:1 (Ystads arbetarekommun) att Socialdemokraterna skall vidta erforderliga åtgärder för att lösa frågan om det hot mot ekonomi och välbefinnande som spanska skogsnigeln innebär

G64:1 (Ystads arbetarekommun) att Socialdemokraterna arbetar för ett ökat, kraftfullt samarbete mellan länderna runt Östersjön för att skapa gemensamma regelverk, inspektioner och sanktioner

G122:2 (Kristianstads arbetarekommun) att ekonomiskt främja det ”rödlistade” kulturlandskapet som är hemvisten åt mängder av olika arter. Arter som med dagens rationella jord- och skogsbruk försvinner ur vår fauna och flora

**Partikongressen föreslås besluta:**

att avslå motionerna G59:3, G61:1, G61:2, G61:3, G122:3

G59:3 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna aktivt verkar för ett direkt förbud mot kommersiellt fiske i Arktisområdet i väntan på andra direktiv från forskning

G61:1 (Lunds arbetarekommun) att Socialdemokraterna i riksdag och i Europaparlamentet verkar för ett förbud inom den Europeiska unionen för import och försäljning av så kallade jätteräkor

G61:2 (Lunds arbetarekommun) att motionen skickas vidare till den socialdemokratiska riksdagsgruppen

G61:3 (Lunds arbetarekommun) att motionen skickas vidare till den socialdemokratiska gruppen i Europaparlamentet

G122:3 (Kristianstads arbetarekommun) att Sverige överger kalhyggesbruket som idag är norm inom skogsbruket till förmån för hyggesfritt skogsbruk

## MOTION G55

### LUNDS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

#### Bättre skydd av parker och grönområden

När storstadsområden ska förtätas blir det allt oftare så att önskemål om att bygga i våra parker och grönområden kommer fram. Byggföretagen ser inte det som problem att dessa ytor används till bostäder och beslutsfattare i kommuner vill ha fler bostäder byggda.

Dock är det ju så att parker och grönområden behövs av flera skäl. Dels för klimatets skull – när medeltemperaturen stiger så bidrar träd och grönska till att temperaturen sänks i det område där träden finns. Dels för folkhälsans skull – människor behöver kunna komma ut och sitta eller vandra i grönområden. Många undersökningar de senaste åren har visat att tex dementa personer mår bättre psykiskt om de får vistas ute i ett parkområde. Barn som växer upp behöver självklart tillgång till grönområden så de kan röra sig och inte bara bli sittande framför dator eller TV.

När man nu dessutom allt oftare pratar om det viktiga blåa vattnet i miljön, dvs att man tex tar hand om dagvatten på ett sätt som både är klimatsmart och vackert så behövs det att man tänker både grönt och blått. Parker och grönområden är ju speciellt lämpliga platser för fördröjning av dagvatten och som kompensation för de alltmer hårdgjorda ytorna i staden.

**Partikongressen föreslås besluta:**

G55:1 att uppdrag ges till partistyrelsen att verka för att det på tillämpligt sätt ges ett bättre skydd av parker och grönområden

Lena Fällström

Lunds arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

# MOTION G56

## LUNDS ARBETAREKOMMUN

### Gör en översyn av skogsvårdslagen

I skogsvårdslagens 1 § slås fast ”Skogen är en nationell tillgång och en förnybar resurs som ska skötas så att den uthålligt ger en god avkastning samtidigt som den biologiska mångfalden behålls. Vid skötseln ska hänsyn tas även till andra allmänna intressen.”

Skogsbruket har stor ekonomisk betydelse i Sverige. Den produktiva skogsmarken, som producerar minst 1 kbm per hektar/år, upptar ca hälften av Sveriges areal. Nedanför fjällkedjan är den - med undantag för vissa slättbygder - helt dominerande.

Förutom att producera virke har skogen stor betydelse för friluftslivet och ur naturvårdssynpunkt. Förutom den allmänna hänsynen som alla markägare enligt lagen och dess tillämpningsföreskrifter så bevaras värdefulla miljöer inom s. k. nyckelbiotoper. Det är mindre områden som har framtagits genom inventering av Skogsstyrelsen som också registrerar dem. De uppgår i dagsläget till cirka 82 000, med en areal om cirka 380 000 hektar. Därutöver kan biotopskyddsområde inrättas, där markägarna får ersättning. Biotopskyddsområden är vanligen mellan 2 och 10 hektar stora, men kan vara upp till cirka 20 hektar.

Trots detta så når vi inte upp till målen om biologisk mångfald i Sverige. Det finns flera skäl till detta. Dessutom kommer skogen och skogsbruket med stor sannolikhet att påverkas av det förändrade klimatet. Det finns skäl att pröva andra skogsbruksmetoder än de som är förhärskande i dag, bl. a. kontinuitetsskogsbruk. Därför behöver skogsvårdslagen ses över.

### Partikongressen föreslår besluta:

G56:1 att skogsvårdslagen ses över i syfte att på ett bättre sätt klara miljömålen, hänsynen till friluftslivet samt att också pröva vad som behöver göras m h t det förändrade klimatet

Solveig Ekström-Persson

Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G57

## KARLSKRONA ARBETAREKOMMUN

### Införande av ett totalt ålfiskestopp

Det finns i historien många exempel på hur människans rovdrift och exploatering av naturen har utrotat både djur- och växtarter. Av detta verkar människan ha lärt lite. Än idag utplånas arter runt om i världen och Sverige är högst delaktigt i detta. I Sverige är ålen en av de mest akut hotade arterna och inom ett par decennier kan den europeiska ålen mycket väl vara fullständigt utrotad.

Ålens drastiska tillbakagång verkar först och främst kunna härledas till tre företeelser: det storskaliga fisket av ål, utbyggnaden av kraftverk i Europas floder samt miljögifter som skadar ålens förmåga att fortplanta sig. År efter år har de europeiska länderna fiskat upp tusentals ton ål för konsumtion utan att bekymra sig över den europeiska ålens chanser att överleva som art.

Samtidigt har det byggts vattenkraftverk i stora delar av Europas floder. Floderna, som är ålens naturliga vandringsvägar, stängs därmed av för ålen. Efter att ha levt tio till tjugo år i sjöar och andra sötvattendrag uppnår ålen könsmogen ålder och börjar sin vandring nedströms för att fortplanta sig i Sargassohavet, men istället för att nå havet möter nu ofta ålen döden i kraftverkens turbiner.

Även det senaste århundradets vårdslösa hantering av gifter och kemikalier har drabbat ålen hårt. Forskare har kommit fram till att ål som exponerats mycket för miljögifter som dioxin och dioxinliknande PCBer, vilket ålen görs i svenska vatten, allvarligt skadar sin förmåga till reproduktion. Resultaten av fisket, kraftverken och miljögifterna har inte låtit vänta på sig.

Idag är antalet ålyngel som når Europas kuster endast några få procent av vad de var för 30-50 år sedan. Faktum är att det krävs kraftfulla åtgärder om den europeiska ålen överhuvudtaget ska ha en chans att överleva som art. Att som Sverige i detta läge tillåta yrkesfiske av ål är både ohållbart och oansvarigt. Till dess att ålbeståndet har återhämtat sig krävs därför ett totalt ålfiskestopp.

Sverige behöver också sätta ordentlig press på elbolagen så att vattenkraftverken anpassas så att ålens vandring återigen görs möjlig. Det är även viktigt att Sverige arbetar för ett ålfiskestopp på EU-nivå samt att vattenkraftverk i samtliga EU-länder tvingas konstruera fiskvandringsleder.

#### **Partikongressen föreslås besluta:**

- G57:1 att Socialdemokraterna ska arbeta för att Sverige inför ett totalt ålfiskestopp till dess att ålen som art har återhämtat sig
- G57:2 att Socialdemokraterna ska arbeta för att det blir obligatoriskt för vattenkraftverk i Sverige att konstruera fiskvandringsleder eller genomföra andra åtgärder som möjliggör ålens vandring
- G57:3 att Socialdemokraterna ska arbeta för ett införande av ett totalt ålfiskestopp som gäller samtliga EU-länder till dess att ålen som art har återhämtat sig
- G57:4 att Socialdemokraterna ska arbeta för att det blir obligatoriskt för vattenkraftverk i samtliga EU-länder att konstruera fiskvandringsleder eller genomföra andra åtgärder som möjliggör ålens vandring

Magnus Manhammar

Karlskrona arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G58

## UPPSALA ARBETAREKOMMUN

### Minska näringsläckaget från jordbruket

Jordbruket är en värdefull resurs för god mat, arbetstillfällen och näringsverksamhet, men det är samtidigt förknippat med stor miljöpåverkan. En av miljökonsekvenserna som jordbruket för med sig är läckage av näringsämnen till haven, vilket bland annat har pekats ut som den viktigaste faktorn till övergödning och algbloomning i Östersjön. Från mark och mänskliga aktiviteter i Sverige fick haven 2006 ta emot 121 000 ton kväve och 3550 ton fosfor. Ungefär hälften av detta kom från naturligt läckage från skog och mark, den andra hälften från mänsklig aktivitet. Av de mänskligt påverkade utsläppen kommer 40 procent av både kvävet och fosfor från jordbruket.

Den omrörning i jorden som odling medför, genom plöjning, harvning och sådd, gör att jordens naturliga näringsämnen omsätts och frigörs. Konstgödslingen för därtill med sig vattenlösligt kväve och fosfor. Det mesta tas upp av grödorna, men en del hamnar på sådant djup att de där inte kan nås av växtrötterna utan förs istället till grundvatten, diken och vattendrag och i slutändan ut i sjöar och hav.

Svenska Naturskyddsföreningen (SNF) anser att det finns tillräckliga vetenskapliga belägg för att näringsläckaget ökar när omsättningen av växtnäringsämnen ökar. Därmed är det dels önskvärt att begränsa tillförseln av växtnäringsämnen, dels viktigt att tillförseln sker på ett för växtligheten optimalt sätt. SNF har föreslagit konkreta åtgärder som till exempel en sänkning av gödslingsrekommendationerna, en reformering av jordbrukspolitiken som ersätter gårdsstödet med riktade ersättningar för miljöåtgärder, att transportköparna tar sitt ansvar och väljer miljövänligare transporter, samt internationellt att miljöavgifter införs för Östersjön och att särskilda insatser riktas till det östeuropeiska jordbruket.

Ett annat förslag till lösning på läckageproblematiken är att etableringen av företag med höga djurantal i relation till spridningsareal begränsas i de mest läckagebenägna områdena för att istället stimuleras i skogs- och mellanbygder där läckageriskerna är mindre och där dessutom fler betande djur kan vara positivt för den biologiska mångfalden. Vilka mekanismer som är lämpliga för dessa strukturåtgärder bör utredas närmare.

Det finns fler lösningar för den som vill se dem. Stiftelsen BalticSea2020 har genomfört och presenterat en rad projekt med konkreta lösningar. Exempelvis hur diken och dikesfilter kan utformas som fosforfällor med en minskning av fosforutsläppen med upp till 60%, och de har genomfört vetenskapliga projekt som resulterat i åtgärder för minskat näringsläckage från industriell djurhållning.

### Partikongressen föreslås besluta:

- G58:1 att Socialdemokraterna utarbetar en strategi i syfte att minska näringsläckaget från jordbruket, till exempel genom införandet av fosforfällor, skyddszoner, miljöavgifter och avgifter på gödningsmedel
- G58:2 att Socialdemokraterna i sitt internationella arbete engagerar sig för ett minskat näringsläckage till sjöar och hav, bland annat i Östersjöregionen

Polat Akgul, Rafael Waters, Per Olof Widell, Klas-Herman Lundgren och Mikael Olsson  
Uppsala arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## MOTION G59

### STOCKHOLMS PARTIDISTRIKT

#### Stoppa exploateringen av Arktis

Socialdemokratin är en politisk rörelse som värnar den ekologiska hållbarheten. Användandet av jordens resurser för ekonomisk utveckling bör därför alltid ställas i relation till vilken inverkan det har på planetens framtid. Den senaste tiden har en ökad aktivitet av prospektering efter olja och naturgaser samt kommersiellt fiske kring Arktis skett, utifrån Socialdemokratin syn på ekologisk hållbarhet bör det ses som ytterst problematiskt. Enligt Greenpeace är konsekvenserna av en eventuell oljeolycka vid Arktis mångfaldigt större än vad som varit fallet vid oljeolyckor i varmare vatten. Efterverkningarna på ekosystemet blir långvariga och riskerar att leda till utslagning av hotade djurarter då nedbrytningen av oljan tar mycket längre tid i kallt och isbelagt vatten. Dessa risker tas nu trots att den Amerikanska tillsynsmyndigheten uppskattar risken för ett oljeutsläpp under prospekteringen till så stort som 20 %.

Arktis, som en av jordens två pooler, är en av de platser där klimatförändringarna är som kraftigast och svårast att stoppa. Enligt SMHI har isutbredningen över Arktis minskat med i genomsnitt 11,5 % per decennium sedan 1979 och den trenden ser inte ut att avta. Samtidigt beräknas temperaturökningen vid Arktis ligga mellan 2 till 8 grader när IPCC gör sina klimatscenarier, detta ligger tydligt över det 2-gradersmål som IPCC och världens länder enats om för att hålla klimatkonsekvenserna i styr. Det som händer vid Arktis är inte en isolerad miljöfråga där enskilda ekosystem eller djurarter påverkas. Vad som sker här påverkar i mycket hög utsträckning hela jordens klimat. IPCC, Greenpeace, SMHI visar alla hur skört klimatet är vid Arktis.

I ett sådant läge sker nu de ökade exploateringarna. Vid minskat istäcke öppnas nya farleder och fiskevattnet blir större. I förlängningen blir då också risken för olyckor större. Då prospekteringen för olja och naturgas i delvis istäckta områden är mycket riskabel kan sökandet leda till olyckor för såväl inblandade människor som för det lokala och globala klimatet. En exploatering av de nuvarande och tidigare isbetäckta områdena är därför en alldeles för stor risk att ta.

Som en jämlikhetsrörelse bör Socialdemokraterna stå upp för miljö rättvisan och tydligt ta ställning mot en fortsatt exploatering av naturresurserna vid och kring Arktis. Endast ett stopp kan hindra oproportionerlig påverkan på klimatet. Kortsiktigt ekonomiskt intresse står därför mot den lokala befolkningen och morgondagens generation. I ett sådant val bör solidariteten ligga med de sistnämnda. Problemet har eskalerat av jakten efter nya energikällor. Detta är ytterligare ett bevis för behovet av en tydlig omriktning av energipolitiken från fossila till förnyelsebara energikällor. Vägen till en klimatsmart, miljö rättvis och framtidsfrämjande energi går inte genom ökad exploatering av känsliga områden.

### **Partikongressen föreslås besluta:**

- G59:1 att Socialdemokraterna aktivt verkar för ett direkt förbud mot prospektering för olje- och naturgasutvinning i de delar av Arktis som historiskt varit skyddade av ett permanent istäcke
- G59:2 att Socialdemokraterna aktivt verkar för ett förbud mot ny utvinning av olja och gas i övriga Arktis
- G59:3 att Socialdemokraterna aktivt verkar för ett direkt förbud mot kommersiellt fiske i Arktisområdet i väntan på andra direktiv från forskning

Socialdemokratiska studentklubben

Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

## **MOTION G60**

### **STOCKHOLMS PARTIDISTRIKT**

#### **Säkra den biologiska mångfalden i skogen**

I propositionen "En god livsmiljö", signerad dåvarande miljöminister Birgitta Dahl, fastslogs följande mål för den svenska naturvårdspolitiken:

"Den biologiska mångfalden och den genetiska variationen ska säkerställas. Växt- och djursamhällen bevaras så att i landet förekommande växt- och djurarter ges förutsättningar att fortleva under naturliga betingelser och i livskraftiga bestånd."\*(1)

Målsättningen antogs av en enig riksdag våren 1991.

Samtidigt påbörjades en översyn av skogspolitiken som bl a drevs av de nya, högre naturvårdsambitionerna och som ledde till en ny skogsvårdslag som riksdagen antog 1994. Här fastställdes i en ny portalparagraf två likvärdiga mål för skogspolitiken - produktionsmålet och målet om att bevara skogarnas biologiska mångfald.

"Skogen är en nationell tillgång som ska skötas så att den uthålligt ger en god avkastning samtidigt som den biologiska mångfalden behålls. Vid skötseln ska hänsyn tas även till andra allmänna intressen."\*(2)

Utvecklingen sedan 1994 innebär att skogsvårdslagens produktionsmål har uppfyllts med råge. Aldrig har vare sig virkesuttaget eller virkesförrådet i våra skogar varit större.

Sämre har det gått med miljömålet. För vissa kvaliteter som är viktiga för den biologiska mångfalden, t ex mängden död ved, är siffrorna positiva. Med helheten är det dock sämre. Arealen naturskog sjunker år från år – vi hugger bort de sista spillrorna av urskog. Hela ekosystem utplånas. Samtidigt ökar suget efter virke, inte minst i spåren av klimatkrisen där stora virkesmängder efterfrågas för att ersätta kol i energisystemen på kontinenten. Sammantaget gör Naturvårdsverket i sin utvärdering bedömningen att delmålet år 2020 för miljömålet "Levande skogar" inte kommer att nås. Utvecklingen bortom detta årtal ter sig ännu mera oroande.

En viktig förklaring till svårigheterna med att klara de fastlagda målen är den obalanserade skogslagstiftningen. I Skogsvårdslagens portalparagraf sägs visserligen att produktions- och miljömålen ska vara jämställda, men samtidigt saknar staten de redskap som krävs för att uppnå balans. Målet om hög produktion drivs av markägarnas självklara och legitima intresse av att få maximal ekonomisk avkastning av sitt ägande. För att balansera detta tryck finns en lagstiftning nästan helt utan miljöregler. I övriga samhället finns miljölagar vi alla måste följa. I skogen är miljöhänsyn i praktiken frivilliga.

Det finns obligatoriska miljöregler i skogsvårdslagen. De innebär

- att hyggesplöjning i princip är förbjuden (6a §).
- att man i fjällnära skog inte får plantera främmande trädslag (6b §) och inte heller ta upp hyggen större än 20 ha (18a §).
- att markägaren inte får plantera vad han/hon vill (7§).

Dessutom finns ett antal detaljerade regler om skötsel av ädellövskog som markägaren alltid måste följa (22-28 §§).

I övrigt är i princip allt tillåtet och inget obligatoriskt. Skogsvårdslagen är en extremt generös lagstiftning. Att många skogsägare valt att ansluta sig till frivilliga certifieringssystem (FSC och PEFC) med bl a förstärkta naturhänsyn som krav har inneburit en viss självsanering inom branschen, men dels har certifieringssystemen bristande trovärdighet, dels kan certifieringen upphöra vid ägarskiftet eller genom ett beslut i en bolagsstyrelse eller av en markägare.

När riksdagen skulle behandla 1991 års miljöproposition uppmärksammade dåvarande jordbruksutskottet den obalans när det gällde ansvaret för miljöpolitiken som gällde just naturvården:

”Ansvaret för att säkerställa den biologiska mångfalden och den genetiska variationen får enligt utskottets mening inte begränsas till att bli en fråga om statens ekonomiska resurser för inträngs- och inlösningsersättning m m/.../ Enligt den s k sektorsprincipen ska varje sektor ta sitt miljö- och naturvårdsansvar inom ramen för sin verksamhet. Tillvaratagande av naturvårdens och den biologiska mångfaldens krav förutsätter /.../ att markägarna och företagen tar sin del av det ekonomiska ansvaret för att säkra skyddsvärda områden. Liksom den s k PPP-principen tillämpas inom försurningen bör en motsvarande princip utformas där förvaltande av naturen och den biologiska mångfalden blir ett normalt inslag i verksamheten och i princip inte förutsätta statliga bidrag.”\*(3)

Kärnan i skogsvårdslagens miljöregler är paragraf 30. Enligt denna får "regeringen eller myndighet som regeringen utser" (=Skogsstyrelsen) fastställa regler om naturhänsyn. Detta regelverk är dock skogsägaren skyldig att följa endast i de fall Skogsstyrelsen vid den enskilda åtgärden utfärdat detaljerade förelägganden. Dvs i princip ska reglerna följas, men om Skogsstyrelsen inte fattat något beslut i det enskilda fallet är brott mot reglerna inget lagbrott. Det är alltså i stort sett helt upp till den enskilde markägaren att avgöra prioriteringen mellan produktion och naturskydd.

Och för den som bryter mot reglerna finns inga sanktioner.

Till Skogsstyrelsen kommer dessutom varje år 70 000 avverkningsanmälningar. Det säger sig självt att myndigheten inte har möjlighet att se till att reglerna efterlevs.

I de fall Skogsstyrelsen på allvar försöker agera är möjligheterna starkt begränsade. Gränsen för myndighetens möjlighet att föreskriva detaljregler för t ex en enskild avverkning sätts av regeringsformen 2:15, där det slås fast att markägaren har rätt till ersättning av staten om markanvändningen inskränks "på



sådant sätt att pågående markanvändning inom berörd del av fastigheten avsevärt försvåras eller att skada uppkommer som är betydande i förhållande till värdet på denna del av fastigheten".

Denna regel får två effekter som är helt förödande för möjligheterna att nå de mål om biologisk mångfald och om att ge produktions- och miljömålen samma tyngd i skogen som riksdagen ett antal gånger ställt sig bakom:

- möjligheterna för samhället att skydda viktiga naturvärden är i stort sett helt beroende av storleken på de offentliga anslagen för att ersätta markägare
- markägare har inga som helst ekonomiska incitament att medverka till att miljömålen nås – tvärtom inbjuder lagstiftningen till utpressning från markägarna sida.\*(4)

Dessutom är regeln märkligt nog så utformad att hänsynskraven är lägre på den som gör en stor avverkning än den som gör en liten avverkning. Går avverkningens omfattning över en viss nivå kan Skogsstyrelsen inte ställa några hänsynskrav (utöver de ytterst få obligatoriska som nämnts ovan)!

Med nuvarande regelverk är det omöjligt att på ett rimligt och kostnadseffektivt sätt förena de båda skogspolitiska målen om hög produktion och biologisk mångfald. Många naturvärden som till låga kostnader skulle kunna bevaras i produktionslandskap förstörs därför att samhället saknar redskap att förhindra det. Huruvida dessa naturvärden säkras eller ej hänger helt på markägarens privata engagemang. Man kan ha en viss förståelse för att många markägare inte är beredda att frivilligt avstå från ett helt lagligt virkesuttag när andra markägare utan påföljd kan hugga bort värdefull natur...

Bristerna i lagstiftningen skulle kunna kompenseras med radikalt ökade anslag för markinköp och bildande av naturreservat. Men för det första skulle kostnaden för markinlösen bli gigantiska och för det andra skulle bortfallet av virkesproduktion med en sådan strategi bli onödigt stort.

Om riksdagens mål om biologisk mångfald i skogen ska kunna nås krävs således en helt ny ordning. I en rapport från Skogsstyrelsen våren 2010 analyseras hur en optimering av produktions- och miljömålen i skogen skulle kunna se ut. En huvudtes är att man i botten måste lämna betydligt större skogsarealer än idag för fri utveckling. Hur stora arealer som därutöver behöver skyddas (dvs bli a hur mycket man därutöver måste begränsa virkesuttagen) kan vi däremot påverka kraftigt genom att

- säkra kvaliteten på de områden som skyddas, dvs lämna rätt arealer för fri utveckling i fungerande samband,
- naturanpassa det reguljära skogsbruket, och
- säkra ett fungerande samspel mellan de skyddade och de brukade arealerna

Målet måste vara ett sambruk av skyddade och brukade arealer med ett landskapsperspektiv som går utöver ägandegränser.

För att en sådan politik ska kunna förverkligas krävs, som nämnts, att markägarna blir aktiva och konstruktiva deltagare. En rimlig väg vore att skärps de generella kraven på naturhänsyn så att den hänsynsnivå som de mest naturvårdsengagerade skogsbrukarna redan tillämpar blir en lagstadgad skyldighet för alla. Det kan kräva en ändring av regeringsformen t ex enligt den modell (S), (V) och (MP) enades kring i 1999 års författningsutredning\*(6).

En annan väg vore att skapa ett system med ekonomiska incitament som gör det lönsamt för markägarna att bidra i naturvårdsarbetet.

Utgångspunkter för en sådan nyordning skulle kunna vara följande:

1. Arbetet med att säkra den biologiska mångfalden måste vila på vetenskaplig grund. Forskningen är relativt enstämmd om att man för att klara de politiska målen, som en tumregel, måste undanta och bevara minst 20 procent av skogsmiljöerna inom respektive växtregion i naturligt tillstånd. Nivån 20 procent är hämtad från Miljövårdsberedningens analys 1997, bekräftas i Skogsstyrelsens bristanalys från 2010\*(5), och bygger på en rad känslighetsstudier. Beteckningen ”tumregel” är viktig - i realiteten skiftar gränsvärdena mellan olika arter kraftigt. Vissa arter klarar en lägre andel, andra kan kräva att en betydligt större andel lämnas opåverkad av skogsbruk.

2. Naturvårdsmålen bör så långt möjligt nås inom ramen för ett ekonomiskt skogsbruk där naturvård är en integrerad del av verksamheten – behovet av reservat bör minimeras. Att försöka klara mångfalden enbart genom reservatsbildning betyder att mycket stora arealer måste skyddas i reservat samtidigt som man öppnar resten av skogslandskapet för ett intensivt skogsbruk med minimala eller inga naturhänsyn. Denna strategi där landskapet styckas upp i skyddat och hårdexploaterat måste avvisas.

Inriktningen bör istället vara att – främst genom en kraftfull anpassning av skogsbruket – klara naturvårdsmålen med så liten total reservatsareal som möjligt. Under förutsättning att både naturanpassningen av skogsbruket och avsättningen av skyddade arealer görs med maximal relevans och effektivitet, skulle reservatsbehovet, enligt Skogsstyrelsens bristanalys och beroende på växtregion i landet, kunna begränsas till 9-16 procent av den produktiva skogsarealen nedanför den fjällnära skogen. Denna bedömning utgår dock från ett idealläge där naturhänsynen i skogsbruket är maximalt effektiva och de skyddade arealerna är optimalt utlagda och sammanlänkade i landskapet, och kan därför sägas beskriva ett absolut golv.

Om naturhänsynen i det vardagliga skogsbruket är otillräckliga och/eller inte tillräckligt relevanta och/eller om nätverket av reservat inte är utformat på ett optimalt sätt, krävs större reservatsarealer för att klara de politiska målen. I så fall drivs de samhällsekonomiska kostnaderna för att nå målen upp och konflikten med produktionsintressena och samhällsekonomin i övrigt skärps. Avståndet mellan den nödvändiga basnivån och dagens situation skiljer sig dessutom mellan olika landsdelar. I södra Sverige krävs relativt sett större ökning av reservatsarealen än i norr. Eftersom arealen naturskog här är långt under golvnivån måste brukade arealer naturvårdsrestaureras och lämnas för fri utveckling till naturskogar.

3. Naturvårdsmålen bör nås till så låg samhällsekonomisk kostnad som möjligt. Det är viktigt att de naturhänsyn som tas, de avsättningar av skyddad mark som görs, de restaurerings- och skötselåtgärder som vidtas m m är så relevanta och effektiva som möjligt. Om åtgärderna har otillräcklig kvalitet och relevans försämras förutsättningarna att klara naturvårdsmålen, bl a därför att konflikterna med de ekonomiska produktionsintressena då i onödan ytterligare skärps.

4. Av bl a samhällsekonomiska skäl är det viktigt att det lönar sig för markägarna och skogsnäringen i stort att bidra till naturvårdsmålen.

Man måste komma bort från dagens läge där markägarna har starka incitament att i sin verksamhet bortse från naturvärdena. Markägare och industri måste via lagstiftning och ekonomiska styrmedel ges motiv att fungera som konstruktiva parter i naturvårdsarbetet. Nuvarande regelverk, byggt på frivillighet, ger dåliga förutsättningar för ett sådant samarbete. Systemet gynnar systematiskt de skogsägare som ökar sin lönsamhet genom att strunta i naturhänsyn och i alla lägen kräva intrångsersättning för att ta hänsyn. Systemet missgynnar samtidigt systematiskt de markägare som med ekonomiska uppoffringar frivilligt

anpassar sitt skogsbruk och undantar värdefulla områden från skogsbruk. Det krävs nya incitament som verkar inom hela skogsnäringen och både i den dagliga verksamheten i skogen, i industriledet och på det övergripande, strategiska planet.

En väg att få en rimligare fördelning av naturvårdskostnaderna och samtidigt stärka markägarnas incitament att naturanpassa skogsbruket vore att lägga en del av kostnadsansvaret för reservatsbildning på skogsnäringen. Reservatsarealen behöver ökas snabbare än vad som är möjligt att finansiera via statens löpande budget. En lösning vore att låta en fond, som förvaltas gemensamt av staten och skogsnäringen, ansvara för markinköpen genom lånefinansiering. Ansvaret för att betala räntor och amorteringar delas av staten och skogsnäringen. Genom en långtgående naturanpassning av skogsbruket skulle reservatsbehovet – och därmed skogsnäringens kostnader för markinköp – kunna begränsas, vilket både näringen och samhället i stort skulle vinna på. I samband med behandlingen av Miljöpropositionen 1991 förordade riksdagen en sådan inriktning\*(7). En möjlig lösning är att införa en avgift på virkesförbrukningen som tas ut vid stora virkesförbrukande anläggningar (massafabriker, energianläggningar, sågverk) och därvid även omfattar importerat virke.

5. Utöver målet att bevara den biologiska mångfalden måste skogsbruket även anpassas till de anspråk som bl a friluftslivet, turismen, skolan och kulturmiljövården ställer. Naturhänsyn, naturskydd, restaureringar m m måste därför drivas längre än vad som omedelbart motiveras av att nå målen om att klara den biologiska mångfalden.

6. Certifiering kan vara ett komplement men är inget alternativ till en sammanhållen politik. Syftet med ett aktiebolag är att främja ägarnas ekonomiska intresse. Att ett skogsföretag ansluter sig till ett miljömärknings- eller certifieringssystem (t ex FSC eller PEFC) måste därför alltid ytterst ha till syfte att långsiktigt främja företagets ekonomiska intresse. Om de anpassningar en certifiering innebär kostar företaget mera än den extraintäkt certifieringen väntas ge, är det omöjligt för företaget att i längden förbli lojalt mot certifieringen. Det företag som anslutit sig till en certifiering har därför också alltid motiv att tänja på systemets gränser i syfte att begränsa de egna kostnaderna. Om vissa företag lyckas med detta, blir det i längden svårt för andra företag att inte agera på samma sätt. Eftersom de ekonomiska förutsättningarna för företag och skogsbruket generellt ständigt förändras, kan certifieringssystem eller miljömärkningar aldrig ge den stabilitet och långsiktighet som krävs för att säkra de antagna naturvårdsmålen.

### **Översyn av politiken**

Några utgångspunkter för den nödvändiga översynen av politiken bör vara

a. Antingen bör regeringsformen 2:15 ändras så att det blir möjligt att ställa likvärdiga, effektiva och rättvisa krav på samtliga markägare om naturhänsyn i det vardagliga skogsbruket, eller bör en allmän naturvårdsavgift införas där avgiftsbefrielse beviljas för de markägare som förbinder sig att bruka sin skogsmark med en naturhänsynsnivå åtminstone i nivå med de svenska FSC-reglerna.

b. Eventuella intäkter av den allmänna naturvårdsavgiften (se ovan) bör användas för att delfinansiera ett löpande stöd till markägare för aktiva naturvårdsåtgärder i skogen (t ex skogsbete, naturvårdsbränder och översvämningar) samt arbete med att naturvårdsmässigt samordna skogsbruket över större landskap (t ex avrinningsområden).

- c. Fler naturhänsyn än idag bör bli obligatoriska (= icke-ersättningsgrundande) genom att de skrivs in i skogsvårdslagen.
- d. Åtgärder som vidtagits i strid med obligatoriska regler i skogsvårdslagen eller anvisningar från Skogsstyrelsen i samband med avverkningsanmälan bör straffbeläggas.
- e. Behovet av att dels snabbt skydda återstående naturskogar från avverkning, dels därutöver inom 20-30 år permanent undanta tillräckligt stora arealer skogsmark - växtgeografiskt representativt fördelade och med effektiva samband - säkras via lån i t ex Riksgälden där ansvaret för att i efterhand betala ränte- och amorteringskostnader delas lika mellan staten och skogsnäringen.
- f. Skogsnäringens del av finansieringen av det permanenta skyddet löses genom införande av en temporär, särskild naturvårdsavgift baserad på volymen förbrukat virke vid stora virkesförbrukande anläggningar (sågverk, massafabriker, vedeldade energianläggningar m m), som avskaffas då naturskyddslånen ovan amorterats.
- g. Arbetet med att skapa ett permanent system av skyddade skogsmiljöer genomförs i nära dialog med skogsnäringen så att näringen engageras i arbetet med att på ett kostnadseffektivt sätt skapa en fungerande reservatsstruktur och begränsa konflikterna mellan naturvårds- och produktionsintressena.
- h. Former för att samordna skogsförvaltningen mellan markägare inom större områden (t.ex. avrinningsområden enligt EUs vattendirektiv) - eventuellt kopplade till befrielser från naturvårdsavgifter – utreds i särskild ordning.
- i. Markägare ges möjlighet att erhålla löpande stöd från staten för aktiva naturvårdsåtgärder i landskapet (t ex skogsbete samt anlagda bränder och översvämningar).
- j. Mark som utnyttjas för intensivodling av virke inte bör betraktas som produktiv skogsmark utan regleras vid sidan om skogsvårdslagen.

\* Fotnoter

\*(1) En god livsmiljö. Prop 1990/91:90

\*(2) Prop 1992/93:226 om en ny skogspolitik

\*(3) Jordbruksutskottets betänkande 1990/91:JoU30

\*(4) Under förra mandatperioden drev alliansregeringen igenom ändringar av expropriationslagen som innebär att markägare numera ska ersättas med 1,25 gånger marknadsvärdet av den mark eller den inskränkning han eller hon utsätts för. Det kan alltså vara mycket lönsamt för en markägare att förmå staten att lösa in ett skogsskifte. Till detta bidrar att de nya reglerna faktiskt innebär att markägaren numera är berättigad till ersättning även för träd han eller hon enligt lagen är förbjuden att avverka!

\*(5) Landskapsansats för bevarande av skoglig biologisk mångfald - en uppföljning av 1997 års regionala bristanalys, och om behovet av samverkan mellan aktörer. Skogsstyrelsen rapport 4/2010

\*(6) Utredningen tillsattes som en konsekvens av att Konstitutionsutskottet, i samband med att Miljöbalken beslutades 1998, uppmärksammat att regeringsformens regler strider mot Polluter Pays Principle ("förorenaren betalar"), en av miljöpolitikens grundbultar. En enig riksdag begärde därför en översyn av regeln. I utredningen blockerades dock alla beslut av de borgerliga ledamöterna, vilket betyder att regeln består. I avsnitt 9.2.2 i slutbetänkandet redovisas den lösning utredningsmajoriteten bestående av (S), (V) och (MP) förordade.

\*(7) ”Ansvaret för att säkerställa den biologiska mångfalden och den genetiska variationen får enligt utskottets mening inte begränsas till att bli en fråga om statens ekonomiska resurser för inträngs- och inlösningsersättning m m/.../ Enligt den s k sektorsprincipen ska varje sektor ta sitt miljö- och naturvårdsansvar inom ramen för sin verksamhet. Tillvaratagande av naturvårdens och den biologiska mångfaldens krav förutsätter /.../ att markägarna och företagen tar sin del av det ekonomiska ansvaret för att säkra skyddsvärda områden. Liksom den s k PPP-principen tillämpas inom försurningen bör en motsvarande princip utformas där förvaltande av naturen och den biologiska mångfalden blir ett normalt inslag i verksamheten och i princip inte förutsätter statliga bidrag.” Jordbruksutskottets betänkande 1990/91:JoU30

Mot denna bakgrund och för att det ska bli möjligt att förverkliga riksdagens naturvårdsmål på ett kostnadseffektivt sätt som minimerar konflikten mellan produktions- och naturvårdsmålen för skogen, föreslås partistämman ta ställning i denna fråga.

#### **Partikongressen föreslås besluta:**

- G60:1 att den biologiska mångfalden och den genetiska variationen ska säkerställas. Växt- och djursamhällen bevaras så att i landet förekommande växt- och djurarter ges förutsättningar att fortleva under naturliga betingelser och i livskraftiga bestånd
- G60:2 att en översyn av regelverket görs i enlighet med motionens intentioner så att skogsägarna ges tydliga incitament att medverka till att detta politiska mål förverkligas på ett från övergripande samhällssynpunkt så kostnadseffektivt sätt som möjligt

Reimersholme s-förening

Stockholms partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

## **MOTION G61**

### **LUNDS ARBETAREKOMMUN**

#### **Verka i EU-systemet för ett förbud för import och försäljning av jätteräkor**

Konsumtionen av så kallade jätteräkor ökar i Sverige. Jätteräkor är ett samlingsnamn för tigerräkor, kungsräkor, gambas och scampi [1] och avser stora räkor som i regel odlas i enorma anläggningar i Sydostasien. Dessa anläggningar byggs i områden som tidigare rymt mangroveskog och varit hem för en fantastisk ekologisk mångfald och erbjudit möjligheter för lokalbefolkningen att försörja sig själv via fiske.

Vattnet i odlingsanläggningarna pumpas fullt av antibiotika och miljö- och hälsofarliga gifter används för att hålla jätteräkorna ”rena”. Det här gör att anläggningarna efter några års bruk blir oanvändbara och ny mangroveskog måste skövlas för att bereda mark till nya odlingar. Rapporter om hot och våld mot lokalbefolkningen när den protesterat mot räkodlingarna finns från bland annat Bangladesh.

Konsumtionen av jätteräkor leder till en pågående ekologisk och social katastrof – helt i onödan. Det finns gott om andra skaldjur som fiskats på ett hållbart sätt. Det pågår flera kampanjer från natur- och

miljöskyddsorganisationer för detta, och några butikskedjor har tagit bort jätteräkorna från sitt sortiment. Men ändå har alltför litet hänt. Det är därför hög tid att lyfta frågan till den politiska nivån och verka för ett förbud mot import och försäljning av jätteräkor. Genom medlemskapet i den Europeiska unionen kan emellertid inte Sverige på egen hand fatta ett sådant beslut. Det måste tas av EU.

Referenser:

Sveriges television:

Jätteräkor hot mot miljö och människor. Artikel på [www.svt.se](http://www.svt.se), 2007-02-23. Weblänk:

[http://svt.se/svt/jsp/Crosslink.jsp?d=62186&a=768078&lid=puff\\_768451&lpos=lasmer](http://svt.se/svt/jsp/Crosslink.jsp?d=62186&a=768078&lid=puff_768451&lpos=lasmer)

Räkindustrin som miljöhot. Artikel på [www.svt.se](http://www.svt.se), 2007-02-23. Weblänk:

<http://svt.se/svt/jsp/Crosslink.jsp?d=62186&a=768422>

”I grumliga vatten – Miljöpåverkan och sociala konsekvenser av räkodling i Bangladesh och Ecuador”, Naturskyddsföreningen, 2011. Weblänk:

[http://www.naturskyddsforeningen.se/upload/Foreningsdokument/Rapporter/j%C3%A4tter%C3%A4kor/jatterakor\\_igrumligavatten.pdf](http://www.naturskyddsforeningen.se/upload/Foreningsdokument/Rapporter/j%C3%A4tter%C3%A4kor/jatterakor_igrumligavatten.pdf)

[1] Sällan i Sverige men väl i vissa länder avser ”scampi” havskräftor (latin: Nephrops) som ofta fiskas på ett hållbart vis.

#### **Partikongressen föreslås besluta:**

- G61:1 att Socialdemokraterna i riksdag och i Europaparlamentet verkar för ett förbud inom den Europeiska unionen för import och försäljning av så kallade jätteräkor
- G61:2 att motionen skickas vidare till den socialdemokratiska riksdagsgruppen
- G61:3 att motionen skickas vidare till den socialdemokratiska gruppen i Europaparlamentet

Lunds Socialdemokratiska studentklubb

Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## **MOTION G62**

### **JÖNKÖPINGS ARBETAREKOMMUN**

#### **Vättern - ett riksintresse för vattenförsörjningen**

Nu krävs ett nationellt ställningstagande för att göra Vättern till riksintresse eftersom förutsättningen för liv - rent vatten - är framtidens stora utmaning. Jordens yta täcks till 70 procent av vatten, men bara 2.5 procent är det sötvatten människan behöver. Idag saknar nära en miljard människor rent vatten, och 2015 kommer hela 2.7 miljarder människor sakna vatten på grund av för lite vatten eller för att det vatten som finns fått bristfällig behandling som förorenat avfallsvatten.

Lagstiftning

I Sverige finns sedan länge lagstiftning med kommunerna som tillsynsmyndigheter, för att skydda landets vattenresurser och säkerställa vattenkvaliteten, inte minst för de dricksvattentäkter som omfattas av EU:s

gemenskapslagstiftning. Enligt den internationella överenskommelsen inom konventionen om biologisk mångfald ska 17 procent av ländernas land och inlandsvatten skyddas och bevaras. Denna övergripande målsättning är nu underlag för att ta fram svenska strategier och etappmål för vattens bevarande och skydd.

Miljöbalken och Livsmedelslagen anger de ramar som krävs för att skydda såväl vattenresurser som dricksvattenkvaliteten. Naturvårdsverket och Livsmedelsverket ansvarar vidare för att utforma föreskrifter och vägledning för ansvarsområdet. I Naturvårdsverkets definition av Sveriges 16 miljömål 2012 skrivs bland annat om vatten att ”Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.” vidare att ” Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas.”

### **Sjöar**

Vättern är en av Europas allra största klarvattensjöar som dessutom har unika naturområden. Hela Vättern är förklarad Natura 2000 område inom EU:s nätverk för värdefull och skyddsvärd natur.

Den 11 juni 2012 utnämnde Unesco östra vätterbranterna som internationellt biosfärområde och invigs som sådant hösten 2012. Kulturmiljövärdet styrks också av Miljövårdsbalken som i kap1:1 beskriver naturens skyddsvärde sammankopplat med människans rätt att förändra och eller använda naturen är förenat med ansvaret att göra det på ett sätt som vårdar och skyddar värdefulla natur- och kulturmiljöer och långsiktig god hushållning tryggas genom att mark, vatten och fysisk miljö används från en ekologisk, kulturell och samhällsekonomisk syn. Här definieras Vättern med öar och strandområden i kap 4:2 som ett område där sjöns tålighet ska värnas vid olika former av exploatering och miljöingrepp.

### **Riksintresse**

Klassning som riksintresse tilldelas numer större vattentäkter av Havs- och Vattenmyndigheten som gör det med stöd av Miljöbalken. Havs och Vattenmyndigheten skriver att Riksdagens definition för dess Miljökvalitetsmål är att; att Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas. Inriktningen är att miljökvalitetsmålet ska nås inom en generation. Och skydd enligt Miljöbalken kap.7 innebär att; områden avsätts för bevarande av naturmiljöer, biologisk mångfald och eller kulturmiljöer. Inom skyddade områden kan man utfärda bestämmelser som förbjuder verksamheter som kan skada natur- eller kulturmiljövärdena. Det görs alltså för att skydda områden som har särskilt stor betydelse och därför omfattas huvuddelen av dricksvattentäkterna av vattenskyddsområden. Dessutom får ett område med riksintresse ett starkare skydd vid avvägning mot andra intressen, och sätts också in i ett tydligare sätt i den kommunala hanteringen.

Vättern är som en av Europas största dricksvattentäkter dricksvattentäkt för hundratusentals människor och i en nära framtid även påtänkt som dricksvattenkälla för hela Mälardalen och Stockholm. På grund av sin storlek och klarhet är Vättern känslig, vilket beror på att dess stora vattenvolym i

kombination med att en förhållandevis liten tillrinningsarea innebär omkring 60 år behövs för att helt byta ut vattnet. Sjön är alltså extra känslig för föroreningar eftersom tillfört material blir kvar så länge i vattnet.

### **Länsstyrelsen**

Av Jönköpings läns 112 kommunala grundvattentäkter har 84 fastställts som vattenskyddsområden, i Jönköping kommun senast 2009. Man påpekar att eftersom en större del av befintliga vattenskyddsområdets bestämmelser är gamla behöver de revideras.

För att skydda vättern genom att göra det till riksintresse som vattentäkt lämnade samtliga kommuner runt Vättern, via Vätternvårdsförbundet Länsstyrelsen, i december 2010 in en ansökan till Havs- och Vattenmyndigheten för att på så vis få Vättern klassad som vattenskyddsområde.

### **Hot mot Vätterns vatten**

I nutid har det kanadensiska gruvbolaget Tasmec ansökt om att få leta efter apatitkoncentrat i Vätterns tillrinningsområde i Norra Kärr och länsstyrelsen gav 2012 gruvföretaget Asera Mining tillstånd att provborra direkt i Vättern för en eventuell framtida gruvbrytning.

Under sommarhalvåret har Försvarsmakten sedan länge 20 dagar om året haft olika former av flygövningar över och omkring Vättern. Hösten 2010 ansökte Försvarsmakten hos Miljöprövningsdelegationen om att få utöka sin flyg- och skjutverksamhet till 80 övningsdagar per år. Med några veckors uppehåll på sommaren skulle det i princip innebära övningsverksamhet var annan dag med JAS, Drönare, Hercules och helikoptrar. Ett annat önskemål är att kunna erbjuda utländska försvarsmakter Vättern som flygövningsområde. Ett tillstånd skulle innebära uppenbara konsekvenser för såväl växt- och djurliv, vatten som människor med 10 ton ammunitionsskrot om året i vattnet och en åtminstone fyrdubblad ökning av höga ljudnivåer (> 90dB) i ett Natura 2000 område dag och natt, vardag som helgdag.

Miljöbalkens krav innebär att en samlad prövning ska göras av alla olika miljöeffekter som en verksamhet riskerar att medföra. Det är mycket viktigt att vattenkvaliteten i Vättern och den värdefulla miljö som finns i och omkring sjön kan skyddas på ett säkert sätt.

### **Partikongressen föreslås besluta:**

- G62:1 att Vättern skall bli ett riksintresse för vattenförsörjning
- G62:2 att därmed begränsa Försvarsmaktens tillstånd att hålla sin flyg- och skjutverksamhet i och över Vättern

Maria Hörnsten och Eva Swedberg

Jönköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.



# MOTION G63

## YSTADS ARBETAREKOMMUN

### Åtgärder mot spansk skogssnigel

Redan till riksdagen 2009/10 (motion 2009/10:MJ281) motionerade Siw Wittgren-Ahl, Alf Eriksson och Ronny Olander, alla socialdemokrater, om en nationell strategi för bekämpning av den spanska skogssnigeln. Detta var välmotiverat eftersom

- Snigeln saknar fiender;
- Den förökar sig enormt;
- Spridningen nu är sådan att det får anses vara en plåga i stora delar av landet;
- I stort inga åtgärder har vidtagits;

Snigeln orsakar ett avsevärt avbräck för bönder både vid odlingen av raps och grönsaker samt riskerar höproduktionen då snigelbemängt hö blir ”förgiftat” för djur; Snigeln orsakar stort obehag för alla egnahemsägare, där snigeln blir en allvarlig plåga och ger en ständig känsla av äckel vid trädgårdsskötsel; husbehovsodling av sallad, mangold, dill, persilja och bönor är så gott som omöjliggjord.

Att politiska instanser hittills förhållit sig avvaktande i denna fråga är en begynnande skandal eftersom snigeln orsakar en aggressivt ökande ekonomisk skada och ett av snart var medborgare omtalat obehag. Erfarenheter i våra grannländer bör sammanställas och medel ges till forskning på att framställa ett för natur, övriga djur och människor ofarligt preparat som kan bidra till att utrota den artfrämmande spanska snigeln i svensk natur.

Det lär vidare finnas gifter som redan med goda erfarenheter används i jordbruket. Preparatet lär vara ofarligt ur aspekten att det inte orsakar skador i naturen, på andra djur och på människor. F.n. finns några preparat också i handeln, vilka säljs i småförpackningar som kostar flera hundralappar och som har en täckning på bara några kvadratmeter. Strävan bör vara att så snart som möjligt få ett effektivt motmedel mot den spanska skogssnigeln, som princip bör tillhandahållas allmänheten till självkostnadspris. Det gäller ju att ”sanera” från något för vår natur artfrämmande.

### Partikongressen föreslår besluta:

G63:1 att Socialdemokraterna skall vidta erforderliga åtgärder för att lösa frågan om det hot mot ekonomi och välbefinnande som spanska skogssnigeln innebär

Bo Widegren

Ystads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G64

## YSTADS ARBETAREKOMMUN

### Ökat samarbete i miljöfrågor mellan länderna runt Östersjön

Vi som bor längs med de långa kusterna runt Östersjön ser allt tydligare förändringar som forskare varnat för under lång tid. Föroreningarna är nu fullt synliga på stränderna och i vattnet. Vissa kuststräckor och områden i havet är fria från fisk och annat liv. Detta fortsätter trots att det finns goda kunskaper om vad som orsakar föroreningarna. Utsläppen från invånarna och från livsmedelsproduktionen, i städerna, på landsbygden, från fartyg och från luften är de stora dragen i detta men för att förbättra situationen krävs förändringar även i det lilla, t.ex. i avfallshanteringen, då det gäller driftsformerna, odlingsmetoderna, transportererna etc.

Havsmiljön med dess miljöproblem är komplexa med många orsakskällor. Det krävs därför ett tvärsektorielt arbete och samarbete för samordning och strategier. Detta konstateras t.ex. i en nybildad ”Lokal kontaktgrupp till Hanöbukts försvar”. Men klimat- och miljöfrågorna går inte att lösa enbart av varje individ, i varje kommun eller ens i varje land utan kräver också större samarbete. Det stod klart redan då den första Helsingfors-konventionen ingicks på 1970-talet och stärktes på 1990-talet. Inom Helcom, den organisation som ska svara för att konventionen genomförs, har länderna runt Östersjön enats om mål och strategier för en hållbar utveckling av Östersjön och för att minska föroreningarna. Inom Helcom har forskarna tagit fram så kallade ekologiska kvalitetsmål som ska ge underlag för arbetet i länderna och rekommendationer etc. som ska följas. Helcom har också ett mandat att granska hur överenskommelserna följs och att samordna insatser etc.

Trots Helcoms insatser exploateras Östersjön och dess kuster allt mer och insatser för att verkligen nå en hållbar utveckling ger hittills inte några tydliga resultat. Det krävs kraftfullare stöd, inom Helcom och via andra politiska påtryckningar och strategier.

#### **Partikongressen föreslår besluta:**

G64:1 att Socialdemokraterna arbetar för ett ökat, kraftfullt samarbete mellan länderna runt Östersjön för att skapa gemensamma regelverk, inspektioner och sanktioner

Gunilla Olsson och Stefan Malmberg

Ystads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

Partistyrelsens utlåtande över motionerna G65:1, G66:1, G66:2, G67:1, G67:2, G67:3, G67:4, G67:5, G67:6, G68:1, G68:2, G68:3, G68:4, G68:5, G68:6, G69:1, G69:2, G69:3, G69:4, G69:5, G69:6, G70:1, G71:1, G72:1, G72:2, G73:1

## UG6 Utlåtande miljö rätt

Vi socialdemokrater kan vara stolta över den miljöpolitik som vi byggt upp i Sverige. Den är framtidsinriktad och bygger på en ideologisk vilja att bygga ett hållbart samhälle. En viktig del i det arbetet är utvecklandet av en miljöbalk, en samlad lagstiftning för miljökraven.

Vår miljölagstiftning är internationellt erkänd och en föregångare för andra länder. Den svenska idén handlar om att bygga en lagstiftning som sparar värdefull natur, ger oss bättre miljö, friskare människor och samtidigt skapar ett försprång i ny teknik som ligger framtiden till.

2013 börjar EU:s nya industriutsläppsdirektiv att gälla. Det har samma idé som vi socialdemokrater utvecklade för Sverige en gång i tiden, nämligen att nya tillstånd för miljöfarlig verksamhet ska kräva den bästa möjliga tekniken. Sveriges företag kommer att kunna skörda framgången av att de redan ligger i framkant när andra tvingas kopiera oss.

Under 2013 står vi också inför viktiga revideringar av miljöbalken som ska förenkla och göra processerna snabbare. Partistyrelsen menar att detta är mycket väsentligt för att behålla trovärdigheten och kraftfullheten i miljölagarna och för att underlätta för företag att göra rätt. Lagstiftningen och systemet måste hela tiden ses över och förenklas. Det kan också handla om att förstärka branschkunskapen hos prövnings- och remissmyndigheterna, om att när ekonomin gör det möjligt tillföra resurser för att snabba på handläggningen och att utarbeta vägledningar för verksamhetsutövare och myndigheter.

Lagstiftningen ska både se till miljöhänsyn och arbetsmarknadsintresset – det är att ta ett helhetsansvar för samhällsutvecklingen. Självklart kan olika remissinstanser representera olika delar av detta helhetsansvar, sammanvägningen görs av beslutade myndigheter och rättsinstanser.

Det är dock inte möjligt för statliga politiskt styrda instanser att göra vägledningar och krav till domstolar. De politiska instanserna utformar lagar och regler och domstolarna dömer. Partistyrelsen tror inte heller på försök med opartiska medlare. Sverige har, menar partistyrelsen, ett fungerande rättssystem i Sverige och det kan riksdag och regering förenkla genom att se till att lagar och regler är tydliga och inte leder till onödigt krångel.

Vi socialdemokrater stod bakom förändringen av täktbestämmelserna i miljöbalken då den så kallade stoppregeln (9 kap.6a§) togs bort 2009. Men partistyrelsen menar att förändringen nu bör utvärderas. Det kan behövas en mer allmän avvägningsregel i Miljöbalken om biologisk mångfald för att skydda rödlistade arter.

Ett stort kommande arbete för de miljöprövande instanserna är Svensk Kärnbränslehanterings ansökan om slutförvar. Partistyrelsen anser att det är viktigt att denna process bör fortsätta i rask takt och inte senareläggas. Sverige behöver ett slutförvar och SKB har under lång tid utrett frågan.

Allemansrätten är en central del i våra miljölagar och den har en viktig plats i vårt samhälle. Nu har en debatt om missbruk av allemansrätten och förslag att inskränka den blossat upp. Partistyrelsen menar att Sverige ska behålla och värna allemansrätten och att den även i fortsättningen ska komma alla till del. Allemansrätten innebär både rättigheter och skyldigheter. Lösningen på problemen är tillsynen av de företag som verkar i naturmark, snarare än att uttunna allemansrätten, och en dialog mellan företag och markägaren för att klargöra vad allemansrättens skyldigheter innebär.

Strandskyddet är en grundläggande del av allemansrätten. Den omläggning av strandskyddet som regeringen gjort riskerar att leda till en alltför stor exploatering av strandmiljöer och hotar också friluftslivet för många svenskar. Risken är nu stor att stränderna blir tillgängliga för ett fåtal i stället för alla. De lättnader som införts i glesbygd anser partistyrelsen är rimliga, men dispensmöjligheterna för ökade bebyggelse i områden med redan högt exploateringstryck måste begränsas.

**Partikongressen föreslår besluta:**

att bifalla motionerna G66:2, G73:1

G66:2 (Lunds arbetarekommun) att bibehålla och värna allemansrätten

G73:1 (Värnamo arbetarekommun) att Socialdemokraterna bevakar allemansrätten så att den kan fortsätta komma alla till del

**Partikongressen föreslår besluta:**

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: G66:1, G67:1, G67:4, G67:5, G67:6, G68:1, G68:4, G68:5, G687:6, G69:1, G69:4, G69:5, G69:6, G71:1, G72:1, G72:2

G66:1 (Lunds arbetarekommun) att nuvarande dispensmöjligheten i strandskyddet begränsas

G67:1 (Norsjö arbetarekommun) att förstärka branschkunskapen och hos prövnings- och remissmyndigheter för att få snabbare handläggning och ökat fokus på väsentliga frågor

G67:4 (Norsjö arbetarekommun) att tillföra resurser efter belastning till ansvariga miljö domstolar

G67:5 (Norsjö arbetarekommun) att instruera samtliga remissmyndigheter att ta ett helhetsansvar för samhällsutvecklingen och även beakta arbetsmarknadsintressen

G67:6 (Norsjö arbetarekommun) att utarbeta bättre vägledning för verksamhetsutövare och myndigheter

G68:1 (Skellefteå arbetarekommun) att branschkunskapen förstärks hos prövnings- och remissmyndigheter för att få snabbare handläggning och ökat fokus på väsentliga frågor

G68:4 (Skellefteå arbetarekommun) att tillföra resurser efter belastning till ansvariga miljödomstolar

G68:5 (Skellefteå arbetarekommun) att samtliga remissmyndigheter instrueras att ta ett helhetsansvar för samhällsutvecklingen och även beakta arbetsmarknadsintressen

G68:6 (Skellefteå arbetarekommun) att bättre vägledning utarbetas för verksamhetsutövare och myndigheter

G69:1 (Västerbottens partidistrikt) att förstärka branschkunskapen och hos prövnings- och remissmyndigheter för att få snabbare handläggning och ökat fokus på väsentliga frågor

G69:4 (Västerbottens partidistrikt) att tillföra resurser för att få en snabbare handläggning av brytningstillstånden

G69:5 (Västerbottens partidistrikt) att instruera samtliga remissmyndigheter att ta ett helhetsansvar för samhällsutvecklingen och även beakta arbetsmarknadsintressen

G69:6 (Västerbottens partidistrikt) att utarbeta bättre vägledning för verksamhetsutövare och myndigheter

G71:1 (Askersunds arbetarekommun) att varje kommun utifrån sina förutsättningar ska råda över sina egna förutsättningar och detaljplaner, men kritiskt granskas av tex länsstyrelsen

G72:1 (Askersunds arbetarekommun) att riksdagsgruppen ges uppdraget att driva frågan, att omarbeta reglerna för strandskydd, för att möjliggöra exploatering i strandnära läge

G72:2 (Askersunds arbetarekommun) att riksdagsgruppen ges uppdrag, att arbeta för att kommunerna får större möjlighet att själva bestämma över strandskyddet, utifrån ett demokratiperspektiv

#### **Partikongressen föreslås besluta:**

att avslå motionerna G65:1, G67:2, G67:3, G68:2, G68:3, G69:2, G69:3, G70:1

G65:1 (Göteborgs partidistrikt) att beslut rörande SKB:s ansökan om slutförvar senareläggas till en lämplig tidpunkt då forskningen och teknikutvecklingen har bringat fram andra, fler lösningar att välja mellan

G67:2 (Norsjö arbetarekommun) att utarbeta bättre samrådsförfarande mellan markägare kolliderande näringar och gruvindustrin samt genomför försök med opartisk medlare

G67:3 (Norsjö arbetarekommun) att utarbeta vägledning/krav för hur domstolar ska hantera prövningar vad gäller tid för remissvar, antal remissomgångar och utformning av remissyttranden

G68:2 (Skellefteå arbetarekommun) att bättre samrådsförfarande utarbetas mellan markägare, kolliderande näringar och gruvindustrin samt genomför försök med opartisk medlare

G68:3 (Skellefteå arbetarekommun) att vägledning/krav utarbetas för hur domstolar ska hantera prövningar vad gäller tid för remissvar, antal remissomgångar och utformning av remissyttranden

G69:2 (Västerbottens partidistrikt) att utarbeta bättre samrådsförfarande mellan berörda parter samt att genomföra försök med opartiska medlare

G69:3 (Västerbottens partidistrikt) att utarbeta vägledning/krav för hur domstolar ska hantera prövningar vad gäller tid för remissvar, antal remissomgångar och utformning av remissyttranden

G70:1 (Nacka arbetarekommun) att ge partistyrelsen och riksdagsgruppen i uppdrag att arbeta för att stoppregeln enligt gamla 9 kap 6 a § i miljöbalken återinförs

# MOTION G65

## GÖTEBORGS PARTIDISTRIKT

### Avfallshantering

Svensk Kärnbränslehantering AB ansökte 16 mars 2011 att få bygga ett underjordiskt slutförvar utanför Forsmark. Syftet är att för tid och evighet placera de högaktiva restprodukterna från våra kärnkraftverk i kapslar ingjutna i betong cirka 500 m under jord. Beslut rörande denna ansökan lär dröja till omkring 2016. Det är regeringen som fattar det slutgiltiga beslutet.

Den föreslagna hanteringen medför en del problem:

För det första kommer restprodukterna att ligga och stråla på livsfarliga nivåer i hundratusentals år. Tidsperioden under vilket materialet måste hållas borta från biosfären är så lång att inga mänskliga garantier eller planer kan fastställas för hur hanteringen ska övervakas och information överföras från generation till generation. Det finns etiska frågetecken om vi kan lämna över ansvaret för det nedgrävda restmaterialet till kommande generationer.

För det andra kan restprodukterna, som ofta kallas kärnavfall betraktas som en outnyttjad resurs. När kärnbränslet tas ur härden efter att ha gjort sitt har bara 0,7 % av dess totala energipotential använts. Kärnbränslet kan hanteras på ett mer hushållsmässigt sätt än idag. Kärnkraftsteknologin utvecklas nu med rasande fart. Den fjärde generationens kärnkraftsteknik kommer att lösa en stor del av den så kallade avfallsfrågan. Dagens kärnavfall kommer att bli morgondagens kärnbränsle. Dessutom kommer de moderna kärnkraftverken utnyttja bränslet till cirka 80 %. De rester som blir kvar kommer att vara av typer vars radioaktivitet klingar av på några hundra år.

I stället för att begrava det använda kärnbränslet kan vi hantera det på ett mer hållbart sätt. Oavsett om vi avvecklar vår kärnkraft eller driver det vidare så finns flera alternativ vad gäller dagens restmaterial. Vi kan diskutera lösningar som uppärbetning, försäljning, destruktion, egen användning m.m.

Vi bör därför allvarligt överväga om vi verkligen ska begrava och gömma vårt radioaktiva restmaterial från våra kärnkraftverk. Den lösning som SKB förslår kan vara den sämsta lösningen och därför bör ansökan om slutförvaret om inte avslås åtminstone läggas på is tills vi har en bättre lösning för handen.

### Partikongressen föreslås besluta:

G65:1 att beslut rörande SKB:s ansökan om slutförvar senareläggas till en lämplig tidpunkt då forskningen och teknikutvecklingen har bringat fram andra, fler lösningar att välja mellan

John Hedlund

Göteborgs partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G66

## LUNDS ARBETAREKOMMUN

### Förbättra skyddet av allemansrätten

Under senare år har förutsättningarna för allemansrätten försämrats och gång på gång kommer nya förslag om ytterligare försämringar. Framförallt den borgerliga regeringens förändringar av strandskyddet 2009 innebar att en i princip obegränsad möjlighet för kommunerna att ge dispens från strandskyddet. Det har tyvärr visat sig att de kommuner som redan tidigare försökte kringgå strandskyddet nu i många fall ohämmat släppt fram dispenser från strandskyddet. Detta innebär både att möjligheten för allmänheten att röra sig i landskapet begränsas och att en ökad exploatering sker av värdefulla strandområden.

Det är viktigt att vi agerar så snart som möjligt med en uppstramning av strandskyddet, för när väl våra strandområden är exploaterade då är det för sent både för naturen och friluftslivet.

I dag finns långtgående funderingar på att ge markägare möjlighet att begränsa eller ta betalt för användande av allemansrättslig mark. Det låter nog bra för en marknadsliberal, allt skall helst kunna ha en prislapp. Begränsningar i allemansrätten, i allas vår möjlighet att kunna bege oss ut i skog och mark och njuta av naturen, skulle få många oönskade konsekvenser, De negativa effekterna för det rörliga friluftslivet, för turism, för folkhälsan och även för naturvärden riskerar att bli stora.

### Partikongressen föreslås besluta:

G66:1 att nuvarande dispensmöjligheten i strandskyddet begränsas

G66:2 att bibehålla och värna allemansrätten

Björn Abelson

Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G67

## NORSJÖ ARBETAREKOMMUN

### Miljöprövningar i gruv- och mineralindustri

Genom införandet av miljöbalken 1999 måste miljöhänsyn tas mer tydligt grepp inom ett antal olika områden. Målet med miljöbalken är att främja en hållbar utveckling och att tillförsäkra nu levande samt kommande generationer en hälsosam och god livsmiljö.

Försiktighetsprincipen ska gälla. Skärpta och utökade krav på miljökonsekvensbeskrivningar har införts. Mineralagen och miljöbalken gäller parallellt. Lagstiftningen på det mineralpolitiska området speglar att flera olika intressen ska tillgodoses samtidigt, även om de kan ha olika tyngd vid olika tidpunkter.

Avvägningen gäller markägarens intressen, statens i vissa fall motstående intressen av dels sysselsättning och skatteinkomster, dels miljöhänsyn, samt näringslivets egna intressen. Samhällsintresset av att mineral kan brytas och tas till vara har bedömts vara ett så starkt allmänt intresse att grundlagens förutsättningar för ingrepp i markägarnas rätt är uppfyllda. Världens behov av metaller och mineral är stort och växande. Järn, koppar och silver efterfrågas samtidigt som intresset för de alltmer eftertraktade sällsynta jordartsmetallerna (internationellt vanligen samlade under beteckningen REE, rare earth elements) alltfjämt är högt. Jordartsmetallerna är bl.a. betydelsefulla i informationsteknisk utrustning liksom i modern energi- och miljöteknik, t.ex. i vindkraftverk, solceller, lågenergilampor och katalysatorer i bilar.

EU:s medlemsländer använder 25–30 procent av den globala produktionen av metaller. Den egna produktionen utgör dock endast ca 3 procent, och många viktiga metaller produceras inte alls i Europa. EU är exempelvis helt beroende av import av tenn, kobolt, molybden och har ett stort underskott av nickel, järn, bly och koppar. I Sverige finns en mängd mineraliseringar med värdefulla ämnen därför är den svenska gruvindustrin mycket betydelsefull för den svenska ekonomin. Sverige svarar bl.a. för drygt 90 procent av EUs järnmalmproduktion och var under 2011 även den största producenten av både guld (ca 37 procent) och bly (ca 38 procent).

Gruvnäringen expanderar nu åter i Sverige. De stora gruvföretagen främst LKAB och Boliden genomför omfattande och mycket kostsamma investeringar för att öka kapaciteten i sina verksamheter.

Gruvor och smältverk kräver tillstånd enligt miljöbalken. Sedan miljöbalken infördes har processen för att söka tillstånd gradvis blivit allt mer omfattande och kostsam, Det stora bekymret är i dagsläget att processen är utdragen och svårförutsebar. Ökade formella krav har dessvärre inte lett till någon motsvarande nytta för miljön. Däremot har utvecklingen inneburit ökade svårigheter för gruvföretagen att förbättra och utveckla sin verksamhet men självklart har gruvföretagen själva ett stort ansvar för att ta fram bra underlag i varje prövning.

Företrädare för fack arbetsgivare och även prövnings myndigheterna anser att det är nödvändigt för att få miljöprövningarna snabbare och mer effektiva. Ett av grundproblemen är bristen på samråd främst i fall där olika riksintressen möts finns i dag en onödig tröghet. Det finns ur flera aspekter behov att utarbeta bättre samrådsförfarande mellan markägare kolliderande näringar och gruvindustrin. Samrådet med berörda är helt nödvändigt för den fortsatta processens utveckling vi tror att en samrådsplikt och en oberoende medlare vore värt att pröva på försök.

Det är fullt möjligt att anpassa lagstiftningen för bättre och effektivare miljöprövningar, stora och utdragna prövningar på 5-10 år gagnar varken miljön eller samhällsutvecklingen. Konkurrensutsatt industri måste ständigt förändras, men miljölagstiftningen utgör ett hinder idag. Därför är det viktigt att skyndsamt avgränsa kraven på tillstånd vid förändringar av en befintlig verksamhet till de fall då det verkligen behövs (dvs endast väsentliga ändringar, som EU-rätten kräver).

Anpassa och förtydliga kraven på prövningens omfattning. Utgångs punkten måste vara att endast ändringen ska prövas och att varje verksamhet kan prövas för sig. Kräv MKB endast när detta verkligen är motiverat. (Skilj på MKB och annat prövningsunderlag.)

En MKB:s omfattning är ej tillräckligt beskriven i regelverket vilket öppnar upp för godtyckliga kompletteringskrav. Uppdra åt SGU och Naturvårdsverket att i samråd med branschen ta fram en branschspecifik vägledning för prövning av gruvverksamhet (inklusive branschpassade anvisningar om



innehåll/omfattning av MKB). Det går att samordna myndigheters arbete eftersom flera myndigheter idag tenderar att yttra sig om samma frågor.

Ett stort bekymmer som ansvariga prövnings myndigheter för fram är bristen på resurser och till viss del resursanvändning i prövningssystemet. Tillför tillräckliga resurser till ansvariga miljö domstolar, främst är MMD Umeå hårt belastad av till ståndsprövningar som följd av pågående gruv-boom i det norra länen.

#### **Partikongressen föreslås besluta:**

- G67:1 att förstärka branschkunskapen och hos prövnings- och remissmyndigheter för att få snabbare handläggning och ökat fokus på väsentliga frågor
- G67:2 att utarbeta bättre samrådsförfarande mellan markägare kolliderande näringar och gruvindustrin samt genomför försök med opartisk medlare
- G67:3 att utarbeta vägledning/krav för hur domstolar ska hantera prövningar vad gäller tid för remissvar, antal remissomgångar och utformning av remissyttranden
- G67:4 att tillföra resurser efter belastning till ansvariga miljö domstolar
- G67:5 att instruera samtliga remissmyndigheter att ta ett helhetsansvar för samhällsutvecklingen och även beakta arbetsmarknadsintressen
- G67:6 att utarbeta bättre vägledning för verksamhetsutövare och myndigheter

Norsjö Soc.Dem.Arb.Kom.

Norsjö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## **MOTION G68**

### **SKELLEFTEÅ ARBETAREKOMMUN**

#### **Miljöprövningar i gruv- och mineralindustri**

Genom införandet av miljöbalken 1999 måste miljöhänsyn tas med ett mer tydligt grepp inom ett antal olika områden. Målet med miljöbalken är att främja en hållbar utveckling och att tillförsäkra nu levande samt kommande generationer en hälsosam och god livsmiljö.

Försiktighetsprincipen ska gälla. Skärpta och utökade krav på miljökonsekvensbeskrivningar har införts. Minerallagen och miljöbalken gäller parallellt. Lagstiftningen på det mineralpolitiska området speglar att flera olika intressen ska tillgodoses samtidigt, även om de kan ha olika tyngd vid olika tidpunkter.

Avvägningen gäller markägarens intressen, statens i vissa fall motstående intressen av dels sysselsättning och skatteinkomster, dels miljöhänsyn, samt näringslivets egna intressen. Samhällsintresset av att mineral kan brytas och tas till vara har bedömts vara ett så starkt allmänt intresse att grundlagens förutsättningar för ingrepp i markägarnas rätt är uppfyllda.

Världens behov av metaller och mineral är stort och växande. Järn, koppar och silver efterfrågas samtidigt som intresset för de alltmer eftertraktade sällsynta jordartsmetallerna (internationellt vanligen

samlade under beteckningen REE, rare earth elements) alltjämt är högt. Jordartsmetallerna är bl.a. betydelsefulla i informationsteknisk utrustning liksom i modern energi- och miljöteknik, t.ex. i vindkraftverk, solceller, lågenergilampor och katalysatorer i bilar.

EU:s medlemsländer använder 25–30 procent av den globala produktionen av metaller. Den egna produktionen utgör dock endast ca 3 procent. Många viktiga metaller produceras inte alls i Europa. EU är exempelvis helt beroende av import av tenn, kobolt, molybden och har ett stort underskott av nickel, järn, bly och koppar.

I Sverige finns en mängd mineraliseringar med värdefulla ämnen därför är den svenska gruvindustrin mycket betydelsefull för den svenska ekonomin. Sverige svarar bl.a. för drygt 90 procent av EU:s järnmalmsproduktion och var under 2011 även den största producenten av både guld (ca 37 procent) och bly (ca 38 procent).

Gruvnäringsen expanderar nu åter i Sverige. De stora gruvföretagen, främst LKAB och Boliden, genomför omfattande och mycket kostsamma investeringar för att öka kapaciteten i sina verksamheter.

Gruvor och smältverk kräver tillstånd enligt miljöbalken. Sedan miljöbalken infördes har processen för att söka tillstånd gradvis blivit allt mer omfattande och kostsam, Det stora bekymret är i dagsläget att processen är utdragen och svåröversiktlig. Ökade formella krav har dessvärre inte lett till någon motsvarande nytta för miljön. Däremot har utvecklingen inneburit ökade svårigheter för gruvföretagen att förbättra och utveckla sin verksamhet men självklart har gruvföretagen själva ett stort ansvar för att ta fram bra underlag i varje prövning.

Företrädare för fack arbetsgivare och även prövnings myndigheterna anser att det är nödvändigt för att få miljöprövningarna snabbare och mer effektiva.

Ett av grundproblemen är bristen på samråd. Främst i fall där olika riksintressen möts finns i dag en onödig tröghet. Det finns ur flera aspekter behov att utarbeta bättre samrådsförfarande mellan markägare kolliderande näringar och gruvindustrin. Samrådet med berörda är helt nödvändigt för den fortsatta processens utveckling vi tror att en samrådsplikt och en oberoende medlare vore värt att pröva på försök.

Det är fullt möjligt att anpassa lagstiftningen för bättre och effektivare miljöprövningar. Stora och utdragna prövningar på 5-10 år gagnar varken miljön eller samhällsutvecklingen. Konkurrensutsatt industri måste ständigt förändras, men miljölagstiftningen utgör ett hinder idag. Därför är det viktigt att skyndsamt avgränsa kraven på tillstånd vid förändringar av en befintlig verksamhet till de fall då det verkligen behövs (dvs. endast väsentliga ändringar, som EU-rätten kräver).

Anpassa och förtydliga kraven på prövningens omfattning. Utgångspunkten måste vara att endast ändringen ska prövas och att varje verksamhet kan prövas för sig.

Kräv MKB endast när detta verkligen är motiverat. (Skilj på MKB och annat prövningsunderlag.) En MKB:s omfattning är ej tillräckligt beskriven i regelverket vilket öppnar upp för godtyckliga kompletteringskrav.

Uppdra åt SGU och Naturvårdsverket att i samråd med branschen ta fram en branschspecifik vägledning för prövning av gruvverksamhet (inklusive branschpassade anvisningar om innehåll/omfattning av MKB).

Det går att samordna myndigheters arbete eftersom flera myndigheter idag tenderar att yttra sig om samma frågor.

Ett stort bekymmer som ansvariga prövningsmyndigheter för fram är bristen på resurser och till viss del resursanvändning i prövningssystemet. Tillför tillräckliga resurser till ansvariga miljödomstolar, främst är MMD Umeå hårt belastad av till ståndsprövningar som följd av pågående gruv-boom i de norra länen.

#### **Partikongressen föreslås besluta:**

- G68:1 att branschkunskapen förstärks hos prövnings- och remissmyndigheter för att få snabbare handläggning och ökat fokus på väsentliga frågor
- G68:2 att bättre samrådsförfarande utarbetas mellan markägare, kolliderande näringar och gruvindustrin samt genomför försök med opartisk medlare
- G68:3 att vägledning/krav utarbetas för hur domstolar ska hantera prövningar vad gäller tid för remissvar, antal remissomgångar och utformning av remissyttranden
- G68:4 att tillföra resurser efter belastning till ansvariga miljödomstolar
- G68:5 att samtliga remissmyndigheter instrueras att ta ett helhetsansvar för samhällsutvecklingen och även beakta arbetsmarknadsintressen
- G68:6 att bättre vägledning utarbetas för verksamhetsutövare och myndigheter

Kenneth Andersson

Skellefteå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## **MOTION G69**

### **VÄSTERBOTTENS PARTIDISTRIKT**

#### **Miljöprövningar i gruv- och mineralindustri**

Företrädare för fack, arbetsgivare och även prövande myndigheter anser att det är nödvändigt att få miljöprövningarna snabbare och mer effektiva.

Ett av grundproblemen är bristen på samråd, främst i fall där olika riksintressen möts, där finns i dag en onödig tröghet. Ett av grundproblemen är bristen på samråd, särskilt i fall där olika riksintressen möts finns i dag en onödig tröghet. Det finns ur flera aspekter behov av att utarbeta bättre samrådsförfarande mellan markägare, kolliderande näringar och gruvindustrin. Samrådet med berörda är helt nödvändigt för den fortsatta processens utveckling, vi tror att en samrådsplikt och en oberoende medlare vore värt att prova på försök.

Genom införandet av miljöbalken 1999 måste en större miljöhänsyntas inom ett antal områden. Målet med miljöbalken är att främja en hållbar utveckling och att tillförsäkra nu levande samt kommande generationer en hälsosam och god livsmiljö.

Försiktighetsprincipen ska gälla.

Skärpta och utökade krav på miljökonsekvensbeskrivningar har införts. Minerallagen och miljöbalken gäller parallellt. Lagstiftningen på det mineralpolitiska området innebär att flera olika intressen ska tillgodoses samtidigt, därför kan bedömningen se väldigt olik ut från gång till gång.

Bedömningen gäller markägarens intressen och statens i vissa fall motstridiga intressen, dels sysselsättning och skatteinkomster och miljöhänsyn, samt näringarnas kolliderande intressen. Samhällsintresset av att mineraler bryts och tas till vara bedöms vara så stort allmänt intresse, att grundlagens förutsättningar för ingrepp i markägarens rättigheter är uppfyllda.

Världens behov av metaller och mineral är stort och växande. Järn, koppar och silver efterfrågas samtidigt som intresset för de alltmer eftertraktade sällsynta jordartsmetallerna (vanligen samlade under den internationella beteckningen REE, rare earth elements) alljämt är högt. Jordartsmetallerna är bl.a. betydelsefulla i informationsteknisk utrustning liksom i modern energi- och miljöteknik, t.ex. i vindkraftverk, solceller, lågenergilampor och katalysatorer i bilar.

EU:s medlemsländer använder 25–30 procent av den globala produktionen av metaller. Den egna produktionen utgör dock endast ca 3 procent, varav många viktiga metaller inte alls produceras i Europa. EU är exempelvis helt beroende av import av tenn, kobolt, molybden och har ett stort underskott av nickel, järn, bly och koppar.

I Sverige finns en mängd mineraliseringar med värdefulla ämnen, därför är den svenska gruvindustrin mycket betydelsefull för den svenska ekonomin. Sverige svarar bl.a. för drygt 90 procent av EUs järnmalmproduktion och var under 2011 även den största producenten av både guld (ca 37%) och bly (ca 38%).

Gruvnäringen expanderar nu åter i Sverige. De stora gruvföretagen, främst LKAB och Boliden genomför omfattande och mycket kostsamma investeringar för att öka kapaciteten i sina verksamheter.

Gruvor och smältverk kräver tillstånd enligt miljöbalken. Sedan miljöbalken infördes har processen för att söka tillstånd gradvis blivit allt mer omfattande och kostsam, Det stora bekymret är i dagsläget att processen är utdragen och svårforutsebar.

Gruvföretagen har naturligtvis själva ett stort ansvar att ta fram bra underlag vid varje prövning, men de ökade formella kraven har dock inte lett till någon betydande nytta för miljön, utan större svårigheter att förbättra och utveckla sin verksamhet.

Det är fullt möjligt att anpassa lagstiftningen för bättre och effektivare miljöprövningar, stora och utdragna prövningar på 5-10 år gagnar varken miljö eller samhällsutveckling. Konkurrensutsatt industri måste ständigt förändras, men miljölagstiftningen utgör ett hinder idag. Det är viktigt att skyndsamt avgränsa kraven på tillstånd vid förändringar av en befintlig verksamhet, till de fall då det verkligen behövs (d.v.s. endast väsentliga ändringar, som EU-rätten kräver).

Anpassa och förtydliga kraven på prövningens omfattning. Utgångspunkten måste vara att endast ändringen ska prövas och att varje verksamhet kan prövas för sig.

Kräv MKB (miljökonsekvensbeskrivning) endast när detta verkligen är motiverat. Skilj således på MKB och annat prövningsunderlag.

En MKB:s omfattning är inte tillräckligt beskriven i regelverket, vilket öppnar upp för godtyckliga kompletteringskrav. En möjlig väg vore därför att uppdra därför till SGU (Sveriges Geologiska Undersökning) och Naturvårdsverket att i samråd med branschen ta fram en vägledning för prövning av gruvverksamhet och branschpassade anvisningar om innehåll/omfattning av MKB.

Även en bättre samordning mellan myndigheternas arbete är önskvärd, eftersom flera myndigheter idag tenderar att yttra sig i samma frågor.

Ett stort bekymmer som ansvariga prövande myndigheter för fram är bristen på resurser och till viss del resursanvändning i prövningssystemet. Mark- och miljödomstolen i Umeå är väldigt hårt belastad med ståndsprövningar, som följd av den pågående gruvexpansionen i de nordliga länen. Därför måste staten tillföra tillräckliga resurser till ansvariga miljödomstolar.

**Partikongressen föreslår besluta:**

- G69:1 att förstärka branschkunskapen och hos prövnings- och remissmyndigheter för att få snabbare handläggning och ökat fokus på väsentliga frågor
- G69:2 att utarbeta bättre samrådsförfarande mellan berörda parter samt att genomföra försök med opartiska medlare
- G69:3 att utarbeta vägledning/krav för hur domstolar ska hantera prövningar vad gäller tid för remissvar, antal remissomgångar och utformning av remissyttranden
- G69:4 att tillföra resurser för att få en snabbare handläggning av brytningstillstånden
- G69:5 att instruera samtliga remissmyndigheter att ta ett helhetsansvar för samhällsutvecklingen och även beakta arbetsmarknadsintressen
- G69:6 att utarbeta bättre vägledning för verksamhetsutövare och myndigheter

Västerbottens partidistrikt

## MOTION G70

### NACKA ARBETAREKOMMUN

#### Miljöskydd

Våra dagars Almstrid utspelar sig just nu (augusti 2012) på norra Gotland. Företaget Nordkalk (som ingår i utlandsägda Rettig Group) vill bryta kalk i ett enligt många mycket känsligt naturområde. Flera instanser, bland dem Naturvårdsverket, Länsstyrelsen och domstolsväsendet upp till och med miljödomstolen, har motsatt sig täktillstånd. Mycket står på spel, inte minst vattentillförseln till Gotlands största insjö Bästeträsk, som har stor betydelse för den långsiktiga färskvattenförsörjningen på norra Gotland.

Men i Miljööverdomstolen fick Nordkalk tillstånd till tåkten. Beslutet grundar domstolen på den förändring i Miljöbalken som genomfördes 2009 på initiativ av dåvarande näringsminister Maud Olofsson. Centern på Gotland tillhör också dem som stödjer Nordkalks täktplaner.

Ändringen i Miljöbalken innebar att stoppregeln i 9 kap 6a§ togs bort. Stoppregeln och dess betydelse beskrevs så här av Naturvårdsverket i dess svar till regeringen när frågan var ute på remiss 2008:

”... tåkter kan ha en irreversibel påverkan på naturmiljön och behovsprövningen kan vara ett instrument för att vikta olika angelägna samhällsintressen, nämligen skyddet av naturmiljön mot uttaget av en naturresurs. För täktverksamheter finns inte något annat regelverk för detta som det finns för andra liknande verksamheter, exempelvis gruvor eller infrastrukturprojekt. /.../

Vi ser ett fortsatt behov av att den särskilda behovsprövning som ska göras just för täkter uttrycks i en särbestämelse. Till skillnad mot annan miljöfarlig verksamhet ska en mer djupgående prövning av behovet av den produkt verksamhetsutövaren tillhandahåller göras för täktverksamheter vilket kommer till uttryck i Miljööverdomstolsens praxis. Motsvarande prövning av behovet av en verksamhet är svårare att hävda med stöd av 2 kap miljöbalken. Det är tveksamt om det är möjligt att avslå en ansökan om täkt med stöd av 2 kap miljöbalken med argumentet att behovet av produkten täcks av en annan verksamhet, vilket idag är möjligt med stöd av 9 kap 6 a § miljöbalken.” (min kurs)

Regeringen struntade i Naturvårdsverket. Det betyder med andra ord att markägar- och producentintresset har fått ett stort övertag gentemot miljöintressen genom denna förändring.

Förmodligen är loppet kört för Ojnareskogen (just när jag skriver detta har ett 70-tal poliser anlänt till Gotland för att driva bort ”Almstridssockupanerna” och ge skogsavverkarna fritt fram). Men jag anser att vi för framtiden måste återställa något av balansen mellan producentintressen och miljöintressen genom att återinföra den stoppregel som den nuvarande regeringen tog bort.

**Partikongressen föreslås besluta:**

G70:1 att ge partistyrelsen och riksdagsgruppen i uppdrag att arbeta för att stoppregeln enligt gamla 9 kap 6 a § i miljöbalken återinförs

Sicklaöns Socialdemokratiska förening

Nacka arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## MOTION G71

### ASKERSUNDS ARBETAREKOMMUN

#### Strandskydd i små kommuner

Om mindre kommuner med lägen utmed sjöar eller andra attraktiva lägen ska kunna utvecklas, måste varje kommun själv kunna bedöma behovet utifrån sin verklighet. Det vanligaste behovet är som regel att kunna använda sig av marknära vatten och kunna göra avsteg från de idag alltför restriktiva reglerna gällande strandskydd.

**Partikongressen föreslås besluta:**

G71:1 att varje kommun utifrån sina förutsättningar ska råda över sina egna förutsättningar och detaljplaner, men kritiskt granskas av tex länsstyrelsen

Rolf Karlsson

Askersunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G72

## ASKERSUNDS ARBETAREKOMMUN

### Strandskyddsbestämmelser och kommunal utveckling

Vi lever i ett land som är vackert. Ganska glesbefolkat och det går att påstå att vi har gott om utrymme. Det finns dock skillnader i landet mellan de större städerna och de mindre kommunerna. Ju större stad desto mindre utrymme för nya områden. Tomterna är generellt sett mindre än vad de är i de små kommunerna. Helt naturligt och något som alla accepterat. I många av de större kommunerna råder bostadsbrist. I flera av de små kommunerna byggs det inte alls. Det byggs dock för lite i Sverige. Orsakerna till det är flera. En orsak är att det inte finns tillräckligt attraktiva lägen att bygga i, främst i de mindre "landsortskommunerna". Många kommunpolitiker hade nog hoppats att de nya strandskyddsreglerna skulle öppna upp möjligheten, att kunna etablera bostäder i strandnära läge, via så kallade LIS områden. Resultatet har många gånger visat sig bli helt tvärtom, det har blivit svårare att bygga strandnära. Självklart måste det finnas ett strandskydd, inte minst kring våra stora insjöar. Men dagens regler gör det omöjligt att ens anlägga en campingplats bredvid en å! Små städer och tätorter måste ges större möjlighet att exploatera områden, som är i direkt anslutning till redan befintlig exploatering. Kommunerna måste få större självbestämmande i frågan. Det måste till en förändring så att framförallt de små kommunerna på allvar kan konkurrera med attraktiva boendelägen. Regelverket måste än en gång ses över i syfte att i större utsträckning möjliggöra bostadsbyggnationer i strandnära läge.

#### Partikongressen föreslås besluta:

- G72:1 att riksdagsgruppen ges uppdraget att driva frågan, att omarbete reglerna för strandskydd, för att möjliggöra exploatering i strandnära läge
- G72:2 att riksdagsgruppen ges uppdrag, att arbeta för att kommunerna får större möjlighet att själva bestämma över strandskyddet, utifrån ett demokratiperspektiv

Per Eriksson

Askersunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G73

## VÄRNAMO ARBETAREKOMMUN

### Värna om allemansrätten

Vi har ett Sverige i dag som har blivit ett samhälle för de som är penningstarka, detta gäller såväl boende som allt annat. Det byggs närmare stränder, där de som byggt sedan inte vill ha andra människor strövande på stränderna nedanför där de byggt likadant är det med skogarna, nu senast skrevs det om en

person som ville ha betalt för att de skulle gå in i ”hans” skog och plocka bär. Med detta som bakgrund måste socialdemokraterna gå i bränschen så att det inte börjar tummas på Allemansrätten.

#### **Partikongressen föreslår besluta:**

G73:1 att Socialdemokraterna bevakar allemansrätten så att den kan fortsätta komma alla till del

Bor Ohs Gällaryds socialdemokratiska förening, Gun-Britt Klingberg  
Värnamo arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

#### **Partistyrelsens utlåtande över motionerna G74:1, G74:2, G74:3, G74:4, G74:5, G75:1, G75:2, G75:3, G75:4, G75:5**

### **UG7 Utlåtande varg**

Vargen ett rovdjur som både ekologiskt och historiskt har en plats i den svenska naturen. En politik för att bevara vargstammen ska klara både att hantera konflikten mellan varg och människa i vissa områden och målet att bevara en hållbar vargstam i Sverige.

Partistyrelsen menar att en lyckad rovdjurspolitik måste bygga på att det finns en bred acceptans för den förda politiken. Till det finns det inga genvägar. Det behövs en politik som håller långsiktigt.

Hotade djurarter ska nå en gynnsam bevarandestatus, alltså att stammen är stabil. Det har vi kommit överens om tillsammans med de andra länderna i EU. Det handlar om komplexa förhållanden som stammens genetiska status, dess spridning och förutsättningar att verka naturligt med möjligheter till bytesdjur med mera. Vårt mål är att se till att vargen når en gynnsam bevarandestatus.

Socialdemokraternas vargpolitik är enkel:

- Begränsa vargen i de områden där det idag finns uppsplitande konflikter men håll fast vid en miniminivå på 200 vargar i Sverige.
- Ge vargen tid att hitta sin plats i svensk natur i samspel med människor och nå gynnsam bevarandestatus.
- Därefter kan vi förvalta stammen med en beslutsam regional förvaltning med ett stort lokalt inflytande. Det totala rovdjurstrycket måste också vara en aspekt i förvaltningen.

Konflikter mellan varg och människa uppstår framförallt i samband med djurhållning och jakt. Vargen är ett hot mot tamdjur vilket innebär ökade kostnader och oro för djurägare. I områden med varg försvåras jakt eftersom jakthundarna riskerar att rivas av vargen. Allt detta gör att människor känner oro och rädsla och för oss socialdemokrater är det viktigt att politiken bygger på respekt för människors rätt att leva, bo och verka var de vill.



De stora problemen finns i dag i ett mindre antal svenska kommuner. Partistyrelsen menar att i dessa kommuner ska antalet vargar och vargrevir begränsas redan idag. Den nya modellen där beslut om skydds jakt kan fattas i förebyggande syfte kan användas i förvaltningen här. Den bör dock kompletteras med gemensamma riktlinjer och ett stort lokalt inflytande.

Att vargstammen förstärks genetiskt är mycket viktigt. Naturlig invandring är det bästa. Vi socialdemokrater är tveksamma till utplantering av vargvalpar födda i fångenskap. Vargen bör ges tid att bygga en bättre genetisk status genom naturlig invandring.

Den utplantering som regeringen nu genomför bör utvärderas noga. Partistyrelsen är i grunden positiv till åtgärder som förbättrar vargens genetiska status och på så sätt gör att stammen snabbare når gynnsam bevarandestatus. Partistyrelsen vill också se ökad forskning och framtagande av metoder som förebygger vargangrepp på tamdjur.

**Partikongressen föreslås besluta:**

att bifalla motionerna G74:3, G74:5, G75:5

G74:3 (Dalarnas partidistrikt, Västernorrlands partidistrikt, Jämtlands läns partidistrikt, Västerbottens partidistrikt, Norrbottens partidistrikt) att stå fast vid det socialdemokratiska målet om en miniminivå för varg på 200 individer

G74:5 (Dalarnas partidistrikt, Västernorrlands partidistrikt, Jämtlands läns partidistrikt, Västerbottens partidistrikt, Norrbottens partidistrikt) att verka för ökad forskning och framtagande av metoder som förebygger vargangrepp på tamdjur

G75:5 (Gävleborgs partidistrikt) att verka för ökad forskning och framtagande av metoder som förebygger vargangrepp på tamdjur

**Partikongressen föreslås besluta:**

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: G74:1, G74:2, G74:4, G75:1, G75:2, G75:3, G75:4

G74:1 (Dalarnas partidistrikt, Västernorrlands partidistrikt, Jämtlands läns partidistrikt, Västerbottens partidistrikt, Norrbottens partidistrikt) att en långsiktig plan på minst 20 år krävs för att förstärka den genetiska statusen på vargstammen

G74:2 (Dalarnas partidistrikt, Västernorrlands partidistrikt, Jämtlands läns partidistrikt, Västerbottens partidistrikt, Norrbottens partidistrikt) att verka mot inplanteringen av varg

G74:4 (Dalarnas partidistrikt, Västernorrlands partidistrikt, Jämtlands läns partidistrikt, Västerbottens partidistrikt, Norrbottens partidistrikt) att den utökade skyddsjakten kompletteras med gemensamma riktlinjer för länsstyrelserna om tillämpningen av reglerna samt med metoder för lokalt medinflytande för vargförvaltningen

G75:1 (Gävleborgs partidistrikt) att en långsiktig vargförvaltningsplan utarbetas för att stabilisera vargstammens storlek utan att vi riskerar dess genetiska status

G75:2 (Gävleborgs partidistrikt) att den utökade skyddsjakten som beslutas av länsstyrelserna kompletteras med gemensamma riktlinjer samt tillämpningen av dessa

G75:3 (Gävleborgs partidistrikt) att riktlinjerna och definitionen av den utökade skyddsjakten utvidgas från att "samma villkor som tidigare gäller" till att ta större hänsyn till djurhållares faktiska situation

G75:4 (Gävleborgs partidistrikt) att rovdjursjakten bedöms utifrån en helhetssyn på det totala rovdjurstrycket i regionen

## MOTION G74

### DALARNAS PARTIDISTRIKT, VÄSTERNORRLANDS PARTIDISTRIKT, JÄMTLANDS LÄNS PARTIDISTRIKT, VÄSTERBOTTENS PARTIDISTRIKT, NORRBOTTENS PARTIDISTRIKT

#### En långsiktig vargförvaltning

Av de stora rovdjuren i vårt land är vargen tveklöst det mest omdiskuterade. I de vargtäta områdena skapas konflikter, främst i samband med djurhållning och jakt, men även i andra situationer. Vargen är ett hot mot tamdjurshållning och innebär ökade kostnader och oro för djurägare. Om vi menar allvar med att vi vill att människor ska kunna leva och verka i hela landet måste vi ta denna oro på allvar. Det är en fråga som måste bemötas av politiken.

Efter Sverige hade infört licensjakt på varg fick vi kritik från EU-kommissionen för det. Den borgerliga regeringen svarade med att blåsa av jakten i framtiden, samt införa en utökad skyddsjakt. Denna har dock inte fått något större genomslag på länsnivå, och vargstammen ökar idag kraftigt och okontrollerat. Idag, 2012, har vi någonstans mellan 300 och 500 vargar i inlandet, trots regeringens "tak" på 210 vargar.

En lyckad rovdjurspolitik förutsätter att acceptansen för den är hög hos den berörda delen av befolkningen. Så är inte fallet idag. En av anledningarna till det är den planerade inplanteringen av varg, som regeringen aviserat men hittills inte kunnat genomföra. Planen är att utöka den svenska vargstammen med 20 individer från öst för att förstärka vargstammens genetiska status. Försök från andra delar av världen visar att inplanteringen av rovdjur starkt försämrar den berörda befolkningens acceptans för den förda rovdjurspolitiken. Det är i sig naturligt. Att förflytta in fler vargar i redan konflikttrabbade områden för att stärka stammen är uppenbart kontroversiellt.

En långsiktigt hållbar plan för vargstammen behövs. En expertgrupp på Naturvårdsverket har gjort bedömningen att en naturligt invandrad varg vartannat år i 20 år räcker för att förstärka den genetiska statusen hos den svenska vargstammen. Under de senaste åren är det fler vargar än så som invandrat på eget initiativ, och en del av dem har redan reproducerat sig. Det är lovande resultat. Att stärka en viltstam är ingenting man kan göra i en handvändning. Det måste få ta tid. Det är också tid vi behöver för att vänja oss vid vargen i vår fauna, och hitta metoderna för att hantera de konflikter som uppstår.

Vissa delar av landet har mycket tätt mellan vargreviren, och i vissa fall är det det samlade rovdjurstrycket, då flera av de stora rovdjuren samlas i samma geografiska område, stort. De lokala

förutsättningarna ser annorlunda ut från län till län, och därför är det lokala inflytandet och ansvaret över förvaltningen avgörande för att den ska accepteras.

#### **Partikongressen föreslår besluta:**

- G74:1 att en långsiktig plan på minst 20 år krävs för att förstärka den genetiska statusen på vargstammen
- G74:2 att verka mot inplanteringen av varg
- G74:3 att stå fast vid det socialdemokratiska målet om en miniminivå för varg på 200 individer
- G74:4 att den utökade skyddsjakten kompletteras med gemensamma riktlinjer för länsstyrelserna om tillämpningen av reglerna samt med metoder för lokalt medinflytande för vargförvaltningen
- G74:5 att verka för ökad forskning och framtagande av metoder som förebygger vargangrepp på tamdjur

Dalarnas partidistrikt, Jämtlands läns partidistrikt, Norrbottens partidistrikt, Västernorrlands partidistrikt och Västerbottens partidistrikt

## **MOTION G75**

### **GÄVLEBORGS PARTIDISTRIKT**

#### **En mer anpassad rovdjursförvaltning**

Av de stora rovdjuren i vårt land är vargen utan tvekan det mest omdiskuterade. I rovdjurstäta områdena uppstår därför ofta konflikter. Olika näringar och intressen som djurhållare, jägarintressen, rovdjursintressen och turismens upplevelseindustri kan ha delade meningar om värdet av rovdjuren i vår natur. Om vi menar allvar med att det finns ett värde i en biologisk mångfald måste vi naturligtvis hitta ett sätt där människa, varg och olika näringar kan samexistera.

Ett försök att vinna acceptans för vargstammen var att införa licensjakt, men för detta fick Sverige kritik av EU-kommissionen. Licensjakten avblåstes och istället infördes en utökad skyddsjakt. Denna har dock inte fått något större genomslag på länsnivå, och vargstammen ökar idag kraftigt. Uppskattningsvis finns det i dagsläget någonstans mellan 250 och 400 vargar i landet, trots regeringens "tak" på 210 vargar.

Ett problem är att samsynen och regeltolkningen av skyddsjakten skiftar mellan de olika länsstyrelserna vilket gör att tillståndet för skyddsjakt, utförandet och även förutsättningarna för de jägare som deltar blir olika. Tröskeln för den utökade skyddsjakten är också alltför hög för att den ska ses som fungerande för de berörda.

Licensjakten och sedermera den utökade skyddsjakten skulle enligt regeringen kompletteras med inplantering av varg för att förstärka vargens genetiska status. Detta är dock en kontroversiell metod och försök från andra delar av världen visar att inplantering av rovdjur i redan konflikttrabbade områden riskerar att försämra acceptansen hos lokalbefolkningen. Om en genetisk förstärkning överhuvudtaget ska

kunna diskuteras som ett alternativ till att stabilisera vargstammens storlek utan att riskera dess artskydd måste den ses som en paketlösning tillsammans med någon form av licensjakt. Detta kan dock endast ske i samförstånd och i samarbete mellan myndigheter och olika intresseorganisationer.

Vissa delar av landet har mycket tätt mellan vargreviren och i de geografiska områden där flera av de stora rovdjuren samlats blir det sammantagna rovdjurstycket alldeles för högt. Även antalet björnar och antalet lodjur är långt högra än de miniminivåer riksdagen beslutat om. Att besluta om rovdjursjaktens storlek utifrån varje rovdjursstam enskilt är därför inte rimligt. Bedömningen måste utgå ifrån ett helhetsperspektiv. Eftersom de lokala förutsättningarna ser olika ut i länen så är det lokala och regionala inflytandet och ansvaret över förvaltningen avgörande för att den ska accepteras av den befolkning som berörs av rovdjurens närvaro. Rovdjurspolitik kan bara lyckas om människor känner delaktighet i besluten och i bevarandearbetet.

#### **Partikongressen föreslås besluta:**

- G75:1 att en långsiktig vargförvaltningsplan utarbetas för att stabilisera vargstammens storlek utan att vi riskerar dess genetiska status
- G75:2 att den utökade skyddsjakten som beslutas av länsstyrelserna kompletteras med gemensamma riktlinjer samt tillämpningen av dessa
- G75:3 att riktlinjerna och definitionen av den utökade skyddsjakten utvidgas från att ”samma villkor som tidigare gäller” till att ta större hänsyn till djurhållares faktiska situation
- G75:4 att rovdjursjakten bedöms utifrån en helhetssyn på det totala rovdjurstrycket i regionen
- G75:5 att verka för ökad forskning och framtagande av metoder som förebygger vargangrepp på tamdjur

Gävleborgs partidistrikt

## **TRYGGA EN HÅLLBAR ENERGIFÖRSÖRJNING**

Partistyrelsens utlåtande över motionerna C6:4, G21:2, G76:1, G77:1, G77:3, G77:4, G77:5, G78:1, G79:1, G80:1, G81:1, G82:1, G82:2, G83:1, G83:2, G84:1, G85:2, G85:3, G85:4, G86:1, G86:2, G87:1, G87:2, G87:3, G88:1, G88:2, G88:3, G88:4, G89:1, G89:2, G90:1, G90:2, G90:3, G90:4, G91:1, G91:2, G91:3, G91:4, G92:2, G93:1, G93:2, G93:3, G93:4, G93:5, G93:6, G94:1, G94:2, G95:1, G96:1, G97:1, G98:1, G99:1, G100:1, G100:2, G100:3, G100:4, G100:5, G101:1, G101:2, G101:3, G101:4, G102:1, G103:1, G103:2, G103:3, G104:1, G104:2, G104:3, G105:1, G106:1, G106:2, G106:3, G106:4, G106:5, G107:1, G107:2, G107:3, G108:1, G108:2, G108:3, G109:1, G110:1, G111:1, G111:2, G111:3, G112:1, G112:2, G112:3, G113:1, G114:1, G114:2, G114:3, G114:4, G115:1, G115:2, G115:3, G116:1, G117:1, G117:2, G118:1, G118:2, G119:1, G120:2, G120:3, G120:4

## UG8 Utlåtande energipolitik

Socialdemokraternas mål för den svenska energipolitiken är att trygga tillgången till el och annan energi med en energiproduktion som har låg inverkan på hälsa, miljö och klimat – och att göra det på internationellt konkurrenskraftiga villkor. Vi ser stora möjligheter att skapa arbetstillfällen och stärka industrins konkurrenskraft genom investeringar i det svenska energisystemet.

Den förnybara energin har mycket stor potential att byggas ut under lång tid framöver. Sverige har bra och naturliga förutsättningar för förnybar energi med vår goda tillgång på vind, vatten, sol och skog. Därför måste energieffektivisering och reformer för ett förnybart energisystem vara en grundläggande beståndsdel i en framtida energipolitik.

Kärnkraften ska fasas ut successivt, med hänsyn till sysselsättning och välfärd och i den takt kärnkraftselen kan ersättas med el från förnybara källor samt energieffektivisering. Sverige är dock ett av världens mest kärnkraftberoende länder. Kärnkraften kommer att utgöra en viktig del av vår elproduktion för lång tid framöver. Den svenska industrins konkurrenskraft ska säkras genom trygg tillgång till el och bibehållen effekt i energisystemet. Samtidigt ska vi ställa om till en hållbar energiförsörjning. Vi socialdemokrater kommer aldrig att medverka till att uranbrytning startas i vårt land. Import av kärnavfall ska förbjudas.

Förutsättningarna att klara både industrins konkurrenskraft och omställning inom ramen för en effektiv klimatpolitik ökar med en blocköverskridande överenskommelse om energipolitiken. Om väljarna ger oss förtroendet att leda en regering efter nästa val kommer vi därför bjuda in till nya energisamtal för att arbeta fram ett brett förankrat och hållbart beslut om den svenska energipolitiken.

Vattenfall ska ges en tydligare roll och mer kraftfullt bidra till omställningen till förnybar energi. Vattenfall bör också, inom ramen för EU:s statsstödsregler och miljömässiga krav, möjliggöra Europas mest konkurrenskraftiga priser för den svenska elintensiva industrin. Vattenfall ska kvarstå i statlig ägo och de nuvarande ambitionerna för investeringar i förnybar energi höjas. Vattenfall bör ges ett större ansvar för investeringar i ny teknik, i pilot- och demonstrationsanläggningar för förnybara energikällor och i effektivare el-överföring och elanvändning.

Uppdraget till Vattenfall bör förtydligas så att det tydligt framgår att företaget, utifrån de förutsättningar som gäller på respektive marknad, ska vara ledande i energiomställningen på alla marknader där man är verksam. Det ankommer inte på kongressen att i detalj bestämma vilka företag som Vattenfall bör samarbeta med för att uppnå energiomställning.

### Förnybart

Miljö- och climateffekterna av vår energiförsörjning ska vara så små som möjligt. Partistyrelsen ser positivt på förutsättningarna att i framtiden bygga vår energiförsörjning på förnybara källor. Sverige har unika förutsättningar att klara detta genom vår goda tillgång till vatten, vind och skog. Sverige ska ha ett överskott på el.

Investeringarna i forskning och utveckling av miljö- och energiteknik bör öka. Stöd ska gå till utveckling och kommersialisering av de nya tekniker och bränslen som är samhällsekonomiskt lönsamma och kan ge tydliga minskningar i utsläpp av växthusgaser. I en sådan prövning är energiformer som vätgas, biogasutvinning ur alger, geotermisk energi eller vågkraft intressanta. Dock vill inte partistyrelsen genom kongressbeslut besluta om hur forskningsresurserna ska fördelas utan det bör vara en fråga för en samlad forsknings- och energipolitik. Av detta skäl avvisar därför partistyrelsen förslag om särskilda och tidsbestämda forskningsinsatser för vissa typer av energislag. Av samma anledning avstyrker också partistyrelsen förslag om att lyfta upp investeringar i vågkraft i det kommande valmanifestet.

Elcertifikatsystemet ska användas för att bygga ut den förnybara elproduktionen. Systemet innebär i korthet att elleverantörerna måste producera eller köpa en viss andel el från förnybara energikällor i förhållande till sin el-användning eller försäljning. Denna så kallade kvotplikt gör att den förnybara elen får ett särskilt ekonomiskt stöd. Partistyrelsen konstaterar också att den planerade utbyggnaden av vindkraft behöva kompletteras med stödsystem för exempelvis havsbaserad vindkraft. Det krävs också ökade investeringar i såväl elnäten som övriga energisystemet för att ta tillvara på den förnybara energiproduktionens potential och säkerställa ett effektivt och tryggt energisystem. Genom en kraftig utbyggnad av framför allt biokraftvärme och vindkraft vill vi höja målet till minst 30 TWh ny förnybar el till 2020 och minst 55TWh till 2030. Detta förutsätter också en planering för framtida investeringar i nätutbyggnaden. Partistyrelsen delar uppfattningen att befintlig förnybar energi kan effektiviseras. Exempelvis kan modern teknik öppna nya möjligheter för energiutvinning utan att miljövärden går förlorade. I det sammanhanget kan småskalig vattenkraft vara ett viktigt tillskott till utbyggnaden av den förnybara energin.

Sverige ligger långt efter länder som Danmark och Tyskland vad gäller att ta vara på småskalig förnybar energi. Det är tid att inse att alla sådana tillskott till energisystemet innebär miljövinster – och kan också öka engagemanget i klimatfrågor.

Omställningen av energisystemet i en mer hållbar riktning måste stimuleras på flera olika sätt. Tydliga signaler om betydelsen av en effektivare energianvändning och en större andel förnybar energiproduktion är oerhört betydelsefullt för att nå framgång. Att ta tillvara de många små elkonsumenternas vilja att öka sin effektivitet i elanvändningen, och kanske även att bidra med småskalig produktion av förnybar el, bör därför ses som en självklarhet. Därför anser partistyrelsen att idén om så kallad nettodebitering bör prövas i det svenska elsystemet. Med nettodebitering avses här ett system där den förnybara el som privatpersoner eller företag med mikroproduktion producerar och överför till elnätet kvittas mot annan el som de tar emot från elnätet. Syftet med ett sådant system är främst att stärka elkonsumenternas ställning på elmarknaden genom att underlätta för enskilda att leverera sin egenproducerade förnybara el till nätet.

Inkopplingsavgifterna för småskalig förnybar eltillförsel måste vara skäliga och inte hindra utbyggnaden av till exempel vindkraft eller solkraft. Lokal produktion av energi ska uppmuntras. Elnätet ska förstärkas utifrån de behov förnybar elproduktion som vindkraft ger upphov till. Nätägare bör få skärpt skyldighet att ta emot förnybar el.

Den svenska vindkraftsutbyggnaden har på sina håll kritiserats i förhållandet till lokala intressen. Förslag har lyfts om att ersättningssystem till de kommuner som berörs av vindkraftsutbyggnad och andra energislag ska tas fram. Partistyrelsen vill framhålla att en vindkraftsetablering långt ifrån bara behöver vara en kostnad utan också kan vara en investering som möjliggör nya arbetstillfällen. Exempelvis är vindkraftskooperativ en utbyggnadsform som kan gynna landsbygdsutveckling och lokal delaktighet i – och acceptans för – utbyggnadsprojekt. Vindkraftsanläggningar kräver bygglov, ibland också detaljplan utifrån plan- och bygglagen. Större vindkraftverk miljöprövas utifrån miljöbalken. Det är svårt att se utifrån vilka grundvalar man sedan i ett andra led skulle koppla på ett ersättningssystem och avgränsningar för vilka som skulle erhålla denna ersättning. Av dessa skäl avvisar partistyrelsen förslag om att införa särskilda ersättningssystem eller skatteregler för olika typer energislag till kommuner och regioner.

Frågan om lokalt inflytande vid vindkraftsetableringar innebär en svår avvägning. Vindkraft är kanske det mest lovande energislaget på kort sikt, men ytterligare åtgärder krävs enligt partistyrelsen för att vi ska kunna nå de mål vi satt upp för utbyggnaden av den förnybara energin. En enklare tillståndsprocess för vindkraft är i det sammanhanget en nödvändighet. Vindkraftsetableringar bör inte samtidigt prövas både gentemot miljöbalken och plan- och bygglagen. Partistyrelsen avvisar ett absolut kommunalt veto mot just vindkraftverk. Om ett område utpekats som riksintresse för vindkraft bör regeringen kunna överpröva ett kommunalt veto om det finns särskilda skäl. Detta förutsätter dock att riksintresseområdena för vindbruk nog ses över. Därtill är det viktigt att tillgodose det lokala inflytandet på andra sätt. Exempelvis är det viktigt att ett samråd sker med berörda kommuner redan på ett tidigt stadium.

Vindkraftens decentraliserade struktur har gynnat ett utspritt ägande i form av andelar i vindkraftskooperativ. Omkring en tiondel av den svenska vindkraften ägs idag i denna form. Det är mycket positivt, inte minst då den kan bidra till en ökad lokal förankring av vindkraften. Denna ägarform hotas emellertid idag av att försäljning av el till andelsägare är belagd med uttagsskatt. Partistyrelsen vill se över hur problemet kan lösas.

De största energiinvesteringarna i Europa de senaste åren gjordes i solceller. Det har lett till att priset på solceller har halverats på bara några år, men i Sverige har installationerna växt i måttlig omfattning. Den borgerliga regeringen har sänkt stödet för solenergi vilket partistyrelsen menar är fel väg att gå. När intresset växer och prisbilden är rimlig för brukarna finns det anledning att stimulera ökad installation. Partistyrelsen vill utreda hur framtida investeringarna i solceller kan främjas och att en ny fördelningsmodell tas fram så att stödet når fler mottagare. Partistyrelsen vill dock inte detaljstyra hur länge stöd för solenergi bör förlängas. Förslag om tidsbestämda stöd avstyrks därmed.

## **Energieffektivisering**

Energieffektivisering är en grundläggande del av den framtida energipolitiken. Om svenska företag utvecklar och investerar i fossilfri och energieffektivare teknik som världen efterfrågar har de goda förutsättningar att stärka sin internationella konkurrenskraft. Utformas stödet till den svenska industrins

energieffektivisering på rätt sätt innebär omställningen inte enbart en kostnad, utan också en möjlighet till framtida arbetstillfällen och vinster.

Partistyrelsen förordar en elväxling från energislösande lågproduktiv användning i främst icke energintensiv industri och hos hushållen, till högproduktiv produktion i process- och tillverkningsindustrin och en utbyggnad av järnvägen och effektiva el- och hybridbilar.

Transportsektorn står för en mycket stor del av utsläppen av växthusgaser och en övergång från fossila bränslen till exempelvis el och laddhybrider innebär både effektivare energianvändning och minskat beroende av fossila bränslen.

Programmet för Energieffektivisering, PFE, har varit mycket framgångsrikt för den svenska industrins energieffektivisering. EU:s nya riktlinjer för statligt stöd till miljöskydd innebär att det saknas förutsättningar för Sverige att inleda nya programperioder inom ramen för PFE. Därför vill partistyrelsen se över möjligheterna att stimulera energieffektivisering för hela den svenska industrin genom stöd av olika slag.

För att driva på energieffektiviseringar ska ett system med vita elcertifikat införas. Systemet med vita certifikat innebär att aktörer som genomför energieffektiviseringar utöver vad som krävs av dem, erhåller certifikat motsvarande sin extra energibesparing. Dessa certifikat kan sedan säljas vidare till andra aktörer som inte kan förbättra sin energieffektivitet lika kostnadseffektivt. På detta sätt genomförs största möjliga energieffektivisering till lägsta möjliga kostnad. Energideklarationer ska främjas och certifiering av företag som utför deklARATIONERNA ska bli obligatoriskt.

EU har kommit överens om ett nytt energieffektiviseringsdirektiv som innebär att varje medlemsland ska införa ett kvotpliktssystem. Systemet ska säkra att energibolagen uppnår energibesparingar hos slutanvändarna. Direktiven har betydande flexibilitet för medlemsländerna att använda sig av andra kombinationer av styrmedel för att uppnå energibesparingar. Sverige har istället valt måttet energiintensitet som mäter förhållanden mellan den totala energiförbrukningen och bruttonationalproduktionen. Energiintensitet kan dock ge missvisande resultat för energieffektiviseringen, beroende på ett lands energibehov och tillväxutsveckling. Partistyrelsen menar att det nationella måttet för energieffektiviseringen bör ses över.

En ökad energieffektivisering i bostäder är ett prioriterat område för oss socialdemokrater. Bostadssektorn står i dag för en dryg tredjedel av Sveriges energianvändning. För att rejält minska bostädernas energianvändning måste både nybyggda och befintliga bostäder bli avsevärt mer energieffektiva.

För att bidra till ökad energieffektivitet i bostadsbeståndet har Socialdemokraterna i riksdagen föreslagit skarpa energinormer vid nybyggnation och ombyggnation. Denna typ av regler bör emellertid utformas nationellt. Partistyrelsen välkomnar dock ökade ambitionsnivåer för kommuner som väljer att satsa på att öka bostädernas energieffektivitet.



Nybyggda hus bör endast undantagsvis uppvärmas med direktverkande el. Förbud mot direkt fossil uppvärmning bör införas vid nybyggnation och istället i största möjliga mån ersättas med lokal förnybar energiproduktion. Åtgärder bör också vidtas så att fossil uppvärmning i befintlig bebyggelse fasas ut.

EU har som mål att effektivisera energianvändningen till år 2020 med 20 procent. Alla nya byggnader ska då vara så kallade nära-nollenergibygnader. Partistyrelsen stödjer det uppsatta målet och anser att det redan nu är dags att vidta konkreta åtgärder för att det ska kunna uppnås. Flera aktörer inom bostadssektorn har pekat på att byggreglerna måste definieras med väsentligt större hänsyn tagen till primärenergiaspekten. Nära-nollenergibygnader ska i princip inte behöva någon uppvärmning från en yttre energikälla. I de fall en sådan energitillförsel ändå är nödvändig är det viktigt med lösningar som inte försvårar en fortsatt utbyggnad av fjärrvärme. Vi vill därför att det säkerställs att byggreglerna inte diskriminerar något värmeslag.

På kort och medellång sikt finns den största effektiviseringspotentialen i den redan befintliga bebyggelsen. Många äldre byggnader har ofta sämre klimat- och energistatus. Det är då viktigt att alla möjligheter till energieffektivisering tillvaratas, vilket oftast är särskilt aktuellt i samband med större ombyggnads- och upprustningsåtgärder. Därför bör energikrav ställas även i samband med ombyggnad. En utredning om hur dessa krav ska utformas bör tillsättas.

Då miljonprogramsområdena byggdes 1965–1975 blev de en symbol för framtidstro och optimism. Idag, 40 år senare, är verkligheten delvis en annan. Flera av miljonprogrammets områden har blivit symboler för ett Sverige som dras isär. Det är ofta områden med låg sysselsättning, högt bidragsberoende och nyfattigdom. Av åldersskäl krävs en storskalig renovering av miljonprogrammets bostäder. Partistyrelsen föreslår att ett system där staten får garantera lån för upprustning av lägenheter i flerfamiljshus.

Den tidigare socialdemokratiska regeringen införde ett konverteringsbidrag till ägare av småhus, flerbostadshus samt bostadsanknutna lokaler i syfte att stimulera konvertering från direktverkande elvärme och oljeuppvärmning till fjärrvärme eller individuell uppvärmning från biobränslen, värmepump samt solvärme. Målet för stödet var att minska oljeanvändningen för uppvärmning av små- och flerbostadshus. Under den borgerliga regeringen har stödet upphävts. Partistyrelsen vill se över möjligheterna att inrätta stödet.

Idag upplever många svenskar att elräkningarna är mycket svåra att förstå vilket minskar intresset för elbesparingar. En enkel åtgärd för att stimulera hushållen till energieffektivisering är att synliggöra de faktiska energikostnaderna och förbrukning. Partistyrelsen anser att ett system med en elräkning bör utvärderas.

## Elmarknaden

Partistyrelsen delar åsikten om vikten av politiskt inflytande över nordiska elmarknaden. Elmarknaden ska styras och anpassas till det ramverk som fattas på demokratisk, det vill säga politisk, väg. Möjlighet att

påverka elmarknaden kan göras redan idag vad gäller lagar, förordningar och skatter, samt genom det direkta ägande som staten har i Vattenfall.

För att säkra konkurrenskraftiga elpriser behöver konkurrensen på elmarknaden öka. Elpriserna har stigit kraftigt efter avregleringen av elmarknaden. Inte minst för den svenska elintensiva industrin har detta inneburit stora påfrestningar. Partistyrelsen förordar en fungerande konkurrens på elmarknaden som också bidrar till att skynda på omställningen till förnybar elproduktion.

För att uppnå detta krävs flera åtgärder. Elbolagens möjligheter att teckna dyra tillsvidareavtal bör begränsas, om möjligt genom lagstiftning. Samägandet av kärnkraften bör begränsas och konkurrensproblemen inom vattenkraften åtgärdas. Vi vill underlätta för nya aktörer att komma in på elmarknaden genom en effektiv och tydlig tillståndsprocess och genom en översyn av nätavgifterna för småskalig energiproduktion. Vi vill också skärpa övervakningen av elmarknaden, bland annat genom bättre samarbete över landgränserna och genom bättre dialog mellan ansvariga myndigheter.

Förslag har lyfts om bildande av en elpriskommission i syfte att se över och föreslå åtgärder för en fungerande elmarknad. Partistyrelsen håller med om att elmarknaden kräver ingående analys utifrån ett konsumentperspektiv och anser att förslaget är värt att se över. Förslaget om etablering av en gemensam nordisk övervakningsmyndighet bör göras inom ramen för ett tätare samarbete mellan länder på den nordiska elmarknaden.

Med den snabba utbyggnaden av förnybar energi och satsning på effektivare elanvändning kommer Sverige inom överskådlig framtid att ha ett betydande elöverskott. Det ger oss en försörjningstrygghet och också möjlighet till export till andra länder som kan ge minskade utsläpp av växthusgaser i dessa.

Partistyrelsen motsätter sig dock en forcerad integrering av den nordiska elmarknaden med den europeiska då det skulle ge negativ inverkan för svensk industris internationella konkurrenskraft. Dock bygger detta på att varje enskilt land också tar ansvar för att investera i förnybar elproduktion och energieffektivisering samt insatser för fungerande konkurrens och fungerande regionala marknader. Här finns idag många brister. En ihopkoppling med illa fungerande marknader innan dessa brister åtgärdats leder bara till höjda elpriser. Partistyrelsen vill därför i första hand fokusera på investeringar som får den nordiska elmarknaden att fungera bättre. Baltikum är i det avseendet att betrakta som en naturlig del av en fortsatt integrerad nordisk elmarknad.

## **Modern infrastruktur**

Den tekniska utvecklingen inom energisektorn går mycket snabbt och smarta nät kommer att bli nödvändiga i takt med att fossila bränslen avvecklas. En utbyggnad av förnybara energikällor ställer krav på större funktionalitet av det svenska stamnätet. Partistyrelsen menar att investeringar i smarta nät är nödvändigt för ett hållbart energisystem. Det är viktigt att överföringskapaciteten mellan de norra delarna av landet och de södra byggs ut för att möjliggöra en fortsatt utbyggnad av den förnybara energin.

Sverige är idag indelat i fyra elområden. Det innebär att elpriset varierar beroende på i vilket elområde man bor. Det rättsliga läget för elområdena är idag oklart och partistyrelsen är kritisk till hur elområden har införts i landet. Systemet innebär stora konkurrensproblem för den elintensiva industrin och en utsatt situation för elkonsumenter och bör därför förändras. Därutöver vill partistyrelsen, genom investeringar i stamnätet, komma tillbaka till en situation där rättvisa villkor och förutsättningar råder för alla. Det kommer också kräva framtida investeringar i elproduktion i de delar av landet där elförbrukningen ökar och är som störst. Här kan utbyggnaden av förnybara energikällor utgöra en ersättningspotential i de områden av landet som saknar tillgång till befintlig elproduktion.

## Översyn av vattenkraften

Vattenkraften är en kraftkälla med stor potential. Partistyrelsen delar uppfattningen att vattenkraften behöver effektiviseras systematiskt i samband med utbyggnad av förnybara energikällor. Vattenkraften utgör baskraften i den svenska energiproduktionen, men kan också användas som reglerkraft då energibehovet hos hushåll och företag varierar under olika tidsperioder. Modern teknik kan öppna nya möjligheter för energiutvinning utan att miljövärden går förlorade, inte minst förutsättningarna för vandrande fisk som lax och ål. Småskalig vattenkraft kan vara ett viktigt tillskott till utbyggnaden av den förnybara energin.

## Fjärrvärme

Det finns en stor potential för en ökad elproduktion i fjärrvärmeanläggningarna, men för att utnyttja potentialen behöver fjärrvärmemarknaden utvecklas. Fjärrvärmemarknaden präglas i stor utsträckning av så kallade naturliga monopol. Det vill säga det finns bara en leverantör av fjärrvärme i ett givet geografiskt område.

Denna osäkerhet hotar den fortsatta utbyggnaden av fjärrvärmen, vilket skulle vara ett allvarligt bakslag för klimatomställningen. Partistyrelsen anser därför att övervakningen av fjärrvärmeleverantörernas prissättning bör skärpas samt att förutsättningarna för en prisprövning, vilken efterfrågas av samtliga aktörer på fjärrvärmemarknaden, bör prövas.

Det finns ett starkt samhällsintresse att i så stor utsträckning som möjligt ta tillvara på industriell spillvärme i fjärrvärmenäten. Det finns också ett behov av att skapa förutsättningar för sammankopplingar av olika lokala fjärrvärmenät. I syfte att i större utsträckning ta tillvara på spillvärme samt att ge förutsättningar för ett mer effektivt resursutnyttjande förordar därför partistyrelsen att möjligheterna och kostnaderna för en utbyggnad av fjärrvärmenät ses över.

Naturgas kan i en övergångsperiod användas dels som flytande naturgas (LNG) för till exempel sjöfart, dels som ersättning för kolkraft i Europa. Utvinning av skiffergas är dock en tveksam form av energiutvinning. Miljöproblemen kring brytning av naturgas i form av skiffergas är stora och metoderna osäkra, speciellt när de innefattar insprutning av kemikalier i marken för att driva fram gasen. Exploatering av skiffergas bör avvisas. Dock ställer sig partistyrelsen tveksam till att upphäva nuvarande tillstånd för

skifferprospektering, då detta är en fråga för miljödomstolar att ta ställning till efter en ansökan för det aktuella bolaget.

I genomförandet av vår energipolitik spelar den offentliga sektorn en avgörande roll som förebild för företag och allmänheten och som drivkraft för att skynda på en hållbar utveckling. Det handlar om att den egna, kommunala verksamheten ska vara i framkant av utvecklingen. Partistyrelsen instämmer i att kommunala energibolag bör eftersträva, så långt det är möjligt, en omställning av den egna energiproduktionen till förnybart inom elcertifikatsystemet.

Partistyrelsen ställer sig positiv till timdebitering eftersom det ger konsumenten större möjligheter att genom kunskap påverka sin elkonsumtion och de kostnader det medför. Energimyndigheten bör få ett samordningsansvar för hur processen med införandet av timdebitering bör gå till.

Energianläggningar är belagda med statlig fastighetsskatt i likhet med hyreshus och industrienheter. Partistyrelsen menar också att energiproduktion och naturtillgångar ska beskattas nationellt genom staten, och inte hur de är placerade inom kommunerna.

Jordbrukets klimatpåverkan måste minska genom att ställa om till ett mer hållbart jordbruk. Sverige behöver en nationell långsiktig livsmedelsstrategi för vilken matproduktion som ska ske i Sverige och hur den ska anpassas till klimatförändringarna och våra nationella och internationella klimatåtaganden. Möjligheter att effektivisera vår konsumtion kring jordbruket behöver därför ses över i Sverige och EU.

#### **Partikongressen föreslår besluta:**

att bifalla motionerna G84:1, G85:4, G88:2, G99:1, G101:4, G104:1, G114:2, G119:1

G84:1 (Söderhamns arbetarekommun) att arbeta för att en planering för en nätutbyggnad som gör det möjligt att genomföra planeringsramen om 30 TWh vindkraftsel senast 2020

G85:4 (Hallsbergs arbetarekommun) att våra EU parlamentariker ska arbeta för att utreda vilka möjligheter det finns inom EU att skapa styrmedel som minskar EU-medborgarnas konsumtion av energi inom angivna områden

G88:2 (Staffanstorps arbetarekommun) att vi socialdemokrater måste underlätta situationen för Svenska elkonsumenter och bygga ut nätkapaciteten, i syfte att bygga bort flaskhalsarna så att rättvisa villkor och förutsättningar gäller för alla

G99:1 (Borås arbetarekommun) att Socialdemokraterna arbetar för att ta fram ett konverteringsbidrag som underlättar för privatpersoner att anskaffa vindkraftverk och genom det arbeta aktivt för ett grönare Sverige

G101:4 (Falun arbetarekommun) att förenkla möjligheten för enskilda personer att sälja grön el till nätet

G104:1 (Hörs arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna i flera kommande budgetförslag lägger en ansevärd summa på utveckling och forskning av vägkraften med kringteknik. Summans exakta storlek får beslutas i förberedandet av dessa budgetförslag och presenteras i samband med budgetens övriga beslut

G114:2 (Örebro arbetarekommun) att en utredning får visa på vilket sätt solel kan och ska stödjas i fortsättningen

G119:1 (Östersunds arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att få fram ett system som främjar egenproduktion av förnybar energi och el genom företräde i nätet samt en långsiktig och hållbar ersättning

#### **Partikongressen föreslås besluta:**

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: C6:4, G21:2, G77:1, G77:3, G77:4, G77:5, G78:1, G79:1, G80:1, G81:1, G82:1, G82:2, G83:1, G83:2, G85:2, G85:3, G86:1, G86:2, G87:1, G87:2, G87:3, G88:1, G88:3, G88:4, G90:1, G90:2, G90:3, G90:4, G91:1, G91:2, G91:3, G91:4, G92:2, G93:1, G93:2, G93:3, G93:4, G93:5, G93:6, G94:1, G94:2, G96:1, G97:1, G100:1, G100:2, G100:3, G100:4, G100:5, G101:1, G101:2, G101:3, G102:1, G103:1, G103:2, G103:3, G104:2, G104:3, G105:1, G106:1, G106:2, G106:3, G106:4, G106:5, G107:1, G107:2, G107:3, G108:1, G108:2, G108:3, G111:1, G111:2, G111:3, G112:1, G112:2, G112:3, G113:1, G114:3, G114:4, G115:1, G115:3, G116:1, G120:2, G120:4

C6:4 (Dalarnas partidistrikt, Gävleborgs partidistrikt, Jämtlands läns partidistrikt, Norrbottens partidistrikt, Västerbottens partidistrikt, Västernorrlands partidistrikt) att energiförsörjningen till konkurrenskraftiga priser till de stora basindustrierna måste garanteras

G21:2 (Umeå arbetarekommun - enskild) att frågan om framtida energislag underordnas behovet av elektrisk kraft till konkurrenskraftiga priser för att klara sysselsättning och välfärd

G77:1 (Uppsala läns partidistrikt) att Sverige upphör att räkna med energiintensitet och istället ansluta sig till den mer ärliga metod som EU-kommissionen förordar och som handlar om vad vi i Sverige verkligen förbrukar

G77:3 (Uppsala läns partidistrikt) att Sverige inför ett system med vita certifikat som stimulerar energieffektivisering

G77:4 (Uppsala läns partidistrikt) att programmet för energieffektivisering, PFE, utökas till all industri

G77:5 (Uppsala läns partidistrikt) att ett system med krav på bara en elräkning utan fasta nätkostnader införs i Sverige

G78:1 (Falu arbetarekommun) att Socialdemokraterna aktivt och skyndsamt verkar för att avveckla kärnkraften i Sverige

G79:1 (Botkyrka arbetarekommun - enskild) att kärnkraften avvecklas så att avvecklingen inte hotar elförsörjningen och jobben i landet

G80:1 (Uppsala arbetarekommun) att Socialdemokraterna lägger fast en tydlig plan för avveckling av kärnkraften och en långsiktigt hållbar strategi för en god energiförsörjning baserad på förnybar energi

G81:1 (Vårgårda arbetarekommun) att Socialdemokratiska arbetarepartiet lägger fast en tydlig plan för avveckling av kärnkraften och utveckling av en god energiförsörjning i Sverige baserad på förnybar energi

G82:1 (Avesta arbetarekommun) att Socialdemokraterna lägger fast en tydlig plan för avveckling av kärnkraften

G82:2 (Avesta arbetarekommun) att en god energiförsörjning i Sverige baserad på energieffektivisering och förnybar energi

G83:1 (Borlänge arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna lägger fast en tydlig plan för avveckling av kärnkraften

G83:2 (Borlänge arbetarekommun - enskild) att en god energiförsörjning i Sverige baserad på energieffektivisering och förnybar energi

G85:2 (Hallsbergs arbetarekommun) att våra riksdagspolitiker aktivt arbetar för en lagstiftning kring styrmedel som minskar vår konsumtion av energi inom ovanstående områden

G85:3 (Hallsbergs arbetarekommun) att våra EU parlamentariker driver frågan om hur alla EU-medborgare ska få ökad kunskap om behovet av en minskad konsumtion av energi inom ovanstående områden

G86:1 (Gävle arbetarekommun) att partiet verkar för en form för att enskilda skall kunna få bidrag för att kunna investera i förnyelsebara energikällor

G86:2 (Gävle arbetarekommun) att partiet verkar för en modell för hur försäljning in på det allmänna elnätet skall fungera

G87:1 (Skövde arbetarekommun) att undersöka möjligheterna till anläggning av mindre vattenkraftverk

G87:2 (Skövde arbetarekommun) att det tas hänsyn till naturen, inga större ingrepp får göras för dammbyggnader

G87:3 (Skövde arbetarekommun) att undersökning sker av gamla kvarndammar och naturliga våtmarker

G88:1 (Staffanstorp arbetarekommun) att Socialdemokraterna skall verka för att den orättvisa indelningen i fyra zoner ändras så att en jämligare fördelning sker inom landet

G88:3 (Staffanstorp arbetarekommun) att koppla ihop nätet med Norra Europa och Baltikum

G88:4 (Staffanstorp arbetarekommun) att motionen bifalles och skickas till den socialdemokratiska riksdagsgruppen

G90:1 (Ronneby arbetarekommun - enskild) att inga nya kärnkraftverk får byggas i Sverige

G90:2 (Ronneby arbetarekommun - enskild) att uranbrytning och prospektering för uranbrytning förbjuds i Sverige

G90:3 (Ronneby arbetarekommun - enskild) att import av kärnavfall till Sverige förbjuds

G90:4 (Ronneby arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna arbetar för en svensk klimatmässigt hållbar energiförsörjning baserad på förnyelsebara energislag

G91:1 (Malmö arbetarekommun) att inga nya kärnkraftverk får byggas i Sverige

G91:2 (Malmö arbetarekommun) att uranbrytning och prospektering för uranbrytning förbjuds i Sverige

G91:3 (Malmö arbetarekommun) att import av kärnavfall till Sverige förbjuds

G91:4 (Malmö arbetarekommun) att Socialdemokraterna arbetar för en svensk klimatmässigt hållbar energiförsörjning baserad på förnyelsebara energislag

G92:2 (Norråljä arbetarekommun) att frågan om framtida energislag underordnas behovet av elektrisk kraft till konkurrenskraftiga priser för att klara sysselsättning och välfärd

G93:1 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att staten via ingrepp på elmarknaden ser till att ägare av elnätet, det vill säga infrastrukturen, inte kan missbruka sin ställa som monopolist

- G93:2 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att staten använder sitt ägande i Vattenfall som instrument för att åstadkomma en nödvändig energiomställning till förnyelsebara energikällor
- G93:3 (Stockholms partidistrikt) att socialdemokratisk ledda kommuner ställer om, inom rimlig tidsperiod, till att producera förnybar el och köpa gröna elcertifikat
- G93:4 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna verkar för att investeringarna i det svenska stamnätet ökar
- G93:5 (Stockholms partidistrikt) att avskaffa elområden
- G93:6 (Stockholms partidistrikt) att Socialdemokraterna ska verka för en bred, blocköverskridande energiöverenskommelse för att ställa om energisystemet till att helt bygga på förnyelsebar energi, som har till syfte att skapa goda förutsättningar för svenska hushåll och svensk industri
- G94:1 (Mölnåls arbetarekommun) att kongressen uttalar sig för att en primär energiberäkning införs i gällande byggnormer
- G94:2 (Mölnåls arbetarekommun) att kongressen uttalar sig för att en översyn sker med nu gällande byggnormer och regler för en anpassning sker till de primäreffektiva förhållandena vid energiberäkning
- G96:1 (Ystads arbetarekommun) att Socialdemokraterna skall verka för att indelningen i elprisområden avvecklas så att elpriset åter blir enhetligt i Sverige
- G97:1 (Simrishamns arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att indelningen i elprisområden avvecklas
- G100:1 (Lunds arbetarekommun) att ett av Vattenfalls syften ska vara att utgöra ett redskap för hållbar samhällsutveckling
- G100:2 (Lunds arbetarekommun) att Vattenfall genom förändringar i ägardirektiven tydligt får som uttalat uppdrag att leda omställningen till förnyelsebar energiproduktion, effektiv energianvändning och minskad klimatpåverkan
- G100:3 (Lunds arbetarekommun) att Vattenfall prioritering av förnyelsebar energi, effektiv energianvändning och minskad klimatpåverkan ska omfatta alla marknader där bolaget agerar
- G100:4 (Lunds arbetarekommun) att Vattenfalls genom förändringar i ägardirektiven ges i uppdrag att stödja utvecklingen med abonnentproducerad förnyelsebar energi genom att praktisera nettodebitering med skälig ersättning för sina kunder, samt ge råd och stöd för denna typ av energiproduktion
- G100:5 (Lunds arbetarekommun) att uppdraga åt partistyrelsen att verka för motionens praktiska genomförande
- G101:1 (Falu arbetarekommun) att på olika sätt stimulera och subventionera utveckling av och forskning kring förnyelsebar energi
- G101:2 (Falu arbetarekommun) att på olika sätt stimulera och subventionera gröna installationer av solenergi och vindkraft för såväl privat som företags bruk
- G101:3 (Falu arbetarekommun) att verka för att nybyggen av bostäder i möjligaste mån ska byggas med lokal energiproduktion för såväl uppvärmning som el
- G102:1 (Uppsala arbetarekommun) att Socialdemokraterna lägger fast en tydlig plan för hur partiet vill att kärnkraften ska avvecklas och hur kärnkraften stegvis ska ersättas av en energiförsörjning baserad på förnybar energi
- G103:1 (Umeå arbetarekommun) att arbeta för att Sverige ska motverka allt bruk av kärnkraft

- G103:2 (Umeå arbetarekommun) att arbeta för att Sverige inte investerar i kärnkraft
- G103:3 (Umeå arbetarekommun) att arbeta för att mer resurser satsas på att hitta alternativ till el för uppvärmning av bostäder
- G104:2 (Hörs arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraternas kongress ger partistyrelsen i uppdrag att tillsätta en utredning som skall presentera en stor utvecklingsplan för Svensk vågkraft. Utredningen skall också presentera klara målsättningar för denna satsning
- G104:3 (Hörs arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna lägger till utbyggnad av vågkraft i kommande valmanifest
- G105:1 (Eskilstuna arbetarekommun - enskild) att den Socialdemokratiska partikongressen tar beslut om en ny politik för en energimarknad i motionens anda
- G106:1 (Norrköpings arbetarekommun) att verklig nettomätning införes för mindre förnyelsebara energiproducenter
- G106:2 (Norrköpings arbetarekommun) att den s k uttagsskatten tas bort för mindre elproducenter
- G106:3 (Norrköpings arbetarekommun) att myndigheters svarstid begränsas till tre månader, vad gäller småskalig energiproduktion
- G106:4 (Norrköpings arbetarekommun) att alla som har synpunkter på placeringen av mindre vindparker måste ordentligt motivera sin åsikt
- G106:5 (Norrköpings arbetarekommun) att elenergi ses som vilken vara som helst och att ”transporten” betalas av konsumenten
- G107:1 (Ullerud arbetarekommun) att tillsätta en elpriskommission med syfte att granska och komma med förslag på hur elmarknaden ska utvecklas långsiktigt och hållbart i framtiden
- G107:2 (Ullerud arbetarekommun) att införa en nordisk övervakningsmyndighet över den gemensamma elmarknaden med uppgift att kontrollera behov, tillgång, effekt och styrning
- G107:3 (Ullerud arbetarekommun) att investeringsbehov ses över för effektivisering av befintliga förnyelsebara energikällor samt för en ökad utbyggnad av småskalig energiproduktion
- G108:1 (Nordvärmlands arbetarekommun) att tillsätta en elpriskommission med syfte att granska och komma med förslag på hur elmarknaden ska utvecklas långsiktigt och hållbart i framtiden
- G108:2 (Nordvärmlands arbetarekommun) att införa en nordisk övervakningsmyndighet över den gemensamma elmarknaden med uppgift att kontrollera behov, tillgång, effekt och styrning
- G108:3 (Nordvärmlands arbetarekommun) att investeringsbehov ses över för effektivisering av befintliga förnyelsebara energikällor samt för en ökad utbyggnad av småskalig energiproduktion
- G111:1 (Hallsbergs arbetarekommun) att våra riksdagsledamöter arbetar för att idén om Energynet ska bli verklighet genom bidrag, regelverk och lagstiftning som gynnar installation och produktion av små- och storskalig sol- och vindel
- G111:2 (Hallsbergs arbetarekommun) att partiet genom opinionsbildning sprider idén om Energynet
- G111:3 (Hallsbergs arbetarekommun) att våra EU-parlamentariker arbetar för att sprida idén om Energynet inom EU och verkar för ökad produktion av sol- och vindel
- G112:1 (Hörby arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att avbryta alla pågående skiffergas- och skifferoljeaktiviteter
- G112:2 (Hörby arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att upphäva samtliga aktuella prospekteringsstillstånd för skiffergas och skifferolja



G112:3 (Hörby arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för att förbjuda alla nya projekt, oavsett om prospektering eller exploatering av skiffergas och skifferolja

G113:1 (Örebro arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska driva frågan om en fortsatt energiskattebefrielse av vindkraftsel och garanterar befrielsen minst 5 år från beslutsdag för att ge stabila spelregler

G114:3 (Örebro arbetarekommun) att Socialdemokraterna inför ett system för nettodebitering av el

G114:4 (Örebro arbetarekommun) att systemet konstrueras så att det underlättar småskalig elproduktion och underlättar för alla att göra sin egen el

G115:1 (Uppsala arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna låter omarbete nuvarande styrmodell för Svenska Vattenfall mot en modell med mer aktiv styrning och styrning för de intressen som har förankring hos svenska folket, samt att Vattenfall ska vara det bolag i Sverige som leder utvecklingen mot ett miljömässigt hållbart energisystem

G115:3 (Uppsala arbetarekommun - enskild) att Vattenfalls avkastningskrav jämföras med kravet att vara det bolag som leder utvecklingen mot ett miljömässigt hållbart energisystem

G116:1 (Lidingö arbetarekommun - enskild) att partiet alltmer målmedvetet verkar för att vidareutveckla politik som syftar till avveckling av kärnkraften och till byggande av långsiktig, ekologisk, social, och ekonomisk hållbarhet

G120:2 (Örebro arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska verka för att utvidga PFE till hela näringslivet

G120:4 (Örebro arbetarekommun) att Socialdemokraterna medverkar till att omreglera fjärrvärmenäten så ett sådant sätt att det gynnar konsumenter och miljö

**Partikongressen föreslår besluta:**

att avslå motionerna G76:1, G89:1, G89:2, G95:1, G98:1, G109:1, G110:1, G114:1, G115:2, G117:1, G117:2, G118:1, G118:2, G120:3

G76:1 (Lunds arbetarekommun - enskild) att SAP driver detta förslag till ett färdigt beslut om att sänka elavgifterna till lika avgifter inom hela Sverige

G89:1 (Gullspångs arbetarekommun) att en elåterbäringsavgift tillförs de kommuner där energiuttagen/energi-produktionen sker; exempelvis Gullspångsälven i Gullspångs kommun

G89:2 (Gullspångs arbetarekommun) att elåterbäringsavgiften ska vara 5-10 öre per kilowatt

G95:1 (Svalövs arbetarekommun) att partikongressen beslutar ge riksdagsgruppen i uppdrag att skapa en lagstiftning för vindkraftsetableringar som gör att den lilla människans behov och intressen bättre blir tillgodosedda i förhållande till de starka ekonomiska vindkraftsintressena

G98:1 (Jämtlands läns partidistrikt) att vind- och vattenkraftens fastigheter beskattas i den kommun där de är belägna

G109:1 (Gävleborgs partidistrikt) att nationella regler och riktlinjer utarbetas av ersättningssystem vid vindkraftsetableringar

G110:1 (Söderhamns arbetarekommun) att uppdra till partistyrelsen att utreda framtida regleringar och riktlinjer av ersättningssystem till vind- och vattenkraftskommuner

G114:1 (Örebro arbetarekommun) att det investeringsstöd som finns för solex idag förlängs under 8 år

G115:2 (Uppsala arbetarekommun - enskild) att Socialdemokraterna arbetar för att Vattenfall ska stödja och använda sig av svenska cleantech företag i utvecklingen av ett miljömässigt hållbart energisystem

G117:1 (Kalix arbetarekommun) att kommuner där vindkraft byggs och bedrivs får del av de värden som skapas

G117:2 (Kalix arbetarekommun) att Socialdemokraterna i riksdagen verkar för en lagstiftning i frågan som reglerar lokalt deläggande och lokal beskattning

G118:1 (Sundsvalls arbetarekommun - enskild) att 1-2 öre per kWh från den norrländskt producerade vattenkraften avsätts till en stiftelse, vars uppdrag är att säkra landsändans framtida utveckling

G118:2 (Sundsvalls arbetarekommun - enskild) att medlen ska användas bland annat till att tjälsäkra det norrländska vägnätet och till att rusta upp järnvägsnätet i Norrland

G120:3 (Örebro arbetarekommun) att Socialdemokraterna bidrar till att BBR:s energikrav är miniminivåer och att kommuner och landsting kan ställa tuffare krav om de så önskar

## MOTION G76

### MALMÖ ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

#### Anpassa till lika elavgifter i hela Sverige

Sänk elavgifterna i södra Sverige och gör elavgifterna lika inom hela Sverige.

#### Partikongressen föreslås besluta:

G76:1 att SAP driver detta förslag till ett färdigt beslut om att sänka elavgifterna till lika avgifter inom hela Sverige

Kirseberg-Segevång S-förening

Malmö arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

## MOTION G77

### UPPSALA LÄNS PARTIDISTRIKT

#### Använd energin smartare

Sverige har allt att tjäna på en smartare energianvändning. När vi ska klara omställningen till ett samhälle utan klimatpåverkan, den största politiska frågan i vår tid, kommer vi att få svårt med samma höga användning av energi som vi har idag. Klimatkrisen är även en energikris.

Därför är uppgiften att använda den energi vi har smartare och effektivare mycket viktig. Men det är också lönsamt för samhället. I en värld där efterfrågan på energi ökar och framför allt då förnybar energi,

kommer den som har effektivare och smartare användning av energi att ha en konkurrensfördel. Det innebär fler jobb i Sverige, större inkomster och som ett resultat av detta, bättre välfärd.

Energieffektiviseringsutredningen (SOU 2008:25) målade upp en bild där det finns en stor potential för effektivare energianvändning i Sverige. Men då behövs politiska styrmedel och stimulanser. Det kommer inte, som regeringen tycks tro, att ske av sig själv bara marknaden hanterar det. Marknaden agerar kortsiktigt trots att det går att tjäna på investeringar för minskad energianvändning.

Det första hindret handlar om hur regeringen valt att beräkna effektiviseringen. I resten av Europa är det enkla sättet som gäller. Alltså hur mycket energi man har använt ena året jämfört med nästa år. Men den svenska regeringen räknar på "energiintensitet" som är energiminskning jämfört med BNP. Det betyder att en "minskning" går att nå bara genom en BNP-ökning. Vi anser att detta är en metod att förleda medborgarna att tro att regeringens politik lett till resultat.

I vårt boende finns den största potentialen till mindre energianvändning. Idag går det att bygga hus utan uppvärmning. Bara den värme som människor och apparater alstrar behövs för att hålla en bra inomhustemperatur. Det går också att renovera hus så att de får en väsentligt minskad energianvändning.

När man bygger hus måste man följa Boverkets regler. Nyligen skärptes reglerna för hur mycket energi ett hus använder. Men flera kommuner ställer redan dubbelt så tuffa krav på nybyggen när man bygger på kommunens mark som de nya "skärpta" statliga kraven från Boverket. Vi undrar varför vi bygger omoderna hus i Sverige idag? Att skärpa byggnormerna är ett bra politiskt redskap för att minska energianvändningen i Sverige.

I flera länder används i dag så kallade vita certifikat för att stimulera smartare energianvändning. Det handlar om att staten sätter ett mål för minskad energianvändning och bestämmer ett antal åtgärder som kan minska energianvändningen, t.ex. installation av isolerglasfönster. För varje åtgärd får man ett certifikat. Energibolagen måste sedan köpa en viss mängd certifikat för att nå statens mål. Socialdemokraterna har i motioner i riksdagen krävt att Sverige inför ett sådant system.

Idag finns ett program för energieffektivisering i den elintensiva industrin, PFE. Företag som investerar i effektiviseringsåtgärder får en skattereduktion (0,5 öre/kWh) i utbyte. Det här har varit mycket framgångsrikt och vi menar att detta borde utökas till fler sektorer. Varför inte utöka programmet till hela industrin?

För hushållen finns bara en stark morot för minskad energianvändning. Nämligen priset. I dag får elkunderna två räkningar: en från elbolaget och en från nätbolaget. Nätbolaget har både en fast och en rörlig del. För konsumenten är detta ett mycket krångligt system som minskar incitamentet till investeringar som sparar energi. Nätbolagen argumenterar med att de har en fast kostnad oavsett hur mycket el som en enskild kund förbrukar. Men det förhållandet finns ju i alla branscher: livsmedelsbutiker, restauranger etc, utan att kunderna t.ex. måste betala entréavgift i butiker eller restauranger.

Vi menar att ett enkelt sätt vore att låta elbolaget betala kundernas nätavgifter och sedan får elbolaget fördela de fasta kostnaderna på priset per kWh. Det skulle öka motivationen för elkunder att spara el. Det skulle också göra att det lönar sig snabbare att byta till snålare apparater. Och framför allt: göra livet enklare för alla elkunder. En begriplig räkning istället för två obegripliga.

### **Partikongressen föreslås besluta:**

- G77:1 att Sverige upphör att räkna med energiintensitet och istället ansluta sig till den mer ärliga metod som EU-kommissionen förordar och som handlar om vad vi i Sverige verkligen förbrukar
- G77:2 att byggnormerna ytterligare skärpts så att byggandet blir energismartare
- G77:3 att Sverige inför ett system med vita certifikat som stimulerar energieffektivisering
- G77:4 att programmet för energieffektivisering, PFE, utökas till all industri
- G77:5 att ett system med krav på bara en elräkning utan fasta nätkostnader införs i Sverige

Knivsta arbetarekommun

Uppsala läns partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

## **MOTION G78**

### **FALU ARBETAREKOMMUN**

#### **Avveckla kärnkraften**

Det finns sedan länge ett riksdagsbeslut, baserat på en folkomröstning, om att avveckla kärnkraften i Sverige. Socialdemokraterna bör innan valet 2014 ta ett kraftgrepp om frågan för att säkerställa att Sverige tar tydliga steg mot en hållbar energiförsörjning utan höga risker för kommande generationer samt tydliggöra att Socialdemokraterna är ett parti att ta sig an denna viktiga fråga för en hållbar framtid.

Trots att vi är medvetna om kärnkraftens enorma och helt obegripliga risker lever vi under de perioder då det inte uppstår några haverier i den falska tron på att kärnkraften är ren och säker. Det stora haveriet i Fukushima 2011 visar att katastrofer kan inträffa också i de mest utvecklade länder. Den mänskliga faktorn, likväl som geografiska makter vi inte kan förutse eller styra över, leder till haverier av kärnkraftverk.

Konsekvenserna av ett haveri är förödande såväl för naturen, ekonomin, hälsan som det sociala livet. Kärnkraften är på många sätt ett högriskprojekt och det bär inte sina egna kostnader. Kärnkraften som energikälla är inte heller något långsiktigt alternativ för vår framtid när vi beaktar brytning av uran och slutförvaring av använt uran. Att energi effektivt kan erhållas ur uran är otvivelaktigt, men hälsoriskerna till följd av dess radioaktivitet får inte negligeras eller förminska. Till detta högriskargument måste också tilläggas att kärnkraft ofrånkomligen är länkad till kärnvapen.

Att avveckla kärnkraftverk är praktiskt görbart och en nödvändighet för att ställa om vår energiförbrukning till en hållbar framtid. Erfarenheterna från nedläggningen av Barsebäck 2005 säger oss att det är möjligt att fasa ut kärnkraften och ersätta den med andra energikällor. Denna utveckling som det socialdemokratiska partiet inledde, bör fullföljas. Socialdemokraterna kan därmed säkerställa en omställning mot en långsiktigt hållbar energiförsörjning för ett modernt industrisamhälle.

### **Partikongressen föreslås besluta:**

G78:1 att Socialdemokraterna aktivt och skyndsamt verkar för att avveckla kärnkraften i Sverige

Jessica Mjöberg

Falu arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## **MOTION G79**

### **BOTKYRKA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)**

#### **Avveckla kärnkraften**

Det är dags att besluta om den bortre parentes för kärnkraften. Det finns ju en naturlig parentes för kärnkraft som energikälla. De kända uranlagren beräknas räcka i 85 år. Tillsammans med de problem som kärnkraften är förknippad med och som gör att det i varje led är riskfyllt och i vissa fall omoraliskt att handskas med den, bör vi snarast avveckla den.

Uranbrytningen ger svåra sår i landskapet och är dessutom starkt förorenande i form av radongas och radioaktivt damm, i de miljöer brytningen sker. En av världens största fyndigheter finns i Niger, men är under fransk kontroll. En annan finns i Kanada, en tredje i Ryssland och en fjärde i Australien. Det är där vi i huvudsak får vårt uran ifrån, och på alla dessa platser drabbas invånarna och miljön tar skada. Själva har vi varit kloka nog att inte ta några risker att förstöra miljön med uranbrytning, där det är möjligt i Sverige; I Ranstad i Västergötland, i Lilljuthatten i Jämtland, eller i Pleurajokk i Lappland.

Driften av kärnkraftverk anses ju vara säker. Men tekniken är inte problemet. Såväl i fallet med Harrisburg som med det i Tjernobyl var den mänskliga faktorn som utlöste reaktorhaverierna. I Harrisburg glömde någon att stänga en ventil efter en övning och i Tjernobyl beordrade en sovjetisk militär de underställda teknikerna att pressa reaktorn till dess att den yttersta gränsen passerats. I Fukushima förvärrades situationen på grund av att företaget och regeringen mörklade situationens allvar. Det är inte säkerheten i kärnkraftverken som man ska bekymra sig om. Bekymret är vad människorna gör och inte gör.

Den tredje och avgjort mest besvärliga hanteringen av civil kärnkraft är när den övergår att bli en militär möjlighet i form av kärnvapen. Import och export av uttjänt uran är tillåten i stora delar av världen och det kan väl hända att en mindre nogräknad bulvan kan komma i besittning av såväl materialet som kunder, i form av terrorgrupper eller desperata stater. Följden av en sådan utveckling är oöverskådlig och vi har en moralisk skyldighet att stoppa alla möjligheter av spridning, inte bara av kärnvapen utan också utbränt kärnavfall.

Kärnkraftens fjärde problem är avfallet. För att kunna hantera kärnavfall utan risk för strålskador krävs en lagringsperiod på upptill 100 000 år. De lagar och förordningar som vi stiftar idag ska alltså garantera säkerheten under den tid som avfallet varken får läcka ut i omgivningen, eller för den delen stjälas. Att lägga denna problematik i händerna på våra ofödda barn och barnbarn i tusentals generationer, utan att ge dem några fördelar är inte bara en dålig politik, det är djupt omoraliskt också.

Vi har avvecklat två reaktorer i Barsebäck redan 1999 och 2001. Nu är det dags att gå vidare, i en takt som inte hotar elförsörjningen och jobben i landet.

#### **Partikongressen föreslår besluta:**

G79:1 att kärnkraften avvecklas så att avvecklingen inte hotar elförsörjningen och jobben i landet

Robert Rasmussen

Botkyrka arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

## **MOTION G80**

### **UPPSALA ARBETAREKOMMUN**

#### **Avveckling av kärnkraften måste börja nu**

Nyligen blev vi påmind om kärnkraftens risker när Japan förra året drabbades av jordbävning följt av en tsunami i mars. Detta ledde till en så kraftig kärnkraftsolycka att kärnkraftens framtid i Japan på allvar ifrågasätts. Motståndet i landet växer. I Tyskland ledde olyckan i Fukushima till beslut om att helt avveckla kärnkraften.

Katastrofen i Japan visar vilka risker en fortsatt utveckling av kärnkraften innebär, både risker för hälsan, för död, risker för ett lands ekonomi och risker för en snabb framtvungad omställning av energisystemet när fortsatt drift blir omöjlig moraliskt och politiskt.

Erfarenheterna från Japan är i högsta grad relevanta för Sverige, även om riskerna för jordbävning och tsunami är väsentligt större där än här. I Sverige har allvarliga incidenter, säkerhetskontroller och underhåll gång på gång framtvungat långvariga driftstopp av kärnkraftverken. Incidenten vid kärnkraftverket i Forsmark för att ta ett exempel har av Strålsäkerhetsmyndigheten bedömts som mycket allvarlig och internationell expertis har beskrivit händelsen som ”nära en härdsälta”. Dessa händelser har lett till att Stålsäkerhetsmyndigheten vill ha tätare och mer omfattande tester av säkerhetssystemen vid de svenska kärnkraftverken. Utan överdrift kan man hävda att kärnkraften är en energikälla som skapar oro och ständig osäkerhet. Så länge kärnkraften finns i Sverige och i världen kommer riskerna och problemen att diskuteras och skapa osäkerhet om framtidens energiförsörjning – men också om riskerna med förvaringen av allt större och större mängder kärnavfall.

För utveckling av landets energipolitik är det bekymmersamt att en avvecklingsplan för kärnkraften aldrig lagts fram, trots att målen om avveckling varit tydliga. Endast ett kärnkraftverk har stängts för gott. Det verkliga stora bakslaget kom 2010 då den borgerliga regeringen beslutade att tillåta byggandet av nya kärnkraftverk. I stället för att aktivt driva frågan om energiomställning till ett långsiktigt hållbart energisystem utan både kärnkraft och fossila bränslen, har den borgerliga regeringens agerande skapat ytterligare osäkerhet och otydlighet om Sveriges framtida energiförsörjning. Det är otvivelaktigt så att potentialen inte minst i Sverige för energieffektivisering och förnybarhet är mycket stor. Lägg därtill att de ekonomiska riskerna för förnybara bränslen är mindre än för kärnkraft. I Finland t ex har kostnaden för

att byggandet av ett nytt kärnkraftverk sprängt alla kalkyler. Om vi vill ha valuta för våra energiinvesteringar ska vi investera i hållbara och säkra energisystem och inte på den kostsamma och riskfyllda kärnkraften. Det faktum att stora industrinationer som Japan och Tyskland lämnar kärnkraftsamhället bör leda till en omprövning av den svenska energipolitiken.

Frågan om kärnkraft handlar inte enbart om pengar och teknik, utan i ännu högre grad om samhällssyn och värderingar. Vårt mål är en långsiktig hållbar samhällsutveckling, i solidaritet med nu levande och framtida generationer. Vi står inför valet att förvalta eller förbruka vår jord. För oss socialdemokrater borde valet vara självklart!

Nu är det hög tid för ett socialdemokratiskt program med tydliga måldatum för en omställning till ett energisystem fritt från kärnkraft och fossila bränslen. Vi ser fram mot ett program som främjar samarbete mellan politiken, forskningen, fackföreningsrörelsen, energiföretagen och industrin – till gagn för både miljö, klimat och ekonomi.

#### **Partikongressen föreslås besluta:**

G80:1 att Socialdemokraterna lägger fast en tydlig plan för avveckling av kärnkraften och en långsiktigt hållbar strategi för en god energiförsörjning baserad på förnybar energi

Lena Hartwig, Berit Ericsson och Ylva Stadell

Uppsala arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## **MOTION G81**

### **VÅRGÅRDA ARBETAREKOMMUN**

#### **Avvecklingen av kärnkraften måste börja nu**

Vi blev nyligen återigen påmind om kärnkraftens risker när Japan drabbades av jordbävning följt av en tsunami i mars 2011. Detta ledde till en så allvarlig kärnkraftsolycka att kärnkraftens framtid i Japan nu på allvar sätts i fråga. På senhösten 2012 stod alla kärnkraftverk i landet stilla. Efter stängningar för underhåll har beslut om nystart dröjt. Motståndet i landet växer. I Tyskland ledde olyckan i Fukushima till beslut om att helt avveckla kärnkraften.

Tomas Käberger, tidigare generaldirektör för Energimyndigheten, konstaterade i Svenska Dagbladet i april 2012 att olyckan i Fukushima har haft förödande konsekvenser. Han tar Japan som exempel: ”I de nu kontaminerade områden man inte haft råd att utrymma, aborteras missbildade foster och man förbereder sig för att hantera sjukdomar i decennier framåt. Skattebetalarna får betala tusentals miljarder kronor för utrymningar och hantering av de havererade reaktorerna. Med dessa erfarenheter har kärnkraftverken stängts. Verk som tidigare svarade för ca 30 procent av Japans elförsörjning.”

Katastrofen i Japan visar vilka risker som en fortsatt satsning på kärnkraft innebär; både risker för död, ohälsa och ekonomiska kostnader och risker i form av en snabb, framtvungen omställning av energisystemet när fortsatt drift blir moraliskt och politiskt omöjlig.

Den japanska erfarenheten är i allra högsta grad relevant för Sverige, även om Sverige inte löper samma risk att drabbas av en jordbävning eller en tsunami. Allvarliga incidenter, säkerhetskontroller och underhåll har under senare år gång på gång tvingat fram driftsstopp på kärnkraftverken.

Två exempel: År 2006 inträffade en mycket allvarlig incident vid kärnkraftverket i Forsmark. Strålsäkerhetsmyndigheten bedömer händelsen som mycket allvarlig. Internationell expertis har beskrivit händelsen som "nära en härdsälta". År 2011 kom ytterligare en stor larmrapport. Vid saneringen efter en brand i en kvarglömd dammsugare i Ringhals 2:s reaktorinneslutning upptäcktes skräp från ett svetsarbete i sprinklersystemen i både Ringhals 2 och 4. Skräpet hade funnits där i decennier. Denna incident har lett till att Ringhals har haft driftsstopp under lång tid och Strålsäkerhetsmyndigheten vill ha tätare och större tester av säkerhetssystemen vid de svenska kärnkraftverken. Sammantaget är kärnkraften en energikälla som skapar ständig osäkerhet. Så länge kärnkraften finns kvar kommer dess risker och problem debatteras och skapa osäkerhet om framtidens energiförsörjning.

Vi anser mot den bakgrunden att det är mycket bekymmersamt att en tydlig plan för kärnkraftsavveckling aldrig har lagts fast, trots att målen om avveckling har varit tydliga. Bara ett kärnkraftverk har stängts för gott – Barsebäck. Det stora bakslaget kom emellertid år 2010 då den borgerliga regeringen tog beslut om att tillåta byggande av nya kärnkraftverk. Istället för att driva på för energiomställning, har den borgerliga regeringen skapat ytterligare osäkerhet om Sveriges framtida energiförsörjning.

Vi är övertygade om att ett långsiktigt hållbart energisystem kan byggas upp utan både kärnkraft och fossila bränslen. Potentialen för både energieffektivisering och förnybart är mycket stor, inte minst här i Sverige. Därtill är de ekonomiska riskerna långt mindre för förnybara bränslen än för kärnkraft. Kostnaderna för ett nytt kärnkraftverk i Finland har sedan länge sprängt alla kalkyler. Urantillgångarna i världen är begränsade. Katastrofen i Fukushima har också visat att inget företag i praktiken kan ta ekonomiskt ansvar för en riktigt stor olycka. Om vi vill ha valuta för pengarna ska vi inte satsa dem på den riskfyllda kärnkraften utan på hållbara och säkra energisystem.

Olyckan i Fukushima och det faktum att stora industrinationer som Japan och Tyskland nu lämnar kärnkraftssamhället bör bli utgångspunkt för en ny epok i den svenska energipolitikens historia. Vad som nu krävs är klara besked och en tydlig färdriktning. Såväl energiföretagen som industrin, kommunerna och konsumenterna måste veta vad som gäller: en kraftfull satsning på energieffektivisering och förnybar energi.

Vi vill se ett socialdemokratiskt program med tydliga måldatum för en omställning till ett energisystem fritt från kärnkraft och fossila bränslen. Vi ser fram emot ett program som främjar samarbete mellan politiken, fackföreningsrörelsen, energiföretagen och industrin – till gagn för både miljö och ekonomi.

I grunden handlar kärnkraftsfrågan inte om pengar och teknik, utan om värderingar och samhällssyn. Som människor står vi inför valet att förvalta jorden eller att förbruka den. Vi kan välja att begränsa de risker som vi tar, eller vi kan välja att sätta framtidens liv och möjligheter på spel. Eller som författaren Göran Rosenberg har uttryckt det: "Kärnkraften ingår kort sagt i den finstilla faustiska pakt som vår civilisation ingått med djävulen eller åtminstone med vårt sämre jag; löftet om paradiset åt oss själva mot risken för helvetet åt våra barn och barnbarn."

För oss som socialdemokrater är valet självklart. En kärnkraftsolycka kan leda till konsekvenser som är båda oöverblickbara och oåterkalleliga. Den risken kan vi inte ta. Vårt ansvar är att förvalta jorden, inte att



förbruka den. Vårt mål är en långsiktigt hållbar samhällsutveckling, i solidaritet med nu levande och framtida generationer.

**Partikongressen föreslår besluta:**

G81:1 att Socialdemokratiska arbetarepartiet lägger fast en tydlig plan för avveckling av kärnkraften och utveckling av en god energiförsörjning i Sverige baserad på förnybar energi

Vårgårda Arbetarekommun

Vårgårda arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## MOTION G82

### AVESTA ARBETAREKOMMUN

#### Avvecklingen av kärnkraften måste börja nu

Kärnkraft är farligt och dyrt. Vi socialdemokratin bör ta initiativ till en handlingsplan för hur den ska avvecklas. Flera stora kärnkraftsolyckor har inträffat. Senast nu i Japan. Olyckans konsekvenser är ofattbara. Katastroferna efterföljs av sjukdomar och missbildningar, stora landområden måste saneras. Kostnaderna är enorma.

Kärnkraft är osäkert. 2006 inträffade en incident vid kärnkraftverket i Forsmark. Internationell expertis har beskrivit händelsen som ”nära en härds smälta” År 2011 kom ytterligare en stor larmrapport. Vid saneringen efter en brand i en kvarglömd dammsugare i Ringhals 2:s reaktorinneslutning upptäcktes skräp från ett svetsarbete i sprinklersystemen i både Ringhals 2 och 4. Skräpet hade funnits där i decennier. Denna incident har lett till att Ringhals har haft driftstopp under lång tid och Strålsäkerhetsmyndigheten vill ha tätare och större tester av säkerhetssystemen vid de svenska kärnkraftverken.

S-kvinnor är övertygade om att ett långsiktigt hållbart energisystem kan byggas upp utan både kärnkraft och fossila bränslen. Potentialen för både energieffektivisering och förnybart är mycket stor, inte minst här i Sverige. Därtill är de ekonomiska riskerna långt mindre för förnybara bränslen än för kärnkraft. Kostnaderna för ett nytt kärnkraftverk i Finland har sedan länge sprängt alla kalkyler. Urantillgångarna i världen är begränsade. Katastrofen i Fukushima har också visat att inget företag i praktiken kan ta ekonomiskt ansvar för en riktigt stor olycka. Om vi vill ha valuta för pengarna ska vi inte satsa dem på den riskfyllda kärnkraften utan på hållbara och säkra energisystem.

Olyckan i Fukushima och det faktum att stora industrinationer som Japan och Tyskland nu lämnar kärnkraftssamhället bör bli utgångspunkt för en ny epok i den svenska energipolitikens historia. Vad som nu krävs är klara besked och en tydlig färdriktning. Såväl energiföretagen som industrin, kommunerna och konsumenterna måste veta vad som gäller: en kraftfull satsning på energieffektivisering och förnybar energi.

Vi vill se ett socialdemokratiskt program med tydliga måldatum för en omställning till ett energisystem fritt från kärnkraft och fossila bränslen. Vi ser fram emot ett program som främjar samarbete mellan politiken, fackföreningsrörelsen, energiföretagen och industrin – till gagn för både miljö och ekonomi.

I grunden handlar kärnkraftsfrågan inte om pengar och teknik, utan om värderingar och samhällssyn. Som människor står vi inför valet att förvalta jorden eller att förbruka den. Vi kan välja att begränsa de risker som vi tar, eller vi kan välja att sätta framtidens liv och möjligheter på spel.

En kärnkraftsolycka kan leda till konsekvenser som är båda oöverblickbara och oåterkalleliga. Den risken kan vi inte ta. Vårt ansvar är att förvalta jorden, inte att förbruka den. Vårt mål är en långsiktigt hållbar samhällsutveckling, i solidaritet med nu levande och framtida generationer.

#### **Partikongressen föreslår besluta:**

G82:1 att Socialdemokraterna lägger fast en tydlig plan för avveckling av kärnkraften

G82:2 att en god energiförsörjning i Sverige baserad på energieffektivisering och förnybar energi

Anita Tärneborg

Avesta arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## **MOTION G83**

### **BORLÄNGE ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)**

#### **Avvecklingen av kärnkraften måste börja nu**

Kärnkraft är farligt och dyrt. Vi socialdemokratin bör ta initiativ till en handlingsplan för hur den ska avvecklas. Flera stora kärnkraftsolyckor har inträffat. Senast nu i Japan. Olyckans konsekvenser är ofattbara. Katastroferna efterföljs av sjukdomar och missbildningar, stora landområden måste saneras. Kostnaderna är enorma.

Kärnkraft är osäkert. 2006 inträffade en incident vid kärnkraftverket i Forsmark. Internationell expertis har beskrivit händelsen som ”nära en härdsvälta”. År 2011 kom ytterligare en stor larmrapport. Vid saneringen efter en brand i en kvarglömd dammsugare i Ringhals 2:s reaktorinneslutning upptäcktes skräp från ett svetsarbete i sprinklersystemen i både Ringhals 2 och 4. Skräpet hade funnits där i decennier. Denna incident har lett till att Ringhals har haft driftsstopp under lång tid och Strålsäkerhetsmyndigheten vill ha tätare och större tester av säkerhetssystemen vid de svenska kärnkraftverken.

S-kvinnor är övertygade om att ett långsiktigt hållbart energisystem kan byggas upp utan både kärnkraft och fossila bränslen. Potentialen för både energieffektivisering och förnybart är mycket stor, inte minst här i Sverige. Därtill är de ekonomiska riskerna långt mindre för förnybara bränslen än för kärnkraft. Kostnaderna för ett nytt kärnkraftverk i Finland har sedan länge sprängt alla kalkyler. Urantillgångarna i världen är begränsade. Katastrofen i Fukushima har också visat att inget företag i praktiken kan ta ekonomiskt ansvar för en riktigt stor olycka. Om vi vill ha valuta för pengarna ska vi inte satsa dem på den riskfyllda kärnkraften utan på hållbara och säkra energisystem.

Olyckan i Fukushima och det faktum att stora industrinationer som Japan och Tyskland nu lämnar kärnkraftssamhället bör bli utgångspunkt för en ny epok i den svenska energipolitikens historia. Vad som nu krävs är klara besked och en tydlig färdriktning. Såväl energiföretagen som industrin, kommunerna och konsumenterna måste veta vad som gäller: en kraftfull satsning på energieffektivisering och förnybar energi.

Vi vill se ett socialdemokratiskt program med tydliga måldatum för en omställning till ett energisystem fritt från kärnkraft och fossila bränslen. Vi ser fram emot ett program som främjar samarbete mellan politiken, fackföreningsrörelsen, energiföretagen och industrin – till gagn för både miljö och ekonomi.

I grunden handlar kärnkraftsfrågan inte om pengar och teknik, utan om värderingar och samhällssyn. Som människor står vi inför valet att förvalta jorden eller att förbruka den. Vi kan välja att begränsa de risker som vi tar, eller vi kan välja att sätta framtidens liv och möjligheter på spel

En kärnkraftsolycka kan leda till konsekvenser som är båda oöverblickbara och oåterkalleliga. Den risken kan vi inte ta. Vårt ansvar är att förvalta jorden, inte att förbruka den. Vårt mål är en långsiktigt hållbar samhällsutveckling, i solidaritet med nu levande och framtida generationer.

#### **Partikongressen föreslås besluta:**

G83:1 att Socialdemokraterna lägger fast en tydlig plan för avveckling av kärnkraften

G83:2 att en god energiförsörjning i Sverige baserad på energieffektivisering och förnybar energi

Yvonne Karlén

Borlänge arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

## **MOTION G84**

### **SÖDERHAMNS ARBETAREKOMMUN**

#### **Bygg ut elnäten för att möjliggöra ett utvecklat vindbruk**

I Sverige finns idag en antagen planeringsram för en utbyggnad av vindkraft om 30 TWh till 2020.

Vindkraften kommer att spela en stor roll i omställningen bort från ett beroende av fossila bränslen och kärnkraft.

Idag växer vindkraften fram mycket starkt i världen och har ökat med mer än 25 % de senaste åren trots den ekonomiska nedgången i världen. Under 2010 så installerades nära 36 000 MW bara under 2010. Leder utvecklingen gör Kina följt av EU och USA.

Två av exemplen i EU är Tyskland och Spanien som offensivt och på relativt kort tid ersatt stora mängder fossil elproduktion med vindkraft. Förväntningarna kopplat till medlemsländernas nationella handlingsplaner är att hela 14 % av elproduktionen i EU 2020 ska komma från vindkraft.

Sverige riskerar dock att halka efter och i Energimyndighetens Långtidsprognos, ER 2011:6 finns en förväntning om att vi 2020 kommer att ha knappa 8 % av vår elproduktion från vindkraft.

Vindkraften är och kommer att bli en än mer viktig energikälla. Den behövs för att minska klimatförändringarna och föra även Sverige till en omställning. Den kommer också att kunna säkra energiförsörjningen och den ger också nödvändiga lokala och regionala arbetstillfällen under såväl bygg- som driftsfas.

Det finns dock ett stort problem vid en offensiv utbyggnad av vindkraft och det överföringarna från vindparkerna till stamnätet. Idag finns enligt Svenska Kraftnäts investeringsplan för 2012-2014 förfrågningar på anslutning av 36 000 MW. Bedömningar som Svenska Kraftnät gör är att nära 10 TWh kommer att kunna hanteras utan att överföringskapaciteten i stamnätet förstärks.

Men om planeringsramen om 30 TWh ska kunna uppnås är det därför nödvändigt att öka kapaciteten. Eftersom utbyggnaden i första hand kommer att ske i mellersta och norra Sverige och att en utbyggnad av vindkraft också ställer stora krav även på en överföring av reglerkraft från vattenkraft är det nödvändigt att transmissionskapaciteten ökas med 1500-MW mellan norra och mellersta bedömer Svenska Kraftnät.

#### **Partikongressen föreslår besluta:**

G84:1 att arbeta för att en planering för en nätutbyggnad som gör det möjligt att genomföra planeringsramen om 30 TWh vindkraftsel senast 2020

Sven-Erik Lindestam och Magnus Flyckt

Söderhamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## **MOTION G85**

### **HALLSBERGS ARBETAREKOMMUN**

#### **Den akuta energifrågan**

Bilen, biffen och bostaden. Hållbara laster – smartare konsumtion. Den utmanande titeln bar en statlig utredning som 2005 överlämnades till den socialdemokratiska jordbruksministern Ann-Kristin Nykvist.

Utredningen innehöll en handlingsplan för hållbar konsumtion – för hushållen. Där fanns förslag till åtgärder för hur en ekologiskt, socialt och ekonomiskt hållbar konsumtion skulle kunna uppnås.

Utredningen handlar bl.a. om hur vi måste äta hållbart, bo hållbart och resa hållbart!

7 år senare – 2012 – kan vi konstatera att vi lever i en tid med minskande resurser, inte minst i tillgången på energi. Därför behöver vi i västvärlden ställa om vår livsstil. Det är fortfarande främst inom de tre områden – resandet, maten och bostaden – som utredningen lyfte fram, som vi behöver agera.

#### **Bilen**

Det finns idag en god medvetenhet om bilens roll för ett energisnålare samhälle. Även om vi fortfarande tror att det finns miljövänliga bilar, så vet vi egentligen att det är dags att ställa bilen och använda allmänna kommunikationer eller ta cykeln istället. Fler ekonomiska styrmedel kan behövas för att minska vår

användning av bilen. Dessutom behövs mer resurser till utbyggnad av allmänna kommunikationer, inte minst våra järnvägar.

### **Biffen**

Medvetenheten om matens betydelse för en hållbar utveckling är mycket dålig. Det saknas också styrmedel mot en mer energisnål konsumtion av vår mat. Köttkonsumtionen har ökat dramatiskt de senaste femtio åren och vi ser det som något självklart att vi varje dag ska konsumera kött. Produktionen av kött kräver enorma mängder energi. I hela ledet från djurfoder, som soja som odlats på en annan kontinent och sedan transporterats hit för att användas i produktion av våra köttdjur, till all den energi som vår egen uppfödning kräver. För att inte tala om importerat kött som ska transporteras i kylförvaring till oss. Energifrågan i köttproduktion är bara EN av många resurs- och föroreningsproblem. Det är absolut nödvändigt att öka medvetenheten om vad som är bra och energisnål mat.

### **Bostaden**

När det gäller boendet så finns goda styrmedel, framför allt inom nybyggnation. Idag ser vi t.ex. att det börjar bli "norm" att bygga sk. passivhus som inte kräver tillskott av energi för uppvärmning. Man börjar nu även att tala om sk. plushus, som producerar mer energi än de förbrukar. Här går utvecklingen snabbt. Det vi ännu inte beaktar är storleken på våra hus. Vi bygger fortfarande alldeles för stort och utnyttjar dåligt gemensamhetslokaler. Befintligt boendet halkar däremot efter och mer behöver göras i fråga om energieffektivisering. Inte minst står vi inför en enorm utmaning i våra miljonprogram.

### **Partikongressen föreslås besluta:**

- G85:2 att våra riksdagspolitiker aktivt arbetar för en lagstiftning kring styrmedel som minskar vår konsumtion av energi inom ovanstående områden
- G85:3 att våra EU parlamentariker driver frågan om hur alla EU-medborgare ska få ökad kunskap om behovet av en minskad konsumtion av energi inom ovanstående områden
- G85:4 att våra EU parlamentariker ska arbeta för att utreda vilka möjligheter det finns inom EU att skapa styrmedel som minskar EU-medborgarnas konsumtion av energi inom angivna områden
- G85:1 att partiet tar initiativ till en folkbildningsinsats såväl inom partiet som riktad till allmänheten för att öka kunskapen kring behovet av en minskad konsumtion av energi inom resandet, ätandet och boendet

Maja Stopek och Kicki Johansson

Hallsbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G86

## GÄVLE ARBETAREKOMMUN

### Det gröna folkhemmet

Smarta elnät var något vi för 10 års sedan aldrig hade hört talats om. Att man skulle ha vindsnurror för att producera sin egen el eller solfångare som ger både värme och el i vårt klimat trodde vi inte heller. Nu har vi börjat öppna upp för att energibolagen skall kunna köpa det överskott som produceras av privata aktörer. Men det sker inte lika kvittning. Under vissa dagar kan man producera mer el än man använder, denna el går då ut på det allmänna elnätet. Detta gör att inte så mycket i dagsläget, men skulle fler ha kompletterande energikällor skulle vi inte bli lika utsatta om de stora kraftverken av någon anledning stannar.

### Partikongressen föreslås besluta:

- G86:1 att partiet verkar för en form för att enskilda skall kunna få bidrag för att kunna investera i förnyelsebara energikällor
- G86:2 att partiet verkar för en modell för hur försäljning in på det allmänna elnätet skall fungera

Birgitta Öberg och Håkan Alenius

Gävle arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G87

## SKÖVDE ARBETAREKOMMUN

### El-energi

Det har blivit populärt med vindkraft. Stora vindkraftsparker växer upp, dessa förfular naturen och stör fågellivet. Vattenkraft är en gammal väl beprövad metod för att alstra elkraft. Går det inte att bygga mindre vattenkraftverk där det finns naturliga förutsättningar utan att göra större ingrepp i naturen.

### Partikongressen föreslås besluta:

- G87:1 att undersöka möjligheterna till anläggning av mindre vattenkraftverk
- G87:2 att det tas hänsyn till naturen, inga större ingrepp får göras för dammbyggnader
- G87:3 att undersökning sker av gamla kvarndammar och naturliga våtmarker

Sten-Åke Carlsson

Skövde arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G88

## STAFFANSTORP ARBETAREKOMMUN

### El-prisområden

Den 1 november 2011, delades Sverige in i 4 st. elprisområden enligt direktiv från EU. Det har funnits möjlighet att motsätta sig detta beslut vilket har undgått de flesta. Skåne och södra Sverige hamnade då i en dyrare zon. Gränsen för område 4 har dragits precis söder om all betydande elproduktion. Företagande och jobb i både Skåne och södra Sverige, hotas genom indelningen, som skett med regeringens goda minne. Har regeringen glömt att Barsebäck inte finns längre? Regeringen har inte byggt ut stamnätet eller byggt bort flaskhalsarna trots att det finns avsatta pengar för detta ändamål. Detta borde göras för att öka produktiviteten och jämna ut elpriset över zonerna. En utbyggnad gynnar näringslivet. Översyn och service av elkraften bör ske under lågsäsong.

### Partikongressen föreslås besluta:

- G88:1 att Socialdemokraterna skall verka för att den orättvisa indelningen i fyra zoner ändras så att en jämlikare fördelning sker inom landet
- G88:2 att vi socialdemokrater måste underlätta situationen för Svenska elkonsumenter och bygga ut nätkapaciteten, i syfte att bygga bort flaskhalsarna så att rättvisa villkor och förutsättningar gäller för alla
- G88:3 att koppla ihop nätet med Norra Europa och Baltikum
- G88:4 att motionen bifalles och skickas till den socialdemokratiska riksdagsgruppen

Gunn Grönberg

Staffanstorp arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G89

## GULLSPÅNGS ARBETAREKOMMUN

### Elåterbäring

Hela Sverige är beroende av den elkraft vi kan producera. Inom Gullspångs kommun så produceras mer el än vad kommuninnevanorna förbrukar. I början på 1900-talet ändrade dåvarande riksdag lagstiftningen om rätten till flödet i vattendrag. Genom lagförändringarna så gjordes det möjligt att kunna bygga en fördämning över ett vattendrag nämligen Gullspångsälven.

Detta var början på utbyggnaden av svensk vattenkraft. Anläggningar i ex.Porjus och Trollhättan byggdes också tack vare den lagändring som gjorde det möjligt att dämna upp sjön Skagern. Elkraften användes till en början av industrin därefter byggdes elledningar så att hushåll kunde få ta del av elkraften

från olika vattendrag. Vattenkraften har sedan tidigt 1900-tal bidragit till landets utveckling och gör det fortsättningsvis. Vi tycker att en del av de vinster som de numera ”stora” kraftbolagen somex. Fortum, Eon och Vattenfall gör ska återbäras till den del av landet som producerar elen.

**Partikongressen föreslås besluta:**

- G89:1 att en elåterbäringsavgift tillförs de kommuner där energiuttagen/energi-produktionen sker; exempelvis Gullspångsälven i Gullspångs kommun
- G89:2 att elåterbäringsavgiften ska vara 5-10 öre per kilowatt

Carina Gullberg och Ulf Nilsson

Gullspångs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## MOTION G90

### RONNEBY ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

#### En långsiktig energipolitik

1980 hade Sverige en folkomröstning om kärnkraftens vara eller inte vara. Linje 2 vann, en slags gyllene medelväg, som förespråkade avveckling med förnuft. Riksdagen tog ett beslut som satte 2010 som avvecklingsdatum. Idag visar kalendern 2012 och kärnkraften producerar fortfarande avfall.

Kärnkraftsomröstningen hade tyvärr en negativ bieffekt. Den konkreta diskussionen om energipolitik och energiförsörjning lades på hyllan.

Socialdemokraterna måste ta ett principiellt beslut om den framtida energipolitikens inriktning. Vi måste ha en klimatomfattigt hållbar energiförsörjning, baserad på förnyelsebara energislag. Där finns inte plats för urandrivna fissionskraft.

Utgångspunkten måste vara folkomröstningens beslut från 1980. Att bygga nya kärnkraftverk för att ersätta de föråldrade är inte vägen framåt. Kärnkraften i dess nuvarande tappning är en återvändsgränd.

Det finns också en klar risk att övriga världen ser det svenska urberget som en lämpligt ställe att slutförvara sitt utbrända kärnbränsle. Sverige ska inte vara den globala tippet för atomsopor.

**Partikongressen föreslås besluta:**

- G90:1 att inga nya kärnkraftverk får byggas i Sverige
- G90:2 att uranbrytning och prospektering för uranbrytning förbjuds i Sverige
- G90:3 att import av kärnavfall till Sverige förbjuds
- G90:4 att Socialdemokraterna arbetar för en svensk klimatomfattigt hållbar energiförsörjning baserad på förnyelsebara energislag

Martin Moberg

Ronneby arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.



# MOTION G91

## MALMÖ ARBETAREKOMMUN

### En långsiktig energipolitik

1980 hade Sverige en folkomröstning om kärnkraftens vara eller inte vara. Linje 2 vann, en slags gyllene medelväg, som förespråkade avveckling med förnuft. Riksdagen tog ett beslut som satte 2010 som avvecklingsdatum. Idag visar kalendern 2012 och kärnkraften producerar fortfarande avfall.

Kärnkraftsomröstningen hade tyvärr en negativ bieffekt. Den konkreta diskussionen om energipolitik och energiförsörjning lades på hyllan.

Socialdemokraterna måste ta ett principiellt beslut om den framtida energipolitikens inriktning. Vi måste ha en klimatomfattigt hållbar energiförsörjning, baserad på förnyelsebara energislag. Där finns inte plats för urandrivna fissionskraft.

Utgångspunkten måste vara folkomröstningens beslut från 1980. Att bygga nya kärnkraftverk för att ersätta de föråldrade är inte vägen framåt. Kärnkraften i dess nuvarande tappning är en återvandsgränd.

Det finns också en klar risk att övriga världen ser det svenska urberget som en lämpligt ställe att slutförvara sitt utbrända kärnbränsle. Sverige ska inte vara den globala tippens för atomsopor.

### Partikongressen föreslås besluta:

- G91:1 att inga nya kärnkraftverk får byggas i Sverige
- G91:2 att uranbrytning och prospektering för uranbrytning förbjuds i Sverige
- G91:3 att import av kärnavfall till Sverige förbjuds
- G91:4 att Socialdemokraterna arbetar för en svensk klimatomfattigt hållbar energiförsörjning baserad på förnyelsebara energislag

Peter Johansson

Malmö arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G92

## NORRTÄLJE ARBETAREKOMMUN

### En sammanhållen näringspolitik för jobben

Skogsindustrin är viktig ur flera aspekter för Sverige. Den förädlar en inhemsk råvara och bidrar till exportinkomster netto på över 100 miljarder årligen. Den sysselsätter direkt ca 60 000 personer och tillsammans med sina underleverantörer skapar skogsindustrin 200 000 arbetstillfällen. Dessa arbetstillfällen finns ofta i sysselsättningsvaga regioner och är basen för ett lokalt näringsliv på de orter verksamheten finns.

Framtiden för massa och pappersindustrins produkter är delad. Det kommer att finnas ett behov av olika former av tryckpapper, men det är en efterfrågan som gradvis minskar till följd av en ökad användning av andra media. Vilka länder och företag som ska förse den krympande marknaden med produkter är en fråga om konkurrenskraft. Den här situationen är något som våra företag inom den delbranschen har att hantera. Det gäller för dem att anpassa strukturen, att satsa på helt nya produkter och att öka förädlingsgraden. Högre förädlingsvärde gör det möjligt att bära högre kostnader. Svensk massa och pappersindustri måste också höra till de mest effektiva om den ska ha en framtid.

Situationen för förpackningspapper, kartong och hygienprodukter är bättre med stabil och till viss del ökande efterfrågan. Även om det inom detta segment finns en global konkurrens.

Allt ligger däremot inte inom kontroll för företagen utan politiska beslut sätter ramarna för hur företagens konkurrenskraft utvecklas. Näringspolitiken är för massa och pappersindustrin i stort liktydigt med klimat och miljöpolitik. Beslut som framför allt syftar till att minska koldioxidutsläpp får direkt genomslag på kostnader för el, annan energi och transportkostnader. Det får också en indirekt effekt på massavedspriser genom att subventionerna i form elcertifikat ökar kraftvärmeverkens betalningsförmåga för biobränslet.

För att vidta miljöåtgärder som får effekt måste politiken ha som ledstjärna att inte bidra till koldioxidläckage. Åtgärder som minskar utsläppen i Sverige men samtidigt flyttar och/eller ökar utsläppen i andra länder mer än de minskar i Sverige ska inte vidtas. Utan att överdriva ligger svensk massa och pappersproduktion i frontlinjen när det gäller låga utsläpp av koldioxid. Ensidiga åtgärder i Sverige eller inom EU riskerar att vår produktion minskar och ökar i länder med lägre krav på utsläpp. Konkurrensen är ju inte främst mellan länder i Europa utan global. Svensk produktion konkurrerar med Ryssland, Kina, Sydostasien och Latinamerika.

Svensk elproduktion är i huvudsak koldioxidfri genom att den främst baserar sig på vatten- och kärnkraft. I systemet ingår också en ökande andel förnybar energi i form av vindkraft, men framför allt biobaserad kraftvärme. De förnybara energislagen har sin plats, men räcker inte till för att ersätta kärnkraften. Kostnaden för att producera exempelvis havsbaserad vindkraft är samtidigt så hög att elpriser baserade på dessa kostnader skulle innebära att man slog ut elintensiv industri i Sverige. Det är därför orealistiskt att under överskådlig tid räkna bort kärnkraften som ett av de energislag vi kommer att behöva. En bättre väg är att utifrån en långsiktig prognos om energibehovet bedöma behovet av olika energislag. En blocköverskrivande uppgörelse bör utgå ifrån en sådan bedömning och innehålla en möjlighet till investering i ny säker kärnkraft om nödvändigt. Vägledande bör vara att en uppgörelse ska klara ett regeringskifte.

En annan fråga av stor betydelse för tung industri är transportkostnaderna. Svensk produktion har en nackdel i vårt geografiska läge med långa avstånd till våra huvudsakliga marknader. Vi är beroende av transporter till sjöss, på väg och på järnväg. Ofta är de olika transportslagen kompletterande och bara ibland konkurrerande. Högre kostnader för lastbil innebär inte automatiskt övergång till järnväg, utan effekten kan bli att vi inte längre kan konkurrera utan marknaden tas om hand av Ryssland eller Latinamerika. Förslaget om införande av slitageavgift/kilometerskatt med syfte att beskatta slitaget och skapa resurser för investeringar är feltänkt från början till slut. Skatten kan bara tas ut på statliga vägnätet och slitaget kommer inte bara från lastbilstrafik utan från all trafik. Är klimatskäl det avgörande är det utsläppen som ska beskattas och inte slitaget. Till sist finns inga garantier för att skatten kommer att

användas till underhåll eftersom vi inte har, och ska inte ha, öronmärkta skatter. Ett införande av en slitageavgift/kilometerskatt, oavsett hur den motiveras, skulle bli ett hårt slag mot den transporttunga industrin i Sverige.

EU har nu beslutat införa FN:s krav om lägre svavelhalt i fartygsbränsle för båtar i Nordeuropa. Beslutet gäller från 2015 och kommer kraftigt öka kostnaderna för svensk export med fartyg eftersom det inte finns någon fungerande teknik för rening och brist på bränsle med låg svavelhalt. Det är ett FN-beslut och Sverige borde tillsammans med EU driva att beslutet skjuts upp tills det finns teknik att klara reningen av utsläppen eller tillräcklig tillgång till lågsvavligt bränsle. Det handlar i dagsläget inte om en ovilja att följa beslut som fattats utan det blir omöjligt att klara utan betydande kostnadsökningar.

Sänkta gränsvärden för svavelutsläpp från fartygsbränsle kommer att flytta över transporter till främst lastbil och inte järnväg. Anledningen är att standarden på järnvägsnätet är för dåligt för att kunna garantera leveranser med bara hjälp av järnväg. Fartygstrafik är effektivt och att skjuta på genomförandet av sänkningen av svavelhalten i fartygsbränsle är en liten eftergift för att på sikt få ett bättre transportssystem.

#### **Partikongressen föreslår besluta:**

- G92:1 att konkurrenskraften för svensk industri är en viktig faktor i utformandet av klimat- och miljöåtgärder
- G92:2 att frågan om framtida energislag underordnas behovet av elektrisk kraft till konkurrenskraftiga priser för att klara sysselsättning och välfärd
- G92:3 att risken för koldioxidläckage ska väga tungt när framtida förslag till klimatåtgärder övervägs
- G92:4 att säga nej till en slitageavgift/ kilometerskatt
- G92:5 att Sverige verkar för att beslutet om lägre svavelgränser skjuts till 2020

Johnny Karlsson, Roland Larsson, Håkan Jonsson och Aleksandar Srndovic  
Norrtälje arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## **MOTION G93**

### **STOCKHOLMS PARTIDISTRIKT**

#### **En välfungerande energiförsörjning**

Elförsörjning är en grundläggande nödvändighet i ett utvecklat samhälle. Alla – industrier så väl som medborgare – behöver el. Därför är det relevant att hävda, att ”elmarknaden” inte är en marknad, eller att elförsörjning inte hör hemma på en marknad. Det som karakteriserar marknaden är att det går att välja bort en produkt. Men när det gäller el gäller inte detta förhållande. Dessutom är det, i användarledet, ingen egentlig kvalitetsskillnad på el.

Samhället – det allmänna – bör ha ett väsentligt inflytande på de grundläggande nödvändigheterna, och till dessa hör elförsörjning. Därmed inte sagt att detta alltid är ett argument för statligt ägande och monopol. Inflytandet och kontrollen kan även åstadkommas via till exempel regleringar.

Något som också motiverar starkt statligt inflytande är att elmarknaden karaktäriseras som ett naturligt monopol. Detta eftersom elproducenten, elhandlaren och elkunden är beroende av elnätet, det vill säga infrastrukturen. Beroendet innebär att elnätet fungerar som en flaskhals för både etablerade och potentiella företag på elmarknaden. Den som äger nätet har, om inte regleringar finns, monopol på tillförsel av el genom nätet. En långtgående reglering, eller alternativt omfattande statligt ägande av infrastrukturen har därför varit normala politiska ingrepp på marknaden för att förhindra att monopolföretag inte missbrukar sin marknadsställning. Det har traditionellt sett funnits bred enighet om denna typ av ingrepp. När det gäller elmarknaden, är det rättsliga monopolet med betydande reglering av nätavgifterna det konkreta uttrycket för ett ingrepp i marknaden.

### **En effektiv klimatomställning**

Klimatfrågan gör sig allt mer påtaglig och aktuell. För att Sverige effektivt ska kunna ställa om till en förnybar energiproduktion är det av stor vikt att staten tar ett stort ansvar och stimulerar framväxten av klimatsmart energiframställning. Detta kan bland annat åstadkommas genom det statliga ägandet av Vattenfall.

I fråga om Vattenfall finns det i huvudsak ett argument för att föredra statligt ägande:

- Staten bör använda sitt direkta ägande i Vattenfall som instrument för att åstadkomma en nödvändig energiomställning till förnyelsebara energikällor. Staten bör också använda ägandet som ett sätt att försöka sätta goda normer gällande pris och kvalitet på en marknad som karaktäriseras av att vara en samhällsnödvändighet. Detta fordrar en aktiv ägarstyrning, och ställer ett antal krav på det statliga ägandet.

Argumentet utgår ifrån att det allmänna bör ha ett väsentligt inflytande över de grundläggande samhällsnödvändigheterna. Argumentet är dessutom generellt applicerbart på områden där det finns en tydlig politisk agenda. I detta fall handlar det om att medverka till en nödvändig omställning till förnyelsebara energikällor. Den nationella politiken ska också på olika sätt stimulera förnyelsebar energi som till exempel solceller, vindkraft samt andra förnyelsebara energikällor.

Dagens statliga styrning av Vattenfall har en tydlig inriktning mot att leverera avkastning och vinst. Men eftersom elförsörjning är en grundläggande nödvändighet i ett utvecklat samhälle bör även Vattenfall användas till att pressa priset på el samt erbjuda god kvalitet i elnätet.

Kommunerna viktiga i att åstadkomma klimatomställning Genom att aktiv styrning i svenska kommuner finns stora förutsättningar för att nå långt i vägen mot ett förnybart energisystem. Många svenska kommuner äger egna energibolag. Dessutom förbrukar svenska kommuner en hel del el i sina verksamheter.

För att åstadkomma en nödvändig omställning till förnybar energiproduktion bör Socialdemokratiskt ledda kommuner ställa om kommunägda energibolag till att enbart producera förnybar energi. Dessutom bör kommunerna till sina verksamheter enbart köpa in el som produceras förnybart.

### **Ett robust stamnät**

År 2011 infördes elområden i Sverige, vilket medför att svenska kunder kan få olika elpriser beroende på var de bor. Detta är negativt och är en följd av att det finns begränsningar i stamnätet som hanteras av

Svenska Kraftnät. Grundläggande för en fortsatt utveckling av elmarknaden är att det finns tillräcklig överföringskapacitet inom och mellan länder. Det finns idag brister i det svenska stamnätet och tidvis måste Svenska Kraftnät vidta åtgärder för att reducera överföringen genom någon flaskhals för att säkerställa driften av elsystemet. Svenska kraftnät har dock börjat ökat investeringsnivån i det svenska elnätet för att på så vis skapa ett stabilare svenskt stamnät.

På grund av det eftersatta svenska stamnätet har man tidigare, under kalla vintrar, fått sätta igång gamla oljekraftverk i södra Sverige. Detta trots att det har funnit klimatvänlig energi i norra Sverige. Problemet är att denna inte har kunnat transporteras till de södra delarna.

### **Långsiktig energiöverenskommelse**

För ett land som Sverige, med ett kallt klimat och en hög andel elintensiv industri, är det viktigt med stabil tillgång på el till konkurrenskraftiga priser. Oenigheten om energipolitiken innebär osäkerhet i de företag där beslut om långsiktiga investeringar ska göras. Om Sverige genom bred politisk enighet kan nå en långsiktig energiöverenskommelse kommer det sända tydliga signaler om att Sverige är ett land att göra sina investeringar i.

Den borgerliga regeringens energiöverenskommelse har vissa nackdelar. Den är inte blocköverskridanden och därmed inte långsiktig. Därför bör Socialdemokraterna verka för att en blocköverskridande långsiktig energiöverenskommelse kommer till stånd. Denna ska svara på frågorna; vilket behov av el Sverige har? Hur och under vilken tidsperiod ska vi nå 100 procent förnybar energi i Sverige?

### **Partikongressen föreslås besluta:**

- G93:1 att Socialdemokraterna verkar för att staten via ingrepp på elmarknaden ser till att ägare av elnätet, det vill säga infrastrukturen, inte kan missbruka sin ställa som monopolist
- G93:2 att Socialdemokraterna verkar för att staten använder sitt ägande i Vattenfall som instrument för att åstadkomma en nödvändig energiomställning till förnyelsebara energikällor
- G93:3 att socialdemokratisk ledda kommuner ställer om, inom rimlig tidsperiod, till att producera förnybar el och köpa gröna elcertifikat
- G93:4 att Socialdemokraterna verkar för att investeringarna i det svenska stamnätet ökar
- G93:5 att avskaffa elområden
- G93:6 att Socialdemokraterna ska verka för en bred, blocköverskridande energiöverenskommelse för att ställa om energisystemet till att helt bygga på förnyelsebar energi, som har till syfte att skapa goda förutsättningar för svenska hushåll och svensk industri

Stockholms partidistrikt

# MOTION G94

## MÖLNDALS ARBETAREKOMMUN

### Energibesparing i primärledet

Vårt samhälle har under många år ägnat sig åt att göra fastigheter så energieffektiva som möjligt. Tilläggsisoleringar, radiatorbyten och panneffektiviseringar har varit insatser vi levt med ganska länge nu. Resultatet har inte låtit vänta på sig, energiförbrukningar har minskat och vi har fått konverteringar till fjärrvärme i eluppvärmda fastigheter liksom installationer av värmepumpar för att bringa ned förbrukningen.

Emellertid har nya utredningar och EU-direktiv belyst att den enskilda fastigheten är ett begränsat och snävt motiv att beskriva den sekundära energiförbrukningen. Man måste även få med den primära förbrukningen, det vill säga vem det är som tillverkar energin och vad det kostar för att man skall få en rättvisande bild. Gör man det så kan till exempel elförbrukning vid en viss tidpunkt på året vara det mest miljöbelastande energiförbrukning vi kan få på grund av att den behöver hämtas från något land i Europa som eldar med kolkraftverk för att producera el.

Sak samma med våra energinormer utformade av SBAB som utgår från den enskilda fastigheten utan att ta hänsyn till var energin tillverkas. Gör man primärenergiberäkningar så får man en helhetssyn som gynnar energiförbrukning i hela samhället, en diskussion som blir alltmer nödvändig i framtiden.

Problemet är den bristande grundsyn som bör präglade vår energiplanering. Det behövs en översyn av gällande regler så att de anpassas till en primärförbrukning av energi i stället för en sekundär förbrukning per fastighet. En sådan åtgärd skulle gagna ett gemensamt ansvarstagande i frågor som rör vår energiförbrukning och tillverkning.

### Partikongressen föreslår besluta:

- G94:1 att kongressen uttalar sig för att en primär energiberäkning införs i gällande byggnormer
- G94:2 att kongressen uttalar sig för att en översyn sker med nu gällande byggnormer och regler för en anpassning sker till de primäreffektiva förhållandena vid energiberäkning

Kaj Johansson

Mölnadalens arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G95

## SVALÖVS ARBETAREKOMMUN

### Energipolitiken och den lilla människan

Sverige och världen behöver ställa om energipolitiken så att vi får fram hållbara energislag för framtiden. I Sverige har arbetet inletts. Kärnkraften håller på att avvecklas. Nya vindkraftsparker byggs i en rasande snabb takt.

Vindkraften har fått mycket förmånliga ekonomiska villkor. Det har inneburit att många vindkraftsanläggningar och vindkraftsparker har lokaliserats på ett sådant sätt att enskilda människor har kommit i kläm med störd livsmiljö till följd. Det nuvarande regelverket för vindkraftsetableringar är utformat på ett sådant sätt att det är mycket svårt för den lilla människan att göra sin röst hörd i förhållande till de mycket starka ekonomiska intressen som finns inom vindkraftsindustrin.

### Partikongressen föreslås besluta:

G95:1 att partikongressen beslutar ge riksdagsgruppen i uppdrag att skapa en lagstiftning för vindkraftsetableringar som gör att den lilla människans behov och intressen bättre blir tillgodosedda i förhållande till de starka ekonomiska vindkraftsintressena

Karl-Erik Kruse

Svalövs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G96

## YSTADS ARBETAREKOMMUN

### Enhetliga elpriser i Sverige

#### Sammanfattning

Det är inte rimligt att skåningar skall betala högre elpris än stockholmarna. Eltillförseln är i Sverige en del av folkförsörjningen och elproduktionen/distributionen har byggts upp med skattemedel från alla medborgare. Höjningen är dessutom inte nödvändig då flaskhalsen i elförsörjningen byggs bort till 2015.

#### Bakgrund

Danskarna har anmält oss för EU-kommissionen som hotat att dra oss inför EU-domstolen för att danskarna fick betala högre pris för vår elexport. Stängningen av Barsebäck, som motiverades med att det låg mot danskarna befolkningscentra, fick till följd att mycket litet el producerades i Södra Sverige. Inför hotet från EU delade Svenska Kraftnät 2011-11-01 in Sveriges elmarknad i fyra områden, där börsens elpris sätts efter tillgång och efterfrågan i respektive område. Detta innebär bl.a. att vi här i Skåne får

betala ett mycket högre elpris än medborgare i övriga Sverige. Men den egentliga orsaken skymtar i en artikel av Svenska Kraftnäts chef Mikael Odenberg (DNdebatt 2012-03-05) ”Sveriges nya elområden gör leveransen av el effektivare” där han pläderar för ett permanentande av elprisområdena. Detta trots att man beslutat om att bygga ut ledningsnätet så att bristsituationen upphör.

Elproduktion är gemensam investering och del av folkförsörjningen. Lösningen med elprisområden påstås ha en effekt på förbrukningen och viljan att investerar i kraftproduktion i särskilt Skåne – ”det är ju längre till kraftkällan om man tar kraften norrifrån”. Detta är rent nonsens eftersom en företagare eller enskild i Skåne har elbehov på liknande sätt som exempelvis en stockholmare. Elproduktionen tillhör folkförsörjningen och utbyggnaden – även i norr – har betalats med medel som kommer från hela landet.

Skåningarna skall få betala för Kraftnäts investeringsbrist och högerregeringens flathet. Kraftnätsstyrelsen med Odelberg i täten har alltså i september 2012 beslutat om en investering som skulle upphäva flaskhalsen och risken för EU-sanktioner drygt en månad innan man inför just de elområden som egentligen orsakats av att man inte varit tillräckligt framsynt med sina investeringar. För att skylta över denna fadäs börjar man prata om att elområdena gör el-leveranserna ”effektivare”. Högerregeringens accept av orättvisan är märklig – elområdena är helt onödiga. Ett rimligt svar till EU hade varit ni får avvakta till dess vi har byggt ut elnätet. I grunden beror danskarnas priser på att man begärt att Barsebäck skulle stängas och alltså ingen el produceras i södra Sverige.

#### **Partikongressen föreslås besluta:**

G96:1 att Socialdemokraterna skall verka för att indelningen i elprisområden avvecklas så att elpriset åter blir enhetligt i Sverige

Bo Widegren och Siv Olsson

Ystads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## **MOTION G97**

### **SIMRISHAMNS ARBETAREKOMMUN**

#### **Enhetliga elpriser i Sverige**

##### **Bakgrund**

Danskarna som krävde att vi skulle stänga Barsebäck har anmält oss för EU-kommissionen som hotat att dra oss inför EU-domstolen för att danskarna fick betala högre pris för vår elexport. Inför hotet från EU delade Svenska Kraftnät 2011-11-01 in Sveriges elmarknad i fyra områden. Detta innebär bl.a. att vi här i Skåne får betala ett mycket högre elpris än medborgare i övriga Sverige. Men den egentliga orsaken skymtar i en artikel 2012-03-05 av Svenska Kraftnäts chef Mikael Odenberg på DN debatt "Sveriges nya elområden gör leveransen av el effektivare" där han pläderar för ett permanentande av elprisområdena. Men där står också:



"För att långsiktigt reducera risken för att det av och till uppstår ett högre elpris i Sydsverige finns bara två möjliga handlingsalternativ. Det ena är att bygga ny elproduktion i Skåne. Det andra är att bygga ut ledningsnätet så att mer el kan överföras från norra Sverige. Det senare är mitt och Svenska Kraftnäts ansvar. Därför beslöt vår styrelse i september att investera nära 7,5 miljarder kronor i en ny stamnätsförbindelse från Närke till Skåne. Denna del av den så kallade Sydvästlänken kommer, när den står klar 2015, att öka överföringskapaciteten med i storleksordningen 25 procent och utjämna eventuella kvarvarande prisskillnader."

Elproduktion är gemensam investering och del av folkförsörjningen. Elproduktionen tillhör folkförsörjningen och utbyggnaden - även i norr - har betalats med medel som kommer från hela landet. Skåningarna skall få betala för Kraftnäts investeringsbrist och högerregeringens flathet. För att skyla över denna fadäs börjar man prata om att elområdena gör el-leveranserna "effektivare". Högerregeringens accept av orättvisan är märklig - elområdena är helt onödiga. Ett rimligt svar till EU hade varit ni får avvakta till dess vi har byggt ut elnätet. Vi kan som medlemsland inte bryta de krav som svensk folkförsörjning ställer.

#### **Partikongressen föreslår besluta:**

G97:1 att Socialdemokraterna verkar för att indelningen i elprisområden avvecklas

Ingalill Bjartén

Simrishamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## **MOTION G98**

### **JÄMTLANDS LÄNS PARTIDISTRIKT**

#### **Fastighetsskatt för vind- och vattenkraft**

Cirka 90 procent av Sveriges vattenkraftsproduktion sker i de sju skogslänen. Vattenkraften produceras lokalt men är en av de viktigaste källorna till hela Sveriges gemensamma välfärd. Bara i Ragunda kommun produceras det 5 miljarder 638 miljoner kilowatt. Det är 10% av Sveriges totala elproduktion.

Idag strömmar rikedomarna från vattenkraften till Stockholm för att sedan i mindre del komma tillbaka i form av skatteutjämning eller regionalpolitiskt stöd. Detta ger det falska intrycket att vattenkraftskommunerna är bidragmottagare, när de i själva verket är stora bidragsgivare till den gemensamma välfärden.

Vindkraften är under utbyggnad och bidrar till vår energiförsörjning och till energiomställningen. Det är givetvis positivt, men det är samtidigt nödvändigt att uppmärksamma de negativa effekter som de närboende kan uppleva.

Exempel: Ragunda kommun i Jämtlands län. 1 miljard är den uppskattade vinsten som blir av den vattenkraft som produceras i kommunen. Då är inte t ex moms och energiskatt inräknad. Kommunens andel blir 0 kr. 350 miljoner levereras i skatt för de fastigheter i Ragunda där vattenkraften produceras.

Ragundas del av den skatten blir 0 kr. Det leder osökt till en liten reflektion: Vem är närande och vem är tärande?

I skatteutjämnning får Ragunda kommun 115 miljoner 2012, året innan 119 miljoner. Det är inte ens hälften av skatten för vattenkraftsfastigheterna.

Ragunda får ca 900 000:- i bygdemedel. Kommunen får också skatteintäkter för ca 25 personer som idag jobbar inom vattenkraftindustrin, dock arbetspendlar många. Dessa summor ter sig närmast absurda när man jämför med vad som levereras. Istället ”stoltserar” Ragunda med att vara den femte fattigaste kommunen i landet enligt SKL.

Att de kommuner som producerar energi, vatten och vind, bara ska stå för producerandet är inte rimligt. Det skulle vara en vinst för hela landet om man omfördelade fastighetsskatten, så att fastigheten beskattas i den kommun den är belägen. Det är hög tid att den energi som produceras får medverka till att utveckla de bygder som har släppt till sina forsar och där miljön påverkas. Ett första steg vore att överföra hälften av fastighetsskatten från stat till kommunerna.

I dag är Sverige unikt när det gäller beskattningen av vattenkraftsanläggningar. I Norge och Finland, liksom i Frankrike, Tyskland och Österrike, går fastighetsskatten på vattenkraft till kommunerna eller andra lokala myndigheter. I vårt land får kommuner och bygder där vattenkraften byggs ut nöja sig med att dela på ungefär 110 miljoner kronor årligen i bygdemedel. Samtidigt bidrar enbart de fem nordligaste länen med omkring 3,1 miljarder till statskassan i form av fastighetsskatt.

Det finns en rad skäl för att en del av de vinster som genereras av vindkraftsanläggningar inom en kommun ska återföras till bygden:

Vinden är en energikälla för det långsiktigt hållbara samhällsbygget. Därför ska den självklart även bidra till att de bygder där vindkraftverken placeras får en långsiktigt hållbar utveckling. En vindkraftutbyggnad ger få permanenta arbetstillfällen och därför är det viktigt att söka alternativa vägar för lokal nytta.

I Europarådets landskapskonvention understryks att landskapet är en gemensam tillgång och ett gemensamt ansvar. Därför bör man enligt konventionen främja den regionala delaktigheten i beslut och processer som rör landskapet. Kompensation till den lokala nivån för påverkan från storskaliga projekt harmonierar därför med landskapskonventionen.

#### **Partikongressen föreslår besluta:**

G98:1 att vind- och vattenkraftens fastigheter beskattas i den kommun där de är belägna

Jämtlands läns partidistrikt

# MOTION G99

## BORÅS ARBETAREKOMMUN

### Främja användandet och anskaffning av grön energi

Sverige är idag beroende av import av olika naturtillgångar så som olja, kol, naturgas och vår egen producerande kärnkraft. Vi behöver underlätta för de som har möjlighet att kunna skaffa vindkraftverk. Genom att kunna erbjuda någon form av konverteringsbidrag som tidigare har gällt mellan 2006-2011 som erbjöds villa kunder när man valde att gå bort från olja till biobränsle.

Att göra det enklare, billigare och mer självklart att välja ett grönare alternativ till förbruknings el och uppvärmning. Men också ha möjligheten att kunna sälja den överskotts energi som produceras ut på det vanliga nätet. På det sättet så lockar man många fler att skaffa ett eget vindkraftverk. Ser man detta på längre sikt så skulle det kunna göra oss mindre beroende av andra energikällor.

Då inköp och installation inte är så mycket dyrare än till exempel bergvärme så finns det stora möjligheter, som kan främja grön energi både som konsument och producent. Då flera av våra grannländer har lyckats med denna satsning och främjar sina medborgare att skaffa vindkraftverk för villa.

Det hela handlar om att få bollen i rullning, och inte vara rädd för något nytt.

### Partikongressen föreslås besluta:

G99:1 att Socialdemokraterna arbetar för att ta fram ett konverteringsbidrag som underlättar för privatpersoner att anskaffa vindkraftverk och genom det arbeta aktivt för ett grönare Sverige

Magnus Johansson

Borås arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G100

## LUNDS ARBETAREKOMMUN

### Gör Vattenfall till ett redskap för hållbar utveckling

#### Klimatfrågan - vår tids utmaning

En av de största utmaningarna i vår tid är den globala klimatpåverkan. Vi vet i dag väldigt mycket om orsakerna, men också allt mer om möjliga lösningar och lämpliga åtgärder. Att allt fler dagligen engageras i kampen mot klimathotet är glädjande. Alla måste bidra med aktiva val för att påverka utvecklingen i en hållbar och därmed mer positiv riktning. Vi kan inte lösa klimatproblematiken med enskilda åtgärder och tro att vi i övrigt kan fortsätta att agera, leva och konsumera som vanligt. Vi måste istället i allt vad vi företar oss i vår vardag, som medborgare, medmänniskor, konsumenter osv, agera i rätt riktning.

Samhällets alla delar måste vidare engageras i arbetet mot den globala uppvärmningen. Det gäller näringslivet, offentlig sektor och det omgivande civilsamhället.

Inte minst offentlig sektor har ett stort ansvar för en hållbar samhällsutveckling. Inte minst för att det är en del av samhället som de demokratiska besluten i hög utsträckning direkt kan påverka. Det skapar också trovärdighet inför övriga aktörer att de politiskt styrda organisationerna lever som de lär. Offentlig sektor är i olika former även en stor konsument och kan i betydligt högre utsträckning än i dag ställa tydligare miljökrav inte minst vid upphandlingar.

Flera signifikanta aktörerna inom miljöområdet står även under demokratisk kontroll. En av de allra viktigaste är Vattenfall, Europas största producent av värme och fjärde störst vad gäller elproduktion. Ett ledande energibolag som i sin helhet ägs av staten, dvs. det svenska folket. Produktion och användning av energi står för en avgörande del av den globala klimatpåverkan. Därför är aktiva åtgärder inom dessa områden något av det mest centrala för att vända utvecklingen i en hållbar riktning. Energibranschen måste bli en miljöbransch.

### **Vattenfall – en internationell aktör**

Dessvärre är statliga Vattenfall idag långt ifrån ett tillräckligt gott exempel på en ansvarsfull energiproducent vad gäller att ta ansvar för att bidra till ekologisk hållbar utveckling. Istället för att aktivt prioritera förnyelsebar energi har Vattenfall de senaste åren genomfört över 80 % av sina investeringar inom icke-förnyelsebar energi, främst kolkraft. Bolagets planer för de närmaste åren är att fortsatt ska över tre fjärdedelar av investeringarna ske inom kolkraft och kärnkraft. Vattenfall gör inte bara enorma investeringar i ny och befintlig icke-hållbar energiproduktion. Bolaget bedriver även aktivt opinionsarbete gentemot myndigheter i bl.a. Tyskland i syfte att inte skärpa kraven på en av de största klimatbovarna – kolkraften. Samtidigt visar Vattenfall år efter år goda ekonomiska resultat. Rörelseresultatet för 2008 var nästan 30 miljarder kronor, med en vinst nära 20 miljarder.

Vattenfall har uppmärksammats genom Världsnaturfondens ranking av Europas mest förorenande kraftverk. Med flera av sina tyska kraftverk bland de sexton värsta utmärker sig Vattenfall som en av aktörer i Europa som bidrar mest till den globala uppvärmningen. Bolaget gick på tio år ifrån att vara en av världens mest klimatneutrala energiproducenter till att vara ett av de bolag som står för de allra största utsläppen. Vattenfalls senaste förvärv stärker bilden av ett bolag som har annat än klimatfrågan i främsta rummet. I och med köpet av den holländska energikoncernen Nuon så beräknar bolaget själv att koldioxidutsläppen från den egna produktionen ska öka till totalt ca 100 miljoner ton koldioxid årligen. Det innebär att Vattenfall ensamt kommer att släppa ut dubbelt så mycket koldioxid som de samlade utsläppen i Sverige! Mindre än en fjärdedel av Vattenfalls elproduktion kommer idag från vattenkraft. Nästan halva elproduktionen kommer istället från kolkraftverk. Tillsammans står icke-förnyelsebar teknik idag för 75 % av Vattenfalls elproduktionen. Fortfarande vittnar dock bolagets namn om ett ursprung med elproduktion utan stora miljöpåverkande utsläpp.

### **Behov av syfte, inriktning och ägarstyrning**

Vattenfalls ägardirektiv uttrycks i bolagsordningen. Denna omarbetades delvis 2011 med ökade krav på bolaget som nu ska vara ”ett av de bolag som leder utvecklingen mot en miljömässigt hållbar energiproduktion”. Trots detta så fortsätter Vattenfall, förutom anpassning till Tysklands nya

kärnenergiinriktning, i allt väsentligt som tidigare vad gäller satsningar på fossil energi. Men klimatpåverkan är som bekant inte ett lokalt eller nationellt problem, utan ett globalt problem. Det faller därför på sin egen orimlighet att bolaget ska verka för en minskad klimatpåverkan i Sverige samtidigt som det år efter år tillåts öka sin klimatpåverkan på i stort sett alla andra marknader.

Det är inte rimligt att ett bolag som är helägt av svenska folket utgör en av Europas största klimatproblem. Det kan inte vara svenska folkets uttalade mening att bolaget oavsett konsekvenserna ska verka i stort sett uteslutande för vinstmaximering. Trovärdigheten för Sveriges agerande och ambitioner på klimatområdet minskas väsentligt av att det nationella energibolaget bedriver en affärsverksamhet stick i stäv med inte minst riksdagens uttalade klimatambitioner. Enbart bolagets stora intressen i fossil klimatpåverkande kolkraft, inte minst i Tyskland, har visat att det på egen hand inte förmått att i tillräcklig utsträckning bidra till hållbar energiproduktion. Med den inriktning på verksamheten som Vattenfall har är bolaget i högsta grad en del av problemet, och inte en del av lösningen.

Som socialdemokrater måste vi vara tydliga med att ta miljöproblemen på allvar, inte minst det övergripande hotet med global uppvärmning. Vi har inom en lång rad områden med kraft verkat för en klimatsmart politik, men vi måste fortsätta att ta ytterligare steg på vägen. Vi måste inom alla samhällssektorer verka för väsentligt minskad klimatpåverkan och se till att allt fler engageras om bidrar med vad som krävs i omställningen till ett uthålligt samhälle. Det är då absolut nödvändigt att vi även agerar genom de statliga bolagen och skapar goda föredömen som investerar i framtidens hållbara lösningar.

En allt mer aktuell fråga för energiföretagen är den växande trenden med egenproducerad el bland abonnenter. Denna abonnentproducerade elenergi är i de allra flesta fall förnyelsebar och består oftast av sol eller vindkraft. Vid överproduktion uppstår ett behov av att kunna avyttra överskottet, via kraftleverantören, till andra elanvändare. Detta sker oftast genom sk nettodebitering, dvs att man som producerande elkund får sin överskottsdel avräknad från elräkningen. Men det är inte alla elleverantörer som bejakar denna utveckling och ofta får abonnenten mycket mindre betalt än vad denne själv tvingas köpa el för. I frågan om att erbjuda de abonnenter som så önskar möjlighet till nettobebitering, samt att ge en skälig ersättning, bör Vattenfall som ledande och samhälleligt ägt energiföretag ha en viktig roll att gå före för att även på detta sätt underlätta en hållbar energiproduktion.

Vattenfall har hittills haft mycket stor affärsmässig frihet. Dessvärre har man genom sitt val av inriktning och den samlade affärsverksamheten inte hittills visat sig ta klimatfrågan på tillräckligt allvar. Vi socialdemokrater måste därför med kraft verka för att Vattenfalls syfte och uttalade mål ännu tydligare blir att aktivt verka för klimatneutral och förnyelsebar energiproduktion på samtliga marknader där man agerar. Ägardirektiven måste därför i förändras så att Vattenfall tydligt får i syfte att verka för hållbar utveckling inom alla delar av sitt verksamhetsområde. Statliga Vattenfall måste till skillnad från i dag tydligt få ett uppdrag att vara ett av samhällets tydligaste redskap i omställningen mot hållbar utveckling och radikalt minskad klimatpåverkan.

#### **Partikongressen föreslår besluta:**

G100:1 att ett av Vattenfalls syften ska vara att utgöra ett redskap för hållbar samhällsutveckling

- G100:2 att Vattenfall genom förändringar i ägardirektiven tydligt får som uttalat uppdrag att leda omställningen till förnyelsebar energiproduktion, effektiv energianvändning och minskad klimatpåverkan
- G100:3 att Vattenfall prioritering av förnyelsebar energi, effektiv energianvändning och minskad klimatpåverkan ska omfatta alla marknader där bolaget agerar
- G100:4 att Vattenfalls genom förändringar i ägardirektiven ges i uppdrag att stödja utvecklingen med abonnentproducerad förnyelsebar energi genom att praktisera nettodebitering med skälig ersättning för sina kunder, samt ge råd och stöd för denna typ av energiproduktion
- G100:5 att uppdra åt partistyrelsen att verka för motionens praktiska genomförande

Anders Almgren, Gunnar Jönsson och Björn Abelson  
Lunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## MOTION G101

### FALU ARBETAREKOMMUN

#### Hållbar energiförsörjning ger ett hållbart samhälle

Vår viktigaste men kanske också svåraste och mest omfattande politiska fråga just nu rör vårt globala klimat. Klimatfrågan har blivit akut, och trots ständiga rapporter om att vi måste tänka om och vända utvecklingen finns det starka ekonomiska intressen som hindrar sådana beslut. Det står emellertid klart att vi måste börja leva mer hållbart och vända utvecklingen från att förbruka vår jord till att förvalta den. Vi måste med andra ord lära oss att leva mer hållbart.

Socialdemokraterna kan vara ledande i svensk politik för att driva utvecklingen mot ett hållbart, och samtidigt modernt samhälle. Som industriland kan Sverige bli ledande vad gäller utvecklingen av förnyelsebar energi, vilket skulle göra oss internationellt intressanta. Då vi som nation inte heller har naturtillgångar som olja inom riket har vi allt att vinna på att utveckla teknik som kan bära vårt lands industri. Att satsa på en energiomställning som fokuserar på hållbar energiutveckling skulle leda till såväl arbetstillfällen som internationellt intressant forskning inom området. Att satsa på en energiomställning till förnyelsebar energi möjliggör också en avveckling av kärnkraften vilken inte är någon hållbar energikälla för framtiden.

Genom att stimulera och subventionera installationer av förnyelsebar energi skulle också nya tankesätt och handlingsmönster stimuleras vad gäller energiförbrukning. Även om inte alla hushåll eller alla industrier skulle kunna bli fullständigt självförsörjande på egenproducerad grön el så skulle de märkbart avlasta den del av energisystemet som produceras på icke förnyelsebara energikällor.

#### Partikongressen föreslår besluta:

- G101:1 att på olika sätt stimulera och subventionera utveckling av och forskning kring förnyelsebar energi

- G101:2 att på olika sätt stimulera och subventionera gröna installationer av solenergi och vindkraft för såväl privat som företags bruk
- G101:3 att verka för att nybyggen av bostäder i möjligaste mån ska byggas med lokal energiproduktion för såväl uppvärmning som el
- G101:4 att förenkla möjligheten för enskilda personer att sälja grön el till nätet
- G101:5 att satsa på ökad kollektivtrafik och därmed verka för att minska bilismen

Jessica Mjöberg

Falu arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## MOTION G102

### UPPSALA ARBETAREKOMMUN

#### Lägg fram en plan för hur kärnkraften ska avvecklas

Våren 2011 blev vi påmind om kärnkraftens stora risker, när Japan i mars drabbades av en jordbävning följt av en tsunami. Detta ledde till en så allvarlig kärnkraftsolycka att kärnkraftens framtid i Japan nu på allvar sätts i fråga. På senvåren 2012 hade alla kärnkraftverk i Japan stängts ner. Efter stängningar för underhåll har beslut om nystart dröjt. Motståndet i landet växer. I Tyskland ledde olyckan i Fukushima till beslut om att helt avveckla kärnkraften.

Tomas Käberger, tidigare generaldirektör för Energimyndigheten, konstaterade i Svenska Dagbladet i april 2012 att olyckan i Fukushima har haft förödande konsekvenser:

Han tar Japan som exempel:

”I de nu kontaminerade områden man inte haft råd att utrymma aborteras missbildade foster och man förbereder sig för att hantera sjukdomar i decennier framåt. Skattebetalarna får betala tusentals miljarder kronor för utrymningar och hantering av de havererade reaktorerna. Med dessa erfarenheter har kärnkraftverken stängts. Verk som tidigare svarade för ca 30 procent av Japans elförsörjning.”

Katastrofen i Japan visar vilka risker som en fortsatt satsning på kärnkraft innebär; både risker för död, ohälsa och ekonomiska kostnader och risker i form av en snabb, framtvingad omställning av energisystemet när fortsatt drift blir moraliskt och politiskt omöjlig.

Den japanska erfarenheten är i allra högsta grad relevant för Sverige. Även om Sverige naturligtvis inte löper samma risk att drabbas av exempelvis en jordbävning eller en tsunami kan en komplex katastrof orsakad av mänskliga misstag och naturliga orsaker inte uteslutas. Om något visar Harrisburg 1979, Tjernobyl 1986 och nu senast Fukushima 2011 på den mänskliga faktorns ödesdigra betydelse för katastrofförloppen. Allvarliga incidenter, säkerhetskontroller och underhåll har under senare år gång på gång tvingat fram driftsstopp på de svenska kärnkraftverken.

Två exempel: År 2006 inträffade en mycket allvarlig incident vid kärnkraftverket i Forsmark. Strålsäkerhetsmyndigheten bedömde händelsen som mycket allvarlig och den beskrevs av internationell expertis som "nära en härdsmläta". År 2011 kom ytterligare en stor larmrapport. Vid saneringen efter en

brand i en kvarglömd dammsugare i Ringhals 2:s reaktorinneslutning upptäcktes skräp från ett svetsarbete i sprinklersystemen i både Ringhals 2 och 4. Skräpet hade funnits där i decennier. Denna incident har lett till att Ringhals har haft driftsstopp under lång tid och Strålsäkerhetsmyndigheten vill ha tätare och större tester av säkerhetssystemen vid de svenska kärnkraftverken. Sammantaget är kärnkraften en energikälla som skapar ständig osäkerhet. Så länge kärnkraften finns kvar kommer dess risker och problem att debatteras och skapa osäkerhet om framtidens energiförsörjning.

Vi anser mot denna bakgrund att det är mycket bekymmersamt att en tydlig plan för kärnkraftsavveckling aldrig har lagts fast, trots att målen om avveckling har varit tydliga. Bara ett svenskt kärnkraftverk har stängts för gott – Barsebäck. Det stora bakslaget för svensk kärnkraftsavveckling kom emellertid år 2010, då den borgerliga regeringen tog beslut om att tillåta byggande av nya kärnkraftverk. Istället för att driva på för energiomställning, har den borgerliga regeringen skapat ytterligare osäkerhet om Sveriges framtida energiförsörjning.

Vi är övertygade om att ett långsiktigt hållbart energisystem kan byggas upp utan både kärnkraft och fossila bränslen. Potentialen för både energieffektivisering och förnybart är mycket stor, inte minst här i Sverige. Därtill är de ekonomiska riskerna långt mindre för förnybara bränslen än för kärnkraft. Kostnaderna för ett nytt kärnkraftverk i Finland har sedan länge sprängt alla kalkyler. Urantillgångarna i världen är begränsade. Katastrofen i Fukushima har också visat att inget företag i praktiken kan ta ekonomiskt ansvar för en riktigt stor olycka. Om vi vill ha valuta för pengarna ska vi inte satsa dem på den riskfyllda kärnkraften utan på hållbara och säkra energisystem.

Olyckan i Fukushima och det faktum att stora industrinationer som Japan och Tyskland nu lämnar kärnkraftssamhället bör bli utgångspunkt för en ny epok i den svenska energipolitikens historia. Vad som nu krävs är klara besked och en tydlig färdriktning. Såväl energiföretagen som industrin, kommunerna och konsumenterna måste veta vad som gäller: en kraftfull satsning på energieffektivisering och förnybar energi.

Vi vill se ett socialdemokratiskt program med tydliga måldatum för en omställning till ett energisystem fritt från kärnkraft och fossila bränslen. Vi ser fram emot ett program som främjar samarbete mellan politiken, fackföreningsrörelsen, energiföretagen och industrin – till gagn för både miljö och ekonomi.

I grunden handlar kärnkraftsfrågan inte om pengar och teknik, utan om värderingar och samhällssyn. Som människor står vi inför valet att förvalta jorden eller att förbruka den. Vi kan välja att begränsa de risker som vi tar, eller vi kan välja att sätta framtidens liv och möjligheter på spel. Som författaren Göran Rosenberg har uttryckt det: ”Kärnkraften ingår... i den finstilta faustiska pakt som vår civilisation ingått med djävulen eller åtminstone med vårt sämre jag; löftet om paradiset åt oss själva mot risken för helvetet åt våra barn och barnbarn.”

För oss som socialdemokrater är valet självklart. En kärnkraftsolycka kan leda till konsekvenser som är båda oöverblickbara och oåterkalleliga. Den risken kan vi inte ta. Vårt ansvar är att förvalta jorden, inte att förbruka den. Vårt mål är en långsiktigt hållbar samhällsutveckling, i solidaritet med nu levande och framtida generationer.



**Partikongressen föreslås besluta:**

G102:1 att Socialdemokraterna lägger fast en tydlig plan för hur partiet vill att kärnkraften ska avvecklas och hur kärnkraften stegvis ska ersättas av en energiförsörjning baserad på förnybar energi

Lena Sommestad, Erik Pelling och Birgitta Dahl

Uppsala arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## MOTION G103

### UMEÅ ARBETAREKOMMUN

#### Motverka kärnkraften och lös uppvärmningsfrågan

Då Sverige senast byggde kärnreaktorer var argumentationen att en elbrist skulle äventyra jobben. Samma argumentation används fortfarande.

Konsekvensen av de reaktorer som sattes i drift på 80-talet blev att vi fick ett gigantiskt elöverskott och det lider vi fortfarande av. Elöverskottet gjorde att vi började värma våra bostäder med el.

Detta resulterade i att hälften av landets bostäder är eluppvärmda och byggbranschen har fortfarande inte hämtat sig utan producerar byggnader utan fokus på energieffektivisering.

Idag börjar vi se exempel på ett mer energisnålt byggande - vilket skulle motverkas om fokuset flyttades från alternativa uppvärmningssystem till att istället bygga nya kärnkraftverk.

Sveriges problem är inte tillgången till el – problemet är att under vintermånaderna nå full effekt av de energislag som behövs för att värma våra bostäder och samtidigt förse industrin med el. Genom att hitta alternativ till elen för just uppvärmning av våra bostäder kan uppemot 40 % av landets elförbrukning sparas – då behövs ingen kärnkraft.

Vi måste helt enkelt sluta värma våra hus med el och i stället arbeta på att hitta andra lösningar.

Varje investerad krona i kärnkraft motverkar detta arbete och flyttar fokus från att sluta slösa energi och att finna vägar till mer hållbara och långsiktiga energilösningar.

Sverige ska inte ledas in i ett förnyat kärnkraftberoende utan istället bör kärnkraften avvecklas i samförstånd och att vi istället satsar på att lösa uppvärmningsfrågan samt satsar på företag, tjänster och produkter som stödjer ett långsiktigt hållbart samhälle.

**Partikongressen föreslås besluta:**

G103:1 att arbeta för att Sverige ska motverka allt bruk av kärnkraft

G103:2 att arbeta för att Sverige inte investerar i kärnkraft

G103:3 att arbeta för att mer resurser satsas på att hitta alternativ till el för uppvärmning av bostäder

Röbäck - Stöcksjö S-förening

Umeå arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G104

## HÖÖRS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

### Ny energi

Hur det socialdemokratiska arbetarpartiet ska bli Sveriges mest progressiva miljörelse utan att det ska drabba den svagaste i samhället. Världen står inför den stora oljekrisen. Detta utgör ett stort hot mot hela det mänskliga samhället och medför en mängd effekter. Det är också den största möjligheten att inleda en demokratisk omdaning av samhället för att nå ett hållbart samhälle, både för miljö och människor.

### Problembeskrivning

På mitten av 1800-talet upptäcktes fotogenet. Sedan den upptäckten har Oljan tagit över mer och mer av det mänskliga samhället. Vårt beroende av den är ett stort problem då det än en resurs som vi i snabb takt gör slut på. Forskare har i flera år utrett detta och gett punkten då världen når maxproduktion, av vad som är möjligt i förhållande till mängden olja som existerar, ett namn, ”Peak oil”. Från den punkten kommer oljan i snabb hastighet minska i förhållande till våra behov. Detta betyder helt enkelt skenande priser och oljekris utan slut. Detta kommer att utlösa oljekrig, social oro, ekonomisk kollaps och minskad matproduktion vilket leder till svältkriser världen över. Viss forskning pekar på att vi kan befinna oss på ”peak oil” redan nu. Scenariot är mörkt och fullt realistiskt med åtskilliga år av studier som grund.

För samhällets energibehov kommer andra källor bli direkt livsavgörande. Alla politiska rörelser som vill ha en ledande och samhällsbärande roll, måste stå i frontlinjen för att finna energikällor som inte sätter oss i samma sits en gång till. Kärnkraft har framförts som ett alternativ men detta kan enbart ses som en återvändsgränd och en liten parantes i vår energiutveckling. Uranbrytning ödelägger enorma arealer mark och är extremt påfrestande för naturen. Det är inte heller så att man får fram en användbar produkt utan allt måste raffinerats vilket också är energislukande. Detta gör kärnkraft till en besvärlig och dyr historia. Dessutom har vi kanske bara uran för 100 år om vi förbrukar den i nuvarande takt. Den som får betala detta, förutom naturen, är såklart elkonsumenterna och det bidrar till att göra energi till en klassfråga. Förutom den sociala ansträngningen detta bidrar med, fungerar höga elkostnader som en våt filt för företag och annan tillverkning. Sverige som är i beroende av tillverkning blir därför extra känsligt.

### Lösning

Denna kris kan undvikas genom en förnuftig och framtidsorienterad energipolitik med klara mål. Bland annat finns det avancerad Svensk forskning från Chalmers, för att nyttja hav och sjöars naturliga rörelser, som en oändlig energikälla. Genom att omvandla vågor och strömmar till energi, kan vi skapa en totalt ren energikälla med stora möjligheter. Sverige har enligt civilförsvaret 800 mil kust och ca 1200 insjöar. Genom att inleda seriös utbyggnad av vågkraft kombinerat med våg/vindkraftverk kan Sverige göras energiberoende. Detta innebär att vi undviker att bli beroende av andra länders naturresurser, efter som vi inte har några aktiva uranfyndigheter eller andra energiresurser som naturgas och olja. En stor utbyggnad av denna teknik tillsammans Svenska forskare kan också vara till stor nytta för Svensk ekonomi

genom att stimulera teknikutveckling som kan bli stor exportindustri i slutändan. Det genererar arbete för byggnadsindustrin, forskningen, sjötekniska industrin och hamnsektorn.

### **Sammanfattning**

Socialdemokratern återtar miljöfrågan, arbetsfrågan, Sveriges framtida säkerhet och stimulerar framtida export vilket ger stor avkastning för Sveriges industri, genom satsningar på olika typer av vågkraft.

### **Partikongressen föreslår besluta:**

- G104:1 att Socialdemokraterna i flera kommande budgetförslag lägger en anseelig summa på utveckling och forskning av vågkraften med kringteknik. Summans exakta storlek får beslutas i förberedandet av dessa budgetförslag och presenteras i samband med budgetens övriga beslut
- G104:2 att Socialdemokraternas kongress ger partistyrelsen i uppdrag att tillsätta en utredning som skall presentera en stor utvecklingsplan för Svensk vågkraft. Utredningen skall också presentera klara målsättningar för denna satsning
- G104:3 att Socialdemokraterna lägger till utbyggnad av vågkraft i kommande valmanifest

Stefan Lissmark

Hörs arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

## **MOTION G105**

### **ESKILSTUNA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)**

#### **Ny politik för en folklig energimarknad**

Dagens elenergiemarknad fungerar inte. Det är ett oligopol som svävar mellan mini och maxvärden i energiuttag och pris och systemet i sig skapar en spekulationsekonomi till konsumenters och basindustrins förtret. Som en upplysning vill vi tala om att 69 % av elenergiemarknaden handlas på spottmarknaden till rörligt pris. Det vill säga att lösningen inte är så enkel som att det enbart handlar om komma överens om fasta avtal. Fasta avtal innehåller alltid en risk för leverantören när konsumenten skriver på avtalet. Detta medför att basindustrins förutsättningar och konsumenternas hushållsekonomi äventyras. Balans och förutsägbarhet är således en tydlig bristvara. Mini och maxkurvorna gör även att det inte råder ett hållbart resursutnyttjande. Energidebatten är baserat på en nationell provinsial avgränsning och den är endimensionell i form av allt för stort fokus på kärnkraftens vara eller inte vara.

Genom att koppla samman flera stora aktörer i en betydligt större region och lägga fokus på ett större nät så får man positiva synergieffekter. När de går och lägger sig i Beijing så tar vi energi därifrån till ett yrvaket Stockholm. Vi vill på så sätt skapa en energimarknad i balans när det gäller energiuttag och pris. I en större region kan lasterna fördelas jämnare som ger ett hållbarare resursutnyttjande. De tekniska lösningarna finns och vi kan således nå en situation där alla parter, medborgare, samhällena och dess

basindustrier står som vinnare. Det blir inte heller någon spekulationsmarknad utan vi kan tala om en politik för en folklig energimarknad.

Vi kommer med en ny politik för en folklig energimarknad att åstadkomma mer av förnyelsebara energislager och en stark minskning av fossila bränslen. I en balanserad lösning stimuleras en hållbar utveckling, offensiv klimatpolitik och minskning av CO<sub>2</sub>.

#### **Partikongressen föreslår besluta:**

G105:1 att den Socialdemokratiska partikongressen tar beslut om en ny politik för en energimarknad i motionens anda

Gaia Socialdemokratiska förening

Eskilstuna arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

## **MOTION G106**

### **NORRKÖPINGS ARBETAREKOMMUN**

#### **Om småskalig förnyelsebar energi**

Vi i Sverige måste göra mycket mer för att motverka klimatförändringen. De senaste året har utsläppen av växthusgaser ÖKAT både här och i hela den utvecklade världen. Vädret kommer att bli ännu mer ombytligt och haven kommer att höjas markant. För våra barn och barnbarn så bör vi sossar satsa på, att så många som möjligt skall kunna äga egen förnybar energi.

Betänk att havet blir 7 meter högre om inlandsisen smälter på Grönland och ytterligare 5 meter högre då isen är borta på västra Antarktis. Detta är fakta som ingen vetenskapsman förnekar. Läs förövrigt gärna ”Den stora förnekelsen” av Anders Wijkman och Johan Rockström som utkom i fjol.

Våra grannländer och framför allt Tyskland, satsar mycket mer på lokalt ägda och småskaliga sol- och vindkraftverk. Visste du att hela 50% av elen som användes i Tyskland den 26 maj i år kom från lokalt ägda solceller. (solceller producerar el medan solfångare värmer vatten).

Så vad finns det för hinder hos oss. Jag är helt säker på att det finns massor av människor som skulle satsa om vi socialdemokrater såg till att vanligt folk hade samma villkor som våra EU-grannar.

För solceller är det viktigaste att vi socialdemokrater slås för verklig nettomätning, alltså att våra elmätare tillåts att gå både framåt och bakåt. Detta vore verklig nettomätning och våra nätbolag (som har monopol) och energibolag tvingas räkna av den el som du inte kan använda själv just då och som matas ut på nätet. Går det att göra i våra grannländer så går det självklart bra här också, bara den politiska viljan finns.

Vindkraften bör kunna ägas lokalt gärna genom ekonomiska föreningar, t ex kooperativ. Men här har skattemyndigheterna, med hjälp av regeringen, tolkat lagen mycket absurt och kräver sk uttagsskatt. Vi privatpersoner som, med skattade pengar satsar på deläggande i vindsnurror straffbeskattas för att elen från snurrorna är billigare än elen på elmarknaden. Lagstifta genast bort ”uttagsskatten” på vindkraften.

Ett annat stort problem för lokalt ägda småskaliga vindkraften är vissa myndigheters rätt att dra ut på ärendena och under handläggningen komma med nya krav. Riksdagen bör snarast ta fram en vind- och sollag som begränsar tiden till max tre månader för myndigheter att svara på ansökningar om förnybar energi. Lagen skall inte heller ge någon veto, utan ordentlig motivering varför andra användningar av området är viktigare än att bygga vindkraft som effektivt minskar utsläpp av växthusgaser.

Jag är medveten om att vi i riksdagen röstade nej till det kommunala vetot, men andra myndigheter har också i praktiken vetorätt.

Ofta anges fåglar som anledning till att skydda vissa områden. Jag undrar hur många som vet att vindsnurror i snitt dödar 2-3 fåglar. Alltså några tusen om året. Detta skall jämföras med trafiken som dödar 6-7 miljoner. Ännu värre är katterna som enligt Naturvårdsverkets forskning Vindval dödar 10 miljoner fåglar varje år.

Ett annat stort problem för mindre vindparker är vissa nätbolags otroligt höga anslutningsavgifter. De bör avskaffas, liksom alla former av inmatningsavgifter för småskalig sol- och vindanläggningar.

EU och andra anser med rätta att el är en vara som andra varor. Då skall naturligtvis transporten betalas av slutkonsumenten. Nätbolagen som har monopol skall inte styra detta. Liksom i övriga Europa bör deras kostnader styras av staten och bekostas av de som köper elen.

#### **Partikongressen föreslås besluta:**

- G106:1 att verklig nettomätning införes för mindre förnyelsebara energiproducenter
- G106:2 att den sk uttagsskatten tas bort för mindre elproducenter
- G106:3 att myndigheters svarstid begränsas till tre månader, vad gäller småskalig energiproduktion
- G106:4 att alla som har synpunkter på placeringen av mindre vindparker måste ordentligt motivera sin åsikt
- G106:5 att elenergi ses som vilken vara som helst och att "transporten" betalas av konsumenten

Affe Gustafsson

Norrköpings arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## **MOTION G107**

### **ULLERUD ARBETAREKOMMUN**

#### **Omreglerad energimarknad**

Den svenska energipolitiken har misslyckats. Vi har tvingats beskåda enorma prisstegringar på energimarknaden och även stora variabler i prisnivåerna. Detta skapar inte långsiktigt stabila villkor vare sig för industrin eller för de investeringar som behöver göras i elnät och kraftproduktion i framtiden.

1996 beslutade riksdagen att avreglera elmarknaden. En tänkt marknad med flera aktörer som konkurrerade har istället resulterat i en monopolliknande situation. Faktum är att Eon, Vattenfall och Fortum tillsammans förfogar över 90% av elproduktionen i landet. Det är dags att utvärdera avregleringen

och överväga hur vi bättre kan säkra såväl konkurrenskraftiga elpriser som långsiktiga investeringar i exempelvis förnybar produktion.

Svenska hushåll och svensk industri är beroende av en god tillgång till energi och därtill rimliga kostnader. För att pressa elpriserna måste elmarknaden fungera bättre, där vi också aktivt använder Vattenfall AB för att stärka konkurrensen. Elmarknaden kommer aldrig själv att ta initiativ för att lösa problemen på elmarknaden.

**Partikongressen föreslår besluta:**

- G107:1 att tillsätta en elpriskommission med syfte att granska och komma med förslag på hur elmarknaden ska utvecklas långsiktigt och hållbart i framtiden
- G107:2 att införa en nordisk övervakningsmyndighet över den gemensamma elmarknaden med uppgift att kontrollera behov, tillgång, effekt och styrning
- G107:3 att investeringsbehov ses över för effektivisering av befintliga förnyelsebara energikällor samt för en ökad utbyggnad av småskalig energiproduktion

Per Lawén

Ullerud arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## MOTION G108

### NORDVÄRMLANDS ARBETAREKOMMUN

#### Omreglerad energimarknad

Den svenska energipolitiken har misslyckats. Vi har tvingats beskåda enorma prisstegringar på energimarknaden och även stora variabler i prisnivåerna. Detta skapar inte långsiktigt stabila villkor vare sig för industrin eller för de investeringar som behöver göras i elnät och kraftproduktion i framtiden.

1996 beslutade riksdagen att avreglera elmarknaden. En tänkt marknad med flera aktörer som konkurrerade har istället resulterat i en monopolliknande situation. Faktum är att Eon, Vattenfall och Fortum tillsammans förfogar över 90% av elproduktionen i landet. Det är dags att utvärdera avregleringen och överväga hur vi bättre kan säkra såväl konkurrenskraftiga elpriser som långsiktiga investeringar i exempelvis förnybar produktion.

Svenska hushåll och svensk industri är beroende av en god tillgång till energi och därtill rimliga kostnader. För att pressa elpriserna måste elmarknaden fungera bättre, där vi också aktivt använder Vattenfall AB för att stärka konkurrensen. Elmarknaden kommer aldrig själv att ta initiativ för att lösa problemen på elmarknaden.

**Partikongressen föreslår besluta:**

- G108:1 att tillsätta en elpriskommission med syfte att granska och komma med förslag på hur elmarknaden ska utvecklas långsiktigt och hållbart i framtiden

- G108:2 att införa en nordisk övervakningsmyndighet över den gemensamma elmarknaden med uppgift att kontrollera behov, tillgång, effekt och styrning
- G108:3 att investeringsbehov ses över för effektivisering av befintliga förnyelsebara energikällor samt för en ökad utbyggnad av småskalig energiproduktion

Stanley Nilsson

Nordvärmlands arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## MOTION G109

### GÄVLEBORGS PARTIDISTRIKT

#### Reglering av ersättningsystem vid vindkraftetablering

Den nödvändiga övergången till förnyelsebara energikällor kommer att innebära och innebär idag stora omställningar för människor och samhället. Bland de olika energialternativ som finns är det i synnerhet vind- och vattenkraft som är av störst intresse för svensk del.

Sveriges del av EU's förnybarhetsmål är att öka från 40 procent till 49 procent. För att kunna uppnå detta mål kommer vindkraften att spela en stor roll i det framtida energisystemet.

I juni 2009 antogs ett nytt nationellt planeringsmål av riksdagen som säger att fram till 2020 ska vindkraften producera 30 Twh varav 10 ska vara havsbaserade. Som en jämförelse kan sägas att fram tills dess producerade vindkraften i Sverige 1,4 Twh. Riksdagens nya mål innebär en utbyggnad med 5-6000 nya verk varav en tredjedel till havs.

Detta innebär att stora landområden kommer att behövas för denna utbyggnad. Planerna på vindkraftanläggningar möts allt oftare av protester från allmänheten. Sådana protester driver vindkraften från närheten till tätbefolkade områden, där elkonsumtionen är hög, ut till havs och till mer glesbebyggda delar av landet. Eftersom havsbaserad vindkraft i dagsläget är betydligt dyrare att installera och driva så har intresset vänts mot Norrlands kuster och högre belägna inland.

Bortsett från behovet av förnyelsebar energi som vi alla är ense om, finns det positiva effekter av en vindkraftsetablering dels genom vissa arbetstillfällen, i synnerhet i uppförandeskedet, men också ekonomiska fördelar för markägare. Tyvärr är det dock i huvudsak skogsbolagen som gör stora ekonomiska vinster på etableringarna.

De negativa konsekvenserna för djur- och naturliv, störningar och begränsningar för kommunens invånare, förändringarna i naturbilden som få människor uppfattar som försumbar är något som dessa kommuner förväntas acceptera utan någon större form av kompensation. Trots att detta helt uppenbart negativt påverkar de redan begränsade utvecklings- och tillväxtpöjligheter som dessa lands- och glesbygdskommuner har.

Allt mer högljudd kritik riktas mot hastigheten i vindkraftutbyggnaden, nödvändigheten av densamma och bristen på kunskaper om konsekvenserna för natur och landsbygdsutveckling.

Kommunerna har via naturbalken en viss rätt att neka vindkraftsetableringar om konsekvenserna blir för påtagliga för närmiljön och kommuninvånarna, men självklart vill kommunerna följa riksdagens mål och bidra till omställningen av förnybar energi. Men detta får och kan inte ske på bekostnad av tillväxtmöjligheterna genom turism- och landsbygdsutveckling.

På jobbkongressen 2009 togs frågan upp om behovet av riktlinjer för ekonomisk ersättning i form av en sk bygdepeng. Partistyrelsen avslod då motionen med hänvisning till det positiva med vindkraftskooperativ som enligt partistyrelsen skulle gynna landsbygdsutvecklingen och öka acceptansen för vindkraftsutbyggnad.

Riksdagens reviderade beslut 2009 har gjort att takten på utbyggnad samt därmed också problematiken för kommunerna är långt större än det positiva eller negativa med vindkraftskooperativ.

I Sverige har riksdag och regering överlämnat till näringen att lösa frågan om en eventuell ersättning till bygderna. Den mångfald av avtal som de senaste åren uppstått för bygdeersättning och de olika nivåer och principer som tillämpas i praktiken gör att vissa avtal upplevs som direkt orättvisa. Avsaknaden av enhetliga riktlinjer försvårar förhandlingsprocesserna. Därför har behovet av en reglering blivit allt mer uppenbart hos de olika aktörerna.

Hittills har de politiska ansvariga inte velat ta diskussionen och behovet av en reglering på allvar eftersom det är en stor och komplex fråga. Vad gäller vindkraften finns det dock flera exempel på länder som har olika typer av lösningar för dessa problem t ex Norge, Tyskland, Danmark, Skottland. I alla dessa länder där vindkraften börjar etablera sig i större skala har man insett behov av en ordentlig kompensation till kommunerna.

Resonemanget om bygdepeng är alltför begränsat när det gäller vindkraften. I detta fall handlar det inte enbart om påverkan på det geografiska närområdet. En stor utbyggnad påverkar kommunens tillväxtmöjligheter i sin helhet. Markägaren får en ekonomisk kompensation men övriga kommuninvånare vars liv och näringsmöjligheter kanske påverkas än mer får inga extra resurser för att möta den förändrade situationen. Sannolikt är det så att om ett stort orört område kommer att bestå av hundra vindkraftverk så är t ex den turistiska utvecklingen i det området synnerligen begränsat. Kommunen skulle då behöva medel för att utveckla turistnäringen i en annan del av kommunen som en kompensation. Detta sammanhang mellan vindkraftutbyggnad och kommunala behov har t ex Tyskland förstått där kompensationsersättningen går till kommunen och inte som bygdepeng till ideella föreningar i vindkraftens närhet.

De stora ekonomiska vinnarna i den rådande vindkraftutbyggnaden är tillverkarna, producenterna och de stora skogsbolagen. Mindre smörjmedel går till bygdeföreningar och eventuella möjligheter för kommuner och kooperativ att till en viss del sänka sina elkostnader. Förlorarna är en stor del av befolkningen i dessa kommuner samt kommuner vars lockelse som natursköna boendekommuner minskar samt de turistnäringar som bygger på den orörda naturupplevelsen som hittills har varit en av norrlandskommunernas stora tillgångar.

#### **Partikongressen föreslår besluta:**

G109:1 att nationella regler och riktlinjer utarbetas av ersättningssystem vid vindkraftsetableringar

Gävleborgs partidistrikt



# MOTION G110

## SÖDERHAMNS ARBETAREKOMMUN

### Reglering av ersättningsystem vid vindkraftsetablering

Den nödvändiga övergången till förnyelsebara energikällor kommer att innebära och innebär idag stora omställningar för människor och samhället. Bland de olika energialternativ som finns är det i synnerhet vind- och vattenkraft som är av störst intresse för svensk del.

Sveriges del av EUs förnybarhetsmål är att öka från 40 % till 49 %. För att kunna uppnå detta mål kommer vindkraften att spela en stor roll i det framtida energisystemet. I juni 2009 antogs ett nytt nationellt planeringsmål av riksdagen som säger att fram till 2020 ska vindkraften producera 30 TWh varav 10 ska vara havsbaserade. Som en jämförelse kan sägas att fram tills dess producerade vindkraften i Sverige 1,4 TWh. Riksdagens nya mål innebär en utbyggnad med 5-6000 nya verk varav en tredjedel till havs.

Detta innebär att stora landområden kommer att behövas för denna utbyggnad. Planerna på vindkraftanläggningar möts allt oftare av protester från allmänheten. Sådana protester driver vindkraften från närheten till tätbefolkade områden, där elkonsumenterna är höga, ut till havs och till mer glesbebyggda delar av landet. Eftersom havsbaserad vindkraft i dagsläget är betydligt dyrare att installera och driva så har intresset vänts mot Norrlands kuster och högre belägna inland.

Bortsett från behovet av förnyelsebar energi som vi alla är ense om, finns det positiva effekter av vindkraftsetableringar dels genom vissa arbetstillfällen, i synnerhet i uppförandeskedet, men också ekonomiska fördelar för markägare. Tyvärr är det dock i huvudsak skogsbolagen som gör stora ekonomiska vinster på etableringarna.

De negativa konsekvenserna för djur- och naturliv, störningar och begränsningar för kommunens invånare, förändringarna i naturbilden som få människor uppfattar som försumbar är något som dessa kommuner förväntas acceptera utan någon större form av kompensation. Trots att detta helt uppenbart negativt påverkar de redan begränsade utvecklings- och tillväxtpotentialer som dessa lands- och glesbygdskommuner har.

Allt mer högljudd kritik riktas mot hastigheten i vindkraftutbyggnaden, nödvändigheten av densamma och bristen på kunskaper om konsekvenserna för natur och landsbygdsutveckling.

Kommunerna har via naturbalken en viss rätt att neka vindkraftsetableringar om konsekvenserna blir för påtagliga för närmiljön och kommuninvånarna, men självklart vill kommunerna följa riksdagens mål och bidra till omställningen av förnybar energi. Men detta får och kan inte ske på bekostnad av tillväxtpotentialerna genom turism- och landsbygdsutveckling.

På jobbkongressen 2009 togs frågan upp om behovet av riktlinjer för ekonomisk ersättning i form av en s.k. bygdepeng. Partistyrelsen avlog då motionen med hänvisning till det positiva med vindkraftskooperativ som enligt partistyrelsen skulle gynna landsbygdsutvecklingen och öka acceptansen för vindkraftsutbyggnad.

Riksdagens reviderade beslut 2009 har gjort att takten på utbyggnad samt därmed också problematiken för kommunerna är långt större än det positiva eller negativa med vindkraftskooperativ.

I Sverige har riksdag och regering överlämnat till näringen att lösa frågan om en eventuell ersättning till bygderna. Den mångfald av avtal som de senaste åren uppstått för bygdeersättning och de olika nivåer och principer som tillämpas i praktiken gör att vissa avtal upplevs som direkt orättvisa. Avsaknaden av enhetliga riktlinjer försvårar förhandlingsprocesserna. Därför har behovet av en reglering blivit allt mer uppenbart hos de olika aktörerna.

Hittills har de politiska ansvariga inte velat ta diskussionen och behovet av en reglering på allvar eftersom det är en stor och komplex fråga. Vad gäller vindkraften finns det dock flera exempel på länder som har olika typer av lösningar för dessa problem t ex Norge, Tyskland, Danmark, Skottland. I alla dessa länder där vindkraften börjar etablera sig i större skala har man insett behov av en ordentlig kompensation till kommunerna.

Resonemanget om bygdepeng är alltför begränsat när det gäller vindkraften. I detta fall handlar det inte enbart om påverkan på det geografiska närområdet. En stor utbyggnad påverkar kommunens tillväxtpotentialer i sin helhet. Markägaren får en ekonomisk kompensation men övriga kommuninvånare vars liv och näringsmöjligheter kanske påverkas än mer får inga extra resurser för att möta den förändrade situationen. Sannolikt är det så att om ett stort orört område kommer att bestå av hundra vindkraftverk så är t ex den turistiska utvecklingen i det området synnerligen begränsat. Kommunen skulle då behöva medel för att utveckla turistnäringen i en annan del av kommunen som en kompensation. Detta sammanhang mellan vindkraftutbyggnad och kommunala behov har t ex Tyskland förstått där kompensationsersättningen går till kommunen och inte som bygdepeng till ideella föreningar i vindkraftens närhet.

De stora ekonomiska vinnarna i den rådande vindkraftutbyggnaden är tillverkarna, producenterna och de stora skogsbolagen. Mindre smörjmedel går till bygdeföreningar och eventuella möjligheter för kommuner och kooperativ att till en viss del sänka sina elkostnader. Förlorarna är en stor del av befolkningen i dessa kommuner samt kommuner vars lockelse som natursköna boendekommuner minskar samt de turistnäringar som bygger på den orörda naturupplevelsen som hittills har varit en av norrlandskommunernas stora tillgångar.

#### **Partikongressen föreslår besluta:**

G110:1 att uppdras till partistyrelsen att utreda framtida regleringar och riktlinjer av ersättningssystem till vind- och vattenkraftskommuner

Magnus Flyckt, Xenia Hildén, Lennart Gard och Sven-Erik Lindestam  
Söderhamns arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G111

## HALLSBERGS ARBETAREKOMMUN

### Skapa ett energynet

För trettio år sedan hade väl ingen trott att vi med några knapptryck på ett tangentbord skulle ha tillgång till information från datorer över hela världen. Internet bygger på principen att många bäckar små bildar en flod större än vi ens har behov av.

Kanske ligger lösningen på energifrågan inom räckhåll på samma sätt. Kanske kan kraften från ett Energynet ge oss all den energi vi behöver.

I den globala energianvändningen är det fortfarande de icke-förnybara energikällorna som dominerar stort. Av vår globala energikonsumtion kommer drygt 80 % från fossila bränslen och ca 7 % från kärnkraften – båda icke-förnybara lagerresurser. Istället bör vi använda förnybara resurser. Här finns två former, fondresurser, som finns i begränsad mängd t.e.x biobränslen och flödesresurser som är obegränsade. De senare kan man fritt utnyttja och de går inte att överutnyttja. För dessa står sol och vind.

Det är med våra flödesresurser, vind och sol, som vi ska utveckla vår energiproduktion. Vi måste gynna tanken på ”många bäckar små”. Vi måste ha en lagstiftning och ett bidragssystem som gynnar initiativ till utnyttjande av sol och vind i smått och stort, så länge elproducenten även kopplar upp sig på nätet, där överskottet kan användas av alla. Villaägaren ska få betalt för det elöverskott som produceras från solcellerna på taket och vindsnurrar på tomten. Initialt behövs bidragssystem för att gynna stora och små installationer för både privatpersoner, företag och kommuner.

### Partikongressen föreslås besluta:

- G111:1 att våra riksdagsledamöter arbetar för att idén om Energynet ska bli verklighet genom bidrag, regelverk och lagstiftning som gynnar installation och produktion av små- och storskalig sol- och vindel
- G111:2 att partiet genom opinionsbildning sprider idén om Energynet
- G111:3 att våra EU-parlamentariker arbetar för att sprida idén om Energynet inom EU och verkar för ökad produktion av sol- och vindel

Maja Stopek och Siv Palmgren

Hallsbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G112

## HÖRBY ARBETAREKOMMUN

### Skiffergas, skifferolja, och "fracking"

Under 2010 och 2011 pågick ett storprojekt i Skåne där oljebolaget Shell undersökte förekomsten av skiffergas. Prospekteringen är numera avslutad, dock pågår liknande undersökningar numera på Öland och kring Motala. På Gotland letas det efter skifferolja. Det finns en internationell pågående debatt och åtskilliga undersökningar kring utvinning av okonventionell gas och olja medelst hydraulisk spräckning (fracking) eftersom det medför negativa effekter inom följande områden som sammanfattas av irländska Environmental Pillar:

- Klimat: det finns ingen vetenskaplig enighet om att okonventionell gas har ett betydligt lägre utsläpp av växthusgaser jämfört med konventionella fossila bränslen, vilket hävdas av oljebranschen;
- Energi: utvinning av skiffergas och olja reducerar incitament för energieffektivisering och bromsar övergången till förnybar energi med lägre utsläpp av växthusgaser;
- Vattenförorening: fracking orsakar förorening av yt- och grundvatten med giftiga kemikalier som används i frackingvätskan och ökar koncentrationen av metan och toxiska och radioaktiva ämnen, som förekommer naturligt i skiffer och kol, i vattnet;
- Vattenåtgång: fracking innebär att enorma mängder sötvatten pumpas i borrhål som till stor del blir förorenade och går förlorade. De stora mängder färskvatten som krävs för fracking kommer att skapa betydande problem åtminstone på en lokal och regional nivå, särskilt i regioner som lider av vattenbrist;
- Luftföroreningar: fracking genererar utsläpp av sot och smog, partiklar, metan och naturgas;
- Markförorening: fracking innebär risk för läckage från förorenade spillvattendammar, avloppsvatten och utsläpp från borrhålen;
- Markanvändning: fracking förstör landskapet och påverkar landsbygden och naturskyddsområden;
- Buller: utvinning av skiffergas genererar buller från utrustning och tunga transporter som påverkar invånarna, jordbrukets boskap och vilda djur;
- Seismisk aktivitet: fracking ökar risken för jordbävningar, vilket i sin tur ökar risken för skada på och läckage från och gaskällor;
- Kumulativa och kombinerade hälso- och miljöeffekter på samhället och arbetare i den okonventionella gasindustrin;
- Socioekonomiska effekter på samhället: fracking kan bidra till onaturliga cykler i de lokala ekonomierna vilket är kontraproduktivt för ett hållbart jordbruk och turism.

Alla dessa effekter har både en direkt och indirekt påverkan på enskilda individer och på folkhälsan. Många av dem är inte bara lokala, utan kan kännas av regionalt och även globalt. Utvinning av

okonventionella gas- och oljefyndigheter bör anses som ett ansvarslöst experiment på miljön och på människors hälsa.

**Partikongressen föreslås besluta:**

- G112:1 att Socialdemokraterna verkar för att avbryta alla pågående skiffergas- och skifferoljeaktiviteter
- G112:2 att Socialdemokraterna verkar för att upphäva samtliga aktuella prospekteringsstillstånd för skiffergas och skifferolja
- G112:3 att Socialdemokraterna verkar för att förbjuda alla nya projekt, oavsett om prospektering eller exploatering av skiffergas och skifferolja

Anita Ullmann Kradjian

Hörby arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## MOTION G113

### ÖREBRO ARBETAREKOMMUN

#### Släpp vindkraftselen fri – behåll energiskattebefrielsen

Vindkraften växer så det knakar. Det är en fantastisk utveckling där vi minskar vårt beroende av kärnkraft och olja. Att bli självförsörjande på förnybar energi är en av våra viktigaste uppgifter som politiker.

Men det finns risker och hinder för vindkraftsutbyggnaden. Idag är en av de svåraste delarna av en vindkraftskalkyl inte vinden utan energiskattebefrielsen. Ska den få vara kvar? Hur länge då? Staten måste garantera hur länge skattebefrielsen ska finnas. Annars blir det omöjligt att göra bra kalkyler på vindkraft, särskilt för investerare och banker.

**Partikongressen föreslås besluta:**

- G113:1 att Socialdemokraterna ska driva frågan om en fortsatt energiskattebefrielse av vindkraftsel och garanterar befrielsen minst 5 år från beslutsdag för att ge stabila spelregler

Peter Dahlgren

Örebro arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G114

## ÖREBRO ARBETAREKOMMUN

### Sol och hemmael

Utan solen skulle jorden stanna. Solen ger vår jord liv. Men solens livgivande energi skulle också kunna användas för producera miljövänlig energi. Att använda solen för att producera el är inte kommersiellt lönsamt. Inte utan investeringsstöd i varje fall. Men solet har mycket stor potential inom en snar framtid. Men den utveckling vi ser idag gör att vi måste tänka på ett teknikstöd för utvecklingen av solet både i Sverige, EU och kanske än mer i ett globalt perspektiv.

Vi brukar hävda att olika stödinsatser ska vara teknikneutrala. Men i frågan om solet handlar det om ett riktat stöd för att nå över en tröskel. Runt hörnet väntar tekniska genombrott och utveckling. Med samma argumentation kan vi säga att riktat stöd till etanolproduktion av spannmål är omotiverat.

Etanolproduktion är en känd teknik, utvecklingspotentialen liten och det väntar inga revolutioner runt hörnet.

Vi socialdemokrater ska vara en rörelse som öppnar dörrar och övervinner trösklar. Vi har en unik möjlighet att göra det i frågan om solet.

Idag är möjligheterna för alla att producera el stora. Tekniken blir billigare och effektivare. Du kan ha en vindsnurra på balkongen eller använda solen för att ladda din smartphone. Framtiden bär stora löften om att alla kan bidra till elproduktionen vilket minskar vårt behov av annan energi. Vi Socialdemokrater ska bejaka den utvecklingen.

Ett viktigt incitament för att å fler att vilja producera sin egen el är att du kan slippa kravet på timmätning och att du kan kvitta din produktion mot elanvändningen på årsbasis, så kallad nettodebitering av el. Danmark har använt sig av systemet sedan 1998.

Frågan har dragits i långbänk och utredning har staplats på utredning. Ett hinder har varit skatteverket som menar att man inte kan kvitta en skatt mot en annan. Om det nu finns ett skattekvittningsförbud vore det kanske enklast att se nettodebiteringen som en energieffektivisering och genomföra nettoräkningen innan det kommit skatter in i produktionen och sedan beskatta nettot med energiskatt och moms.

Vi borde alltså ge den privata elproducenten möjlighet att använda nätet för att "lagra" el. Det företag som äger nätet debiterar nettoförbrukningen på månadsbasis, och det blir på nettovärdet som betalas energiskatt och moms. Om en liten producent gör ett överskott under en månad gör att förbrukningen sätts till noll. Den enskilde småskalige producenten blir nettokonsument på årsbasis och slipper extra mätavgift. Om det blir bruttoproduktion måste det finnas ett enkelt system för att rapportera och erhålla elcertifikat. Kraven på mätning och kontroll per timme bör också lindras för den småskalige producenten.

### **Partikongressen föreslås besluta:**

G114:1 att det investeringsstöd som finns för solet idag förlängs under 8 år

G114:2 att en utredning får visa på vilket sätt solet kan och ska stödjas i fortsättningen

G114:3 att Socialdemokraterna inför ett system för nettodebitering av el

G114:4 att systemet konstrueras så att det underlättar småskalig elproduktion och underlättar för alla att göra sin egen el

Peter Dahlgren, Rosta-Örnsro S-förening  
Örebro arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## MOTION G115

### UPPSALA ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

#### Vattenfall - ett verktyg för hållbar utveckling

Energi är en världsfråga och en framtidsfråga. Området tilldrar sig stor aktivitet globalt - FN:s generalsekreterare Ban Ki-Moon startade nyligen initiativet "Sustainable Energy for All", och energifrågan stod också högt på agendan när världens länder i juni månad samlades i Rio på Earthsummit 2012, 40 år efter FN:s första miljökonferens i Stockholm.

Idag är de flesta partier i Sverige överens om att vårt energisystem behöver utvecklas i riktning mot ett koldioxidneutralt samhälle. Målsättningen till 2050 är att Sverige inte har några nettoutsläpp av växthusgas. Det här är ett stort åtagande, utsläppen sker i många delar av samhället, t.ex. i elproduktion, uppvärmning av våra hus, och från transporter. De viktiga och svåra frågorna är hur den efterfrågade utvecklingen ska uppnås och vilka verktyg som finns till hands.

Motionärerna vill hävda att statliga Vattenfall har potential att vara ett av Sveriges mest kraftfulla verktyg i utvecklingen av ett hållbart energisystem. Historien ger oss exempel på hur Vattenfall drivit fram Svenska företag, t.ex. gamla ASEA/nuvarande ABB, samtidigt med en omställning av energisystemet. Idag ser givetvis världen annorlunda ut, Vattenfalls styrform har förändrats genom bolagisering och Vattenfalls ekonomi har försämrats de senaste åren. Samtidigt är det tydligt att Vattenfall, genom stora investeringar i koldioxidintensiv gas- och kolkraft, inte har representerat svenska folket i sina investeringar och i sin framtidsstrategi samt att man från politiskt håll har försummat den potential som finns i ett Vattenfall engagerat i Sveriges hållbara utveckling, framväxten av framtidens företag och genom dem Sveriges internationella konkurrenskraft.

En mer aktiv styrning av Vattenfall torde inte ses som speciellt riskabelt eller kontroversiellt i ljuset av de senaste årens misslyckade förvaltning. Vattenfall har utan förankring hos sina ägare, dvs svenska folket, sedan millennieskiftet gjort en rad investeringar i kärnkraft, gas- och kolkraft i bl.a. Tyskland, Polen och Nederländerna. Resultatet är att svenska folkets Vattenfall släpper ut dubbelt så mycket koldioxid som hela Sverige, och att man är en av Europas största användare av kol. Det senaste och mycket uppmärksammade exemplet är det Holländska gas- och kolföretaget Nuon Energy som Vattenfall köpt för över 100 Miljarder kronor, nästan dubbelt så mycket som företaget värderats till och ett tragiskt exempel på misskötsel av svenska folkets resurser. Dessa investeringar har lett fram till den svåra ekonomiska situation som Vattenfall befinner sig i idag.

I ett näringspolitiskt perspektiv kan Vattenfall också bidra till att fylla ett viktigt gap. Sverige är ett litet land med begränsade resurser för att ge det långsiktiga och stabila stöd som behövs för uppbyggandet av nya Svenska industriföretag. Till problemet hör att mycket av det riskkapital som finns tillgängligt för nystartade företag har så kortsiktiga krav på avkastning att industriföretag under utveckling blir ointressanta för den finansieringsformen. Riskkapital vill ogärna investera i infrastruktur, t.ex. fabriker, med lång återbetalningstid. Resultatet för Sverige har blivit att forskning i världsklass på våra universitet idag måste söka sig utomlands för att utvecklas till industrier. Ett konkret exempel är det Uppsalabaserade solcells företaget Solibro där fabriken och de flesta jobben hamnade i Tyskland. Det sättet på vilket Vattenfall under 1900-talet utgjorde en stabil och långsiktig samarbetspartner under ASEAs framväxt kan inspirera till hur Vattenfall idag kan styras för att gynna framväxten av Svensk framtidsindustri.

#### **Partikongressen föreslår besluta:**

- G115:1 att Socialdemokraterna låter omarbete nuvarande styrmodell för Svenska Vattenfall mot en modell med mer aktiv styrning och styrning för de intressen som har förankring hos svenska folket, samt att Vattenfall ska vara det bolag i Sverige som leder utvecklingen mot ett miljömässigt hållbart energisystem
- G115:2 att Socialdemokraterna arbetar för att Vattenfall ska stödja och använda sig av svenska cleantech företag i utvecklingen av ett miljömässigt hållbart energisystem
- G115:3 att Vattenfalls avkastningskrav jämföras med kravet att vara det bolag som leder utvecklingen mot ett miljömässigt hållbart energisystem

Rafael Waters, Per Olof Widell, Gunnar Larsson, Klas-Herman Lundgren, Polat Akgul och Mikael Olsson Uppsala arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

## **MOTION G116**

### **LIDINGÖ ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)**

#### **Vi får aldrig glömma Hiroshima**

Hindra kärnvapnens vidare spridning. Kärnkraften är farlig, dyr och onödig. Avveckla kärnkraften. Över Hiroshima, den 6 augusti 1945, fälldes den första atombomben. Idag finns ca 20 000 kärnvapen på jorden. De utgör ett allvarligt hot mot hela mänskligheten. Och kopplingen till kärnkraften är uppenbar. Reaktorolyckor, kärnavfallshantering och uranbrytning är andra stora problem med kärnkraft.

I Fukushima i Japan är det efter kärnkraftkatastrofen inte tillåtet för allmänheten att vistas närmare än två mil från verket. Skadorna bedöms vara lika stora som efter Tjernobyli-haveriet - eller större. Katastrofen orsakades av att man byggt sårbara kraftverk och samhällen. Man valde att inte se riskerna. Man kan då inte skylla på en tsunami. Katastrofer skall förebyggas – icke förorsakas.

Vi måste tänka även otänkbara tankar. Det värsta tänkbara haveriet i Forsmark kan leda till att hela Stockholm får utrymmas under hundra år. De som driver kärnkraftverken har inte tecknat försäkringar



som täcker skadorna för dem som drabbas och får flytta från gård och grund. De sparar heller inte tillräckligt med pengar för avfallshanteringen. Kostnader för det som förstörs betalas idag inte av dem som har glädje av elströmmen. Kärnkraften är mycket dyr. Dyrare än elpriset antyder. Vår generation får inte lämna en springnota till framtida generationer. Vi får inte spela tärning med kommande generationers liv och välfärd.

Vi kan bygga en fredlig värld utan kärnvapen och kärnkraft. Satsa på kulturellt och kommersiellt samarbete. Mer fredsmakt – mindre krigsmakt. Vindkraft, biomassa, solenergi och smarta energisystem kan ersätta all kärnkraft och olja i Sverige. Andra länder t ex Danmark och Tyskland har idag mycket mer vindkraft än Sverige. En kvadratmeter solcell ger 100 kWh el per år. Eller 400 kWh varmvatten. Utveckling av teknik och industri för ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet. Det behövs god vilja, grön och social skatteväxling, ansvar, solidaritet och långsiktighet. Det ger välfärd och meningsfulla jobb i hela landet. Om vi väntar blir det mycket svårare. Låt oss redan idag välja ett smart system med trygg och förnybar energi. Utan kärnkraft, kol och olja.

Människor är inte ofelbara. Och haverier är nog inte det allvarligaste med kärnkraften. Risken för kärnvapenspridning och ett stort kärnvapenkrig är ännu värre. Kärnvapen görs av samma råvaror som man driver kärnkraftverk med. Kärnkraft och kärnvapen bygger på samma teknik och samma materiel. Kärnbränsle och kärntekniskt kunnande kan komma på avvägar. Det kan äventyra hela den mänskliga civilisationen.

Kärnvapentillverkning kan döljas bakom kulisser av så kallad fredlig kärnkraft. Redan misstanken att kärnvapen sprids är alltför skrämmande. För att förhindra spridning av kärnvapen byggs kontrollsamhällen upp. Demokrati och individers frihet hotas. Nuvarande generation av människor kan försöka att med kärnkraft bygga ett gott samhälle på jorden – men till priset av att även kommande generationer hotas. Vindkraftverk kan rivas i framtiden men kärnkraftens springnotor och konsekvenser består. I hundra tusen år.

Hindra kärnvapens spridning. Kärnkraften är farlig, dyr och onödig. Avveckla kärnkraften. Vi får aldrig glömma Hiroshima.

#### **Partikongressen föreslås besluta:**

G116:1 att partiet alltmer målmedvetet verkar för att vidareutveckla politik som syftar till avveckling av kärnkraften och till byggande av långsiktig, ekologisk, social, och ekonomisk hållbarhet

Birger Eneroth

Lidingö arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

# MOTION G117

## KALIX ARBETAREKOMMUN

### Vindkraftens återbäring till berörda kommuner

Det pågår en utbyggnad av vindkraft i vårt land och kanske framför allt i norra Sverige.

Svenska och utländska företag söker tillstånd för uppförande av vindkraftverk som tar natur i anspråk men levererar förnyelsebar energi. I Norge får kommuner återbäring när de lokala naturresurserna utnyttjas så även i Skottland. I Danmark är det lagstadgat att vid uppförande av 4 vindkraftverk eller fler så skall 20 % erbjudas lokalt ägande.

Lagen som trädde i kraft 2009 innehåller även tillskapandet av fond för gröna projekt och en lånegaranti för lokala vindkraftssatsningar. Även i Tyskland är det lagstadgat sedan 2009 om att lokala kommuner skall ha återbäring från vindkraft. En värdkommun kan här ha en intäkt på 5000 – 7000 euro per installerad MW.

I Sverige finns ingen lagstiftning i frågan endast en av Hela Sverige skall leva, utarbetad modell för deläggande och bygdepeng.

### Partikongressen föreslås besluta:

G117:1 att kommuner där vindkraft byggs och bedrivs får del av de värden som skapas

G117:2 att Socialdemokraterna i riksdagen verkar för en lagstiftning i frågan som reglerar lokalt deläggande och lokal beskattning

Maud Lundbäck

Kalix arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G118

## SUNDSVALLS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

### Återbäring från vattenkraftsproduktionen i Norrland för att säkra den norra landsändans framtida utveckling

Jag har i många år, som ni vet, krävt att vi här i Norrland ska få del av inkomsterna från vattenkraften i Norrland, detta för att säkra en anständig utveckling av den norra landsändan. Nu återkommer jag än en gång i den här för oss norrlänningar viktiga frågan.

Jag tycker att det är rimligt att 1-2 öre per kWh från den producerade vattenkraften ska gå till att tjälsäkra det norrländska vägnätet till gagn bland annat för skogs-industrin i området. Men även järnvägsnätet här i Norrland behöver rustas upp för att produkterna från de norrländska företagen på ett miljömässigt säkert sätt ska nå deras kunder i södra Sverige och övriga Europa.

Medlen/återbäringen föreslår jag läggs i en stiftelse, som förvaltas av ledamöter från den norra landsändan. De valda ledamöterna beslutar till vilka angelägna projekt medlen ska gå till.

**Partikongressen föreslår besluta:**

G118:1 att 1-2 öre per kWh från den norrländskt producerade vattenkraften avsätts till en stiftelse, vars uppdrag är att säkra landsändans framtida utveckling

G118:2 att medlen ska användas bland annat till att tjälsäkra det norrländska vägnätet och till att rusta upp järnvägsnätet i Norrland

Kjell Jacobsson

Sundsvalls arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

## MOTION G119

### ÖSTERSUNDS ARBETAREKOMMUN

#### Öka produktionen av förnybar el

El kommer vi alla att vilja ha framöver. Våra datorer, mobiler och framförallt livsviktig utrustning kräver el. Vi vill att fler fordon ska gå på ren el. Vi behöver producera mer el, och då helst nära där den används, för att minska spillet.

Ett land som redan är inne i en stor förändring för att till år 2050 ha 80 % av energibehovet täckt av förnybar energi är Tyskland. På bara ett år, 2011, fördubblades kapaciteten av solpaneler. Då installerades lika många solpaneler som alla föregående år tillsammans.

Redan 1991 kom energiinmatningslagen Energie-Einspeisungs-Gesetz som innebär att nätföretagen måste ta emot förnybar el från alla producenter till ett garanterat minimipris. Då blev vindenergi lönsam. 2000 kom lagen om förnybar energi Erneuerbare Energien Gesetz (EEG) som gav förnybar energi företräde i kraftnäten. När solpaneler eller vindkraftverk är i full fart och producerar el måste kärnkraftverken och kolkraftverken stänga ner och ge företräde för sol och vind.

Ersättningarna är olika för olika energikällor men fastlagda så att investeringar är lönsamma, garanterade för vanligtvis 20 år framåt. Ersättningsbeloppet minskas från år till år, men det vet man om och kan därmed räkna ut investeringens lönsamhet. Den säkerheten har gjort det lätt att få banklån för att bygga förnyelsebar energi. Det har i sin tur drivit på en teknologikutveckling som skapat jobb och innovation.

Mer än en miljon människor i Tyskland har solceller på taket i augusti 2012. Makten över elproduktionen sprids ut. Den enskilt största ägargruppen är vanliga hushåll med hela 40 %.

För oss i Sverige, som är sämst i EU när det gäller solkraft, finns mycket att lära av Tyskland. Inte minst att få igång en egen produktion i hemmet och på arbetsplatsen. För det behövs ett enkelt och lättbegripligt ersättningsystem som gör det möjligt att få låna pengar på banken, så att man kan räkna ut att det är en lönsam investering.

### **Partikongressen föreslår besluta:**

G119:1 att Socialdemokraterna verkar för att få fram ett system som främjar egenproduktion av förnybar energi och el genom företräde i nätet samt en långsiktig och hållbar ersättning

Mona Modin Tjulin

Östersunds arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## **MOTION G120**

### **ÖREBRO ARBETAREKOMMUN**

#### **Öka takten i energieffektiviseringen**

Energien vi använder kan användas effektivare. I framtiden kommer energi vara en råvara som vi måste vara rädda om. Vi socialdemokrater ska ta täten för att minska vår energikonsumtion. Det minskar våra kostnader, sparar på miljön, minskar oljeberoendet och ökar konkurrenskraften. Vi kan konstatera att det redan idag är lönsamt att effektivisera energianvändningen för många aktörer. Trots det blir endast en mindre del av de lönsamma investeringarna faktiskt genomförda.

Vi har varit med och drivit fram flera olika åtgärder: krav på energideklarationer, energieffektiviseringscheckar, energi- och klimatrådgivning, energieffektiviseringsstöd till offentliga aktörer, PFE m.m. Det finns fler åtgärder som skulle kunna öka takten och få fler att göra investeringar i samhället.

#### **Klimat - ROT**

En bra och viktig åtgärd som var en del av den rödgröna valplattformen vid förra valet. Systemet för ROT-avdrag bör utvidgas till att även innefatta bostadsrättsföreningar samt ägare av hyreslägenheter och särskilt riktas till de åtgärder som minskar klimatbelastning och energianvändning.

Utvidga programmet för energieffektivisering (PFE) till hela näringslivet

Idag finns ett program för energieffektivisering (PFE) där energiintensiva industrier kan få reducerad energiskatt om de jobbar strukturerat med energifrågor. Samma system skulle kunna användas även för små och medelstora företag. Systemet skulle kunna kompletteras med fler möjligheter till skatteavdrag för vissa typer av energiåtgärder.

Möjlighet för kommunerna att ställa tuffare energikrav än Boverkets byggregler (BBR). Regeringen har nyligen skärpt BBR och aviserar en ny skärpning 2015 för att uppfylla EU:s ”nära noll”-krav. Trots det finns det många kommuner som vill gå före och ställa tuffare energikrav än BBR (bl.a. Örebro kommun). Det är viktigt att staten inte begränsar kommunernas möjlighet att ställa hårdare krav än BBR.

Öppna fjärrvärmenäten för fler aktörer, blotta förekomsten av denna möjlighet ökar möjligheten att ställa krav på förändrade taxor för att gynna effektivare användning, ökad anslutning, kapa effekttoppar, få till stånd en bättre bränslemix, m.m.

### **Partikongressen föreslår besluta:**

- G120:1 att Socialdemokraterna ska verka för att införa KLIMAT-ROT
- G120:2 att Socialdemokraterna ska verka för att utvidga PFE till hela näringslivet
- G120:3 att Socialdemokraterna bidrar till att BBR:s energikrav är miniminivåer och att kommuner och landsting kan ställa tuffare krav om de så önskar
- G120:4 att Socialdemokraterna medverkar till att omreglera fjärrvärmenäten så ett sådant sätt att det gynnar konsumenter och miljö

Peter Dahlgren

Örebro arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## **BRA MAT FÖR VÄLFÄRD OCH JOBB**

Partistyrelsens utlåtande över motionerna C98:3, F140:3, G121:1, G121:2, G121:3, G122:1, G123:1, G123:2, G124:1, G124:2, G125:1, G125:2, G125:3, G125:4, G126:1, G126:2

### **UG9 Utlåtande mat**

Vi socialdemokrater vill ta vara på möjligheterna med omställningen till en mer hållbar konsumtion. Det ska bli lättare för människor att bli aktiva konsumenter. Vad vi äter påverkar vår hälsa och vårt välbefinnande. Maten är därför en viktig del av vår välfärd. Eftersom vi socialdemokrater vill utveckla välfärden är det naturligt att vi också arbetar med att få högre kvalitet på maten.

Om konsumenterna får rätt information om maten efterfrågar de också högre kvalitet. Partistyrelsen anser att den information som konsumenten får om matens innehåll, näringsvärde, miljöpåverkan och ursprung måste förbättras och utökas.

Det ska underlätta för konsumenterna att göra sunda val. En utredning om en ny märkning som tydligare anger varans innehåll av till exempel fett, socker, salt ska tillsättas och den ska också granska vilken vetenskaplig grund samhället har i rådgivningen till konsumenter.

Nya EU-regler från 2014 gör att ursprungsmärkning blir obligatoriskt för nästan all köttråvara, fisk, frukt och grönsaker. Ett arbete pågår också att utvärdera konsekvenserna av ytterligare krav, till exempel på mejeriprodukter och på ingredienser i sammansatta livsmedel. Partistyrelsen vill aktivt arbeta för en ökad ursprungsmärkning.

Det finns ett samband mellan ohälsosam mat och socioekonomisk bakgrund. Samtidigt växer samhällets kostnader för ohälsosam mat. Därför är det självklart ett politiskt uppdrag att arbeta för att medborgarna äter mer hälsosamt.

Partistyrelsen vill arbeta med bättre information och regleringar för att nå målen. Kunskapen om problemen måste också stärkas i skolan.

Även om köttkonsumtionen minskat det senaste året är trenden på sikt att västvärden ökat sin konsumtion stort, i Sverige med 80 procent mellan 1990 och 2010. Globalt orsakar köttproduktionen större utsläpp av växthusgaser är transportsektorn. För ett hushåll utgör maten på tallriken en tredjedel av hushållets klimatpåverkan och en stor del av denna kommer från köttet. En vegetarisk måltid halverar dess klimatpåverkan. Det är således en god klimatpolitik, som sänker klimatkraven på andra sektorer i samhället, att minska vår köttkonsumtion.

En mängd tillsatser används i maten för att den till exempel ska se bättre ut, få rätt konsistens och smaka bättre. Många känner oro för dessa ämnens hälso- och miljöeffekter. Partistyrelsen anser att Sverige ska ha rätt att förbjuda hälsoskadliga ämnen utan att detta går emot reglerna om den gemensamma marknaden i EU. Anmärkningsvärt är också när animaliska tillsatser finns i annars vegetariska produkter – det måste framgå tydligare på förpackningarna. En möjlighet som bör analyseras är en svensk märkning av livsmedel som är fria från onödiga tillsatser.

Den offentliga måltiden ska utvecklas. Mat av bra kvalitet på tallriken i våra förskolor, skolor, äldreboenden och i sjukvården ger välfärden kvalitet. Den som får mat på sjukhus, skolor eller äldreboende ska få rättvisande information om maten. Är maten förpackad bör samma regler för innehållsdeklarationen gälla som för färdigförpackade livsmedel i affärer.

Varje år slängs stora mängder mat direkt från livsmedelsindustrin, i butiker, restauranger och i hushållen. Vi kan göra mycket för att minska slöseriet. En möjlighet är att gå över till en märkning ”minst hållbar till”. Information ska också finnas om skillnader i hållbarhet för en vara beroende på hur den förvaras och hanteras. Sverige bör agera för att ändra EU-reglerna för märkningen. Partistyrelsen menar att Sverige behöver en plan för att uppfylla ett mål att halvera mängden livsmedel som slängs fram till 2025.

Vi har en lång tradition och erfarenhet av ekologisk odling i Sverige. Ekologiska produkter kan minska jordbrukets miljöpåverkan men också vara en specialisering som kan göra svenskt jordbruk mer konkurrenskraftigt. Den ekologiska odlingen har potential att bli större. Partistyrelsen vill sätta ett mål att den ekologiskt certifierade odlingen ska utgöra 30 procent av den odlade arealen 2020. Partistyrelsen menar att de ekonomiska förutsättningarna och regelverket för ekologisk odling kontinuerligt ska ses över för att nå målet.

Hur maten produceras ger effekter på ekonomi, miljö och klimat. Jordbruket i Sverige står för arbetstillfällen i områden där andra jobb är svåra att få.

Sverige behöver en övergripande och långsiktig livsmedelsstrategi. Det handlar om vilken matproduktion som ska ske i Sverige, hur den ska anpassas till klimatförändringarna och åtgärder och strategier för utveckling av näringen. Konsumenternas intressen måste tillvaratas och den svenska sårbarheten på en fri marknad diskuteras.

Livsmedelsindustri är en viktig bransch i Sverige men den är beroende av bra råvaror från svensk livsmedelsproduktion. Idag är det oroande hur de stigande råvarupriser på vete, soja och majs påverkar de svenska livsmedelsföretagen. Den internationella konkurrensen ökar och partistyrelsen menar att en mer aktiv näringspolitik behövs som möter just livsmedelsindustrins utmaningar. Varumärken som är kopplade till svensk primärproduktion, utvecklade och förädlade i Sverige, behöver växa fram. Det gynnar jobben både i primärproduktionen och i livsmedelsföretagen.

Partistyrelsen anser att specialisering och högkvalitetsprodukter behövs i livsmedelsproduktionen för att nå ytterligare exportframgångar.

En stark svensk primärproduktion av livsmedel är väsentlig för att nå målen om bra mat till konsumenterna och tryggade jobb på landsbygden och i livsmedelsindustrin. Effektiviseringen, den produktionstekniska utvecklingen och kvalitetsutvecklingen inom jordbruket har gått snabbare i vår omvärld. Men nu visar flera studier att processen avstannat i de stora europeiska jordbruksländerna. Partistyrelsen menar att vi i Sverige kan förbättra de svenska lantbruksföretagens konkurrenskraft genom produktionsutveckling och ytterligare effektivisering. Det behöver inte betyda att färre människor arbetar i jordbruket eller att gårdarna får större och större djurbesättningar. Nej, istället kan det handla om investeringar i ny teknik, om att flera lantbruksföretag samarbetar och delar på investeringskostnader. Självklart ska en ökad effektivisering inte försämra djurskyddet. Det svenska djurskyddet är en konkurrensfördel.

Reformeringen av EU:s jordbrukspolitik måste fortsätta. På sikt ska jordbruksstödet i hela EU avvecklas och importtullar tas bort. Partistyrelsen vill verka för att så länge jordbruksstöden finns kvar ska de få ökad miljö- och klimatinriktning. De medel som Sverige får i EU:s landsbygdsprogram ska användas för att stödja ytterligare rationalisering och effektivisering i sektorn. Investeringsstöden behöver ses över så att det svarar mot utvecklingen och ger mer konkurrenskraftiga företag. Samtidigt måste samhällets övriga investeringar i till exempel IT, vägar och energi, stödja utvecklingen på landsbygden. Att mer och mer möjliggöra för lantbruksföretag att producera sin egen el och sälja den el som blir över stärker både företagets konkurrenskraft och bidrar till hela Sveriges energiförsörjning och ökad konkurrenskraft genom mindre beroende av importerade fossila bränslen.

Forskning och utbildning bygger Sverige starkt. Partistyrelsen vill stärka den tillämpade forskningen i de gröna näringarna.

**Partikongressen föreslås besluta:**

att bifalla motionerna C98:3, F140:3, G121:3

C98:3 (Härjedalens arbetarekommun) att Socialdemokraterna verkar för bättre förutsättningar och regelverk av matproduktion i Sverige

F140:3 (Skellefteå arbetarekommun) att informationen om socker i maten ska ökas bland annat genom tydligare innehållsförteckningar

G121:3 (Eskilstuna arbetarekommun) att det dolda sockret (och sockerlika ersättningar) ska redovisas tydligare i snabb- och halvfabrikatmat

**Partikongressen föreslås besluta:**

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: G121:1, G121:2, G122:1, G123:1, G123:2, G124:1, G124:2, G125:1, G125:2, G125:3, G125:4, G126:1, G126:2

G121:1 (Eskilstuna arbetarekommun) att en utredning tillsätts nationellt som vidareutvecklar kunskap kring snabba kolhydraters påverkan på folkhälsan långsiktigt

G121:2 (Eskilstuna arbetarekommun) att sprida kunskap genom skolor (hem- och konsumentkunskap) och föräldrarutbildningar om vikten av kost för ett långt, friskt och produktivt liv och på det sättet långsiktigt bidra till en attitydförändring

G122:1 (Kristianstads arbetarekommun) att den ekonomiska situationen kring jord/skogsbruk utreds

G123:1 (Botkyrka arbetarekommun) att animaliska tillsatser förbjuds i livsmedel där huvudingrediensen inte är av animaliskt ursprung

G123:2 (Botkyrka arbetarekommun) att Sverige verkar för att detta blir standard inom EU

G124:1 (Hallsbergs arbetarekommun) att partiet ser över behovet av ändrat regelverk runt den ekologiska och närproducerade maten för att gynna produktion och konsumtion

G124:2 (Hallsbergs arbetarekommun) att partiet utarbetar en policy som syftar till att öka konsumtionen av vegetariska produkter

G125:1 (Arvika arbetarekommun) att Socialdemokraterna arbetar fram en nationell livsmedelsstrategi

G125:2 (Arvika arbetarekommun) att Socialdemokraterna arbetar fram nationella självproduktionsmål

G125:3 (Arvika arbetarekommun) att Socialdemokraterna arbetar för att alla råvaror ska vara ursprungsmärkta

G125:4 (Arvika arbetarekommun) att vi ska gå till val 2014 med dessa tre yrkanden ovan färdigställda

G126:1 (Göteborgs partidistrikt) att socialdemokratiska riksdagsgruppen verkar och påverka med tillgängliga medel att statliga, kommunala och landstings institutioner upphör med denna form av svinn

G126:2 (Göteborgs partidistrikt) att åtgärder vidtagas för att minska denna form av miljöpåverkan



# MOTION G121

## ESKILSTUNA ARBETAREKOMMUN

### Bättre kost

#### Problemet

Sedan 1980-talet har Livsmedelsverkets kostråd dominerats av nyckelhålmärkning och talriksmodell, för att komma tillrätta med folksjukdomar som föranleds av dåliga kostvanor. De uppenbara problemen trots rekommendationer, skapar fortsatta frågor om vad man helst bör äta för att uppnå ett långt, friskt och produktivt liv. Tillgängligheten på det som vi nedan ska se skapar en del av problemet, har ökat drastiskt och fortsätter öka. Behovet av förebyggande åtgärder är nu större än någonsin, likaså av säkra, effektiva och prismässigt överkomliga behandlingsformer.

#### Bakgrund

Fetma, en barn- och folksjukdom. En viktig parameter inom näringsforskningen är kost i relation till fetma. Sjukdomen fetma är inte bara ett problem i sig. Det föranleder ofta andra folksjukdomar som t.ex. hjärt- kärlproblematik, diabetes typ 2, psykosocialt lidande för den enskilde samt en onödigt ansträngd samhällsekonomi. Fetman i Sverige har ökat successivt och insatser görs i flera svenska regioner för att få bukt med ett relativt nytt uppseglande problem; barnfetma. Ofta seglar man dock i motvind för att marknadskrafterna är större än familjens förmåga att ändra beteende.

#### Ett klassperspektiv

Flera studier lyfter upp klass och livsstil. Tre av tio vuxna smäller i sig godis, läsk och kaffebröd minst en gång per dag. Kön, utbildningsnivå, sysselsättningsgrad och familjeförhållanden har alla ett samband med kostbeteende. De som har lägre utbildning, är arbetslösa, frånskilda eller inte hade småbarn i hemmet följer till en lägre grad kostrekommendationer. Detta betyder att mindre resursstarka grupper är extra utsatta för marknadskrafternas dominans.

#### Vetenskapligt underlag för en ny kostkultur

Konsumtion av snabba kolhydrater är ett växande problem. Fett alla slag, men kanske framför allt det mättade fett, har traditionellt fått bära hundhuvudet för fetma som folksjukdom. Ett stort antal internationella studier visar tvärtom att fett är något kroppen kan tillgodogöra sig och mår betydligt bättre av, än annat som vi tycker om att äta mycket av; snabba kolhydrater. Enligt dagens forskning är att det är vitt mjöl och socker (samt sockerlika ersättningar) som orsakar fetman. Den svenska befolkningen äter mest godis i världen; 17 kilo per person och år, dubbelt så mycket som EU-snittet. På 30 år har konsumtionen av choklad och godis fördubblats och det syns genom den allt vanligare fetman.

”Å ena sidan känner vi problemens svårighet, å andra sidan är vi medvetna om våra möjligheter. Vi går mot framtiden med kunskapen som instrument och övertygelsen som drivkraft. Och uppgiften kan aldrig bli för stor. Ty politik, kamrater, det är att vilja något.” Olof Palme.

### **Partikongressen föreslås besluta:**

- G121:1 att en utredning tillsätts nationellt som vidareutvecklar kunskap kring snabba kolhydraters påverkan på folkhälsan långsiktigt
- G121:2 att sprida kunskap genom skolor (hem- och konsumentkunskap) och föräldrarutbildningar om vikten av kost för ett långt, friskt och produktivt liv och på det sättet långsiktigt bidra till en attitydförändring
- G121:3 att det dolda sockret (och sockerlika ersättningar) ska redovisas tydligare i snabb- och halvfabrikatmat
- G121:4 att med utgångspunkt från den danska utredning kring sockerskatt, tillsätta en grupp som kreativt granskar hur en sockerskatt bäst kan designas
- G121:5 att partiet betänker fakta när fika ordnas för de egna medlemmarna

Anna Olsson

Eskilstuna arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## **MOTION G122**

### **KRISTIANSTADS ARBETAREKOMMUN**

#### **Det levande kulturlandskapet**

Utvecklingen på landsbygden angår hela Sverige. De senaste 20 åren har antalet jordbrukare/skogsbrukare minskat starkt och de som finns kvar har blivit allt större. Antalet mjölkbönder har decimerats och med dem också det betade landskapet. Denna utveckling måste vändas om vi ska kunna hålla landskapet öppet och levande. Åtskilliga växter och djur är beroende av det levande kulturlandskapet som nu är akut rödlistat. 3 av 4 sånglärkor har försvunnit på bara några decennier.

Turismsektorn är växande och på många ställen är det tack vare den som det finns arbetstillfällen och service på landsbygden. En del turister söker statslivet med väldigt många söker varumärket ”den svenska naturen”. I detta ingår i högsta grad kulturlandskapet med röda stugor, betade strandängar och trolska skogar.

Vi har kommit till en så allvarlig situation att här krävs extraordinära insatser både för att behålla den biologiska mångfalden och den levande landsbygden. Med dagens utveckling försvinner visans ”mandelblom, kattfot och blå viol” till ett minne blott och tillsammans med tusentals andra insekter, lavar, fåglar, blommor, svampar, mossor.... Allt hänger ihop och åtskilligt av den natur som stadsmänniskor vill njuta av på sin semester är beroende av ett levande kulturlandskap.

Det krävs i stort sett att man ärver ett lantbruk/skogsbruk för att ha möjligheter att driva ett sådant företag. Det är alltför stort att ta ett lån för att ta över sådan verksamhet. Efterhand som dagens brukare åldras och inte längre orkar driva sin verksamhet försvinner det biologiska värdet från stora marker. Därför krävs av biologiska skäl extraordinär åtgärder i form av någon sorts planhushållning mot småskaligt jordbruk. Här finns också välbehövliga arbetstillfällen!

Skogsbruket har också utvecklats mot allt större företag som tar allt mindre hänsyn till den biologiska mångfalden. Naturskog ersätts med trädplantager vilket medfört att gamla träd och död ved saknas. Djur och växter som levde i skogen är borta och vi får virkesåkrar istället för skog. Sverige och Finland är ganska ensamma om att bedriva det ensidiga trakthyggesbruket vars kvalité endast duger till massaved. I Tyskland där det i huvudsak bedrivs hyggesfritt skogsbruket är också skogsbruket betydligt lönsammare per ytenhet. Speciellt i södra Sverige finns ett alldeles utmärkt klimat och jordmån för att producera ädelträ av hög kvalité. Förutom ekonomi gynnar detta också den biologiska mångfalden och friluftslivet.

**Partikongressen föreslås besluta:**

- G122:1 att den ekonomiska situationen kring jord/skogsbruk utreds
- G122:2 att ekonomiskt främja det ”rödlistade” kulturlandskapet som är hemvisten åt mängder av olika arter. Arter som med dagens rationella jord- och skogsbruk försvinner ur vår fauna och flora
- G122:3 att Sverige överger kalhyggesbruket som idag är norm inom skogsbruket till förmån för hyggesfritt skogsbruk

Oppmanna-Vänga s-förening

Kristianstads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## MOTION G123

### BOTKYRKA ARBETAREKOMMUN

#### Förbjud animaliska tillsatser i vegetariska livsmedel

Det finns idag en mängd tillsatser med animaliskt ursprung t ex gelatin som används i livsmedel som i övrigt inte innehåller animaliska ingredienser. För människor som valt att inte äta animaliska produkter av etiska eller religiösa skäl kan det vara svårt att veta när man måste lusläsa innehållsförteckningen för att se om fruktyoghurten eller lösgodiset innehåller gelatin.

**Partikongressen föreslås besluta:**

- G123:1 att animaliska tillsatser förbjuds i livsmedel där huvudingrediensen inte är av animaliskt ursprung
- G123:2 att Sverige verkar för att detta blir standard inom EU

Tobias Ginman

Botkyrka arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G124

## HALLSBERGS ARBETAREKOMMUN

### Gynna ekologisk och närproducerad mat

Vår tids stora utmaningar är hur vi ska kunna försörja oss i en framtid där resursbristen blir akut.

Den gröna revolutionen under 1900-talet, som lett fram till den befolkningsexplosion jorden har sett, har byggts på tillgången av billig energi i form av olja. Av jordens oljeproducerande länder har land efter land nått sin maxproduktion – t.ex. USA redan på 70-talet och Storbritannien på 90-talet. Förmodligen har vi redan, eller inom en snar framtid, globalt nått dit. De flesta är idag medvetna om att användningen av fossila bränslen måste minska för att utsläppen av växthus-gaser ska minska. Läget är akut!

Vi vet att oljeberoendet inom resandet är för stort men att motsvarande medvetenhet inte alls finns när det gäller produktionen av mat. Vi inser ännu inte konsekvenserna som oljebrist kommer att ge för den globala tillgången av mat. Klimatförändringar, t.ex. extrem torka och nederbörd minskar produktionen av mat. Årets torka i USA kommer att påverka matpriserna globalt! Där människor behöver använda 80 % av sina inkomster till mat leder detta till svält.

Var och en av oss kan låta huvuddelen av vår vardagliga konsumtion av mat vara producerad i vårt eget land och med så korta transporter som möjligt. Vi kan efterfråga ekologiskt odlad mat därför att den minskar övergödningen av våra hav och förbrukar inte det sista av den fosfor som finns i världen. Vi bör försöka konsumera mat som följer vår egen odlingsäsong för att minska energiåtgången för transporter och förvaring. Vi borde också konsumera mer vegetarisk mat eftersom produktion av kött både är resurskrävande och ökar övergödningen. Den ekologiska köttproduktionen är minst belastande och mest etisk.

Vi bör även se till att den energi som används i vår matproduktion kommer från förnybar, som biogas och biodiesel. Självklart bör vi ”spara” dessa energikällor för detta ändamål.

### **Partikongressen föreslås besluta:**

G124:1 att partiet ser över behovet av ändrat regelverk runt den ekologiska och närproducerade maten för att gynna produktion och konsumtion

G124:2 att partiet utarbetar en policy som syftar till att öka konsumtionen av vegetariska produkter

Maja Stopek och Suzana Madzo

Hallsbergs arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G125

## ARVIKA ARBETAREKOMMUN

### Åtgärder för att främja svensk matråvaruproduktion

Svenskt jordbruk har på senare tid uppmärksamrats på olika sätt i media. För tillfället är det de mjölkproducerande företagen som har det kärvast. Men vi ska ha i minnet att för inte så länge sedan var det grisuppfödningen som var i kris och den kan snabbt komma tillbaka med stigande råvarupriser på foder och utsäde.

I mina samtal med lantbrukare har det framkommit ett stort missnöje med att de känner sig förfördelade gentemot andra länders producenter när det gäller beskattning med mera men, de har också lyft andra problemställningar som jag väljer att ägna mig åt.

Många lantbrukare efterlyser en nationell livsmedelsstrategi med klara och tydliga mål för produktionen och vad denna får kosta. Med andra ord ett gammalt krav från Socialdemokratiskt håll på så kallade självproduktionsmål inom råvaruproduktionen. Jag tycker att det vore en självklarhet att vi inom landet skulle klara av att producera all den mjölk och de mejeriprodukter vi behöver. Likaså är det för mig självklart att vi ska klara av att producera en mycket stor andel, kanske hela, av det kött vi konsumerar.

Lantbrukarna efterfrågar också ett system för ursprungsmärkning/gårdsmärkning för att konsumenten ska kunna göra ett eget val. Köpa mer närproducerade råvaror, eller köpa råvaror som transporterats hit från andra delar av världen.

Jag är övertygad om att många skulle köpa en större andel närproducerade råvaror om de bara finge chansen. Många ser den nytta som jordbruket gör med öppnare landskap, fler och ökade arbetstillfällen (även inom andra branscher) vilket är viktigt för landsbygdens framtid.

### Partikongressen föreslås besluta:

- G125:1 att Socialdemokraterna arbetar fram en nationell livsmedelsstrategi
- G125:2 att Socialdemokraterna arbetar fram nationella självproduktionsmål
- G125:3 att Socialdemokraterna arbetar för att alla råvaror ska vara ursprungsmärkta
- G125:4 att vi ska gå till val 2014 med dessa tre yrkanden ovan färdigställda

Lars-Ove Jansson

Arvika arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

# MOTION G126

## GÖTEBORGS PARTIDISTRIKT

### Är det någon som minns Al Gores film?

Är det någon som minns Al Gores film (En obekvämt sanning) och mediehysterin om klimat hotet och miljö påverkan, Vad har all snack om miljö hot, global uppvärmning och klimat påverkan tagit vägen.

Det sker ett gigantiskt slöseri av livsmedelsprodukter i den offentliga sektorn, dagis, skolor, sjukhus mm slänger mat för hundratals miljoner kronor! Studier visar att mer än hälften av den maten som slängs är i själva verket fullt ätbar. Andra studier visar att en tredjedel av den maten som inhandlas slängs direkt i soptunnorna.

Är det klokt att hantera föda på detta sätt? Även om matresterna (också den färska maten) görs till biogas är det ett måste att se över att minska detta gigantiska svinn. Livsmedelsproduktion har stor negativ inverkan på miljön. Matproduktionen står för 50% av övergödningen i hav och sjöar, också 20-25% av klimat belastningen (växthuseffekten mm). De statliga, kommunala och landstings institutionerna ska inte bidra till denna inverkan på vår miljö.

Maten som slängs i Sverige ger ett totalt utsläpp av 1 900 000 ton koldioxid årligen. Inte att förglömma att jordens jordbruk behöver 70% av allt färsk vatten för att näras. Livsmedel som inhandlas till skolor sjukhus och övriga statliga, kommunala och landsting institutioner kostar skattebetalarna oerhörda summor. Det är hög tid för politiken att ha insyn i hur man hanterar skattemedlen som slängs direkt i soptunnorna.

### **Partikongressen föreslår besluta:**

- G126:1 att socialdemokratiska riksdagsgruppen verkar och påverka med tillgängliga medel att statliga, kommunala och landstings institutioner upphör med denna form av svinn
- G126:2 att åtgärder vidtagas för att minska denna form av miljöpåverkan

Nada Alami

Göteborgs partidistrikt beslöt att anta motionen som sin egen.

## Partistyrelsens utlåtande över motionerna G127:1, G128:1, G129:1, G129:2, G130:1

### UG10 Utlåtande djurskydd

Sverige ska vara världsledande på djurskydd. Att behandla djuren väl är ett etiskt ansvar som vi har. Partistyrelsen anser att djurskyddet ska stärkas.

Det räcker inte med att ha bra regler för djurskyddet. Det behövs också en stark tillsyn som förhindrar att allmänhetens förtroende urholkas när enskilda undantag av brott mot de svenska reglerna lyfts fram och blir en bild av hur svensk djuruppfödning bedrivs generellt.

En utredning har lagt grunden för en omläggning av djurskyddslagen och en breddning av djurskyddet. Partistyrelsen anser att de problem som finns med kompetens och handräckning hos polisen i djurskyddsärenden kan uppmärksammas när utredningens förslag ska behandlas. Det är också viktigt att länsstyrelsens personal får det stöd de behöver.

Det statliga ansvaret för djurskydd ligger idag på Jordbruksverket. Att återigen organisera om arbetet till en ny myndighet skulle skada kontinuiteten och ytterst drabba djurskyddet. Dessutom blir det med stor sannolikhet dyrare för staten.

2007 skärptes lagen för att begränsa riskerna med vissa kamphundraser. Ett problem har varit att definiera vad en kamphund är. Men det viktiga är att åtgärder kommer tillstånd som innebär att människor skyddas från skador orsakade av hundar. Vi socialdemokrater stod bakom den förändringen som innebär att om någon brister i tillsynen över eller skötseln av en hund, får polismyndigheten besluta att hunden ska omhändertas och förbud att ha hand om hund för den som allvarligt brister eller tidigare har brustit i tillsynen över en hund.

#### **Partikongressen föreslår besluta:**

att bifalla motionen G128:1

G128:1 (Ystads arbetarekommun) att Socialdemokraterna ska arbeta för att djurskyddet förbättras i Sverige

#### **Partikongressen föreslår besluta:**

att anse följande motioner besvarade med hänvisning till utlåtandet: G127:1, G129:1, G129:2

G127:1 (Hallsbergs arbetarekommun - enskild) att ge riksdagsgruppen i uppdrag att verka för ett förbud mot vanliga kamphundsraser

G129:1 (Katrineholms arbetarekommun) att allt ansvar för handläggning och verkställan skall vila på experterna på Länsstyrelserna

G129:2 (Katrineholms arbetarekommun) att polismyndigheterna skall vara skyldiga att bistå för skydd av länsstyrelsens personal vid verkställan

**Partikongressen föreslås besluta:**

att avslå motionerna G130:1

G130:1 (Täby arbetarekommun) att verka för inrättandet av en ny myndighet för främjande av djurskyddet

## MOTION G127

### HALLSBERGS ARBETAREKOMMUN (ENSKILD)

#### Ett nationellt förbud mot hundar av typen kamphund

Problemet med så kallade kamphundar är ett känt problem i dagens Sverige. Detta är hundar som av sina ägare hetsas till aggressivitet och som utgör en potentiell fara och ett konkret hot mot såväl människor som djur. Vi vet att olika hundraser är olika vanliga bland kamphundar och att detta har biologiska orsaker. En kamphund utgör alltid en potentiell fara för sin omgivning och även om detta inte i första hand kommer an på hunden utan på ägaren anser vi att det finns god anledning att se över lagstiftningen kring vilka hundraser som ska vara tillåtna att äga.

**Partikongressen föreslås besluta:**

G127:1 att ge riksdagsgruppen i uppdrag att verka för ett förbud mot vanliga kamphundsraser

Lotta Gullbrand

Hallsbergs arbetarekommun beslöt att sända motionen som enskild till kongressen.

## MOTION G128

### YSTADS ARBETAREKOMMUN

#### Förstärkt djurskydd

Under det gångna året har vi via media fått ta del av hur människor begått olika former av våld mot husdjur, vilda djur och tamboskap. Speciellt våld mot husdjur har det berättats om exempelvis misshandel av hundar och grövre våld som dödat hundar och katter. Dagligen utsätts djur runt om i Sverige för våld. Det är djur som är försvarslösa och helt i händerna på människor som vill dem illa. Samhället måste vara det skydd som dessa djur ska få ta del av. Det är oacceptabelt det som sker.



Det är viktigt att Sverige har ett bra djurskydd. Det finns i dag lagstiftning som skyddar djur men förbättringar av denna, liksom av hela djurskyddet, måste ske för att öka skyddet av djuren. Samhället måste ta större ansvar. Det har exempelvis visat sig att Länsstyrelserna inte hinner med sitt uppdrag att genomföra inspektioner hos djurbesättningar eller följa upp anmälningar gentemot privatpersoner som inte tar hand om sina husdjur på grund av resursbrist och många ärenden. Antalet inspektioner har halverats. En utveckling som är mycket oroande. Förändring måste ske.

**Partikongressen föreslår besluta:**

G128:1 att Socialdemokraterna ska arbeta för att djurskyddet förbättras i Sverige

Roger Jönsson och Mike Enocksson

Ystads arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## MOTION G129

### KATRINEHOLMS ARBETAREKOMMUN

#### Handläggning av djurskyddsärenden

Idag delas ansvaret för handläggning och verkställande av djurskyddsärenden mellan Länsstyrelserna och Polismyndigheterna. En lösning som inte borgar för god effektivitet och bra lösningar på ärendena. Länsstyrelsen fattar idag besluten om förelägganden och omhändertaganden av djuren, utifrån dokumentation och kontroller av sina djurskyddshandläggare och länsveterinärer som är experter på området.

Så långt är allt bra. När beslutet om omhändertagande är fattat överlämnas ärendena till polismyndigheterna i form av en handräckningsbegäran som därefter tar ansvar för verkställan, uppställning, vård och alla kostnader av detta. Detta görs med/av poliser, som är experter på att brottsbekämpning, men ofta inte kan något om att valla kor. Poliser skall planera genomförandet, handlägga ärendet, jaga uppställningsplatser och administrera kostnaderna, i väntan på att Länsstyrelsen fattar beslut om avlivning, försäljning eller omplacering av djuren. Detta är inte ett bra utnyttjande av polisens brottsbekämpande resurser och gräver stor hål i polisens budget, även om man från myndigheternas sida i efterhand kan kräva djurägaren på pengar för dessa kostnader.

Dessutom får man en hantering av dessa djur som genomförs av icke experter på området, samt en inbyggd ineffektivitet och tröghet i hanteringen i och med att två myndigheter arbetar i ärendet. Ofta är Länsstyrelsens beslut fattade enligt 31§ och 32§ Djurskyddslagen och är i dessa fall bråttom då djuren far illa, samtidigt som mindre polismyndigheter i dessa fall kan behöva veckor på sig för att kunna ordna fram resurser i form av personal och uppställningsplatser, där man av kostnadsskäl inte kan ha stående avtal för uppställning av alla olika tänkbara djur. För en snabbare och bättre handläggning av ärendena och med expertkompetens hela vägen, bör därför all handläggning och verkställan ligga hos länsstyrelserna, med

hjälp av polismyndigheten i form av personal för skydd av länsstyrelsens personal, vilket polisen är experter på.

I slutändan måste vi också fråga oss om vi vill att polisen skall lösa brott och jobba förebyggande mot brottsligheten eller valla sjuka kor och hästar.

**Partikongressen föreslår besluta:**

- G129:1 att allt ansvar för handläggning och verkställan skall vila på experterna på Länsstyrelserna  
G129:2 att polismyndigheterna skall vara skyldiga att bistå för skydd av länsstyrelsens personal vid verkställan

Magnus Askerlund

Katrineholms arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.

## MOTION G130

### TÄBY ARBETAREKOMMUN

#### Inrätta en myndighet för främjande av djurskyddet

Djurskyddsmyndigheten inrättades den 1 januari 2004 av den dåvarande socialdemokratiska regeringen och blev den första i sitt slag i hela världen. Myndigheten fick det övergripande ansvaret för att säkerställa ett gott djurskydd och för den centrala tillsynen av djurskyddet. Man hade rätt att utfärda bindande föreskrifter på djurskyddsområdet (DFS) och till uppgift att vägleda lokala och regionala tillsynsmyndigheter i deras arbete. Dessutom skulle man stödja forskning och informera allmänhet, media och andra myndigheter om djurskydd. Tidigare låg djurskyddsfrågorna på Jordbruksverket och Centrala försöksdjursnämnden.

Bland de första beslut som den nytillträdde borgerliga regeringen fattade 2006 var att lägga ned Djurskyddsmyndigheten med det officiella motivet att minska antalet myndigheter.

Djurskyddsmyndigheten avvecklades den 1 juli 2007 och Jordbruksverket blev åter central myndighet för djurskyddsfrågor. Beslutet var djupt symboliskt och framstår som ett led i den borgerliga regeringens uppluckring av det stränga svenska djurskydd som är unikt i världen.

Djurhållningen är viktig av flera skäl utöver de etiska. Ett gott djurskydd ger friska och hälsosamma djur vilket i förlängningen skapar säker livsmedelsförsörjning och god hälsa för människor. Tack vare vår progressiva djurskyddslagstiftning har Sverige inte haft några stora utbrott av svåra djursjukdomar som till exempel mul- och klövsjuka eller salmonella. Jordbruksverket har till huvuduppgift att främja lantbruket. När verket prioriterar mellan näringen och djurskyddet är det i praktiken det senare som ställs åt sidan. De senaste åren har vi sett flera uppmärksammade skandaler rörande vanvård av djur, inte minst grisar. Länsstyrelsens djurskyddsinspektörer är för få och har för lite resurser för att axla sitt uppdrag som regional garant och övervakare av djurskyddslagstiftningen.

Ytterligare en effekt av Djurskyddsmyndighetens nedläggning är att ansvaret för försöksdjuren har fallit mellan stolarna när Centrala försöksdjursnämnden inte återskapats. Djurskyddsmyndigheten hade ansvaret för de djurförsöksetiska nämnderna och vid myndighetens upphörande fördes uppgiften över till Jordbruksverket. Detta område har försumrats och är i behov av uppryckning. 2008 användes omkring en halv miljon djur i djurförsök i Sverige, fiskar inte inräknade. Endast 1 procent av ansökningarna när det gäller djurförsök avslås.

Nya myndigheter är sällan lösningar på samhällsproblem. Men vi vet av erfarenhet att det finns uppenbara fördelar med att samla expertis om djurskydd i en enda myndighet som också ges befogenheter att utöva och övervaka tillsyn. Det skulle skapa bättre förutsättningar att leva upp till formuleringen i djurskyddslagen som stadgar att djuren ska kunna leva utefter sitt naturliga beteende. Det är hög tid att Sverige återigen blir ett föregångsland genom att inrätta en ny myndighet för främjandet av djurskyddet som aktivt och offensivt kan motverka djurplågeri, vanvård och andra missförhållanden. Det är dags att betrakta djuren inte som ekonomisk resurs, utan som levande varelser.

**Partikongressen föreslår besluta:**

G130:1 att verka för inrättandet av en ny myndighet för främjande av djurskyddet

Magnus Hedberg

Täby arbetarekommun beslöt att anta motionen som sin egen.